הארץ

85 אג' יום ד' כ' בטבת תשמ"ז, 21 בינואר 1987 VOL. 68/20590 JANUARY 21 1987

האוצר מבקש צווי מניעה; משרד הבריאות מציע פשרה

בית הדין לעבודה בירושלים החליט לזמן דרך אמצעי התקשורת את כלל עובדי המינהל והמשק בבתי החולים ונציגי ההסתדרות לדיון שייערך הבוקר • אלמוזלינו מזהירה: אם השביתה תימשך עוד יממה נתחיל לדבר במונחים של אסון • הפשרה המתגבשת: ועדת פרה תכונס במקביל לסיום השביתה

במחלקה הגריאטרית של בית החולים שיבא, אתמול: בודדה, ללא יד מסייעת. (צילום: עודי קרן)

מאת דן כנר סופר "הארץ" וכתבי סוכנות עתי"ם

אמש לקראת חצות התגבשה הצעת פשרה של משרד הבריאות לסיום השביתה של עובדי המינהל והמשק בבתי החולים: ברגע שתתכנס ועדת פרה יוחזרו העובדים לעבודה סדירה. ממשרד הבריאות נמסר, כי ועד העובדים עדיין לא הגיב רשמית, אולם התגובה הראשונית של חלק מנציגי העובדים היתה חיובית כאשר ברור להם, כי עדיף לחזור לעבודה בצורה כזו מאשר תחת צווי מניעה של בית הדין לעבודה.

צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה, מוסיף כי פרקליטות המדינה ביקשה הלילה מבית הדין לעבודה בירושלים להוציא צווי מניעה לעובדים השובתים. בית הדין החליט לזמן דרך אמצעי התקשורת את כלל עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים, את הפיזיותרפיסטים, את הטכנאים, את קלינאי התקשורת, את נציגי ההסתדרות הכללית ואת ראשי האוצר הארצי של עובדי המינהל והמשק לדיון בבית הדין, שייערך הבוקר בשעה שמונה.

דיונים בבית אלמוזלינו

הצעת הפשרה הועלתה בתום

(סוף בעמוד 2, טור 7)

ההסתדרות מוכנה לוותר על חלק מהסיוע שדרשה לקופת חולים

צוותים של האוצר וההסתדרות מחפשים פשרה • קיסר: אנו מוכנים להסתפק במינימום ההכרחי • הברפלד: החבילה עשויה להחתם עד סוף השבוע; הפער הצטמצם ל־40 מיליון ש"ח

מאת צבי זרחיה ויהודית וינקלר סופרי "הארץ"

צוותים של האוצר וההסתדרות דנים במציאת פשרה שתוביל לחתימה על "עיסקת החבילה" על התוכנית הכלכלית. על הקמת הצוותים הוחלט לאחר שבפגישתם אתמול של שר האוצר ומזכיר ההסתדרות לא הגיעו השניים לידי סיכום סופי.

פגישתם של נסים וקיסר ארכה כשעתיים וחצי ובמהלכה דנו שני הצדדים בתביעות ההסתדרות להקצת 150 מיליון ש"ח לקופת החולים. גורם כלכלי בכיר מסר אמש, כי ההסתדרות אף מוכנה להתפשר ולוותר על חלק מהסיוע שדרשה.

שר האוצר משה נסים חזר על עמדתו לפיה הממשלה תפעל על פי ההסכם שנחתם בעקבות דו"ח גביש. מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, אמר בתום הפגישה כי גם אם ימצאו פתרונות, שהם בבחינת מינימום הכרחי להבטיח את אוכלוסיית קופת החולים לא יהיה מניעה לחתום על ההסכם "עיסקת החבילה".

לאחר שיגיעו שני הצוותים לידי סיכום יפגשו נסים וקיסר שוב לאישור הסיכום.

עיסקת החבילה הכלכלית במשק עשויה להחתם עד סוף השבוע, כך העריך אתמול חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי. בעקבות הפגישה שנערכה אתמול בין ראשי ההסתדרות לשר האוצר. הברפלד אומר כי שני הצדדים מגלים נכונות לוויתורים והפער הצטמצם לכדי 40 מיליון ש"ח.

הוא הסביר כי כלכלני האוצר קיבלו חלק מהטיעונים של ההסתדרות ביחס למחוייבות הממשלה כפועל יוצא מהסכם ההבראה עם קופת חולים. כך למשל הכירה הממשלה במחוייבותה לכסות את העלות הנובעת מהסכם השכר עם האחיות. הבוקר עומדים להפגש נציגי ההסתדרות וקופת החולים רב פלג, פרופ' חיים רוזן עם כלכלני האוצר לסכם את ההסדר שיסלול את הדרך להתימתה של עיסקת החבילה הכלכלית.

מבצע פיקוח

ההסתדרות פתחה אתמול מבצע פיקוח על המחירים על ידי הרשות להגנת הצרכן. 2000 מתנדבים הפעילים יבדקו את רמת המחירים לבעיית התייקרויות לרגל הפיחות. ממצאים חלקיים עולה כי הפיחות גורם להתייקרות השימורים המיובאים היבשים ומוצרי חשמל. גוזלת קצב, יו"ר הרשות להגנת הצרכן, אמרה, כי בשווקים ניכרות התייקרויות רבות מאוד, שקוללו, כתוצאה מהתייקרות המוצרים המסובסדים. נתגלו הפקעות מחירים בתמרוקי ניקוי. קיים מחסור מלאכותי של אורז בשווקים.

מחיר אפ־16 שייוצר בארץ יהיה גבוה עד 10% מהערכות זקהיים

התברר במהלך דיונים שקיימה באר"י משלחת של יצרנית המטוסים האמריקאית "ג'נרל דיינמיקס"

מאת ראובן פדהצור סופר הצבאי של "הארץ"

מחירו של מטוס אפ־16 שייוצר בישראל, בהנחה כי בסך הכל ייוצרו כ־150 מטוסים באלה בתעשיה האווירית, יהיה גבוה ב־5 עד 10 אחוזים מהמחיר בו נקב ד"ר דוב זקהיים בהצעת החלופות שהביא לישראל, ואשר התייחסה לייצור של 300 מטוסים. המחיר עליו הצביע זקהיים, הוא 14.6 מיליון דולר.

נתונים אלה התבררו במהלך דיונים שקיימה בישראל משלחת של יצרנית המטוסים האמריקאית "ג'נרל דיינמיקס", המייצרת את האפ־16. נציגי החברה האמריקאית סיימו השבוע את הדיונים עם נציגי מערכת הבטחון הישראלית, במסגרת ליבון נושא החלופות ללביא, ויצאו בחזרה לארה"ב.

המשתתפים הישראלים בדיונים הופתעו במידה מסויימת מהצעות של "ג'נרל דיינמיקס" לנקוב במחירים נמוכים יחסית אלה. לשני הצדדים ברור כי חיל האוויר הישראלי אינו מסוגל לקלוט 300 מטוסי אפ־16 (או 300 מטוסי לביא), ולפיכך יש לדון על ייצור משותף של מספר נמוך יותר של מטוסים.

הגבול התחתון

הגבול התחתון, שמתחתיו אין כדאיות כלכלית להכנס לנושא הייצור, הוא בערך 150 מטוסים. ל"ג'נרל דיינמיקס" תוכנית להרכבה וייצור חלקים של האפ־16 בטורקיה, וגם בו מדובר רק על 150 מטוסי אפ־16. דיון על ייצור בארץ של 300 מטוסי אפ־16 או יותר אינו מעשי, גם משום שהאמריקאים הבהירו כי אין כל סיכוי שהממשל יאשר לישראל למכור בחו"ל מטוסי אפ־16 שייוצרו במתקני התעשיה האווירית הישראלית.

בחיל האוויר הישראלי היו רבים מעדיפים שישראל לא תיכנס לייצור האפ־16 בארץ, אלא תרכוש ישירות מטוסים כאלה בארה"ב, ותפנה את הכספים המיועדים ללביא לפרוייקטים אחרים. אולם גם בחיל האוויר מעריכים כי בשל סיבות פוליטיות פנימיות לא תתאפשר החלטה כזאת, אלא במקרה הטוב ביותר הליכה לכוון של ייצור משותף עם "ג'נרל דיינמיקס" של האפ־16.

לפיכך, נראה כי ההצעה היחידה, מבין חמש החלופות שהציג ד"ר זקהיים בישראל, אשר יש לה סיכוי כלשהו להתקבל על ידי מערכת הבטחון היא זו העוסקת בייצור משותף של האפ־16 בישראל.

בימים אלה מתנהלים הדיונים בין נציגי יצרנית המטוסים "מקדונל דאגלס" לבין אנשי מערכת הבטחון. החברה האמריקאית מציעה את האפ־15, "ההאריר", או האפ־18. לכל הצעותיה של "מקדונל דאגלס" אין למעשה כל סיכוי להתקבל על ידי ישראל, אך בנסיבות "הריטואל" המלווה את נושא בחינת החלופות, מתקיימים גם הדיונים האלה.

יבואנים חייבים למכור כלי רכב שברשותם במחיר שלפני הפיחות

היבואנים נתבעו להמציא מיד למשרד התחבורה נתונים על כמות הרכב שייבאו • איגוד היבואנים הגיש עתירה לבג"ץ: אושר לנו לייקר מחירים ב־7% בעוד הפיחות היה 10%

מאת נורית אמיתי

מנהל אגף הרכב במשרד התחבורה שלח היום מברקים ליבואני הרכב, בהם הוא מודיע כי עפ"י חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, הם חייבים למכור כל רכב שנמצא ברשותם, במלאי ובמחסני ערובה. וכי מחיר הרכב יהיה, לפי הצו שפורסם ב־1.1.87 — במחיר שלפני הפיחות.

היבואנים אף נתבעו להמציא מיד לאגף הרכב נתונים על כמות הרכב שייבאו, ונמצא ברשותם במלאי ובמחסני הערובה. נגד יבואנים שעליהם יתלוננו לקוחות, יבקש משרד התחבורה צעדים הקבועים בחוק.

האיגוד עותר לבג"ץ

(ע). איגוד יבואני הרכב עתר אתמול לבג"ץ, בטענה שהממשלה אינה מאשרת עידכון כללי של תעריפי הרכב והתאמתם לשער המטבע החדש. בעקבות הפיחות האחרון, האיגוד טוען בעתירתו, כי אושר להוסיף לייקר את מחירי המכוניות ב־7% בלבד, בעוד שהפיחות היה בשיעור של 10%.

עוד נטען בעתירה, כי עליית שערי המטבעות האירופיים לעומת הדולר גרמה להם הפסדים כספיים ניכרים. לטענתם, קבע משרד התחבורה את מחירי הרכב ב־1 בינואר השנה, בהתחשב על שערי המטבעות האירופיים מ־15 בדצמבר אשתקד. אולם מאז ועד היום התייקר המארק הגרמני ב־20%. העותרים טוענים כי הובטח להם שמחירי המכוניות יעודכנו, אך הממשלה אינה עומדת בהבטחתה.

העתירה הועברה לשופט התורן בבג"ץ, השופט גבריאל בך. אך לפי שעה לא ניתנה הוראה כלשהי בעקבותיה.

שמיר ויתר על מטוס מיוחד במסע לארה"ב

מאת עקיבא אלדר סופר המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, החליט לוותר על מטוס חיל האוויר במסעו לארצות הברית בחודש הבא, לאחר שהתברר לו כי עלות הטיסה תהיה גבוהה.

הממשל האמריקאי הציע להעמיד לשמיר ולמלוויו מטוס מיוחד לטיסות הפנימיות בארה"ב.

שמיר יבקר בניו־יורק, וושינגטון ולוס אנג'לס. נמסר כי ראש הממשלה החליט על כך מתוך רצון לתת דוגמה אישית בשעה שהציבור נקרא להדק את החגורה, והמיגזרים שונים במשק מתלוננים על שחיקה ברמת החיים שלהם.

יצויין כי בעת ששימש ראש ממשלה, הועמד לרשותו של שמעון פרס בכל מסעותיו לארה"ב המערבית ביקורים בארד ושם מטוס מיוחד של חיל האוויר. דוברי טענו כי אמצעי התחבורה זה זול יותר מטיסה מסחרית.

מזל"ט ישראלי הוצב על ספינה של צי ארה"ב

מאת ראובן פדהצור סופר הצבאי של "הארץ"

מטוסים זעירים ללא טייס, המתוכננים על ידי חברת "מזלט" הישראלית, הוצבו לראשונה על סיפונה של ספינת מלחמה של הצי האמריקאי. ייתכן שהמזל"טים האלה ישתתפו במשימות מבצעיות באזור מרכז אמריקה. 5 מזל"טים מדגם "פיוניר" הוצבו על סיפון "האיווה", שיצאה ב־9 בינואר לסיור שיגרתי מול חופי מרכז אמריקה. על כך מדווח שבועון התעשיה "אוויאשן וויק" בגליונו האחרון.

המטוסים הזעירים ממריאים מעל הסיפון באמצעות רקטה. יש להם טווח של 180 ק"מ, והם שוהים באוויר של 5 שעות.

שגריר ונצואלה נשדד בביתו באיומי אקדח

מאת ראובן שפירא סופר "הארץ"

חוויה בלתי נעימה עבר אמש שגריר ונצואלה בישראל, ד"ר מנטס אלברטו. סמוך לשעה 10 בלילה חדר שודד אלמוני לווילה של השגריר ברחוב שלוה בהרצליה פיתוח.

השודד איים על השגריר באקדח ודרש ממנו את כספו. בלית ברירה נתן השגריר לשודד אלף דולר. תוך כדי שהייתו של השודד במקום הגיע אל בית השגריר שומר של חברת שמירה פרטית, כנראה בעקבות הפעלת מערכת האזעקה. השודד איים גם על השומר ונמלט מהמקום. נראה כי השודד חדר לתוך הבית באמצעות סולם מבעד לאחד החלונות.

המשטרה פתחה בחקירה. עד שעת מסירת הידיעה לא נעצר החשוד בשוד.

שוק ההון

בנק ישראל ממשיך לקלוט הבנקאיות

השקל פוחת בשליש האחוז

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

השקל פוחת אתמול לעומת הדולר בשיעור של שליש האחוז, אך לעומת סל המטבעות הוא יוסף בשיעור סימלי. בבורסה לניירות ערך נמשכו הביקושים לתעודות הנפשיות, ולירות הנאמנות המתמחות במניות הונים ביקוש של 10 מיליון דולר. בנק ישראל קלט גם אתמול בנקאיות שכוסו, והפעם בהיקף של 3 מיליון דולר. מנגד יגייס הבנק המרכזי 30 מיליון שקל באמצעות שתי סדרות של אגרות חוב.

עורך את העמוד: בועז שפירא

הבית הלבן: איראן לא מצליחה לפרוץ לבצרה

אלפים נהרגו אתמול באחד מימי האבדות הקשים ביותר עד כה במלחמת המפרץ; 5 ערים איראניות ועיירה עיראקית הופצצו מהאוויר; שכונה צפופת מגורים בבגדד נפגעה מטיל קרקע־קרקע

לפני הקרב. בצילום מימין: מגוייסים איראניים, מצטלמים במהרן, לפני הישלחם לחזית. בצילום משמאל: חייל עיראקי מתפלל לפני הקרב. (תצלומי רויטר־איפי)

מאת עודד זראי סופר "הארץ" והסוכנויות הידיעות

הבית הלבן הביע אתמול ספיקות לגבי טענותיה של איראן, כי כוחותיה מתקדמים לעבר נמל בצרה שבדרום עירק. "האיראנים אינם קרובים יותר לבצרה ולכיבוש העיר, משהיו לפני שבוע ימים", אמר דובר הבית הלבן לעיתונאים.

פקידים במשרד ההגנה האמריקאי, שביקשו לשמור על עילום שמם, אישרו אמנם את טענותיה של איראן, כי כוחותיה חצו את נהר יאסים, כ־10 ק"מ מזרחית לבצרה, בסוף השבוע שעבר. אולם הפקידים הדגישו כי פעולה זו לא קידמה את הכוחות האיראניים והם מתקשים להגיע לבצרה. עוד צויין כי כוח של כשישים אלף חיילים איראניים לא הצליח להבקיע את הערוץ העיקרי של שאט אל ערב, על מנת להתקרב יותר לבצרה.

מצד אחר מסרו פקידים אמריקאים אוהדים כי אלפי בני אדם נמלטו מבצרה, העיר השניה בגודלה

סוף בעמוד 2, טור 6

ברונו נתן ארכה לבל"ל: יקבל "תיק יפת" ביום ב'

חילוקי דעות בין חברי ועדת המינויים לגבי המועמד המתאים ליו"ר דירקטוריון בל"ל • ההכרעה — עד סוף השבוע

מאת אריה לביא סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת המינויים בראשותו של אריה דולצ'ין לקביעת הדירקטוריון החדש של בל"ל טרם הצליחה להגיע להחלטה לגבי המועמד ליו"ר הדירקטוריון הבנק. ישיבת יום אתמול הסתיימה ללא תוצאות לאחר שבין חברי הועדה התגלו חילוקי דעות לגבי המועמד המתאים.

למרות זאת ... אוצר התיישבות היהודים דולצ'ין ... ביום שישי ... במקומו של אלי הורביץ. ועדת המינויים מתכוננת היום לישיבה נוספת שאמורה להיות המכריעה לגבי הרכב הדירקטוריון של הבנק. ליתר ביטחון נקבעה ישיבה נוספת גם ליום חמישי אם גם היום לא תצליח הוועדה להגיע להסכמה אך ביום שישי תתכנס מועצת אוצר התיישבות היהודים לסכם הרכב הדירקטוריון החדש של בל"ל.

ההתלבטות כעת היא בין חמשת המועמדים שאושרו על ידי נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו: פרופ' אליעזר שפר, פרופ' צבי

(סוף בעמוד 2 טור 3)

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: המזכיר אהרון אמיר.
על: פגישות ראש הממשלה עם סופרים ומשוררים
(עמ' 2)

★

מנהיגי חמש מדינות ערביות למובארק: נחרש היחסים אחרי פיסגת כווית
(עמ' 2)

★

פרופסורים לחברה קבלו באוזני נבון: מדוע מתייעצים עם כלכלנים ולא אתנו על קיצוצים בתקציב?
(עמ' 3)

★

שרון מזהיר את התעשיינים מהעלאת מחירים בגלל הפיחות
(עמ' 4)

★

חריגות קשות בזיהום אוויר בחיפה
(עמ' 8)

★

צעיר שנעצר בתל־אביב נחקר על מעשי האונס שבוצעו בדרום

★

שרות הארץ

מזג האוויר

הטמפרטורות:
● ירושלים: 21–10
● תל־אביב: 21–14
● חיפה: 21–10
● באר־שבע: 22–9
הגולן 21–10, צפת 18–11, טבריה 22–7, שומרון 20–9, נתב"ג 21–12, אילת 28–12.

זכו בלוטו

בהגרלה שנערכה אמש עלו בגורל המספרים הבאים: 1, 25, 28, 30, 35, 36. המספר הנוסף: 18.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6198	+0.0048
נוסעים	1.9253	+0.0058
שחור	1.6600	–

שער הסל

יציג	1.6776	−0.0018

בגליון זה 14 עמודים

[illegible]

מנהיגי 5 מדינות ערביות למובארק: נחדש היחסים לאחר פיסגת כווית

ארגוני חבלה מוסלמים קיצוניים מאיימים לפגוע בשבוע הבא בראשי המדינות המוסלמיות שיבואו לפיסגה אם כווית לא תשחרר 17 עצורים ערביים המעורבים בפעולות טרור

מאת כתבי "הארץ" לעניינים ערביים

מנהיגי חמש מדינות ערביות הב־טיחו לנשיא חוסני מובארק כי יחדשו בקרוב את היחסים עם מצרים לאחר הפיסגה האיסלאמית בכווית בשבוע הבא. מובארק אמר אתמול בראיון לעתונים הכוויתיים "אל אנבאא" ו"אל־ראי אל־עאם", כי מדינות ערב נוכחו במדיניותה העקבית הערבית של מצרים וכי מאז עלה לשלטון נפתחו מחדש הגשרים בין קהיר לעולם הערבי.

בינתיים איימו אתמול ארגוני חבלה מוסלמים קיצוניים לפגוע בראשי המדינות המוסלמיות ול־העניש את כווית אם לא תשחרר 17 עצורים ערביים המעורבים בפעולות טרור בכווית. אחר לאתמול פרצו שריפות במתקני נפט כוויתיים ודובר כוויתי הודיע כי השלטונות השתלטו על הדליקות ופתחו בחקירה.

סופת ההוריקן "צוסי" עברה כאן: כפר באי מאו, בסאמואה האמריקנית, הפך לעיי־חורבות לאחר הסופה. מקורות מסרו, כי 95 אחוז מבתי האי נהרסו בסופה. (תצלום אי־פי).

על אש"ף למצוא נוסחה

מובארק הדגיש בראיונות כי על אש"ף למצוא את הנוסחה המתאימה להכרה בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, וכי הבעיה הפלשתינית לא תיפתר אלא בדרך המשא ומתן. "ככל שיאחרו הערבים לשבת לש־לחן המו"מ כך יגדלו הפסדיהם", אמר והאשים את הפלשתינים ב"איבוד הזדמנויות" מאז 1948.

הנשיא המצרי תקף שוב את ארה"ב על שלא מסייעת למצרים במידה מספקת ולא הפחיתה את הריבית על החובות הצבאיים. לדב־ריו עיקר חובותיה של מצרים הם צבאיים מהשנים 1978—80 שעליהם היא משלמת קהיר ריבית בסך 800 מליון דולר מדי שנה. הוא הביע את צערו על כך שהוועידה האיסלאמית נערכת בקרוב כאשר "המוסלמים שוחטים איש את רעהו, למרות שדת האיסלאם קוראת לפיוס ולאי שפי־כות דמים" אמר מובארק.

אין חשש לבצרה

שר ההגנה המצרי הגנרל אבו גזאלה הכחיש אתמול את הידיעות כאילו קיים תיאום בין מצרים לארה"ב לקראת אפשרות של התערבות במלחמה העיראקית־איר־אנית. לדבריו אין לחשוש לנפילת בצרה וכי הצבא העיראקי מחזיק מעמד ומטפל בכוחות האיראניים כראוי. עוד ציין כי מצרים נענתה לכל בקשותיה של עיראק מבחינת חימוש וציוד וכי מאז המיתקפה האיראנית האחרונה לא ביקשה עיראק סיוע מצרי נוסף ולא התערבות מצרית במלחמה.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: הסופר אהרון אמיר
על: פגישת ראש הממשלה עם סופרים ומשוררים

פגישה עם בגין היתה נושאת אופי שונה לגמרי

באחד מ־18 הסופרים וה־משוררים שהשתתפו שלשום בבית ראש הממשלה, לדיון בבעיות השעה. האם יצאת בת־חושה שיש לך עכשיו יותר מידע על המתרחש בארץ ובאי־זור?

לא ראיתי את עצמי דל באינ־פורמציה גם לפני הפגישה, אבל היה נעים לשמוע מספר אנשים מגוונים שונים של הקשת הפולי־טית, שמצאו אפשרות לדון זה עם זה בנינוחות. גם לשמוע וגם להשמיע בפני ראש הממשלה את דעתם. שום הדראיקה לא היתה שם. אני מתאר לעצמי שאילו הפגישה התקיימה עם בגין, היא היתה נושאת אופי שונה לגמרי.

האם שמיר האזין באורך רוח לדברי כל המשתתפים?

בהחלט. זו היתה פגישה מכוב־דת, בלי פורמליות. כעין מפגש בבעלי בית. ראש הממשלה רצה יותר לשמוע מאשר להשמיע. הדגש היה על הקשבה. מובן שיש חשיבות לכך שהמוזמנים לא היו סופרים ומשוררים מעור אחד, אלא מכל גוני הקשת.

כמה זמן נמשכה הפגישה?

ישבנו במשך שלוש שעות, עד 11 בלילה. בניגוד למפגשים רד־מים עם סופרים, שקיימו בעבר ראשי ממשלה מתנועת העבודה, ונמשכו עד 4 לפנות בוקר, לפגישה הזו הוקצבו שלוש שעות. המשתתפים הקישו בדבריהם מס־פר רב של נושאים. אני חושב שכולם, כלומר אלה שהספיקו להתבטא, באו על סיפוקם מהת־שובות שקיבלו.

האם שמיר דן בתפקיד הספ־רות והסופרים בחיי המדינה?

ראש הממשלה היה זהיר מאד בדבריו. הוא אמר שהיה יותר טוב אילו הסופרים והמשוררים היו מבטאים הווית, שהעלאתן יכולה לתרום ליותר אהבת המקום, הארץ והמולדת.

האם שינית את דעתך על אישיותו של שמיר בעקבות הפגישה?

אני מכיר את שמיר עשרות שנים. הרושם האישי שלי, דווקא על סמך היכרות קודמת, היה שהוא אדם סגור תמיד, ממש אטום לגבי דברים שלא מעסיקים אותו בפועל. למרבה ההפתעה בפ־גישה, הוא גילה פתיחות רבה, והפגין כושר ביטוי משביע רצון. התרשמתי שהוא פחות נצור־שפ־תיים מכפי שרגילים לראות אותו בכלי התקשורת. האיש כאילו נפתח יותר. אולי התפקיד פותח אותו. מתוך התרשמות זו הצעתי לו, כאורח מן השורה, שינסה לב־דוק את האפשרות לדבר בצורה נינוחה ובלתי־פורמלית כזו, פעם בחודש, אל העם כולו — באמצ־עות הטלוויזיה. הוא שאל את עוזריו אם יש סכוי לכך בטלווי־זיה הישראלית. הם השיבו לו שאין סכוי. אולי בטלוויזיה בער־בית הוא יוכל למצוא פינה.

האם קבעתם פגישה נוספת?

ראש הממשלה אמר, ביוזמתו, שהוא מקווה שזו לא תהיה הפגישה היחידה. אישית, אשמח מאד אם תהיה עוד פגישה דומה, אחת או שתיים במהלך השנה.

השביתה בבתי החולים הממשלתיים

(סוף מעמוד 1)

שלוש שעות של דיונים בביתה של שרת הבריאות.

"אני חרדה שאם השביתה הזאת תימשך עוד יממה כזו נתחיל לדבר במונחים של אסון", פנתה אתמול בבוקר שרת הבריאות אל שר האוצר משה נסים. היא קראה שלא יעמוד מנגד לנוכח התוהו ובוהו בבתי החו־לים הממשלתיים ויכנס מיד את ועדת פרה ללא תנאים מוקדמים.

בהתייעצות עם ראשי משרד האוצר, קבעה שרת הבריאות, כי טרם החל תהליך הידברות עם העובדים, ויש למצות קודם כל את דרך ההידברות ורק אחר כך, לפנות אל הדרך המשפטית.

מאיר כהן, יו"ר ועד עובדי המנהל והמשק במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה, אמר, כי משברים קודמים שפקדו את מערכת הרפואה הצי־בורית בישראל הוכיחו בעליל, כי צווי מניעה אינם באים במקום מו"מ. הדובר מחה נמרצות על הכוונות של המעסיקים ועל ההתנערות מאחריות של נציבות שירות המדינה.

ביומיים האחרונים לא נוהלו מגעים בין נציגי השובתים למשרד האוצר ונציבות שירות המדינה. האוצר דורש להפסיק מייד את השביתה, שהוגדרה על ידי השר נסים כ"לא חוקית" בעוד שהשוב־תים עומדים על כינוס ועדת פרה ועל ערבויות שהיא תמליץ להשוות את שכרם לשכר העובדים בקופת חולים באותם המקצועות.

משרד האוצר פנה למשרד הבר־יאות אתמול לקבל את רשימת הש־מות של נציגי השובתים, והורה לנציבות שרות המדינה ופרקליטות המדינה להכין את החומר המשפטי על מנת לאפשר הוצאת צווי מניעה נגד השובתים בשעות הלילה, או היום בבוקר. נציגי העובדים הודיעו, כי יפרו את הצווים של בית הדין לעבודה אם זה יאלצם לחזור לעבודה, "כפי שהממשלה הפרה את ההסכמים אתם".

הוועד הארצי של העובדים הפרה־רפואיים הודיע אמש על הצטרפותו לשביתה. הוועד ייפה את כוחו של רוני שלם, יו"ר הוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק, לייצגם בדר־ישה להשוות את שכרם לשכר העובדים בקופת חולים.

לפיכך הצטרפו לשביתה: פיזיותרפיסטים, אופטיקאים, ביוכימאים, דיאטנים, עובדי מעבדות שיניים ועוזרי מעבדה.

אתמול נפגשו נציגי השובתים עם שרת הבריאות בביתה עקב מחלתה. הם הציגו בפניה את דרישותיהם, והיא הביעה בפניהם את תמיכתה בהם. "אני מבקשת מכם, התירו מעט את הרצועה המהדקת על צוואר החו־לים הקשישים ובבתי החולים הפסי־כיאטריים, תנו מזון לחולים לפחות. אל תמנעו כניסת תלמידים וסטו־דנטים לבתי החולים. זו פעולה היר־כית ממדרגה ראשונה. הם לא מחלי־פים, הם רוצים לסעוד את החולים. אל תתנו למצב שבו כל המדינה תתייצב נגדכם". בתום הפגישה עם שרת הבריאות החליטו השובתים להיענות לבקשתה ולהקל את מצוקת החולים בבתי החולים הפסיכיאטריים והגריאטריים. כשנו־דע לעובדים בשעות הצהריים על כוונת האוצר להוציא צווי מניעה נגדם, חזרו בהם מכוונה זו.

המצב מחריף

שרת הבריאות קמה אתמול ממטת חוליה וביקרה בבית החולים שמואל הרופא בצריפין.

"השובתים בבתי החולים צריכים להפסיק מיד את השביתה ולנהל מיד משא ומתן עם האוצר", קרא אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר.

פרס יוצא היום לאירופה: שבוע ימים בפאריס, לונדון ובריסל

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, יוצא הבוקר לביקור של שבוע ימים בשלוש בירות באירופה.

הערב ייפגש בלונדון עם עמיתו, ג'פרי האו, ומחר עם ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, במעונה. ביום חמישי ייצא פרס לפאריס, שם ייוועד עם הנשיא פרנסואה מיטראן ועם ראש הממשלה, ז'ק שיראק. מסעו יסתיים בבריסל, שם ייוועד עם שרי החוץ של מדינות השוק, ועם נציבות הקהיליה האירופית, וכן המנהיגות הבלגית.

פרס ידון עם מנהיגי אירופה על תהליך השלום, ובבלגיה יעסוק בעיקר בקידום ההסכמים בין ישראל לשוק, לרבות יוזמה חדשה לשיתוף פעולה תעשייתי.

שאול צדקא, כתב "הארץ" בבר־יטניה, מוסר כי ה"ידידנות" של הגדה המערבית והדרכים, בהן יכולה בריטניה לסייע לתושבי השטחים, יעמדו במרכז שיחותיו של פרס בלונדון. ביקורו שם מהווה המשך לביקורה של תאצ'ר בישראל בחו־דש מאי אשתקד, בו הביעה הממ־שלה הבריטית נכונות לסייע לפתי־רונו של הסכסוך הישראלי־ערבי. מאז היא ניהלה שיחות ממושכות עם המלך חוסיין, וממשלתה הפעי־לה את השוק המשותף למען שיפור מצבם של תושבי הגדה והרצועה, באמצעות מתן העדפות כלכליות והזרמת כספים.

הבריטים אינם צופים כל תוצאה דרמטית משיחות פרס, ומעריכים להגדיר אותו כחלק מן המאמצים שעושות שתי המדינות למען השגת שלום במזרח התיכון, הם אינם מתכוונים להעלות את ענין מרדכי ואנונו בכל שלב שהוא.

(ע). בפגישה שקיים אתמול עם כתבי החוץ בישראל, מסר פרס כי ייתכן שהוא יבקר גם בבון, וייפגש עם ראש ממשלת גרמניה. הנושא טרם סוכם, משום שבשבוע שנקבע לביקור מתקיימות בגרמניה בחי־רות.

הצגה בפאריס

יואב טוקה, כתב "הארץ" בפרי־ס, מוסר כי בביקור פרס בפאריס, הוא עתיד להשתתף ב"ערב יוקרה" בניד מסונג, שייערך באולמות המפוארים של ה"קונסיירז'רי" שעל גדות הסיינה. צוות שחקנים של התיאטרון הלאומי הצרפתי, ה"קומדי פראנסז", יציג במהלך הארוע קטעים מתוך המערכה השלישית של המחזה "אסתר", מאת ראסין.

בנק לאומי: אורכה עד יום ב'

(סוף מעמוד 1)

זוסמן, ד"ר מאיר חת, משה זנבר ופרופ' חיים ברקשר. הנטיה בין חברי הוועדה היא להימנע מבחירתם של משה זנבר ופרופ' חיים ברקשר עקב זהותם עם מפלגת העבודה אך דבר לא סוכם בענין זה. מקור בוועדה אמר בשיחה עם "הארץ" שד"ר מאיר חת עשוי היה להיות מועמד טוב מאוד אילמלא מעור־בותו בוויסות מניות הבנקים בעת ששימש כיו"ר הבורסה.

כתוצאה מכך הסיכויים הטובים ביותר בשלב זה הם של הפרופסורים צבי זוסמן ואליעזר שפר, ששימשו משנים לנגיד בנק ישראל.

מבוכה ודמורליזציה

התהליך הממושך לבחירת דיר־קטוריון חדש בבנק לאומי גורם למבוכה ולדמורליזציה בקרב בכירי בנק לאומי. הפקידות הבכירה עסוקה כמעט כולה בדיונים לגבי הדירקטוריון הצפוי ועיקר הזמן מוקדש לנושא זה. בינתיים נמסר שמנכ"ל הבנק מרדכי איינהורן התבטא במספר פורומים של בכירי בל"ל שהוא עשוי לפרוש מתפקידו בנסיבות מסויימות.

נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו נענה אתמול לפניית הוועדה שבודקת את תנאי פרישתו של ארנסט יפת ובכירי בל"ל ונתן אורכת זמן להגשת הדוח של הוועדה בראשותו של אלי הורביץ. הוועדה ביקשה למסור את הדו"ח, שאותו היו צריכים למסור אתמול, במהלך השבוע הבא אך נגיד בנק ישראל הודיע שהוא מבקש לקבל את הדו"ח עד יום שני.

נראה שבבנק ישראל יבחנו את הדוח במשך מספר ימים בטרם יסיקו את המסקנות.

לא יו"ר פוליטי

ועד עובדי בל"ל פנה אתמול לוועדת המינויים בראשותו של אריה דולצין בתביעה לא למנות לבנק יו"ר פוליטי. חברים בוועד עובדי בנק לאומי מתחו אתמול ביקורת על כך שדולצין, שאחראי במידה רבה לארועים בבל"ל, הוא גם האיש שקובע במידה רבה את הדירקטוריון הבא של בל"ל.

הדי התנהגות מיכה אפרתי

(ע). אסיפת קיבוץ יוטבתה, שדנה במעורבותו של מיכה אפרתי בקבי־עת שכרו ותנאי פרישתו של ארנסט יפת בבל"ל החליטה לבקש ממזכירות התק"ם לפרסם את כל רשימת התפקידים והשליחויות המו־טלות על מיכה אפרתי, הן בתוקף תפקידו הנוכחי במרכז הקיבוצי והן כספיות של שליחויות קודמות.

כן החליטה האסיפה לקיים במז־כירות התק"ם דיון על נורמות התנהגות, אמות המידה ואמות הטי־פוס, שעל פיהן חייב שליח התק"ם לשקול ולהחליט "והאם שליח התק"ם חייב בערכים התנהגות בקווים ארוזים שאין לעבור אותם".

זאת מסר בילו מישורי, מזכיר קיבוץ יוטבתה, כאשר מסר אתמול את החלטת הקיבוץ למזכירי התק"ם אהרן ידלין וישעיהו פרי בתל אביב.

עורך את העמוד: בועז שמירא

איראן לא מצליחה

(סוף מעמוד 1)

בעיראק, כדי להימלט מן ההפגזות האיראניות. עם זאת, אין ראיות לפינוי המוני של העיר.

יום אבידות כבד

אלפי אנשים וחיילים עיראקיים ואיראניים נהרגו או נפצעו אתמול באחד מימי האבידות הכבדות ביותר מאז המיתקפה האיראנית כרבלא 5 לפני שבוע. חמש ערים איראניות ובינהן העיר הקדושה קום נפגעו אתמול בהתקפות מטוסי חיל האוויר העיראקי לעומת מיתקפה אווירית איראנית אחת על העירה העיר־אקית קרהתפה בגזרה המרכזית. העיר בגדד נפגעה אתמול שוב מטיל קרקע־קרקע איראני שנפל בשכונת מגורים צפופה. האיראנים טענו כי הטיל גרם לעבר מפקדת מפלגת הבעת' השלטת בעיראק.

הנשיא העיראקי סדאם חוסיין הרגיע אמש מנהיגים ערביים עימם שוחח טלפונית, ואמר כי כוחותיו שולטים במצב. הנשיא מובארק אמר לעתון שמאמי כי עיראק אינה זקוקה להתערבות מצד מדינות ערביות וכי כוחותיה שולטים במצב.

למרות הידיעות הסותרות שהת־פרסמו אמש בטהראן ובבגדד הע־ריכו מקורות מערביים ואישיות אמריקאית בכירה על סמך מעקב מודיעיני כי האיראנים לא הצליחו במיתקפתם בגזרה הדרומית לעבור בצרה להגיע להשגים ולסכן את עיר הנמל העיראקית השניה מוצא יחיד לשאט אל־ערב. לפי דיווחים אלה מחזיקים אמנם האיראנים בשטח עיראקי באיזור ימת הדגים אך אין הם מצליחים להתקדם לעבר בצרה. הכוחות העיראקיים מצליחים ביינ־תיים לעצור את המיתקפה האיר־אנית ולהסב לגייסות האיראניים אבידות כבדות.

מאה להולדת רובינשטיין/ נתן מישורי

אמנות בשיא יופיה ושלמותה

הפסנתרן מאוריציו פוליני ברסיטל מס' 1, בסדרת הארועים הבינלאומיים בהיכל התרבות בתל־אביב. בתוכנית: סונאטות מאת בטהובן (אופוס 31 מס' 2 "הסערה" ואופוס 53 "ולדשטיין"); נוקטורנים אופוס 62 מס' 1 ו־2, ברקארולה אופוס 60, שיר ערש אופוס 57 ופולונז אופוס 53 מאת שופן.

מאוריציו פוליני, בסונאטות של בטהובן, אינו מציג את המוסיקה כפי שהיתה יכולה, כביכול, להישמע ברגעי היווצרותה בכור הלוהט של היוצר. ביצועיו הם כבר בחזקת הרהורים על המוסיקה. דיאלוג הניגודים, המצוי ביסוד האמנות הבטהובנית, מוצג על ידי פוליני, בכוח שיווּן במידה ניכרת כבר מן הרגע הראשון מידיעת הפשרה והאיזון שיושגו במוסיקה עצמה עם הסקת המסקנות הסופיות.

אמנם הפשרנות כביכול, אינה מביאה בשום פנים ואופן לטשטוש הדר־שיה, שבהירות הצגתו וביחוד הסקת מסקנותיו, הן מופתיות; ואף לא לעיר־פול כלשהו של פרטי דיוקני היצירות השונים. זאת, מפני שבמאבק האידאי־רגשי שבין היצירה לבין אישיותו של פוליני, המוסיקאי בעל האוזן הבוריה לדקים שבנימים והאפשריים והפסנתרן החוזר כל מגבלות טכניות, מסיג עצמו פוליני לאחור ומעניק את הבכורה ליצירה עצמה. כך הוא זוכה להגיע למצב של איזון פנימי עמוק, נפשי, רוחני ופסנתרני.

גישה "פוליטית" ואולי אף "אפולונית" זו מצאה את ביטויה המושלם ביותר בביצוע יצירות שופן. האמנות השופנית, ביחוד זו שבאה לביטוי בסדרת היצירות שבוצעו, היא ביסודה בעלת שלווה והרמוניה פנימית, ובעלת שקיפות המאפשרת ראיית עומק של צמרות צלילים עשירה, הפזורות בססגוניות נדירה; ואשר כל מרכיביה מצויים באיזון "אקולוגי" מושלם.

משום תפישתו הרוחנית וגישתו הרגשית כפי שנתבטאו ברסיטל זה, מובן גם מדוע נמנע פוליני משימוש בחומר צליל מוקצנים, העצמיים בגבולות הפסנתר. בארצו האמנותית, שערשה היא איטליה, אין מקום למבטער האפילו הינו בעל עוצמת ביטוי. גישתו שלו היא סמל להשגיות שכולה חיוב — לשליטת היצר ביד הדראציו, לכביית הגשמיות בפני הרעיון, להגשמה שאין בה מקום לאי־איזון מכל סוג שהוא, המכוונת לקבל רק את החיובי המושלם בלבד. נרגיש רק, שאידאלים זה שבזכותו הגיש לנו פוליני אמנות בשיא יופיה ושלמותה, הוא תוצאתו של מאבק מודע, מכוון וקשה. ברסיטל כזה, אתה יוצא לא רק רווה נחת, אלא גם כמי שזכה ולמד, המסורה מזה.

ראיתי שמעתי

פרס נפגש לראשונה עם נציגי "אמנסטי"

שר החוץ, שמעון פרס, נפגש אתמול לראשונה עם משלחת של ארגון "אמנסטי אינטרנשיונל". לפרס זכורה מי־מיתו של הארגון לישראל, בביקורו האחרון בארה"ב כראש הממשלה, נשאל פרס על־ידי מר קופל, בעל תכנית ראיונות פופולארית בטלוויזיה האמ־ריקאית, על הדו"ח האחרון של "אמנסטי". פרס השיב כי הגיעה השעה לחקור את פעילות הארגון עצמו. פרס לא ידע שלקופל יחס מיוחד ל"אמנסטי" וה־תשובה עוררה את זעמו.

אתמול הודיע פרס באוזני המשלחת על שטיפולם בישראל אינו עומד בשום יחס למאמצים שהם משקיעים בארצות אחרות. הוא הבטיח שלמרות מסמכי הארגון, אין הממשלה מתירה שום פעולה לאנושית או לא־חוקית ואף אינה מפעילה את עונש המוות. הוא גם הביא דוגמה להפצת בדיות מהתקופה שבה שימש שר הביטחון. סופר אז כי חייל צה"ל גזז את שערן ראשם של תלמידי כיתה בעזה והוא עצמו יצא לבדוק את הקרוות — ולא מצא להן זכר.

א. לם

מסורבי העלייה.

בעת האירוע, בישר מנכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, חיים צלטר, כי אתמול בבוקר הודיע אחרון מסר־בליפ, מסורב עליה מבריה"מ — שאמו, רותה גורדשטיין, חברה בארגון "אמהות למען החופש" — כי השלטונות הסובייטיים העניקו לו היתר יציאה לישראל.

ג.ארם

דואגים לאוויר לנשימה

נשף וגיבי שמטרתו איסוף כספים למחלקה לטיפול נמרץ בבית־החולים רוקח (הדסה) בתל־אביב, היה השבוע בגן אור־נים ונאספו בו 60 אלף דולר. אירגנה ויזמה את האירוע שרה קורן, שבנה הקטן היה מאושפז במחלקה. לנוכח המצוקה ששר־רה בה המחלקה, חשבה שרה קורן להקים עמותה, אך מסתבר שאין די בכוונות טובות. הקמת עמותה והצעדים הרשמיים הכ־רוכים בה נמשכים כשנה — ושנה ללא אוויר לנשימה היא זמן רב. כך נולד הרעיון לעשות ערב התרמה. בערב היתה מכירה פומבית, בתצוגות מכל מאר ותצוגת אופנה לבגדי ים של דיוה.

לורנס זיו

בתקציבה הרגיל של המחלקה אי־אפשר לרכוש ציוד חיוני למחלקה, כגון מכונת הנשמה משוכללת, שמחירה כ־20 אלף דולר. המחלקה בת ארבע המי־טות בלבד, מטפלת בתינוקות, ילדים ומבוגרים הזקוקים להנ־שמה. לדברי מנהל המחלקה, הציוד העיקרי הקיים במחלקה מיושן ודרושות מכונות הנשמה חדשות ומשוכללות.

אחד מ"כוכבי" המחלקה הי־דועים הוא הצייר והארכיטקט לורנס זיו, שמטפליו תיארוהו כנס רפואי. הוא הוחזר לחיים חמש פעמים אחרי דום לב. זיו תרם ציור שנמכר ב־3,000 שקלים.

ע.ר.

השאילתות יועברו מהכנסת בשידור ישיר

החל מהיום ישודרו מן הכנסת השאילתות שיוגשו בעל־פה, בשידור ישיר בקול־ישראל. כך סוכם עם רשות השידור. ה־שאילתות ישודרו כל יום רביעי, בשעה 11 בבוקר, במסגרת התכנית "כל צבעי הקשת". יעביר אותן הכתב הפרלמנטרי, אמנון נדב. זו החלטתו של מנהל הרדיו, גדעון לביאי, בעקבות דיונים שבהם השתתף גם יו"ר הכנסת, שלמה הלל. הובעה התקווה, שעם השידור הישיר יבואו יותר שרים להשיב על השאילתות במועד שקבעה לכך נשיאות הכנסת, ולא יבקשו לדחות את תשובותיהם למוע־דים אחרים.

ע. בר

הודית כשרה למהדרין

מספר המסעדות "גלאט כו־שר" בארץ בכלל ובתל־אביב בפרט הולך וגדל, במגמה לספק את הביקוש הרב של הקהל הדתי למסעדות כאלה. במיוחד פופולאריות מסעדות "גלאט כושר" הסיניות. כך נפתחה בי־מים אלה בתל־אביב, ברחוב יהודה הימית, מסעדת "גלאט כושר" ההודית הראשונה בעיר — ובעצם, בעולם כולו. שמה: "המעבר להודו". את המסעדה מנהלת גילה בנג'מין, ילידת בומביי, שעלתה לארץ לפני שנים אחדות. לפני פתיחת המסעדה, יצאה בנג'מין לארץ מולדתה והביאה משם צוות הודי מקורי שיעבוד בארץ.

במקביל לפתיחת המסעדה ההודית הכשרה למהדרין בתל־אביב, נפתחה בימים אלה בלונ־דון מסעדה הודית חדשה שתהיה כשרה, האולם התל־אביבית תהיה הכשרה־למהדרין היחידה בעו־לם.

חיים הנדוורקר

גם רודולף סרקין חולה

הפסנתרן רודולף סרקין, שאישר את בואו להופעות עם התזמורת הפילהרמונית הישר־אלית, לרגל שנת היובל, הודיע השבוע על ביטול בואו מחמת מחלה. סרקין היה אמור לנגן קונצרטו של בטהובן, בסדרה הראשונה והשנייה, בחודש הבא. לאחר הביטול, תבצע הפילה־רמונית את הסימפוניה התשיעית של מהלר בלבד.

ע. שושן

קבלת פנים נשיאותית לאמו של מסורב עלייה

רעיית הנשיא הרצוג, אורה הרצוג, ערכה אתמול במשכן הנשיא קבלת פנים לכבוד מאר־לינה רודינסקאיה, לכבוד יום הולדתה ה־88. רודינסקאיה היא אחת מ־200 האמהות של מסר־בי עלייה בבריה"מ, שהשל־טונות הסובייטיים מסרבים להע־ניק להם אשרות יציאה. בדברי ברכתה לרודינסקאיה, אמרה רעיית הנשיא: "כאם אני חשה היטב את מאבקן של האמהות הממתינות לילדיהן וברצוני לקרוא לכל האמהות בעולם לתת את תמיכתן המוסרית ולפ־עול למען איחוד המשפחות". הגב' הרצוג הגישה לכלת המסיבה תעודת שי, המציינת כי 200 עצים ניטעו ביער קק"ל לכבוד ביקוק של משפחות

בעריכת עירית רוזנבלום

המעלות של אל על

	מעל' מינימום	מעל' מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	−5	−4	מעונן	−8	−4
אתונה	9	14	גשום	10	11
בוקרשט	−5	−4	מעונן	–	–
בריסל	−5	−4	מעונן	−7	−3
וינה	−7	−6	מעונן	−6	−2
ז'נבה	−6	−3	מעונן	−9	−3
לונדון	0	4	מ"ח	−4	0
ליסבון	6	13	בהיר	5	12
מדריד	−3	6	בהיר	2	7
ניו־יורק	0	3	מ"ח	0	3
פאריס	−6	−2	מעונן	−7	−3
פרנקפורט	−5	−3	מעונן	−10	−6
ציריך	−4	−2	מעונן	–	–
קהיר	15	20	מ"ח	13	21
קופנהאגן	−7	−4	מ"ח	−6	−3
רומא	6	8	גשום	7	13
שטוקהולם	−6	−5	מעונן	−9	−6

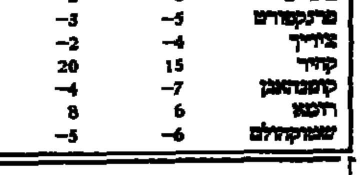
בהנוסע המאושר
אל על ELAL

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

תרצה אתר
46 שנים להולדתה, עשר שנים למותה

יעל בתה: "לפעמים אני כל־כך מצטערת שאני לא יכולה לשבת ולדבר איתה... אני מבקשת אפילו שעה, לא יותר, רק לדבר איתה, לדעת עליה עוד..."
ירון פריד

דוד אבידן על עמוס עוז
לא סופר, כתיבה חובבנית
23.1.87 חדשות של שבת

הכוח הארצי
הארץ חדשות

אמנו וסבתנו
אידה פיפר
איננה
ההלוויה תתקיים היום כ' טבת (21.1.87)
בבית העלמין בקרית שאול
על מועד ההלוויה נא להתקשר לטלפון 03-453545
המשפחה

בננו ואחינו היקר
סרן גדי איל
נפל במילוי תפקידו
ההלוויה תתקיים ביום ה' 22.1.87 כ"א בטבת תשמ"ז בשעה 15.00
בחלקה הצבאית בקרית־שאול
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בפינת הרחובות
שלמה המלך ופרישמן בתל־אביב בשעה 14.00
ההורים: שרה ואהרן איל
האחים: דני וניר
משפחות: הירש, אוסלנדר, מרק, איל.

מכירת רהיטים בהנחות גדולות
תרבות הדיור
הכתובת לתצוגת הרהיטים המרהיבה אביבורן 87'
רמת־גן, רח' ז'בוטינסקי 22 ע"י עלית. שעות הפתיחה מ־9.00־20.00 רצוף. בימים שלישי ושישי עד 13.00 פתוח במוצאי שבת.

הכלל לגבי פרישת עובדים לא יחול על הממונה בנציבות שירות המדינה

בניגוד למקובל הוארכה תקופת העסקתו של מיכאל גורדון למרות שהגיע לגיל 65 ● תרעומת במשרדים הממשלתיים: מדוע הוא לא יישם לגבי עצמו הכלל שהוא מפעיל לגבי פרישת אחרים

מאת צבי זרחיה כתבי "הארץ" לענייני כלכלה

בניגוד למקובל בתקופה האחרונה, האריכה נציבות שירות המדינה, את תקופת העסקתו של הממונה על ענייני עובדים, מיכאל גורדון. גורדון היה אמור לפרוש לגימלאות לפני מספר חודשים, לאחר שמלאו לו 65 שנה ואולם, תקופת העסקתו הוארכה.

הארכת שירותו של גורדון, בוצעה בניגוד לנוהג שלפיו אין הנציבות מאשרת העסקת עובד בשירות המדינה לאחר שמלאו לו 65 שנה. אדם המגיע לגיל הפנסיה, מתבקש על ידי הנציבות לצאת לגימלאות. לנוכח הקיצוצים וצמצום כוח האדם בשירות המדינה, סירבה הנציבות במרבית המקרים שהוגשו לה, לאשר בקשה של עובדים להמשיך ולעבוד למרות מועד הפרישה.

התנהגותה של הנציבות בעניין עוררה אתמול תרעומת במשרדי ממשלה אחרים, שבקשותיהם להארכת שירות של עובדים ותיקים, שהגיעו לגיל פרישה נדחו על ידי הנציבות. זאת במיוחד מאחר וגורדון המשמש כאמור כממונה על ענייני העובדים, מטפל בקליטת עובדים לשירות הציבורי, קידומם ופליטתם. "אם גורדון בקיא בנוהלי פליטת העובדים, מדוע לא יישם לגבי עצמו את הכלל שהוא מפעיל לגבי פרישתם של עובדים אחרים מהשירות" — שאלו אתמול בכמה המשרדים הממשלתיים.

חבר נציבות שירות המדינה, יהודה לבנון, אישר את הידיעה על הארכת שירותו של גורדון. עם זאת, סירב לפרט את המניעים להארכת השירות.

המלך חוסיין סבור כי יש לפעול לחידוש היחסים בין בריה"מ לישראל, על-מנת לאפשר התקדמות בתהליך השלום — על כך דיווח אתמול בירושלים שר ההגנה האיטלקי, ג'ובאני ספאדוליני, לשר החוץ, שמעון פרס. ספאדוליני, המבקר בישראל על-פי הזמנת אוניברסיטת תל אביב, שהעניקה לו אמש תואר ד"ר כבוד, כהוקרה על מאמציו למאבק בטרור הבין-לאומי, אמר בטקס כי הסיכוי לפתרון הסכסוך הישראלי-ערבי תלוי, בין השאר, בכינוס ועידה בין-לאומית. הוא קרא לכל מדינות העולם להילחם בטרור במשותף. בתמונה מעניק רבין את תואר דוקטור הכבוד לספדוליני (כתב: עקיבא אלדר, צילום: עודי קרן).

פרופסורים למדעי החברה נפגשו עם נבון וקבלו:

מדוע מתייעצים רק עם כלכלנים ולא אתנו על קיצוצים בתקציב?

תקפו בחריפות את הממשלה ואמרו שהקיצוצים עליהם החליטה חמורים ואינם הגיוניים ● נבון הזכיר: הצבעתי בממשלה נגד הקיצוץ כי הוא פוגע ומכאיב

מאת צבי זרחיה כתב "הארץ" לענייני כלכלה

פרופסורים במדעי החברה תקפו אתמול בחריפות את הממשלה על שאינה דנה בהשלכות הקיצוצים על החברה והחינוך בישראל. הפרופסורים טענו כי הממשלה מתייעצת רק עם אנשי מדע הכלכלה ואינה שואלת את דעתם של אנשי מדעי החברה וכתוצאה מכך הקיצוצים שעליהם החליטה הממשלה אינם עומדים במבחן המציאות.

הדברים נאמרו בפגישה שקיים פורום של פרופסורים ומרצים שהוקם ליד לשכת מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ על-ידי יועצו של שמעון פרס לענייני חברה וד"ר חיים אילת, עם סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, בלשכתו בירושלים.

יו"ר הפורום, הפרופ' יונה רוזנפלד מבית-הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית, אמר כי המחיר החברתי והחינוכי של הקיצוצים יהיה קשה. פרופ' רפאלה בילסקי בן-הור, מרצה למדעי המדינה באוניברסיטה העברית, קבלה על השיטה שבה מתקבלות ההחלטות הכלכליות בממשלה. "קודם מקבלים החלטות כלכליות ואחר-כך משאירים את המשרדים לברוח במאבק. כתוצאה מכך לא נלקחים בחשבון האספקטים והאלמנטים החברתיים. אני משוכנעת שאילו תהליך קבלת ההחלטות היה אחר לא היה נפגע כל-כך תקציב החינוך", אמרה.

פרופ' חיים אדלר, מבית הספר לחינוך באוניברסיטה העברית, הצטרף למוחים נגד הקיצוץ בתקציב החינוך. "אני סבור שהקיצוצים הנדרשים הם חמורים מאוד", הדגיש. שר החינוך פרש באוזני הפרופסורים את בעיות התקציב של משרדו והדגיש, כי הצביע בממשלה נגד הקיצוץ מתוך הכרה שהוא עלול לפגוע ולהכאיב באופן שמערכת החינוך לא תוכל לעמוד בו.

בכנסת

חברי ועדת הפנים שמעו סקירה על עסקי הזנות בחוף תל ברוך

ועדות וסיעות
/ דן מרגלית

יושב-ראש ועדת הפנים ח"כ דב שילנסקי מסר אתמול, כי 300 נערות עוסקות בזנות בחוף תל-ברוך. לדבריו, רק שמונה מהן ערביות אך מחצית הסרסורים ערבים.

ד"ר יוספה שטיינר, מנהלת שירותי הרווחה, ציינה, כי נתונים אלה נובעים מאורח החיים המשפחתי-מסורתי. בשנים האחרונות, אמרה, פחת שיעור הנערות מעדות המזרח העוסקות בזנות בהשוואה לאשכנזיות.

הח"כים אהרן נחמיאס, דב בן מאיר ועבי שליטא העירו, כי יש למסד את הזנות כדי להגביר את הפיקוח הרפואי והסוציאלי. אך סגן השר רפאל פנחסי מש"ס התנגד בתוקף, כי הדבר יזיק לתדמיתה של המדינה. ח"כ עובדיה עלי הצטרף לשוללי הזנות אך צידד בהבטחת טיפול רפואי. ח"כ דוד דניגו ראה בתופעה פשיטת רגל של מערכת החינוך והטיפול הסוציאלי.

אירוח אם לנעדרים בארגנטינה

סיעת מפ"ם אירחה אמש את גברת בונאפיני הנשיאה של אמהות הנעדרים בארגנטינה.

"לעם היהודי אסור לשכוח" — אמרה ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) — "דישראל מזוהה יותר מדי עם משטרים אפלים". בונאפיני אמרה, כי המשטר החדש גוזר ארבעה מאסרי עולם על רוצחי הילדים והם מתבצעים בתנאים נוחים.

המערך להגנת תקציב החינוך

ח"כי סיעת המערך לא יאשרו את הקיצוץ בתקציב משרד החינוך ולא יתמכו בהטלת אגרה על ההורים — התברר אתמול כתום דיונים ממושכים בסיעה זו. יו"ר הנהלת הקואליציה רפי אדרי אמר כתום הדיונים בהם נשמעו השגות מגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון כי הוא מקווה שכל מתנגדי הקיצוץ יעמדו בדיבורם.

הצעת החוק אושרה בקריאה ראשונה והועברה לוועדה

כלי תקשורת שיפרסמו מידע סודי מוועדת חו"ב ייחשבו לעבריינים

נדחתה הצעה להאשים בפלילים חבר כנסת שידליף מהוועדה

אולם המליאה
/ עמוס בדרוד

הכנסת אישרה אתמול בקריאה ראשונה, והעבירה לוועדה הצעת חוק על פיה יהיו אמצעי התקשורת לעבריינים, אם יפרסמו דבר מדיוני ועדת החוץ והביטחון אשר הוכרז כסודי.

המליאה דחתה הצעת-חוק אחרת, להאשים את חבר הכנסת המדליף בפלילים. ההצעה שהתקבלה היתה יוזמה של אמנון לין (מערך) וזו שנדחתה של רפאל איתן (התחיה).

על פי הצעת החוק, שהיא קצרה מאד, יכולים רוב חברי ועדת החוץ והביטחון להכריז על דיון מסוים כסגור. יו"ר הוועדה יודיע על כך לאמצעי התקשורת, ולוועדת עורכי העיתונים בדרך שתקבע ועדת הכנסת. החוק חל גם על ועדות המשנה של הוועדה.

דוד ליבאי (מערך) אמר, כי החוק מיותר. הוא מכוסה על ידי סעיף 113 בחוק העונשין, אשר על פיו די בהכרזת ממשלה שדיון מסוים — או דיון של גוף מסוים — הוא סודי, ואז דינו של מגלה משהו מן הדיון הוא 15 שנות מאסר, ואם התכוון לפגוע בביטחון המדינה — מאסר עולם. הנושא פרוץ לא בגלל היעדר חוק אלא בגלל היעדר הרצון לאכוף. הוא שרטט תמונה של מה שעלול לקרות אם יאכפו חוק כזה. לדבריו, זה אישור למשטרה להתערב בחייהם של ח"כים והצמדה של השב"כ לטלפונים.

אנשי הליכוד כמעט לא השתתפו בדיון, שבו נשמעו אזהרות חמורות על פגיעה בדמוקרטיה, אך כאמור, באו להצביע בעדו.

גיל פרישה שווה לנשים

בתום הקריאה הראשונה העבירה אתמול הכנסת לוועדת העבודה והרווחה הצעת חוק הבאה להעניק "גיל פרישה גמיש" לנשים. פרי יוזמתם של שרה דורון (ליכוד-ליברלים), שולמית אלוני (רצ) וחיים רמון (מערך). על פי ההצעה יוכלו נשים להחליט בעצמן מתי יפרשו, אם עברו את גיל 60, אך יצטרכו להודיע למעביד על כך 6 חודשים מראש. רמון אמר, שרק בשירות המדינה קבוע גיל פרישה על פי חוק, שם הוא שווה לגבר ולאשה — 65 שנה, אולם מותר גם לפרוש החל בגיל 60 בתנאי שהעובד סיים 10 שנות עבודה. גיל הפרישה השונה לגבר ולאשה מבוסס על הסכמים קיבוציים, והוא מקיף את רוב העובדים במשק. כל המשתתפים בדיון חייבו את ההצעה, תוך שהם מצביעים על שטחי הפליה רבים ושונים הפוגעים באשה.

רבין: אין לנו פארטנר למו"מ בשטחים

מאת אורי ניר

שר הביטחון יצחק רבין אמר אתמול כי להערכתו ישראל אינה מסוגלת להביא לידי התפתחותה של מנהיגות פלשתינית אותנטית, שתיטול על עצמה את תפקיד השותף למשא ומתן. הפלשתינים לא הואילו לעשות זאת עד כה, לדברי רבין, ולכן על ישראל להמתין עד ששילוב של ממלכת ירדן ושל מנהיגים מבין הפלשתינים ימצאו לנכון לנהל עימנו משא ומתן. רבין הוסיף כי המפתח אינו מצוי כרגע בידי תושבי השטחים, החוששים ליטול את עתידם בידם מתוך הפחד שיבולע להם. לפיכך, אמר השר רבין, כל עוד אין פארטנר למשא ומתן, אין כל טעם לנהל ויכוחי סרק בממשלה.

שר הביטחון אמר את הדברים בתום פגישה עם ראשי האוניברסיטאות בגדה המערבית, שהתקיימה בבניין המימשל הצבאי בעיר שכם. בפגישה, שמטרתה הוגדרה הבהרת העמדה הישראלית כלפי מוסדות ההשכלה הגבוהה בגדה, אמר רבין כי האוניברסיטאות בגדה הפכו למרכז תוסס השקט באיזור. ראשי האוניברסיטאות אמרו בצאתם מהפגישה כי לא הציעו כל התחייבות בפני השר הישראלי לערוב לשקט במוסדות החינוך שבהנהלתם, אלא בעיקר "הקשבנו לדבריו". בניגוד לדברי רבין, שאמר כי לא נקט לשון איום בפגישה, אמרו בני-שיחו כי היה בדבריו איום מפורש בסגירה מוחלטת של אוניברסיטה זו או אחרת, אם יתעורר צורך בכך.

גאולה כהן הגישה תלונה למשטרה נגד צ'ארלי ביטון

(עו). ח"כ גאולה כהן הגישה אתמול תלונה במשטרת ירושלים נגד ח"כ צ'ארלי ביטון, בעקבות האירוע שהיה שלשום במזנון הכנסת בעת ביקור חברי משלחת השלום הסובייטית.

ח"כ כהן טוענת כי צ'ארלי ביטון תקף אותה וקרע מספר כרזים שהחזיקה בידה.

במשטרת ירושלים נמסר כי נפתחה חקירה. בימים הקרובים יוזמנו למסירת עדות מספר חברי כנסת שהיו מעורבים באותו אירוע.

שמיר: תושבי ישראל יכולים לטייל בירושלים; כל מרצח יבוא על ענשו

מאת איתן רבין כתב "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר קרא אתמול לתושבי ישראל להמשיך ולטייל בירושלים. הוא הבטיח, כי אנשי הטרור ייתפסו. "הם יכולים להיות בטוחים בכך ששירותי הביטחון שלנו יגיעו אליהם — אם לא היום או מחר — כל מרצח יבוא על ענשו. אני בטוח, כי בזמן הקרוב אנחנו נבער את קני הרצח האלה ונוכל לטייל, וגם עכשיו צריך לטייל כמה שיותר".

שמיר היה אתמול אורח העיר יבנה, וקיבל אתמול גם אזרחות כבוד של העיר. הוא סייר במקומות ובמפעלים, והשיב לשאלות תלמידי תיכון בנושאים הבוערים.

בהתייחסו לפיגועים בירושלים אמר שמיר, "ירושלים המאוחדת משמשת מטרה מועדפת לאנשי הטרור הערבי. הרוצים לפגוע בעיר המאוחדת והחיה בשלום, וכה בני דתות שונות. הם מנסים לזרוע רצח, חבלה ומהומות כדי לשבש את החיים ולהוריד את יוקרת ירושלים. לטרוריסטים אין נשק קטלני כשר כלל, ולכן הם מתכתבים בנשק אכזרי רצחני ופרימיטיבי של סכין רצחים".

לדבריו, "אי-אפשר לומר שירושלים הפכה היום לזירת טרור. החיים בירושלים כדרך כל שקטים ונורמלים. נראה לכך הנוקש בכל האמצעים שגם ירושלים המזרחית תוכל לחיות את חייה בשקט ובביטחון".

בתשובה לשאלת אחד התלמידים, מדוע שתק כל הזמן בנושא פרשת השב"כ, אמר שמיר, כי הוא ידע כל הזמן היטב את העובדות לאשורן, ועכשיו התפזר הערפל של העלילות שהעלילו עליו. אולם, הוא שתק ובכך סיכן את עצמו. "על ידי שתיקתי אני סבור שהבאתי לידי כך שהאנשים האלה לא הגיעו לבתי משפט ולדברים רעים, וכמה מהם יכולים היום להמשיך בפעילותם הביטחונית".

יריד הספרים נפתח בקהיר, בלי ישראל

מובארק סייר בדוכן של אש"ף

קהיר (ע"ד). הנשיא חוסני מובארק חנך אתמול את יריד הספרים הבינלאומי ה-19 של קהיר, אירוע שנתי שבו משתתפות השנה כל המדינות הערביות, להוציא לוב.

שר התרבות המצרי אחמד הייכל אמר שלשום, כי מצרים לא הזמינה את ישראל להשתתף ביריד, מחשש לחרם מצד המדינות הערביות.

אש"ף משתתף ביריד והנשיא מובארק סייר אתמול בדוכן של אש"ף, בלוויית פאתחי ערפאת, אחיו של יאסר ערפאת.

ישראל השתתפה לאחרונה ביריד זה ב-1985, ואז השמיעו מצרים ופלשתינים מחאות על השתתפות זו.

המארגנים מסרו כי 57 מדינות משתתפות השנה ויותר מ-18 מיליון ספרים מוצגים.

אוסטריה תרמה 200,000 דולר לשיקום מוזיאון יהודי באמסטרדם

אמסטרדם (עטס"א וע"צ). שגריר אוסטריה בהולנד הגיש המחאה בסך 200,000 דולר ליו"ר המוזיאון היהודי באמסטרדם, הגב' רוזה מרסאק.

מחצית הסכום נתרמה על ידי תעשיינים ובנקאים אוסטריים והמחצית האחרת על ידי ממשלת אוסטריה.

המוזיאון ההיסטורי היהודי של אמסטרדם זקוק לכספי רב כדי לעבור לבית הכנסת האשכנזי לשעבר. גם מפעלי תעשיה לא-יהודים רבים תרמו סכומים גדולים בהולנד למוזיאון זה.

יצויין כי רבים מהמנהיגים הנאצים בהולנד, במלחמת העולם השניה, היו ממוצא אוסטרי, וכך נוצר הרושם כי רובם אוסטרים הם נאצים. נראה כי הקנצלר האוסטרי ורניצקי מבקש לעקור רושם זה, ולשם כך השתתפה ממשלת אוסטריה במגבית למען המוזיאון היהודי.

שר החוץ של צרפת יגיע באפריל לארץ

מאת יואב טוקר

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ של צרפת, ז'אן-ברנאר ריימון, יבוא בחודש אפריל לביקור רשמי בישראל.

יהיה זה ביקורו הראשון של שר חוץ צרפתי בארץ, מאז חילופי השלטון בצרפת, וכינונה של ממשלת הימין-מרכז בראשות ז'אק שיראק. על הביקור נודע בתום שיחת עבודה שקיים אתמול ריימון עם שגריר ישראל, עובדיה סופר, ושניים מעוזריו — אליעזר פלמור ויצחק לבנון. בשיחה נדונו גם ההכרזות האחרונות בישראל ובארה"ב בעניין החטופים והשבויים בלבנון, וההתפתחויות במלחמת המפרץ. לדברי המשתתפים בשיחה, לא אוזכרה אתמול בשיחה "פרשת נקש".

שיחות ריימון עם הנציגים הישראליים הבכירים בפאריס נועדה, בין השאר, להבין את סדרת שיחותיו של פרס בצרפת.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

מסמך

מה בדיוק אמר שמיר לסוכנות "רויטרס"

להלן הטכסט המדויק מהראיון של ראש הממשלה יצחק שמיר לסוכנות רויטרס בנושא הפשרה הטריטוריאלית.

בשבוע שעבר פנית למלך חוסיין והצעת לו לפתוח במשא ומתן ואילו במקביל של תנועת התחייה אמרה שלא תוותר אף שעל. איזה תמריץ יש איפוא למלך לבוא למשא ומתן?

שמיר: כשאתה הולך לפו"מ — ואנו אומרים תמיד פו"מ בלי תנאים מוקדמים — אינך יודע מה יהיו עמדות הצדדים לכשיתפתחו ליד שולחן הדיונים. יש לנו עמדות שונות. אבל התנאי הראשון להגיע למצב של גישור על הפער ביניהם הוא להיפגש ולדבר פנים אל פנים. איש אינו מצפה ממני לומר עכשיו מה תהיה עמדתנו כאשר ניפגש.

יהיה זה אם כן הוגן לומר שהכי שלך שלא תוותר לעולם אף שעל אדמה אינו ביטוי העמדה האחרונה שלך?

שמיר: לא אומר. לא אומר. זו עמדתי, זה העיקרון שלי, זו האמונה שלי. אתה יכול להבין לעצמך הרבה פתרונות, מוסכמים ופתרונות שיתקבלו על דעת כל הצדדים באיזור, למשל הסכמי קמפ דייוויד שנכתבו על ידי אנשים החושבים כמוני.

תנועתך הוציאה פשרה טריטוריאלית מכלל אפשרות?

שמיר: אשאל אותך — ואם ירדן תובעת פשרה טריטוריאלית? התשובה שלילית, ולכן זאת עלינו להיפגש ולנהל משא ומתן.

(הביא לדפוס: עקיבא אלדר)

יש לך יומיים להתלבש על עודד גרא

עודד גרא עובר לבית האופנה החדש שלו בככר הבימה 2, תל-אביב.

לרגל המאורע, תיערך מכירה חד-פעמית מיוחדת, בהנחות של עד 50%, של כל המלאי בחנות הקיימת.

המכירה תיערך, במשך יומיים בלבד, בימים ה'-א', 25-22.1.87,
בשעות 10 בבוקר עד 10 בערב בחנות ברח' ירמיהו 25, תל-אביב.

עד 50% הנחה

Oded Gera

هكذا من الأصل

היו"ר היוצא של הרשות לניירות ערך:

אציע שיו"ר הרשות הבא ימונה ע"י הממשלה ולא ע"י שר האוצר

אליעזר שילוני קובל על סחבת בחקיקה בנושא ניירות הערך ואישור התיקונים לחוק

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

על סחבת בחקיקה בנושא ניירות הערך ואישור התיקונים לחוק.

התאונן אליעזר שילוני, יו"ר הרשות לניירות ערך, בפגישה עם כתבים לענייני כלכלה. שילוני סבור כי יש לשנות את החוק כך שהרשות לניירות ערך תוכל להגיש את הצעות החקיקה ישירות לממשלה, ולא באמצעות משרד האוצר. שילוני יסיים את תפקידו באפריל, ומחליפו יהיה מאיר גבאי, מנכ"ל משרד המשפטים.

אליעזר שילוני הוסיף ואמר כי הוא יציע שיושב ראש הרשות לניירות ערך הבא ימונה על ידי הממשלה כולה, ולא רק שר האוצר. מינוי כזה יבטיח לדבריו את עצמאות פעולתו, ומעמדו יהיה זהה למעמד נגיד בנק ישראל. עוד סבור שילוני כי את הדוח השנתי של הרשות לניירות ערך יש להגיש לא לשר האוצר, אלא לוועדת הכספים של הכנסת כנהוג בארה"ב.

גם את תקציב הרשות יש לדבריו להגיש ישירות לוועדת הכספים של הכנסת ולא למשרד האוצר. לדבריו, בדרך זו ניתן יהיה להבטיח את עצמאותה הכלכלית של הרשות, מכיוון שתלות התקציבית באוצר יוצרת בעיות. שילוני אמר שיתנגד לפריצת המסגרת של "הגילוי הנאות" שעליו מבוסס חוק ניירות ערך, וקרא לכל גופי הפיקוח בשוק ההון לנהוג על פי המסגרת המוגדרת בחוק.

בהתייחסו ל"פרשת פיט" אמר שילוני כי ככל שמעמיקה בדיקת הרשות, כך מתגלים ממצאים רבים מאוד. אירועי השבועות האחרונים אפשרו לחוקרי הרשות להתייחס באופן שונה לפרשה. יו"ר הרשות לניירות ערך הסביר כי הרשות בודקת את כל העסקות שנעשו בקרן הנאמנות אביב, וכן חשדות לניצול מידע פנים ועסקות עם בעלי ענין.

שילוני: יפת קיבל שכר פי 30 ממני

מאת יהודה שרוני

"על־פי מיטב זכרוני – משכורתו החודשית של ארנסט יפת, לשעבר יו"ר הדירקטוריון של בנק לאומי, הסתכמה בחצי־מיליון ל"י, לעומת משכורת של 17,000 ל"י שהשתכרתי אני באותו הזמן, כשהייתי נציב מס הכנסה".

כך גילה אתמול אליעזר שילוני, בפגישה עם כתבים לענייני כלכלה. שילוני פרש מתפקידו כנציב המס באוגוסט 1978.

מנכ"ל מפעל "תוליות":

מדיניות המיסוי של הממשלה מייקרת את התוצרת המקומית

יבוא קומקום מתוצרת הארץ עולה יותר מקומקום מיובא המיוצר באותה עלות

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בגלל העדר הגנה על תוצרת מקומית והטלת מס קניה עליה, עולה קומקום חשמלי מתוצרת הארץ יותר מאותו קומקום המיובא מאנגליה, אף על פי שעלות הייצור שלהם שווה – אמר יהודה קידר, מנכ"ל מפעל "תוליות" בקיבוץ שדה נחמיה.

קידר אמר כי הקומקום החשמלי מתוצרת "תוליות" המיוצר על פי ידע שנרכש מחברת "רדרינג" האנגלית, בעלות זהה לעלות הייצור של הקומקום האנגלי, נמכר בארץ במחיר הגבוה מהקומקום המיוצר על ידי "רדרינג" בבריטניה.

התעשיה המקומית מופלת לרעה ביחס ליבוא בתחום התקינה, שכן היבואנים חייבים בבדיקה חד פעמית של מוצר אחד ממוצריהם בעלות של 500 שקלים, ואילו היצרנים המקומיים חייבים לעמוד בבקורת שוטפת בעלות גבוהה יותר.

מתפרק משרד הפרסום אקש"ן (אבנת, קרמון, שיפרין ונעמן)

ההחלטה התקבלה שבועות אחדים לאחר שבנק הפועלים – הלקוח הגדול ביותר של המשרד – החל לקבל שירותים ממשרד פרסום אחר

מאת אריה לביא

ארבעת בעלי משרד הפרסום אקש"ן (אבנת, קרמון, שיפרין ונעמן), החליטו על פירוק השותפות ביניהם, ואתמול מסרו על כך ל־30 עובדיהם. העסק, שמחזורו הגיע ב־1986, לכשישה מיליון דולר, נחשב לאחד מחמשת הגדולים בענף.

ההחלטה התקבלה שבועות ספרים לאחר שבנק הפועלים, אשר היה הלקוח הגדול ביותר של החברה, החליט לשכור את שירותיו של משרד הפרסום קשר־בראל.

אורי אבנת, אחד מארבעת השותפים, אמר כי להחלטה שהתקבלה אין כל קשר עם החלטת בנק הפועלים וכי משרדו עמד לקבל את הפרסום של הבנק הבינלאומי, לקוח של קשר־בראל.

לדבריו, התקבלה ההחלטה על פירוק השותפות התקבלה בגלל הצטברות סיבות. הוא עצמו הודיע לשותפיו לפני כמה חודשים על החלטתו לעבור לפעילות בינלאומית בתחום השיווק.

יוסף נעמן, מבקש לפרוש לחופשה מסיבות אישיות, ואילו צבי קרמון ודניס שיפרין החליטו לעבור לפעילות עצמאית, כל אחד בנפרד. (קרמון יטפל בלקוחות החברה בישראל ואילו שיפרין בלקוחות חו"ל).

מנהלי החברה יתחילו בימים הקרובים בפירוק פורמלי של החברה, שבה יש לכל אחד מהם 25 אחוז מהמניות. לחברה אין נכסים של ממש והמצבה הוגדר כאיתן.

יצויין שהפירוק של השותפות בא לאחר שמספר ניסיונות של מישורים בענף החליטו על מיזוגים.

מושב לכיש ישווק את כל ענביו באמצעות קו־אופ – הריבוע הכחול

ההסכם יעקוף את מערכת השיווק של תנובה

מאת אברם צהר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מושב לכיש ישווק השנה את כל יבולי הענבים ("ענבי לכיש") של המושב ישירות באמצעות רשת קו־אופ – הריבוע הכחול, תוך עקיפת מערכת השיווק של תנובה.

הסכם בעניין זה נחתם בימים אלה בין הנהלת המושב לבין הנהלת הקו־אופ. יבולי "ענבי לכיש" יגיעו השנה לכאלף טונות, והם כ־10 אחוז מסך כל היבולים של ענבי המאכל בארץ.

על הסכם דומה על בנוגע למערכת השיווק של תנובה, חתם קו־אופ' גם עם מושב ניר־בנים. על־פי הסכם זה, הקו־אופ' ירכוש ישירות מניר־בנים את כל יבולי האפרסקים של המושב. גם יבולים אלה יגיעו השנה לכאלף טונות.

חברת קו־אופ–הריבוע הכחול, היא אגודה שיתופית, המסונפת לחברת העובדים ההסתדרותית. היא הוקמה, עוד לפני קום המדינה, במטרה לקדם את השיווק הקמעונאי של מוצרי מזון בארץ. תנובה, שאף היא מסונפת לחברת העובדים, פעלה עד לפני שנים אך ורק בתחום השיווק הסיטונאי, והייתה ספקית המזון העיקרית של הקו־אופ.

הנהלת קו־אופ החליטה לעקוף את מערכת השיווק הסיטונאי של תנובה, ולחתום על הסכמי־שיווק ישירים עם החקלאים, לאחר שתנובה עצמה החלה בחדירה לתחום השיווק הקמעונאי, והקימה את רשת ההיפרשוקים שלה. בחברת העובדים הוקמה לפני ימים אחדים ועדה מיוחדת, שמטרתה היתה להחליט על חלוקת שטחי הפעילות בין הקו־אופ' לתנובה, ולהביא למניעת מאבק מסחרי בין שתי חברות הסתדרותיות אלו. אולם בשל בעיות משפטיות (בעיקר על רקע החוק למניעת הגבלים עסקיים), לא ניתן היה להגיע בוועדה להחלטות אופרטיביות מחייבות.

חוגים במגזר העסקי רואים בהסכמים האחרונים שחתם קו־אופ עם המושבים לכיש וניר־בנים, הצרפת התחרות מצד קו־אופ עם תנובה.

אם (35) ובנה (15) נעצרו בעת שהבריחו 35 אלף דולר

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

אם (35) ובנה הזורג (15) נעצרו על־ידי המשטרה בנמל התעופה בן גוריון בלוד, בעת שניסו להבריח שלשום מהארץ, 35 אלף דולר במזומן.

אתמול נודע, כי שטרות הכסף הוסתרו במקומות שונים על גופו ובתוך פרטי לבוש של הנער. רוב השטרות הוסתרו מתחת לבית שחיו ובתוך גרביו. האם ובנה הזורג מאזור המרכז היו בדרכם לארה"ב. האשה טענה כי קיבלה את הכסף תמורת מכירת דירתה. לדבריה, היא ובנה הזורג עמדו להצטרף אל אביו הישראלי, שירד לארה"ב.

לאחר חקירה הוחרם הכסף, נפתח תיק, והשניים הורשו להמשיך בדרכם לחו"ל.

היצוא לאוסטרליה ב־1986 הסתכם ב־57 מיליון ד' – היבוא ב־8 מ'

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

היצוא הישראלי לאוסטרליה הסתכם בשנת 86' ב־57 מיליון דולר, בעוד שהיבוא ממדינה זו הסתכם ב־8 מיליון דולר.

ביצוא לאוסטרליה נרשמה בשנה האחרונה ירידה של 3%, המוסברת בירידת ערך הדולר האוסטרלי לעומת הדולר האמריקאי. כך נמסר אתמול ממשרד התעשייה והמסחר, לקראת יום עיון שיתקיים מחר בת"א בנושא הסחר הישראלי עם אותן המדינות. ביום העיון ישתתפו שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, ושגריר אוסטרליה בישראל, ד"ר ה. מריליס.

היצוא מישראל לניו־זילנד הסתכם ב־1986 ב־5.7 מיליון דולר, והיבוא משם – כחצי מיליון דולר (גידול של 17%).

היצוא הישראלי לאוסטרליה כולל כימיקלים, מוצרי השקיה, ציוד רפואי ויהלומים. היבוא ממדינה זו כולל בעיקר פחם וצמר. שר התעשיה והמסחר יבקר באוסטרליה בחודש מארס הקרוב, עם משלחת של אנשי עסקים מישראל.

ערך את העמוד: יצחק לאור

הרפורמה בדלק:

במסגרת הצו הראשון שייחתם בתוך 10 ימים ייקבע מחיר מירבי לצרכן

מאת ערנה אוירדור

בתוך עשרה ימים יחתום שר האנרגיה והתשתית על צווים שיאפשרו התחלת תהליך ביצוע הרפורמה בשוק הדלק.

הצו הראשון שיחתום השר יבטל את ההתחשבנות עם חברות הדלק במקטע שבין בתי הזיקוק ונקודות השיווק לצרכן. במסגרת צו זה ייקבע מחיר מירבי לצרכן.

צו נוסף יבטל חלוקת השוק בין חברות הדלק. מגזר זה יהיה חופשי להתחרות גם על צרכנים גדולים כמו חברת חשמל, משרד הבטחון, תעשיית המלט ואחרים. דברים אלה מסר אתמול השר משה שחל בישיבת ועדת הכלכלה של הכנסת שהתקיימה לדיון על הרפורמה במשק הדלק.

עד סוף החודש יוציא השר שחל נוהלים לגבי רכישות דלק בשוק הקניות המזדמנות (ספוט) המהווה כיום 25% מכלל יבוא הדלקים לארץ. על פלח שוק זה תוכלנה שלוש חברות הדלק להתחרות ביניהן על רכישות דלקים בחו"ל עם בתי הזיקוק והצרכנים גדולים במשק. נהלים אלה לגבי רכישות דלקים בחו"ל ייכנסו לתוקף רק בעוד שש שבועות.

הסוכנות מתכוונת לפדות הפרוייקטים הנכשלים של מושב עין יהב בערבה

2.5 מיליון ד' הושקעו בגידול אצות, חסילונים ודגי מים מתוקים

מאת אברם צהר

הסוכנות היהודית נושאת ונותנת עם מושב עין יהב שבערבה על פדיון הפרוייקטים התעשייתיים שלו בשיעור 2.5 מיליון דולר על חשבון תקציב הפיתוח של כל אזור הנגב.

מושב עין יהב, שבדרום הערבה, עוסק מזה שנים בפיתוח פרויקט של גידול אצות, חסילונים ודגי מים מתוקים. עד כה הושקעו בפרויקט כ־2.5 מיליון דולר, מזה כ־850 אלף דולר מכספי המושב והיתרה מכספי הלוואות פיתוח ממשלתיות.

זעם על כ"ץ במשרד התעשיה והמסחר

מאת איל ארליך

ההודעה לעיתונות שפורסמה ביום א' דובר משרד התעשיה מעוררת זעם בקרב פקידים בכירים במשרד, לאחר שנאמר בה בין השאר: "ישראל כ"ץ ימונה לתפקיד המשנה למנכ"ל".

בכירים במשרד התעשיה מוחים על כך שנכתב בהודעה במפורש, שכן אכן ימונה לתפקיד [illegible] למרות שאיוש תפקיד זה דורש פרסום מכרז על פי החוק.

שרון מזהיר את התעשיינים מהעלאת מחירים בגלל הפיחות

ואולם משרדו יהיה מוכן "לשקול עדכון של מחירים"

מאת ערנה אוירדור

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון הזהיר אתמול את התעשיינים מהעלאת מחירים בעקבות הפיחות והודיע כי לא יהסס להחזיר מוצרים לפיקוח אם יתגלו חריגות.

השר אמר בעת ביקורו אתמול במפעל טבע בירושלים: "אני קורא למאמץ משותף של מעסיקים, עובדים ומשווקים לשמור על יציבות מחירים ורמת שכר, חרף היותי מודע לרמת השכר הנמוכה שקיימת בתעשיה.

"התעשיינים חייבים להפיק את מלוא התועלת מהפיחות שנעשה כדי לשמור על השיפור שנעשה ברווחיות היצוא, למרות שהשיפור הוא באחוזים בודדים של רווחיות. אם נתייחס למהלך זה כאל דבר מקרי חסר חשיבות ולא נעמוד על כך שלא יישחק, יעלם מאמץ שהיה עליו מאבק קשה בממשלה."

שרון הודיע כי משרדו יהיה מוכן לשקול עדכון של מחירים למפעלים, אם יימצאו מוצדקים. הוא חייב את המשך הקפאת המחירים במשק למרות שבשנה האחרונה שוחררו כחצי מהמוצרים שבפיקוח.

ב־1986 נמשכה העליה במכירות של המסחר הקמעונאי המאורגן

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

נמשכה העלייה ברמת המכירות של המסחר הקמעונאי המאורגן. ברבע האחרון של 86', בחודשים אוקטובר־דצמבר, נרשמה עליה של אחוז אחד ברמת המכירות של המסחר הקמעונאי המאורגן.

מדובר בעיקר במכירות מזון, טקסטיל, הנעלה, מוצרים בני־קיימא וגם לשימוש ביתי, שבמבצע ברשתות השיווק, צרכניות, חנויות כלבו וסופרמרקטים.

מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה שבכל הרבעים של שנת 86' נרשמו עליות ברמת המכירות של המסחר הקמעונאי המאורגן, לעומת הרבעים שקדמו להם. ברבע השלישי נרשמה עליה של 2% לעומת הרבע השני. ברבע השני – עליות של 6%, וברבע הראשון של 86' נרשמה עלייה של 10% לעומת הרבע האחרון של 85'. בכל שנת 86' נרשמה עלייה של 22% במכירות של המסחר הקמעונאי המאורגן במחירים קבועים, לעומת המכירות בשנת 85'.

בצער רב וביגון קודר
אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

מאיר מרבך ז"ל

ההלוויה תערך היום, יום רביעי, כ' בטבת תשמ"ז, 21.1.87,
בשעה 2.00 בצהריים בבית העלמין הישן, חוף הכרמל חיפה

תחבורה מיוחדת, תצא ממשרדי החברה בצ'קפוסט, חיפה כביש מצה זה,
רח' מרדכי־מקלף 23, בשעה 1.00 בצהרים

המשפחה

יקירתנו אהובתנו

שרה לוי

לבית פרסיל

איננה

ההלויה תתקיים היום יום רביעי כ' בטבת תשמ"ז 21.1.87
בשעה 11.00 לפני הצהריים בבית העלמין בסביון.
נא להמנע מבקורי תנחומים

המשפחה

בעלי, אבינו וסבנו היקר

יעקב משה בורשטין

איננו

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי כ' בטבת תשמ"ז (21.1.87)
בשעה 14.00 בבית העלמין נחלת יצחק
נפגשים בבית העלמין

אבלים:
גינה בורשטין
ד"ר מאיר ויוכי בורשטין
מרים ומרדכי פז
ראובנה וד"ר בר־ציון גרינבלט
והנכדים

יקירתנו

מרים צוקרמן

איננה

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי כ' בטבת תשמ"ז 21.1.87
בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים
תועמד הסעה מבית המנוחה ברח' ארלוזרוב 122 תל־אביב בשעה 11.00 לחולון וחזרה
נפגשים ליד השער הראשי

המתאבלים: בנה: פנחס צוקרמן
נכדותיה: אריאנה, נטליה
וכל בני משפחתה

למשפחת שטרן
ולבנק למסחר בע"מ
אבלים עמכם על מותו של יקירכם

נחמן שטרן ז"ל

אדם וידיד נאמן

יצחק טוניק ומשפחתו
יהודה טוניק ומשפחתו

לאורה קלינמן ומשפחתה
אתך באבלך במות

אביך

הארץ

למר יעקב יולוס
משתתפים בצערך הכבד במות אחיך

אליעזר ז"ל

הבנק הבינלאומי הראשון
ההנהלה והעובדים

לד"ר מאיר בורשטין
מנכ"ל חטיבת מערכות, תדיראן
אתך באבלך הכבד על מות אביך

יעקב בורשטין

ההנהלה ועובדי חטיבת מערכות
תדיראן בע"מ

למאיר בורשטין
אתך באבלך הכבד
עם פטירת

אביך ז"ל

זלמן שלו
והנהלת "אלישרא"

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

גרשון דרור ז"ל

נעלה לקברו ביום שישי כ"ב בטבת תשמ"ז
(23.1.87) בשעה 10.00 בבקר
בבית העלמין ברחובות

המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו הגימלאי

יוסף גייגו ז"ל

(מאזור ירושלים)

ומשתתפים בצערו של חברנו
אליעזר גייגו
במות עליו **אביו** ז"ל

הנהלת קרן גימלאות
אגד ההנהלה החברים והשכירים

למשפחת שטרן ולבנק למסחר
משתתפים בצערכם במות

נחמן שטרן ז"ל

משפחת שפירא
וחברת שפיר

למשפחת שטרן
ולבנק למסחר בע"מ

משתתפים באבלכם במות

נחמן שטרן
ז"ל

בית מקסימה

למשפחת שטרן
אבלים עמכם על מותו
של ידידנו היקר

נחמן שטרן ז"ל

פ.ה. החזקות (לשעבר הלפור בע"מ)
ומשפחות: פורר וב"ב
הלר וב"ב

למשפחת שטרן
אתכם באבלכם
על פטירת יקירכם

נחמן שטרן ז"ל

משפחות אריה ואברהם פילץ

למאיר בורשטין
משתתפים בצערך הכבד במות אביך

יעקב ז"ל

הנהלת תדיראן

ליהושע לאש ולמשפחה

איתכם באבלכם

כור סחר
החטיבה לסחר פנים בע"מ
סולכור חברה לשיווק וקניות
חמת ארמטורות בע"מ

להרצליה רחמים
משתתפים באבלך במות

אביך

החברים מהעבודה

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

המאמן סאינז ועוזרו לויק: ריאל יכולה לנצח פעם נוספת בתל־אביב

הגיעה בהרכב מלא עם האמריקאים החדשים ברנסון וספריגס

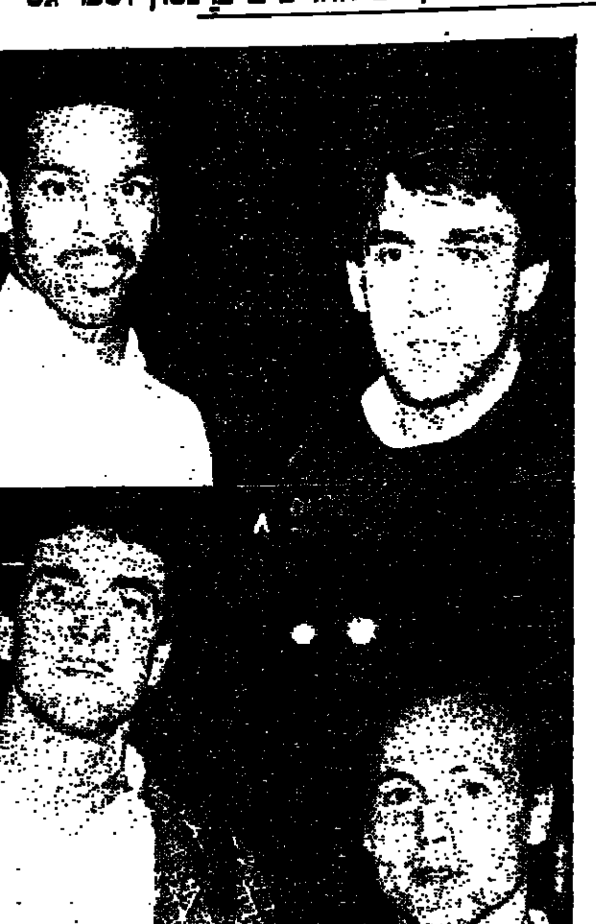

ארבעה מעמודי התווך של ריאל מאדריד, אמש במלון "הילטון" בתל־אביב. למעלה: "הרוסי" חוסה בירויקוב (מימין) שאינו משחק בגביע אירופה והמקבוע האמריקאי לארי ספריגס. למטה: חואן אנטוניו קורבאלאן (מימין) עם האמריקאי השני, בריד ברנסון (צילומים: עודי קרן).

גביע האלופות

מאת מיכאל קרנן

מנואל (לולו) סאינז, מאמנה כסוף השיער של ריאל מאדריד, הגיע אתמול לישראל לביקורו ה־14. בפעם הראשונה, ב־1968 היה עדיין שחקן בקבוצה. לאחר מכן ביקר כאן כעוזר המאמן ומאז 1976 הוא מאמן את הקבוצה מספר אחת של ספרד.

נכחתי כבר בהרבה מסיבות עיתונאים עם סאינז אבל איני זוכר אותו במצב רוח מרומם כזה. קשה להניח שהסיבה לכך הוא ההפסד שילשום של מכבי תל־אביב להפועל חולון. סאינז מנוסה מדי ויודע שאין קשר בין מה שהיה מול חולון למה שיהיה מחר בערב בהיכל הספורט. "כמו תמיד אני מצפה כאן למישחק קשה, צמוד ומורט עצבים", אומר המאמן שעד היום אינו שולט בשפה האנגלית ונעזר בעוזרו קליף לויק לתירגום.

שני המאמנים של ריאל לא שכחו את הניצחון של קבוצתם אשתקד ביד־אליהו במחזור השני של בית הגמר. "הפסקנו סדרה של שבעה ניצחונות רצופים של מכבי וזה היה חשוב לנו מאוד. מה שקרה אז אינו אומר דבר לגבי מה שיהיה מחר. אני חושב שאנו יכולים לנצח שוב. על הנייר הסיכויים 60 למכבי 40 לריאל".

10 עיתונאים

ריאל הגיעה הפעם מלווה ב־10 אנשי תיקשורת, מספר גדול בהרבה מהרגיל. רק עם הגיע הקבוצה לבית המלון נודע לה על ההפסד של מכבי בחולון. הספרדים לא התרגשו. מצבה של ריאל מסובך הרבה יותר. היא נוצחה כבר חמש פעמים העונה בליגה. שלושה מההפסדים היו בשלב ב' של האליפות בו חולקו 16 הקבוצות לבית א' ובית ב'. בחמשת מישחקיה בבית א' ניצחה ריאל פעמיים בלבד והפסידה בהפרש של נקודה לגראנולרס, בהפרש של 3 נקודות לברצלונה ושתי נקודות לבילבאו. "אני מניח שמכבי שיחקו נגד חולון באותה רמה שאנו נגד בילבאו", אומר סאינז. ארבע הקבוצות מבית א' עולות הישר לשלב השני של הפלייאוף. ארבע האחרות ישחקו בסיבוב ראשון נגד ארבע הראשונות מבית ב'. שמונה הקבוצות האחרונות ישחקו בשיטה המקובלת אצלנו (1 נגד 8, 2 נגד 7 וכו').

סאינז מייחס את חוסר היציבות של קבוצתו לשינויים בהרכבה. "היעדרו של פרננדו מרטין, מורגש היטב. אני שומר על קשר טלפוני קבוע עימו בפורטלנד. הוא מאוכזב שאינו משחק כמעט אבל אומר שהוא לומד הרבה. אני מקווה שיחזור אלינו בהקדם".

גם ההשתלבות של שני השחקנים האמריקאים החדשים, היתה איטית למדי. מסביר סאינז: "לשחקן שבא מהאן.בי.אי קשה להסתגל לכדורסל האירופי. רק לאחרונה התחיל לארי ספריגס (2.01) להסתגל לסגנון המישחק שלנו ולאווירה. הוא ניסה לשחק כמו בלייקרס וזה לא התאים לנו. עכשיו הוא בקו עליה. לבריד ברנסון (2.08) היה קל יותר. הוא שיחק כבר כמה עונות באיטליה. אבל הוא סובל מחוסר יציבות. הוא שווה לנו 20 נקודות ו־10 ריבאונדים למישחק.

סאינז ולויק ראו בטלוויזיה את המישחק של מכבי באורתז ושניהם בדיעה שמכבי שיחק טוב מאוד. "הסיום קילקל אמנם את המאזן אבל צריך לתת קרדיט לצרפתים על יכולתם להתאושש אחרי שפיגרו כל המישחק. אורתז היא הקבוצה המפתיעה של בית הגמר. מי כמונו יודע? [illegible] קבוצתנו שיחקה רע מאוד נגד הצרפתים במישחק בו ניצחה אותנו במאדריד". "אבל היו לנו סיבות מקלות", הוא מסביר. "בדרך כלל בגביע אירופה יש לנו רק 7 שחקנים בוגרים. במישחק זה נעדר רומאי בגלל מחלה וקורבאלאן שיחק עם חום גבוה. הצרפתים ניצלו את המצב עד תום".

בירויקוב ממתין

אחרי ההפסד הזה היתה ביקורת קשה על ריאל מאדריד בעיתונות הספרדית. "אמרו שאין לנו שום סיכוי יותר להגיע לגמר", מספר סאינז. "זה רק מראה עד כמה אינם מבינים את המצב. אני מאמין שיש לנו סיכוי כמו לכל קבוצה אחרת בבית הגמר. בדרך כלל אחרי ארבעה־חמישה מחזורים אפשר להצביע על המועמדות לגמר. הפעם זה קשה מאוד אם כי טרייסר מילאנו וזלגיריס וקובנה במצב טוב. יש לזכור שלליטאים נותרו עוד שלושה מישחקי בית. שיחקנו בקובנה ואנו יודעים כמה קשה לשחק שם. הקהל חם מאוד, המיגרש ביתי וסאבוניס עושה שם כטוב בעיניו".

ריאל הגיעה לישראל עם 10 שחקנים שערכו כבר אמש אימון באולם האוניברסיטה והערב יתאמנו בהיכל הספורט. רק תישעה מהם ירשמו בטפס המישחק, [illegible]. בירויקוב "ישלים" את שלוש שנות ההתאזרחות רק בספטמבר. "הוא כרגע השחקן מספר אחד של ריאל בליגה", אומר העיתונאי מרטין סיה. לדבריו השמועות שסאינז לא ימשיך בריאל בעונה הבאה אינן נכונות. "יש לו חוזה לעוד שנתיים". ומה בהקשר לקורבאלאן? האם זו באמת העונה האחרונה שלו? סאינז מחייך ומשיב: "אני מאוד מקווה שלא. יש לו עוד הרבה מה לתרום לנו".

את לארי ספריגס ראינו עד היום בטלוויזיה במדי הלייקרס. הוא לא ראה את מכבי אבל שמע מחבריו על קבוצה זו. הוא גם מכיר את ג'ונסון ומגי: "ידעתי תמיד שג'ונסון שחקן הגנה טוב. אני שומע שהוא גם מסוכן בהתקפה. מגי קלע מצוין. ברור לי שצפוי לנו מישחק קשה מאוד", אומר ספריגס.

סאבוניס וחבריו הערב באורתז

אורתז (שרות "ספורט הארץ"). המחזור החמישי בבית גמר גביע אירופה לאלופות, יפתח כבר הערב כאשר אלופת צרפת, אורתז, תארח את ז'לגיריס קובנה. ארווידאס סאבוניס וחבריו לא צברו עדיין ניצחון חוץ והם ינסו לעשות זאת הערב.

המישחקים האחרים יהיו מחר: זאדאר תארח את טרייסר מילאנו ומכבי תל־אביב את ריאל מאדריד.

שעת אחרי ההצגה הגדולה בחולון

שרף: חוסר ריכוז ושאננות קצורין: אסור להכנס לשאננות

ברוסל

מאת אילן פיש, כתב "ספורט הארץ"

מאמן הפועל חולון, מולי קצורין ניצח שלשום בערב על תזמורת מבריקה שמוטטה ללא תנאי את מכבי תל אביב (66–85). אולם קצורין אינו מאבד פרופורציות. הוא יודע שנסיקה מהירה לגבהים עלולה להסתיים בנחיתה כואבת מאוד. "ישנה סכנה שהשחקנים יכנסו לשאננות ומתפקידי להחזיר אותם למסלול. למזלנו אין מחזור משחקים מחר, אלא רק ביום שני הבא. עד אז יוכלו השחקנים להתאושש ולחזור לעצמם".

מאז רגעי השמחה הגדולים חלף מספיק זמן שיאפשר לנתח את הארועים בקור רוח. וכשמולי קצורין רגוע הוא רק מתפעל יותר: "בכל פעם שחושבים שוב ושוב ומנסים לנתח מה קרה, מבינים שמישחק ההגנה הכריע את המשחק. הגנה כמו זו שהוצגה במחצית השניה לא ראיתי הרבה".

חולון ידועה השנה בחוסר יציבות. בשבוע שעבר התקשתה הקבוצה במישחק קל יחסית מול בית"ר תל אביב וניצחה רק בסיום. אתמול זה היה כדורסל מעולם אחר. אז מי זו חולון האמיתית? קצורין: "במישחקים נגד קבוצות כמו בית"ר תל אביב, המוטיווציה שונה. אי אפשר להשוות למישחק נגד מכבי תל אביב. כש־3000 צופים מעודדים בצורה מאסיבית, זה עושה משהו לשחקנים. גם הרחקתו של באגיסטר תרמה לשאפתנות".

במכבי תל אביב מנסים לחזור לעצמם במהירות. מחר, מול ריאל מאדריד, אסור שתחזור היכולת הירודה. אמש נערך אימון כרגיל. כיצד מתכוונת מכבי תל אביב לבצע את ה"קאם בק"? המאמן צביקה שרף: "אנחנו עורכים אימונים, מקיימים שיחות ומנסים להרגיע את השחקנים במטרה להחזיר בטחון". גם שרף מנסה לתהות על הסיבות שהביאו לתבוסה: "חוסר ריכוז, שאננות, חשבנו אולי שזה הולך להיות מישחק קל". אולם הוא ממהר לאמר שאלו סיבות מקלות, אך לא לגמרי. "במחצית השניה נקלענו לתהליך יוצא מן הכלל. אין סיבה שזה יקרה. למרות שזה קרה".

צילום וידאו מוכיח: קורנליוס פתח בחילופי המהלומות בחולון

ברוסל

מאת סופר "ספורט הארץ"

צילומי וידאו שנעשו שלשום במישחק הכדורסל בין הפועל חולון למכבי תל אביב, והוקרנו אתמול בתכנית "ערב חדש" בטלוויזיה הלימודית, מוכיחים שבתיגרת האגרופים בין החולוני קאני באגיסטר לערל קורנליוס פתח הכדורסלן התל־אביבי.

המישחק בחולון לא צולם שלשום על ידי מחלקת הספורט של הטלוויזיה בגלל "בעיות עבודה" מסובכות הכוללות מאיתנו פעילות חיונית. עד עתה צילמנו רק מישחק ליגה אחד בכדורסל", מסביר מנהל מחלקת הספורט של הטלוויזיה, יאיר אלוני.

המישחק צולם בוידאו על ידי חברת "מקסיטל" העורכת צילומי וידאו בכל מישחקי חולון, לשימוש המאמנים והשחקנים, המשחזרים אחרי כל מישחק את ביצועיהם. בתצלומי הוידאו שנעשו שלשום מתברר, כי בעת הזריקה לקליעה של [illegible], סגר קורנליוס את באגיסטר כדי שלא יוכל להגיע לריבאונד, ובגידה זו התפתחה לדחיפות ולחילופי המהלומות. כל אחד מן השחקנים טוען, כי השני הוא שהנחית את המהלומה הראשונה. אגב, בצילומים נראה באגיסטר כמי ששולט במיומנות של חבטות איגרוף, ואחת ממהלומותיו אף שלחה את קורנליוס לקרקע, כשהוא מתנודד כמו מתאגרף שקיבל נוקאאוט.

אנשי מכבי תל אביב לא נענו אתמול להזמנת עורכי "ערב חדש" להתראיין על אירועי המישחק, ובמקומם הוזמן לשידור ישראל אלימלך, גיבור הניצחון של חולון על מכבי תל אביב.

הבוקר (04.00) במשחקה השלישי בניו זילנד:

ישראל תציב חוד מתוגבר בניסיון להשיג ניצחון רב שערים על איי פיג'י

קדם עולמי

מאת משה הרנעש, שליח "הארץ" לניו זילנד

אוקלנד. נבחרת הנוער הישראלית מקווה להשיג סוף סוף הבוקר (04.00 שעון ישראל) ניצחון בכורה בטורניר הקדם־עולמי, על נבחרת איי פיג'י, שהיא כנראה החלשה מבין חמש המשתתפות. מטרת ישראל להשיג ניצחון גבוה ככל האפשר, כדי להשיג הפרש שערים עדיף על ניו זילנד ועל אוסטרליה שיותיר את ישראל בתמונת הסיכויים. איי פיג'י נוצחו 0–7 על ידי אוסטרליה, מה שמחייב את נבחרת הנוער שלנו להשיג ניצחון בהפרש זה לפחות.

את הדרך לניצחון הגבוה מבקש המאמן גיגי כהן לסלול בעזרת שינויים אותם יערוך בהרכב. ישראל תתבסס על חוליית התקפה מתוגברת שתכלול שלושה חלוצים: מני בסון, איתי מרדכי ומשה אייזנברג שכבשו עד כה את שני השערים היחידים שהשיגה ישראל בטורניר. בקישור ישחק תמיר דניאל במקומו של רונן לחוק. גם אלון חזן שצבר שני כרטיסים צהובים ינוח ובמקומו יפתח טל בראל. ביא שרעבי שנפצע יפנה מקומו לדורון ביטון בעמדת המגן הימני.

* ישראל תפתח בהרכב: קניצקי; דורון ביטון, יצחק לוי, בנימין קושמילי, אלעד קורן; תמיר דניאל, טל בראל, אליאור ברנס; מני בסון, איתי מרדכי, משה אייזנברג.

אתמול ערכה הנבחרת אימון טאקטי בו תירגלו השחקנים שיטות להבקעת שערים רבים. המטרה באימונים היתה לתרגל משיכת שחקני פיג'י הנעדרים משמעת טאקטית מינימלית.

במחנה הישראלי אין מאושרים משתי תוצאות התיקו הזהים (1–1) שהושגו עד כה. אולם בכל זאת מאמינים שיש סיכוי להישאר בתמונה, במידה שנשיג הפרש שערים עדיף על ניו זילנד ואוסטרליה.

במשחק השני היום יתמודדו טאיוואן וניו זילנד. אוסטרליה תהיה חופשית.

המאמן גיגי כהן הוזמן על ידי המלווה הניו זילנדי לאימון של אלופת ניו זילנד — וולינגטון אותה הוא מאמן. גיגי שהיה בעבר שוער ניצל את ההזדמנות ואימן את שוערי הקבוצה.

טבלת הטורניר

.1	אוסטרליה	1	0–7	2
.2	ישראל	1	1–1	1
.–	ניו זילנד	1	1–1	1
.4	טאיוואן	0	0–0	0
.5	איי פיג'י	1	7–0	0

ליגה ארצית

הפועל מרמורק – הפועל בית שאן 1–1 (0–1)

במישחק תחתית, שהשלים הסבב הראשון בליגה הארצית, נפרדו הפועל מרמורק והפועל בית שאן בתיקו 1–1. מרמורק היתה עדיפה במחצית הראשונה והבקיעה על ידי צבי אבירוב בדקה ה־44. שער המשווה לזכות בית שאן, שכבש מרדכי לוסקי בדקה ה־63, נבע מיתרון שנילה קבוצתו במחצית השניה.

התיקו סייע לשתי הקבוצות במאבקן בתחתית הליגה. הפועל מרמורק עלה למקום ה־13 כשלרשותו 15 נק'. הכח רמת גן יורד עקב כך מתחת לקו האדום, במספר נקודות זהה למרמורק. בית שאן החליפה מקום עם הפועל טבריה וטיפסה למקום התשיעי עם 19 נקודות.

ליגה א'

במישחקי השלמה בליגה א' הושגו אתמול התוצאות:

● מחוז צפון: הפועל קרית שמונה — מכבי אחי נצרת 1–0 (0–1).

● במחוז דרום: בית"ר באר שבע — הפועל רמת השרון 1–2 (0–1), הפועל קרית מלאכי — הפועל אור יהודה 1–1 (1–1).

סנסציה בסיבוב הרביעי באליפות אוסטרליה במלבורן

"הפסדתי אבל אני עדיין חי וקיים", אמר בוריס בקר אחרי שנכנע למאסור

טניס

מלבורן (א"פ). בוריס בקר, אלוף ווימבלדון בן ה־19, הודח כאן אתמול בצורה סנסציונית בסיבוב הרביעי של אליפות אוסטרליה. הטניסאי המערב גרמני, הנחשב לשחקן הטוב בעולם על דשא, נכנע בחמש מערכות ליריבו האוסטרלי בן ה־23 ואלי מאסור, המדורג רק 71 בעולם. מאסור ניצח 4–6, 7–6, 4–6, 7–6, 2–6, בתום מאבק הפכפך שנמשך יותר משלוש שעות וחצי.

בגלל מזגו הסוער, היה בקר מעורב בסידרת התפרצויות בלתי מרוסנות, וגם הוזהר על ידי השופט הראשי ויין ספנסר בשל בזבוז זמן במתכוון וקבלת הוראות טאקטיות מאמנו, בניגוד למקובל. במהלך המישחק, בקר נקנס ללא עונש נוסף, אחרי שהטיל כמה פעמים את מחבטו בכעס לקרקע.

היה זה כישלונו השני של בקר באליפות זו, אחרי שבדצמבר 1985 הודח כבר בסיבוב השני על ידי ההולנדי מיכאל שרייברס. גם הפעם התקשה הטניסאי המערב גרמני להסביר מה קרה. "ייתכן שיש משהו באווירה האוסטרלית, הגורם לי לאבד את עשתונותי. עשיתי דברים שבדרך כלל איני נוהג לעשותם. ולעיתים פשוט לא יכולתי להגיע אל הכדורים. אני מאוכזב מאוד, אבל עדיין חי וקיים. [illegible] הפסדתי מישחק טניס, ובגלל זאת הרי אין שולחים אדם לבית סוהר", אמר בקר.

אחרי שניצח 9–11 בשובר שוויון במערכה הרביעית, נראה היה כי בקר מתאושש, כאשר הוביל 0–2 במערכה החמישית. אבל אז ניצח מאסור בשישה מישחקונים רצופים והדיח את יריבו מהטורניר. "ואלי טניסאי מעולה והיטיב לשחק. הוא שחקן יציב, וכדי לגבור עליו יש להכות בו ללא הרף. אני לא עשיתי זאת", הוסיף בקר.

מאסור, שזכה בראשית החודש באליפות ויילס הדרומית החדשה, ישחק ברבע הגמר עם קלי אוורנדן מניו זילנד, אשר ניצח את דריק רוסטאניו מארה"ב 6–4, 6–2, 6–7, 7–5, 7–5.

עימותים חריפים בני חמש מערכות היו גם בשני המיפגשים האחרים בסיבוב הרביעי. האוסטרלי פאט קאש המדורג 11 הדיח את האמריקאי המפתיע פול אנאקון 6–4, 6–1, 6–7, 6–1, 6–2. קאש ישחק ברבע הגמר נגד הצרפתי יאניק נואה המדורג 3, שניצח את טים ווילקיסון מארה"ב 4–6, 4–6, 6–3, 6–4, 6–2.

הפתעה שוודית

הפתעה היתה ברבע הגמר של טורניר הנשים, כאשר השוודית בת ה־23 קאטארינה לינדקוויסט המדורגת 10 הכניעה את המדורגת 3, פאם שרייבר מארה"ב 6–3, 6–1. לינדקוויסט תשחק בחצי הגמר נגד האלופה היוצאת מרטינה נאברטילובה, שנזקקה ל־45 דקות בלבד [illegible] 6–3, 6–0. [illegible] 47 דקות נזקקה [illegible] מנדליקובה, כדי לנצח את לורי מקניל מארה"ב 6–0, 6–0. יריבתה בחצי הגמר תהיה קלאודיה קודה קילש, שגברה 6–7, 6–4, 6–2 על אליזבת סמיילי מאוסטרליה.

אלוף ווימבלדון בוריס בקר (מימין) בעת ויכוח קולני עם אחד מחברי הוועדה המארגנת של אליפות אוסטרליה במלבורן, שם הודח אתמול הטניסאי המערב גרמני בצורה סנסציונית בסיבוב הרביעי. משמאל — מנצחו המפתיע של בקר, האוסטרלי ואלי מאסור, והכבל בדרך לניצחון. (צילומירדיו א"פ).

בית"ר־ארה

בית"ר חיפה ניצח באריאל

מאת סופר "ספורט הארץ"

בית"ר חיפה זכה במקום הראשון בטורניר הקטרגל של הבית"ר־ארה ויתמודד ב־4.2 במעמד ראש הממשלה נגד בית"ר ירושלים. החיפאים מליגה א' צפון גברו 1–4 על בית"ר תל אביב, אחרי שהציגו יכולת משכנעת של קטרגל. המשחק היה בשיפוטו של צבי שריר.

גרומי השליך הקביים, הסיר את הגבס — וניצח פעמיים

מאת סופר "ספורט הארץ"

הישגים נאים נקבעו אתמול בבריכת השחיה בקרית יובל בירושלים, בתחרות המסורתית שנערכה זו הפעם העשירית לזכר אורי סטריק שנפל באסון המסוק בבקעת הירדן.

ערן גרומי ממכבי ירושלים, [illegible] בגלל שבר ברגלו, השליך את הקביים, הסיר את הגבס [illegible] ב־100 מטר פרפר — 1:01.08 [illegible] — 59.59 שניות. שניאה שטיגמן מהפועל עמק חפר ניצחה ב־100 מטר חזה — 1:10.04 דקה וב־200 מטר מעורב אישי — 2:21.99 דקות.

בוטל ביקור כדורגלני פרנקפורט בישראל

כדי לא לפגוע בטורניר בו ישחקו בורוסיה וקלן

ידידות

מאת סופר "ספורט הארץ"

בוטל ביקורה של קבוצת הכדורגל המערב גרמנית איינטראכט פרנקפורט, שעמדה לבוא בפברואר לישראל כדי לקיים כאן מחנה אימונים ושני משחקי ידידות.

הגרמנים עמדו לשחק בפתח תקוה ובחיפה, אחרי שביטלו מסע למזרח הרחוק, לשם הוזמנו להשתתף בטורניר הנושא עימו פרסי כסף גבוהים, אך העדיפו מגע אדיר נוח בישראל. שני נציגים של איינטראכט ביקרו בישראל בדצמבר, סיכמו את פרטי הביקור ואת המשחקים בפתח תקוה ובחיפה.

רק בשלב מאוחר יותר נתברר למארגני הביקור של איינטראכט, כי ההתאחדות מסרבת לאשר לגרמנים לשחק בחיפה בתחילת פברואר, מחשש מובהק שהופעתם תפגע בטורניר בו ישחקו הקבוצות הגרמניות מנשנגלדבאך וקלן. המארגנים ביקשו להעתיק את הופעת איינטראכט פרנקפורט לבאר שבע, אך ההתאחדות לא אישרה לגרמנים לשחק בנגב בשבוע הראשון של פברואר, ולכן החליטו האמרגנים לבטל את ביקור הגרמנים בישראל.

ההחלטה לבטל את ביקור איינטראכט פרנקפורט נתקבלה בהפתעה אצל ראשי המועדון הגרמני שטרחו קודם מכאן ומשם. הגיבו בכעס וטענו, כי כך לא תשפר ישראל את יחסיה עם הכדורגל האירופי.

גביע אנגלי

בראדפורד הביסה את אולדהאם 5–1

לונדון (א"פ). קבוצת בראדפורד סיטי מתחתית הליגה השניה הביסה 1–5 את אולדהאם בסיבוב השלישי של הגביע האנגלי ותתמודד בסיבוב הבא עם אוורטון. אולדהאם, שהחזיקה העפלה בראש הליגה השניה, ניצחה את בראדפורד פעמיים במישחקי הליגה. כל חמשת השערים לבראדפורד, שפיטרה לא מכבר את מנהלה טרוור צ'רי, הובקעו לפני ההפסקה.

במישחקי גביע אחרים ניצחה ויגאן את ג'ילינגהאם 1–2, בעוד שפלימות הכניעה 1–3 בהארכה את בריסטול סיטי.

אן. בי. איי.

8 שניות לסיום ניצחו הניו־יורק ניקס את בוסטון 111–109

ניו יורק (א"פ). בשוויון ודמאסי של 109–109, שמונה שניות לסיום, קלע לואיס אור עם השריקה האחרונה והיקנה לניו־יורק ניקס ניצחון 111–109 על הבוסטון סלטיקס.

כדורסלן בוסטון לשעבר ג'ראלד הנדרסון קלע 23 נקודות לניקס. ביל קארטרייט הוסיף 24 ושאט יאנג 23. לארי בירד קלע 35 נקודות לבוסטון, 7 מהן במהלך 23 שניות, כדי לאפשר לקבוצתו להיחלץ מפיגור 100–108 כאשר נותרה דקה ו־20 שניות לסיום. מקהייל קלע 24 נקודות לבוסטון.

תוצאות אחרות: דטרויט — אטלנטה 108–98, סן אנטוניו — לוס אנג'לס קליפרס 113–106, [illegible] — פורטלנד 118–116, לוס אנג'לס לייקרס — ניו ג'רזי 126–115 (42 נקודות של מאג'יק ג'ונסון), אינדיאנה — שיקאגו 109–95, פילדלפיה — פיניקס 107–104, יוסטון רוקטס — קליוולנד 127–103 (33 נקודות של ראלף סמפסון).

● יוסי לאופר חבר ועדת הסיוף נבחר אתמול ליו"ר הוועדה המארגנת של אליפות העולם בסיוף לקדטים שתהיה בעוד כ־9 שבועות בישראל. זו הפעם הראשונה שישראל מארגנת אליפות עולם במקצוע ספורטיבי זה. לאליפות צפויה השתתפותם של כ־20 מדינות מחו"ל.

משטרת בריטניה עצרה 26 חשודים באלימות בכדורגל

לונדון (א"פ). 26 אנשים, הנחשבים לבריוני הכדורגל האלימים ביותר בבריטניה, נעצרו אתמול ליום שלישי במיבצע השואף לבער את האלימות ממיגרשי הכדורגל. בפעולה, שהקיפה איזורים נרחבים באנגליה, השתתפו 250 אנשי משטרה אשר פשטו לפנות בוקר על 30 בתים. המשטרה החרימה כמות ניכרת של כלי נשק, בהם סכינים [illegible] טעונים.

קדמה לפשיטה פעולת מעקב ממושכת, באמצעות שוטרים ובלשים, שרבים מהם הוצגו כחרשים האוהדים בציצים ועקבו אחרי מתפרעים במיגרשי כדורגל מעורים לפורענות, בהם שני מועדונים לנודדים "בעלי עבר" של הפרת סדר. המשטרה גם נעזרה במערכת טלוויזיה במעגל סגור, שהוצבה בכמה איצטדיונים במגמה לאתר מתפרעים, והציבה את אנשיה ברכבות שבהם נהגו האוהדים לנסוע למישחקים.

● מל סבניר שוער הכדורגלנים מהפועל גבעת חיים זכה להצלחה גדולה באיטליה. קבוצתו מודי זכתה בבכורה בטורניר בו השתתפו 4 קבוצות. סבניר הבקיע 9 שערים, נבחר לשחקן המצטיין [illegible] מונטהקארלו.

חדשות חוץ

4 שרים התפטרו באירלנד בגלל הקיצוץ בתקציב; בחירות בקרוב

דבלין (ע"ר). ארבעה שרים של מפלגת העבודה התפטרו אתמול מממשלת הקואליציה באירלנד, במחאה על קיצוצים בתקציב, ובעקבות כך אין כמעט ספק מבחירות כלליות בחודש הבא. הארבעה, בראשות סגן ראש הממשלה דיק ספרינג, הודיעו על החלטתם לאחר שהממשלה החליטה ברוב קולות לקצץ בהוצאות הציבוריות, בטיוטת התקציב שלה.

"ההחלטות שנתקבלו היום אינן צודקות. הן אינן מטילות את נטל הבעיות הפינאנסיות שלנו על כל שכבות החברה", אמר ספרינג לעיתונאים.

מצפים כי ראש הממשלה גארט פיצג'ראלד, המפגר בהרבה אחר מנהיג האופוזיציה צ'ארלס הוהי בסקרי דעת הקהל, ביקש מהנשיא פאטריק הילרי לפזר את הפרלמנט. בעקבות כך ייערכו כנראה בחירות חדשות באמצע פברואר.

חברי הלייבור מחו על קיצוצים בתקציבי הבריאות והרווחה, אולם 11 חברי מפלגת פין גאל של ראש הממשלה הצביעו בעד הקיצוצים, כדי להקל על הכלכלה.

הגרעון בתקציב וחובות המדינה עלו לאחרונה בתמורה, האבטלה הגיעה כאן כמעט ל־20 אחוז, ואלפי אירים היגרו לארה"ב, מכיוון שלא מצאו תעסוקה בארצם.

דאוויניה תומפסון, 35, האשה הראשונה שנעשתה בה השתלה משולשת, עם בעלה, פיטר, בבית־החולים פאפוורת מקמברידג'שייר. בדאוויניה הושתלו לפני חודש לב, ריאות והכבד בניתוח שארך שבע שעות. (תצלום:אי־פי)

שר בסינגפור שנחשד בשחיתות התאבד בנטילת גלולות שינה

סינגפור (ע"ר וע"צ). השר לפיתוח לאומי של סינגפור טה צ'אנג ואן, נטל מנת־יתר קטלנית של גלולות שינה בשעה שנחקר בחשד בשחיתות. הוא נמצא מת במיטתו ב־14 בדצמבר.

עדים, כולל בתו של טה בן ה־58, מסרו לבית המשפט כי נחקר בעקבות ההאשמות כי קיבל 375,000 דולר שוחד ב־1981־1982.

בתו של טה, ד"ר טה קואן גיאוק, העידה כי לאחר שאביה נחקר ב־3 בדצמבר, "הוא היה מאוד מאוד מדוכא ולא הצליח לאכול או לישון".

היא הוסיפה כי אביה היה חף מפשע.

במכתב שכתב לראש הממשלה לי קואן יו זמן קצר לפני מותו, ציין כי הוא חש אחראי "לתקרית האומללה" ועליו לקבל על עצמו את מלוא האחריות".

במכתב, שהוקרא בבית המשפט, ציין טה: "בתור ג'נטלמן מזרחי מכובד, אני חש כי עלי לשלם את המחיר הגבוה ביותר על שגיאתי".

נמסר כי התלונה הראשונה שנתקבלה נגד טה, ציינה, כי הוא קיבל שוחד בסך כרבע מיליון דולר, כדי לעזור ליזם להחזיק באדמות, שאותן עמדה הממשלה לרכוש.

התלונה השניה טענה כי השר קיבל סכום גבוה נוסף ב־1982, מיזם אחר, כדי שיעזור ברכישת אדמות ממשלתיות לפיתוח פרטי.

גרמניה הטילה איפול על המאמצים לשחרר את איש העסקים החטוף בביירות

מאת דניאל דגן

בון (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ המערב גרמני הנס־דיטריך גנשר שיגר שליחים ללוב, לסוריה ולאיראן כדי לסייע לשחרור איש עסקים שנחטף השבוע בביירות.

הקאנצלר הלמוט קוהל הטיל איפול על המאמצים לשחרור החטוף, רודולף קורדס, ופקידים בבון מסרבים לומר, אם מערב גרמניה שוקלת עסקת חליפין עם [illegible] הערבי מוחמד חמאדי.

בריזשניקוב הוזמן לרקוד בבריה"מ, 13 שנה לאחר עריקתו

ניו־יורק (ע"ר). כוכב הבלט מיכאיל בריזשניקוב, שערק מבריה"מ ב־1974, הוזמן לרקוד במוסקווה בתיאטרון בולשוי, אמר אמש מנהלו של הרקדן.

אולם, עדיין לא הושג הסכם ובריזשניקוב שוקל עתה את ההצעה.

בריזשניקוב, מנהל יצירתי של להקת הבלט האמריקאית [illegible] שלטונות בריה"מ להזמין את בריזשניקוב לרקוד בבולשוי במוסקווה.

אם לא יימצא נסיוב נגד המחלה

מאה מיליון עלולים למות מ"איידס" עד שנת אלפיים

[illegible] "מאה מיליון בני אדם עלולים למות ממחלת האיידס" עד שנת אלפיים, אם לא יימצא עד אז נסיוב יעיל להדברת המחלה. [illegible] קופ, ראש שירותי הבריאות של ארה"ב. בהשמיעו את דבריו בפני סטודנטים באוניברסיטת "ליברטי" בלינצ'בורג שבמדינת וירג'יניה, תקף קופ חוגים אוונגליסטיים ושמרנים, המתנגדים להנהגת מסלולים לחינוך מיני בבתי הספר.

הוא הדגיש כי מסלולי לימוד כאלה יכולים להזהיר את בני הדור הצעיר מפני הסכנה המוחשית הטמונה במחלת האיידס. "כל איש ישאל עצמו: מחלת האיידס הולכת ומתפשטת בקרב האוכלוסיה, והיא קטלנית בכל המקרים". הדגיש הנואם.

שני פלשתינים נעצרו באיטליה

רומא (ע"ר). משטרת רומא מסרה כי היא חוקרת שני פלשתינים ושני אלג'יראים, לאחר שבבדיקות בקבת הגבול עם צרפת נמצא כי אחד מהם החזיק נשק בלתי חוקי, ולכולם חסרו מסמכים נאותים.

כל הארבעה הועברו לרומא לחקירה, לאחר שמשטרת הרכבות עצרה אותם בתחנת סרדמו, במהלך פעולה שיגרתית נגד הפשיעה.

המשטרה מסרה כי שני הפלשתינים, איברהים בדואס, 30 ומחמד בנעלי, 18, הגיעו קרוב לוודאי לסן רמו מרומא, שם התגוררו כמה חודשים.

מרד החינוך הגבוה עבר מצרפת, לספרד

מאות אלפי תלמידים מחרימים את הלימודים בתביעה להתקבל לאוניברסיטאות ללא בחינות

מדריד (ע"ר). מאות אלפי תלמידים ספרדים החרימו אתמול את בתי־הספר בשביתה של ארבעה ימים בתביעה לגישה חופשית לאוניברסיטאות ולדמי אבטלה.

התסיסה בקרב התלמידים החלה כאשר עמיתיהם הצרפתיים התפרעו בחודש שעבר, ואילצו את הממשלה לבטל הצעת חוק לרפורמה בחינוך הגבוה.

נמסר כי החרמת הלימודים התפשטה מבתי הספר התיכוניים גם לאוניברסיטאות.

מצפים כי כמעט כל שני מיליון התלמידים בבתי־הספר התיכוניים והמקצועיים בספרד יצטרפו לשביתה, שתסתיים ביום שישי בעצרת המונים.

התלמידים דורשים גישה לאוניברסיטאות בלי בחינות לכל תלמיד שסיים את לימודי התיכון, ודמי אבטלה לאלה שאינם מסוגלים למצוא תעסוקה לאחר עזיבת בית הספר האוניברסיטה.

האבטלה, המגיעה בספרד לשיעור של 21 אחוזים, חריפה במיוחד בקרב בני הנוער. איגוד הסטודנטים מסר, כי 200 אלף בוגרי תיכון ואוניברסיטה נותרו ללא תעסוקה.

אכזבה בשוודיה מכשלון המשטרה לחשוף את רוצחי אולוף פלמה

מאת אליהו זהבי, כתב "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). במבצע הנושא אופי מלודרמאטי עצרה אתמול בבוקר משטרת שטוקהולם עשרים איש שנמצאו כורדים כחשודים ברצח אולוף פלמה. פרסום המעצר גרם לגל של שמועות וציפיות שהתנפץ כמו בלון כאשר כינסה המשטרה בשעות אחר הצהריים מסיבת עיתונאים בהשתתפות הנס הולמר, ראש צוות חוקרי רצח פלמה, והתובע המחוזי, קלאס זאימה.

התובע זאימה מסר בתחילת מסיבת העיתונאים, כי מבין העשרים נותרו במעצר שבעה חשודים, ובהם שלושה החשודים ברצח מי שהיה בעבר חבר במחתרת הכורדית, פק"ק, בשנים כנובמבר 1985, שלושה מהעצורים חשודים ברצח אולוף פלמה ואחד שביעי חשוד באחזקת נשק. שלושת החשודים ברצח פלמה ישוחררו עד היום, ורק שלושת החשודים ברצח איש המחתרת הכורדית יישארו במעצר להמשך חקירתם.

הנס הולמר, האחראי לחקירת הרצח, טען, כי יש לו ביטחון של 95 אחוזים ב"קו החשדות המרכזי" — כי המחתרת הכורדית פק"ק רצחה את אולוף פלמה ב־28 בפברואר 1986. זו הפעם השלישית שכורדים נעצרים בחשד לרצח פלמה, וזו הפעם השלישית שישוחררו מחוסר הוכחות. דוברי המחתרת טענו, כי "לא היה להם כל מניע לרצוח את אולוף פלמה, שהיה ידיד למאבק העם הכורדי לעצמאות לאומית".

במסיבת עיתונאים נרגזת וסוערת השיב הנס הולמר תשובות מגומגמות, ונאלץ להודות, כי אין "כל שינוי דראמטי בהוכחות לגבי מעורבות המחתרת הכורדית ברצח אולוף פלמה". מרבית שאלות העיתונאים השוודים שמו ללעג את ההודעה של הולמר על ביטחון של 95 אחוזים ב"קו החשדות המרכזי". כאשר נשאל מה, לדעתו, היה המניע של המחתרת הכורדית לרצוח את פלמה, השיב ב"אין תגובה".

בין הנס הולמר לתובע המחוזי התגלעו פעם נוספת חילוקי דעות. ולאחר המעצר הדרמאטי שנקט הולמר התקרב יום הדחתו. אם לא יצליח הולמר עד ליום השנה לרצח לגלות את החשודים ברצח פלמה, קרוב לוודאי שייאלץ להתפטר עם "אות קין" של כישלון מתפקידו כמפקד משטרת שטוקהולם.

הטלוויזיה השוודית סיכמה אמש את הדיווח על "מצוד הברווזים" אחר רוצחי אולוף פלמה במלים: "אכזבה לאומית בשוודיה". עשרות מבין מאות העיתונאים שבאו למסיבת העיתונאים הביעו את זעמם ואכזבתם.

קוהל ביום השנה לוועידת ונזה: לא ניתן יד להשכיח העבר הנאצי

מאת דניאל דגן, כתב "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). הקאנצלר הלמוט קוהל הדגיש אתמול את חובת הגרמנים לזכור את העבר הנאצי.

בהודעה שפורסמה לציון יום השנה לכינוס ועידת ואנזה, שבה הוחלט על השמדת היהודים אמר קוהל, כי הוא וממשלתו לא יתנו את ידם לניסיונות להשכיח את העבר הנאצי.

באחרונה האשימה האופוזיציה השמאלית את המפלגה הנוצרית־דמוקרטית השלטת, כי היא מנסה לטשטש את פשעי הנאצים בניסיון למשוך קולות באגף הימני קיצוני של הקשת הפוליטית. הבחירות במערב גרמניה יהיו בעוד ארבעה ימים.

היינץ גלינסקי, יושב ראש הקהילה היהודית במערב ברלין, מתח אתמול ביקורת חריפה על היסטוריונים ועל פוליטיקאים, המנסים "להחזיק" את העבר הנאצי על ידי השוואות של פשעי היטלר לאירועים היסטוריים אחרים.

גלינסקי דיבר בעצרת לציון ועידת ואנזה.

עורכת את המדור: אורית גליליי

هكذا من الأصل

כלכלה ועסקים

בנק הספנות: התעוררות בעקבות שמועות על שיפור ברווחיות

בנק הספנות היה עד 1979 בנק ייעודי ששימש את הממשלה כצינור להעברת הלוואות לחברות בענף הספנות. עם מכירתו לקבוצת אייזנברג תמורת 10.5 מיליון, שינה אט אט את ייעודו, עד שבשנת 1985 הפך לבנק מסחרי לכל דבר.

הסיפור הבורסאי של הבנק, אשר אינו שייך להסדר המניות הבנקאיות, מושפע עד היום מ"פרשת בלאס" שתחילתה בשלהי 1983. בלאס החל לרכוש את מניות הבנק בכמויות מאסיביות עד שהיקף אחזקותיו הגיע לשיא של 49 אחוז מההון.

אחת התעלומות שטרם פוענחו, היא מה הניע את איש העסקים דוד בלאס, לרכוש כמות אדירה זו של מניות. לבלאס היה צריך להיות ברור שבנק ישראל ימנע ממנו את השגת השליטה בבנק. כשבלאס השתמש בכוחו, ומנע באמצע 1985 מהנהלת בנק הספנות להגדיל את הון הבנק, החליטה המפקחת על הבנקים להפקיע ממנו את מניותיו, ולהעבירן לידי כונס נכסים. מאוחר יותר הן הועברו לידי התקי"ם.

אחת הסברות הרווחות ואשר לא הוכחו עד היום הינה שאיש העסקים מיקי אלבין עמד למעשה מאחורי מסע הרכישות של בלאס.

כתוצאה ממהלכים אלו, לבנק הספנות אין כיום בעל שליטה מרכזי. מחזיקי המניות העיקריים הם חברת פרייבורן הנשלטת על ידי קבוצת אייזנברג, המחזיקה ב־18.2 אחוז מהשליטה, בנק הפועלים המחזיק ב־14.3 אחוז מהשליטה, וא.ש.ת. המחזיקה ב־55.1 אחוז מהשליטה.

א.ש.ת. מסרה בשבוע שעבר לבורסה כי בנק ישראל אינו מאפשר לתקי"ם לשלוט בבנק, ולכן המניות מוחזקות באמצעות חברה בת שהוקמה במיוחד לצורך העניין. החברה גם הודיעה כי בכוונתה למצוא קונה למניות אלה, בכפוף לקבלת האישורים הדרושים.

החילופים התכופים שנעשו בשנים האחרונות בהנהלת בנק הספנות, פגעו מאוד במצבו העסקי, והדבר בא לידי ביטוי במצבת התוצאות

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

המסופקים שגילה הולכה. הבנק הסתבך במתן הלוואות לחברת קלרין, מלונות יהלום, ירדן השקעות, אטלנטיק, דנות רותנוסר, ובאחרונה גם עם חברת הקניות של תנועת המושבים מת"מ.

בעקבות כך נגרמו לבנק הפסדים רבים, והמשקיעים בבורסה התרחקו ממניותיו כמו מאש. הם שכינו את המניות "מניות בנק הדם" ברמזם לדמים שהוקזו מהמשקיעים במניות הבנק.

בשנה האחרונה חל שיפור ניכר במצבו העסקי של הבנק, והודות לא במעט למנהלו החדש משה מירב. לאחרונה יש תמריץ מחודש להגדיל את רווחיות הבנק, מכיוון שהסכם הניהול אתו קובע כי בנוסף למשכורת, הוא יקבל מהבנק 3 אחוזים מהרווח המתואם לאחר מס.

בדוחות הכספיים למחצית הראשונה של 1986 הציג הבנק רווח של 200 אלף דולר לעומת הפסד של 1.2 מיליון דולר בשנת 1985 כולה. בבורסה נפוצו שמועות כי רווחיות הבנק נמשכה גם במחצית השנייה של השנה, והדוחות הכספיים לשנת 1986 כולה יצביעו על רווח הגבוה מחצי מיליון דולר.

שמועות אלה הריצו את המשקיעים לרכוש את מניותיו בבורסה. אחד המשקיעים, הפועל באמצעות בנק כללי, אף פנה לבנק הספנות בבקשה לרכוש חבילת מניות במחירים גבוהים. מי שניצל את ההתעוררות היתה חברת הברוקרים "הראון את לביא" שרכשה את המניות כאשר שווי השוק של הבנק היה נמוך מ־10 מיליון דולר, ומכרה אותם לפי שווי שוק של 13 מיליון דולר. מניית הבנק בת 5 שקל נרכשה לפני מספר חודשים גם על ידי חברת הברוקרים "בטוחה".

הגרף של "מיטב" מראה כי המניה בת 0.5 שקל עלתה ממחיר של 0.2 סנט למניה בתחילת 1985 למחיר של 0.6 סנט למניה כיום.

העורך: נחמיה שטרסלר

ממסמך פנימי של משרד האוצר עולה:

הנטו של מי שמרוויח 1,000 שקל ברוטו, יגדל ב־2.2%

הנטו של מי שמרויח 9,000 שקל ברוטו יגדל ב־16.9%, בעקבות הרפורמה

מאת צבי זרחיה

לאחר הפעלת הרפורמה במס, בתחילת אפריל, יוטב מאוד מצבם של בעלי השכר הגבוה ואלה יהנו מתוספת שכר נטו גבוהות בהרבה ממה שיקבלו בעלי השכר נמוך.

בעלי השכר של עד 800 ש"ח ברוטו יקבלו תוספת שכר של 1.5 אחוז בנטו, ובעלי שכר של 6,000 ש"ח ברוטו יהנו מתוספת של 12.2 אחוז לנטו.

להלן נתונים ממסמך פנימי שהוגש לשר האוצר משה נסים, המתייחסים לשכיר שאשתו אינה עובדת:

- מי שמשתכר 500 ש"ח ברוטו, לא יקבל תוספת שכר בגין הפעלת הרפורמה במס. אולם, שכרו של שכיר זה עשוי לגדול אם הוא מקבל קיצבאות.
- מי שמרוויח 800 ש"ח ברוטו, יקבל תוספת נטו של 1.5 אחוז שתסתכם ב־11 ש"ח.
- מי שמשתכר 1,000 ש"ח ברוטו, יקבל תוספת נטו של 2.2 אחוז, שתגיע ל־20 ש"ח.
- עובד שמרוויח 1,200 ש"ח ברוטו, יקבל תוספת נטו של 1.9 אחוז, שתגיע ל־20 ש"ח.
- עובד שמשתכר 1,500 ש"ח ברוטו, יקבל תוספת נטו של 2.3 אחוז, שתגיע ל־28 ש"ח.
- מי שמרוויח 1,800 ש"ח ברוטו, יקבל תוספת נטו של 2 אחוז, שתגיע ל־28 ש"ח.
- מי שמרוויח 2,000 ש"ח ברוטו, יקבל תוספת נטו של 2.9 אחוז שתסתכם ב־43 ש"ח.
- מי שמרוויח 3,000 ש"ח ברוטו, קבל תוספת נטו של 3.4 אחוזים שהם 71 ש"ח.
- מי שמרוויח 5,000 ש"ח ברוטו, יקבל תוספת שכר של 9.7 אחוזים שתגיע ל־282 ש"ח.
- מי שמשתכר 6,000 ש"ח ברוטו, יזכה בתוספת שכר של 12.2 אחוזים שתסתכם ב־402 ש"ח.
- מי שמשתכר 8,000 ש"ח ברוטו, יקבל תוספת שכר של 15.5 אחוזים שתגיע ל־642 ש"ח.
- מי שמרוויח 9,000 ש"ח ברוטו יקבל תוספת שכר של 16.9 אחוז שתגיע ל־762 ש"ח.

הבנקים מודאגים מהריבית השלילית הצפויה בתקופה הקרובה במשק

מציעים שבנק ישראל ינקוט אמצעים מוניטריים ● גרעונות הנזילות הגיעו ליותר מ־400 מיליון שקל

במערכת הבנקאות מודאגים מכך שבתקופה הקרובה צפויה ריבית שלילית, שכן יהיה בכך כדי להגדיל עוד יותר את הביקוש לאשראי הבנקאי. משך זה תקופה ארוכה, הגרה, אומרים במערכת הבנקאות, שאין מקום להפחתה נוספת של הריבית כפי שבנק ישראל תיכנן מראש.

כבר כיום מגיעים גרעונות הנזילות לכ־400 מיליון שקל, וההערכה היא שהגרעונות יגדלו עקב נטיית הממשלה לצמצם כמה שניתן את ההזרמות. יצויין, שבראשית ינואר היו גם כן גרעונות גדולות, מאחר שהממשלה לא הזרימה כספים מעבר למתחייב לתשלום משכורות והוצאות חיוניות נוספות.

בבנקים מציעים שבנק ישראל יפסיק, או לפחות יצמצם, בתקופה הקרובה את ההנפקות של איגרות החוב, ואולי גם יוריד את הריבית במק"מ כדי למנוע יציאת כספים ממערכת הבנקאות. פתרון אחר המוצע על־ידי הבנקים הוא שבנק ישראל יקל בהוראות הנזילות.

שיעורי הריבית כמעט ולא שונו

מאז ההחלטה על הפיחות, נמנעו הבנקים מלהכניס שינויים מהותיים בשיעורי הריבית שהם משלמים על בסיס הסכלאות, למרות גרעונות הנזילות הגדולים. בנק הפועלים ו־מיזרחי לא הכניסו כל שינויים בשיעורי הריבית, כללי העלה במקצת רק את ריבית הפק"מ לחודש, דיסקונט העלה במקצת את הריבית בתפ"ס על סכומים שמעל 10,000 שקל, והבינלאומי העלה במקצת חלק משיעורי הריבית.

ריבית הג'אמבו לשיא של 22.2 אחוז

לעומת זאת, הבנקים העלו את שיעורי הריבית שהם משלמים למפקידים גדולים. בשוליים על פיקדונות "סופר ג'אמבו" משלמים הבנקים ריבית של 22.2 אחוז, שהוא מחיר עלות הכסף לבנק בחלון האשראי היקר ביותר של בנק ישראל.

גידול חד בתשלומי מע"מ בדצמבר–ינואר

גידול ניכר נרשם בצריכה בחודשים דצמבר וינואר, כנראה עקב הציפייה לפיחות. עובדה זו מתגלה מההעברות לתשלום מע"מ שהיו גדולות מהרגיל, והגיעו לכ־500 מיליון שקל לעומת כ־350 עד כ־400 מיליון שקל בחודשים הקודמים. כעת מעריכים שהריבית השלילית, שתגיע על־פי חישוביו של היועץ הפיננסי אשר קניפל לאחוז אחד בקירוב, עשויה לגרום לעידוד נוסף בצריכה ולהסטת כספים מן הפיקדונות השקליים.

בנק הפועלים: המדד יעלה ב־10.9% בארבעת החודשים הקרובים

תחזית של כלכלני בנק הפועלים קובעת, שבארבעת החודשים הקרובים, ינואר־אפריל, צפוי מדד המחירים לעלות בשיעור מצטבר של 10.9 אחוז. שער החליפין של השקל ביחס לסל המטבעות צפוי להישאר קבוע בתקופה זו.

להלן הערכת כלכלני בנק הפועלים לגבי המדדים הקרובים: ינואר: 2.5 אחוזים, פברואר: 2.5 אחוזים, מרס: 2.5 אחוזים ואפריל: 3 אחוזים. התחזיות כוללות את השפעת הפיחות, ייקור המוצרים המסובסדים והפחתת המכסים בראשית ינואר.

על־פי תחזיות הבנק, תשלום

החברות יעבירו סכומים גדולים למס הכנסה

במערכת הבנקאות צופים התמורה נוספת של גרעונות הנזילות לקראת סוף החודש. החברות רשאיות להעביר עד סוף ינואר כספים למס הכנסה על חשבון שנת 1986. סכומים אלה לא מחויבים בהצמדה וריבית וחברות רבות יעדיפו לשלם בינואר, כדי ליהנות משחיקת הפיחות.

רווח והפסד / אריה לביא

תוספת־היוקר כבר במשכורת פברואר. עליית המדד המצטברת, מאז נובמבר 1986 ועד לינואר 1987, הסתכם על־פי התחזית בשיעור של 7 אחוזים, אשר לפיה מתחייב תשלום תוספת־יוקר בשיעור של 5 אחוזים. תוספת זו תעוקר ב־2.7 אחוזים על־פי ההסכם הצפוי עם ההסתדרות, כאשר במקביל תהיה הפחתה בתשלום מס המעסיקים, דבר שיגרום כמעט להלוטין את הוצאות המעסיקים בגין תוספת היוקר.

החזרי הריבית בקצב נמוך

הלקוחות אינם ממהרים להחזיר את הריבית הרבעונית עבור הרבעון האחרון של 1986. נתוני בנק ישראל ל־14 בינואר לגבי ששת הבנקים הגדולים, מצביעים שהאשראי בתקופה זו ירד רק בכ־20 מיליון שקל — מ־6,018 מיליון שקל ל־5,988 מיליון שקל. העלייה החדה ברמת האשראי מאז תחילת 1987 נבעה מחיוב הריבית, ועתה נראה שמתחיל שלב החזר הריבית, אך הוא מתנהל באיטיות רבה.

במקביל נרשמו שחיקות משמעותיות בפיקדונות תפ"ס ופק"מ עקב משיכת פיקדונות שקליים. התפ"ס ירד במשך השבוע שעד ה־14 לחודש ב־118 מיליון שקל, ויתרתו הגיעה ל־2,565 מיליון שקל. יתרות הפק"מ ירדו בסכום גדול יותר — 149 מיליון שקל והגיעו ל־2,060 מיליון שקל.

מנהלי כור לומדים גם במצרים

מנהלי "כור" לומדים גם במצרים — כך מתברר מתוכנית הלימודים של בית־הספר למנהלים של "כור", שהוצג בביטאון הפנימי של הקונצרן.

תוכנית לימודים זו היא תוכנית אינטנסיבית בת 14 שבועות בתנאי פנימיה, הכוללת 600 שעות לימוד, שבהן לימודים בתחום העסקי, בתחום ההנדסי ולימוד על "כור" עצמה.

השבוע האחרון של התוכנית מוקדש לסיור לימודי במצרים.

יהונתן שרמן

מחשב הביטוח הלאומי הטיל קנסות דווקא על המקדימים

מאות עצמאים, אשר הגדילו בסוף שנת 1986, ביוזמתם, את שיעור המקדמות ששילמו לביטוח הלאומי, קיבלו הודעות על חיובם בקנס בגין פיגור בתשלומים. בירור שנערך בעניין זה ביוזמת ארגוני העצמאים גילה כי חיוב עצמאים אלה בקנסות פיגורים הוצאו בגין "טעות מחשב".

מובילי המשאות דורשים העלאת מחירים

פיחות השקל שבוצע בראשית החודש גרם כבר לעלייה של כ־5% בהוצאות ההובלה. כך טוענים ראשי מועצת מובילי המשאות. הם פנו אתמול לכל ארגוני המובילים וביקשו מהם להעביר למועצה רשימות מעודכנות של ההתייקרות שחלו בתשומות בגין הפיחות.

לטענת הנהלת מועצת מובילי המשאות, מחירי ההובלה הנמוכים גורמים בענף להפסדים וקיימת מגמה של דילדול במשק המשאיות בארץ.

אברים צחר

הבורסה חוששת מהתערבות הממשלה בשיקולים של החברה הכלכלית לירושלים

מאת יהודה שרוני

הבעיה העיקרית שהתעוררה בדיון שנערך בשבוע שעבר בבורסה, בעניין הנפקת החברה הכלכלית לירושלים, נוגעת לחשש הבורסה כי כחברה ממשלתית, עלולה הנהלת החברה הכלכלית לפעול שלא על פי שיקולים עסקיים טהורים משום שחוק רשות החברות הממשלתיות מאפשר לממשלה להורות לחברה לפעול שלא על פי שיקולים עסקיים. סעיף 11 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, גם מאפשר לממשלה למנות מנהל מיוחד לחברה. הממשלה גם רשאית להתערב במדיניות חלוקת הדיווידנדים.

בתשובה לפניית הבורסה, הודיעה החברה כי רשות החברות הממשלתיות מתכוונת לשנות את החוק, כך שסמכות הממשלה למינוי מנהל מיוחד, לא תחול על חברות שמניותיהן רשומות למסחר בבורסה. עוד מסרה החברה כי סמכות הממשלה לגביית דיווידנדים מהחברה עומדת לפוג בסוף מארס 1987, ואם יוחלט על אי דיווידנדים, ייהנו מהם גם בעלי המניות האחרים.

הבורסה גם דרשה מהחברה הכלכלית להעביר לעיונה את הדוחות הכספיים של חברת הבת קרית תעשיות מדע. כן סוכם על הקמת ועדת דירקטורים חיצוניים בחברה, שתפעל למניעת ניגודי אינטרסים. החברה הכלכלית התנגדה לדרישת הבורסה שהממשלה לא תוכל למכור 25 אחוזים ממניותיה במשך שלוש שנים, משום שלטענתה, מגבלה כזו מסכלת את מטרות ההנפקה.

הבורסה העבירה לרשות לני"ע 20 תיקי חקירה במהלך שנת 1986

מאת יהודה שרוני

הבורסה העבירה לרשות לניירות ערך במהלך 1986, 20 תיקי חקירה בנושאי מניפולציות בניירות ערך, שימוש במידע פנים, ודיווח מטעה של חברות. כך גילה שלשום יוסי ניצני מנכ"ל הבורסה, ביום עיון שנערך מטעם המרכז הישראלי לניהול, בנושא שוק ניירות הערך. לדבריו, הבורסה תמשיך לעסוק בתחום זה גם ב־1987 ותעמיד לרשות הרשות לניירות ערך את כל הסיוע כדי שזו תוכל להשלים את החקירות.

יוסי ניצני: צפוי גל הנפקות גדול ב־1987

מנכ"ל הבורסה ציין בהמשך דבריו כי היקף הפעילות בבורסה בשנת 1986 הורחב, בין השאר הודות לפעולות "תחזוקה מונעת" שביצעה הבורסה. כך ניתנה למשקיעים האפשרות להגיב על עודפי הפקודות והמסירות טרם המסחר עוד במהלכו, שופר והורחב מיגוון נתוני המסחר המועברים לציבור בזמן אמיתי ובאורח שוטף, הוגבלו האפשרויות להשפיע על תנודות שערים חדות באמצעות עודפי ביקוש שוליים, הורחב במידה ניכרת השימוש בביצוע החלקי של פקודות במהלך המסחר, ניתנה אפשרות להוסיף פקודות שלא נמסרו מראש, אם התאזן השער בלי שינוי.

יוסי ניצני הדגיש כי הנהגתו של מוסד "האחראי להנפקה" בנוסף לתפקיד החתם, העלתה את רמתם המקצועית של התשקיפים המוגשים לבורסה. לדבריו, ההתעוררות בשוק המישני שהיתה בבורסה בשנת 1986, בד בבד עם פרסום תוצאות עסקיות משופרות של פירמות, יביאו לגלי הנפקה גדולים יותר בשנת 1987. ניצני צופה כי חלקם של המשקיעים המוסדיים בבורסה יילך ויגדל, הרפורמה בשוק ההון תביא לגידול היקפי הפעילות באגרות חוב.

מדדי המחירים מתחילת 1983

החודש	מדד המחירים לצרכן – המדד בנקודות	העליה באחוזים	מדד המחירים הסיטונאיים – המדד בנקודות	העליה באחוזים	מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים – המדד בנקודות	העליה באחוזים
	ממוצע 1980 — 100.0		ממוצע 1977 — 100.0		אפריל 1975 — 100.0	
ינואר 83	736.6	8.5	4,913.3	6.8	8,911.3	11.9
פברואר 83	781.3	6.1	5,178.2	5.4	9,334.4	4.7
מארס 83	825.4	5.6	5,553.9	7.3	9,572.4	2.5
אפריל 83	934.9	13.3	5,925.7	6.7	10,640.4	11.1
מאי 83	986.5	5.5	6,326.3	6.8	11,178.7	5.1
יוני 83	1,022.0	3.6	6,769.5	7.0	12,094.7	8.2
יולי 83	1,085.9	6.3	7,242.5	7.0	13,660.2	12.9
אוגוסט 83	1,163.7	7.2	7,874.2	8.7	14,767.5	8.1
ספטמבר 83	1,268.3	9.0	8,634.3	9.7	15,031.4	1.8
אוקטובר 83	1,535.5	21.1	10,391.4	20.3	17,651.2	17.4
נובמבר 83	1,768.5	15.2	12,386.3	19.2	*111.2	11.2
דצמבר 83	1,973.8	11.6	13,894.8	12.2	125.6	12.9
עלייה שנתית ב־1983	190.7%		202.1%		178.5%	
ינואר 84	2,268.3	14.9	15,933.9	14.7	145.8	16.1
פברואר 84	2,539.8	12.0	18,066.5	13.4	170.7	17.1
מארס 84	2,810.7	10.7	20,181.9	11.7	183.7	7.6
אפריל 84	3,389.7	20.6	23,092.9	14.4	230.7	25.6
מאי 84	3,874.3	14.3	26,338.8	14.1	259.3	12.4
יוני 84	4,391.7	13.3	29,982.3	13.8	304.0	17.2
יולי 84	4,934.1	12.4	34,674.7	15.7	363.7	19.6
אוגוסט 84	5,746.9	16.5	41,548.0	19.8	424.8	16.8
ספטמבר 84	6,975.0	21.4	49,724.0	19.7	490.0	15.3
אוקטובר 84	8,672.6	24.3	61,394.3	23.5	573.6	17.1
נובמבר 84	10,367.4	19.5	75,177.5	22.5	685.7	19.5
דצמבר 84	10,754.8	3.7	76,038.7	1.1	723.5	5.5
עלייה שנתית ב־1984	444.9%		447.2%		476.0%	
ינואר 85**	**113.2	5.3	**786.1	3.4	755.8	4.5
פברואר 85	128.5	13.5	907.6	15.5	839.6	11.1
מארס 85	144.8	12.1	1004.2	10.6	939.8	11.9
אפריל 85	171.9	19.4	1.147.9	14.3	1.058.6	12.6
מאי 85	183.6	6.8	1,162.8	1.3	1,125.3	6.3
יוני 85	211.0	14.9	1,356.3	16.6	1,257.6	11.8
יולי 85	269.0	27.5	1,728.1	27.4	1,569.7	24.8
אוגוסט 85	279.5	3.9	1,744.8	1.0	1,641.5	4.6
ספטמבר 85	288.0	3.0	1,789.8	2.6	1,600.4	−2.5
אוקטובר 85	301.4	4.7	1,874.5	3.2	1,605.7	0.3
נובמבר 85	302.8	0.5	1,886.5	2.1	1,659.9	3.4
דצמבר 85	306.7	1.3	1,922.5	1.9	1,706.4	2.8
עלייה שנתית ב־1985	185.2%		152.8%		135.9% *	
	ממוצע 1985 = 100.0		ממוצע 1977 = 100.0		אוקטובר 1983 = 100.0	
ינואר 86	134.5	−1.3	1943.5	1.1	1725.3	1.1
פברואר 86	136.7	1.6	1972.2	1.5	1772.4	2.7
מארס 86	138.8	1.5	1993.2	1.1	1788.4	0.9
אפריל 86	143.4	3.3	2027.2	1.6	1819.9	1.1
מאי 86	145.7	1.6	2070.4	2.1	1851.6	1.7
יוני 86	148.1	1.6	2094.8	1.2	1931.1	4.3
יולי 86	148.1	0.0	2120.2	1.2	1958.4	1.4
אוגוסט 86	149.7	1.1	2126.2	0.3	1978.6	1.0
ספטמבר 86	152.6	1.9	2150.7	1.2	2030.1	2.6
אוקטובר 86	156.2	2.4	2174.0	1.1	2039.1	0.4
נובמבר 86	160.7	2.9	2194.8	1.0	2102.3	3.1
דצמבר 86	163.1	1.5	2215.3	0.8	2115.9	0.6
עלייה שנתית ב־1986	19.7%		15.1%		24.0%	

* שינוי הבסיס: אוקטובר 83=100.0

** בינואר 85 חולקו מדדי המחירים לצרכן והסיטונאי ב־100

שערי מטבע חוץ

20.1.87

המטבע	לאומי מזומנים קניה	לאומי מזומנים מכירה	לאומי העברות והמחאות קניה	לאומי העברות והמחאות מכירה	הפועלים מזומנים קניה	הפועלים מזומנים מכירה	הפועלים העברות והמחאות קניה	הפועלים העברות והמחאות מכירה	דיסקונט מזומנים קניה	דיסקונט מזומנים מכירה	דיסקונט העברות והמחאות קניה	דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.58	1.65	1.6100	1.6300	1.57	1.65	1.6090	1.6290	1.58	1.65	1.6100	1.6302	1.6198	0.0048
1 לישט"ג	2.40	2.50	2.4488	2.4792	2.40	2.52	2.4472	2.4778	2.41	2.52	2.4519	2.4828	2.4635	−0.0112
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.8805	0.8914	0.87	0.91	0.8811	0.8921	0.86	0.90	0.8773	0.8883	0.8837	−0.0068
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2632	0.2665	0.25	0.27	0.2628	0.2661	0.25	0.27	0.2629	0.2662	0.2643	−0.0015
1 גולדן הולנדי	0.77	0.80	0.7812	0.7909	0.76	0.80	0.7810	0.7908	0.76	0.80	0.7809	0.7907	0.7840	−0.0056
1 פרנק שוויצרי	1.03	1.07	1.0485	1.0615	1.03	1.08	1.0496	1.0626	1.03	1.08	1.0495	1.0627	1.0546	−0.0089
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2460	0.2490	0.24	0.25	0.2459	0.2490	0.24	0.25	0.2463	0.2494	0.2474	−0.0006
1 כתר נורבגי	0.22	0.23	0.2267	0.2295	0.22	0.23	0.2265	0.2293	0.22	0.23	0.2267	0.2296	0.2280	−0.0010
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2316	0.2344	0.23	0.24	0.2312	0.2341	0.22	0.24	0.2318	0.2347	0.2328	−0.0021
1 מרק פיני	0.34	0.36	0.3508	0.3551	0.34	0.36	0.3506	0.3550	0.34	0.36	0.3510	0.3554	0.3528	−0.0026
1 דולר קנדי	1.16	1.21	1.1834	1.1981	1.16	1.22	1.1825	1.1972	1.16	1.22	1.1829	1.1978	1.1906	0.0021
1 דולר אוסטרלי	1.00	1.10	1.0723	1.0856	1.03	1.11	1.0708	1.0842	1.04	1.11	1.0698	1.0832	1.0797	0.0291
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7792	0.7889	0.53	0.79	0.7790	0.7887	0.49	0.69	0.7798	0.7896	0.7836	−0.0104
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4228	0.4280	–	–	0.4229	0.4282	–	–	0.4230	0.4283	0.4250	−0.0037
10 שילינג אוסטריים	1.23	1.28	1.2505	1.2660	1.23	1.28	1.2480	1.2636	1.23	1.29	1.2519	1.2676	1.2552	−0.0107
1000 לירות איטלקיות	1.21	1.27	1.2356	1.2510	1.21	1.29	1.2367	1.2521	1.20	1.29	1.2355	1.2511	1.2436	−0.0064
100 ינים יפאניים	1.04	1.08	1.0564	1.0696	1.04	1.09	1.0561	1.0693	1.03	1.09	1.0570	1.0703	1.0618	−0.0081

למחלבות שטראוס

שפע ברכות

במלאת 50 שנה לפועלכם

מאחלים:

איתנית מוצרי בניה בע"מ

ומשפחת פורמן

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה

מדור חקר שווקים ומכרזים, ת.ד. 10, חיפה 31000, טלפון: 04–646475

מכרז למכירת משאיות משומשות עם ובלי מנופים — לפירוק

כל המשאיות המוצעים מיועדים לפירוק והרשיונות הופקדו במשרד הרישוי

מכרז מס' 2015

החברה מכריזה בזה על מכירת כלי הרכב המשומשים הבאים:

סעיף	שם הרכב	שנת ייצור
1	משאית רגילה פורד	1976
2	משאית רגילה פורד	1976
3	משאית רגילה פורד דיזל	1980
4	משאית רגילה פורד	1970
5	משאית דודג' עם מנוף תוצרת אחיל	1976
6	משאית דודג' עם מנוף תוצרת אחיל	1976
7	משאית דודג' עם מנוף תוצרת אחיל	1976
8	משאית דודג' עם מנוף תוצרת אחיל	1976
9	משאית דודג' עם מנוף תוצרת אחיל	1976
10	משאית דודג' עם מנוף תוצרת אחיל	1976
11	משאית דודג' עם מנוף תוצרת אחיל	1976

טפסי מכרז ופרטים נוספים ניתן לקבל במדור חקר שווקים ומכרזים בחיפה טלפון: 04–646475 או ביחידת המכירות רחוב החשמל 7 תל־אביב טלפון: 03–625036 בימים ובשעות העבודה המקובלות וכן במקום הצבת המכוניות.

המעונינים יוכלו לראות את המכוניות וגם לקבל את טפסי המכרז בבנין הרכב של חברת החשמל ב"רידינג" תל־אביב צפון ולפנות אל מר יצחק ששון טלפון: 03–625036 משעה 9.00 בבוקר עד שעה 11.00 בימים ב', ה'.

בתאריכים: 3.2.87 ו־4.2.87

על המציע לצרף להצעתו המחאה בנקאית בשעור של 10% מערך הצעתו למכרז.

על ההצעות להגיע למשרדנו בחיפה במעטפות המיועדות לכך לא יאוחר מיום 12.2.87 עד השעה 13.30.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

להשכרה

"בבית גיבור" בקומה ה־16

285 מ"ר משרדים, מיזוג מרכזי,

5 קוי טלפון, שטיחים מקיר לקיר.

בדבר פרטים נא לפנות לטל. 03-430911

מלכודת הפיחות הקופץ

בספטמבר 86, במאמר "האם תופתע בפיחות הבא – המלכודת", כתב "למשקיע" על הגידול הניכר בפקדונות הפ"ס־פק"מ של הציבור: "...סביר שהציבור ימשיך 'להכין' עצמו בצורה דומה במהלך 3־4 החודשים הבאים לחידוש הפיחותים והאינפלציה, כך שההפתעה של ופיחות משולשת...קורה בדיוק ההיפך ממה שרוב הציבור מצפה לו...זיהוי 'ההכנות' של הציבור בתחום זה נותן איתות ברור, שהולך ונוצר הרקע המתאים במהלך החודשים הבאים, כנראה בריבעון הראשון של 1987, להפתעה של רוב הציבור".

בחוברת ינואר 87 מסביר **"למשקיע"** את השפעת "הפיחות הקופץ" על שחיקה ריאלית **ממושכת** של פקדונות הפ"ס־פק"מ, ומהי מדיניות השקעות סבירה לתקופת "הפיחות הקופץ", שרק התחילה בינואר 87. **"למשקיע"** מסביר מדוע "השוק השחור" במט"ח ושוק המניות "התעלמו" מהפיחות בינואר 87, מתי יהיה פיחות "אמיתי" של השקל, ומה תהיה השפעתו על המשק ושוק ההון. **"למשקיע"** מסביר מה יעשה שוק המניות כאשר יגיע המועד לפיחות "אמיתי" ומדוע ועד מתי מתקיימת פעילות ספקולטיבית בשוק המניות, כפי שנצפתה ע"י **"למשקיע"** בנובמבר 86. **"למשקיע"** דן במדיניות השקעות לתקופה הקרובה: פקדונות ופ"ס־פק"מ, אג"ח צמודות למדד ולשער החליפין, מניות בנקים בהסדר ושוק המניות. כמו כן הדולר, המרק והזהב.

לכבוד
"למשקיע"
סימפלקס שירותים השקעות בע"מ
ת.ד. 31195, תל־אביב 61311

נא לרשום אותי כמנוי לחוברות "למשקיע" לתקופה של שנה אחת תמורת 85 ש"ח.
(החוברות נשלחות פעם אחת בחודש, לפחות 10 פעמים בשנה. אין החזר דמי מנוי)

שם ____

כתובת ____

מצורפת המחאה על סך ____ ש"ח

מוצע למכירה

קוטג' טורי פינתי

ברחוב הורדים 9, רמת פולג נתניה.

ניתן לראות הבית בתאום עם משרד תיווך סלע טלפון 053–34697 הקונים לא יחוייבו בעת הרכישה בדמי תיווך עבור שירות זה שישולם ע"י המוכרים.

הצעות יש להגיש בכתב עד ליום 30.1.87 במשרד עו"ד שרון־פלג רחוב הרצל 34 נתניה מיקוד 42392 עבור עו"ד פריצקי מירושלים

המועדון המסחרי והתעשייתי

תל־אביב

מודיע לחברים: המרצה ואורח הכבוד ביום שישי 23/1/87 בשעה 13.00 יהיה:

מר משה זנבר

– לשעבר נגיד בנק ישראל.

על הנושא:

"המדיניות הכלכלית".

הרצאתה של שרת הבריאות גב' שושנה ארבלי־אלמוזלינו נדחית ותתקיים בתאריך מאוחר יותר.

נא להזמין מקומות בטלפון: 03–292667/8

שערי המניות 20.1.87

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אוה"ב ש	24700		39	+200	+0.8	+2
הספנות 0.1	1785		7916	+83	+4.9	+1987
הספנות א 0.5	1045		6780	+40	+4	+5050
הספנות אפ 2	1415	תב	2666	+110	+8.4	+6818
כללי לא בהסדר	22550		135	+400	+1.8	+272
בנק צפון־אמר' 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפון־אמר' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	4661		3997	+160	+3.6	+6863
פ.י.ב.י. 0.5	5970		4769	+250	+4.4	+4467
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	87650		1266	−150	−0.2	−1456
אידיבי ב 100.0	87740		10	−50	−0.1	−25
אידיבי בב א	542600		8	−1000	−0.2	−6
אגוד 0.1	65200		216	−30	−0.1	−122
דיסקונט ב	112050		91	−150	−0.1	−91
דיסקונט א	111850		275	−150	−0.1	−74
דיסקונט שה ב	13000		384	−200	−1.5	−389
המזרחי ש	36050		2455	−50	−0.1	−2840
המזרחי ב	36070		115	−60	−0.2	−115
המזרחי שה 9	16400		295	−100	−0.6	−295
הפועלים מבב	102516		.4			
הפועלים ש	59540		4659	−90	−0.2	−5378
הפועלים ב	59530		605	−100	−0.2	−751
כללי א 1.0	152350		95	−200	−0.1	−110
כללי שה 5	115500	שב				
כללי שה 7	7301		54			−54
בלל 0.1	37889		5696	−10		−8075
בלל שה 11	14220		159			−102
מימון ומסחר 1.0	50600		1	+100	+0.2	+7
מימון ומסחר 5.0	24990		2	−310	−1.2	−2
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	33650		56	+1000	+3.1	+205
לאומימשכ' ש	9290	תב	626	+500	+5.7	+1669
לאומימשכ' ב	9000		50	+15	+0.2	+50
כרמל ש			—	הפסקת	מסחר	—
כרמל שה 1			—	הפסקת	מסחר	—
בנין ב' 5.0	8600		67			
פת משכ ש	3180		1312	+90	+2.9	+1733
משכן ב ש	3150		5828	+145	+4.8	+6021
עצמאות 0.1	13420		76			−44
טפחות מבב ש	22230		31			−27
טפחות רג ש	20160		134	+100	+0.5	+349
טפחות שה 1	9391	שב				
טפחות שה 2	4960		115	+10	+0.2	+100
יעסר 1.0	2187	בה	170	−245	−10	−837
יעסר 5.0	1255		1028	−5	−0.4	−1727
מירב 1.0	7800		206	+297	+4	+316
מוסדות מימון						
שלמון אש	650		14304	+30	+4.8	+27172
התקלאות מבב א	152807	קב		+7227	+5	+49
התקלאות מבב ג	159500	שב				
לאומי תעש' א ש	10800		238	+90	+0.8	+57
פתוח תעש' מבב	105115		2	+1001	+1	+3
פת תעש' בב ג	319999		2	−3896	−1.2	−12
פת תעש' בב גג	202000		5	−2338	−1.1	−11
פת תעש' בב גגג	201500		5	+162	+0.1	+16
פת תעש' בב ד	214063			−4000	−1.8	−5
פת תעש' בב דד	65801		4			−4
מרכז קבלנים 5.0	1530		3839	+30	+2	+1704
תיירות בב	169000		1	+3645	+2.2	+1
כלל ליסינג 0.1א	20946		162	+946	+4.7	+329
כלל ליסינג 0.5ב	16000		174	+543	+3.5	+228
כלל ליסינג אגח	13280		23	+205	+1.6	+52
ביטוח						
איתן	280		9363	+1	+0.4	+5593
ארדס 0.1	1460		1325			+2105
ארדס א 0.5	820		3050	+15	+1.6	+6693
בטוח משנה 0.1	540	בה	166	+11	+2.1	+488
בטוח משנה 0.5	190		9380	+8	+4.4	+8637
הדר 1.0	398		7442			−2001
הדר 5.0	234		9854	+7	+3.1	+9964
הסנה ש	368		45518	+5	+1.4	+90631
הפניקס 0.1	885		16649	+40	+4.7	+38732
הפניקס 0.5	777		3691			−1952
המסחר־הראל 1.0	7400		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
המסחר־הראל 5.0	4150		290	+200	+5.1	+292
מנורה 1.0	2228		72			+72
מנורה 5.0	1135		537	+15	+1.3	+1598
סהר ג 1.0	5500		383			+283
סקוריטס 0.1	945		3724			+887
צור ש	344		7794	+2	+0.6	+4812
ציון החזקות 1.0	10100		109			−85
ציון החזקות 5.0	3000		328	−58	−1.9	−935
מסחר						
אינטר גאמא 1 ש	7180		274			−135
אינטר גאמא 5 ש	3460		1507			−452
כאיר עזרא 1.0	1380		2674			−5080
כלל סחר	308		28578	+14	+4.8	+67413
קריסטל 1.0	860		1481	+15	+1.8	+1463
רפק 0.1	31310					
רפק 0.5	9000		8			−8
שופרסל א 2.0	9320		1060	+350	+3.9	+2428
שופרסל ב 10.0	7790		907	+200	+2.6	+605
שירותים						
דלק נ ש	4175		4124	+145	+3.6	+7960
הדאל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
הדאל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
ספנות הספקה 0.1	15820		88	−300	−1.9	−103
ספנות הספקה 0.5	7000	תב	350	+400	+6.1	+386
קידר 0.1	1157	קב		+55	+5	+2873
קידר 1.0	190		57360	+6	+3.3	+44257
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוס' עירונה 0.1	3201		501	+151	+5	+673
מוס' עירונה 0.5	1384		2888	+27	+2	+2847
קנטורסים 0.1	4060	בה	150	+160	+4.1	+225
קנטורסים 0.5	3055		492	−25	−0.8	−167
מלונות ושירותי תיירות						
קפל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קפל אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מלונות דן 1.0	1515		516	−60	−3.8	−126
מלונות דן 5.0	1175		133	+35	+3.1	+157
חוף האלמוג 1.0	6204		174			−54
כנס מר 1 ש	2639		160	+67	+2.6	+119.9
מלונות הירדן	2780		292	+42	+1.5	+284
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	1655		1815	+4	+0.2	+381
רשת מימון 1.0	8600		542			−763
תה"ל 1.0	25200		11	+850	+3.5	+14
יעצא 1.0	13100		449	+150	+1.2	+447
כלל מחשבים 1.0	14454		156	+502	+3.6	+216
מ.ל.ל. 1.0	10050		165			−114
מ.ל.ל. 5.0	3485		989	+75	+2.2	+628
משגב מחשבים 1.0	749		2596	+19	+2.6	+2711
משגב אפ'	585		1022	+15	+2.6	+2057
ניקוב מחשבים 1	16300		473	+300	+1.9	+375
ניקוב מחש' 5	7910		88			−4
תים מחשבים 1.0	1050		2491	+50	+5	+3521
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אברהם בינוי ד"ש			—	הפסקת	מסחר	—
אברהם בינוי ב"ש			—	הפסקת	מסחר	—
אורן 1.0	825		1215			
אורן 5.0	407		3218	+5	+1.2	+420
אזורים 1.0	1051		24542	+50	+5	+41584
אזורים אפ	709	תב	8088	+50	+7.6	+21995
אזורים אגח	127.5		13789	+4	+5.2	+173173
אילון 1.0	578		14870			−6021
אל־רוב 1.0	1499		3443	+20	+1.4	+4318
אמבנים 1.0	3405	בה	279	+55	+1.6	+62
אפריקה 0.1	48400		724	+1300	+2.8	+692
אפריקה 1.0	41380		376	+600	+1.5	+497
אפריקה אפ	22500		236	+800	+3.7	+355
ארדים	2499		200			−285
ארלדן 0.1	2710		887	+10	+0.4	+691
ארלדן 0.5	1770		1360	+60	+3.5	+2663
בן־יקר גת 1.0	6336	תב	284	+576	+10	+403
ברנבוך 1.0	3620	תב	709	+180	+5.2	+1658
ברנבוך 5.0	2635		849	+35	+1.4	+976
דנקנר 1.0	5300		519			−383
דוזקי 1.0	509		2222			
דוזקי 5.0	378	קב		+18	+5	+7747
דרעד 0.1	9640		90	+240	+2.6	+154
דרעד 0.5	6878		375	+148	+2.2	+264
הגפולן 1.0	1600		438	+20	+1.3	+137
המשולל 5.0	1285		855	+4	+0.3	+358
תלב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	4700		3747	+101	+2.2	+3142
גבים 0.1	5800		2801			−1465
גבים 0.5	4900		517	+220	+4.7	+224
הכשרת הישוב ש	75950		386	+1100	+1.5	+395
ישפרו 0.1	3451		1329	+51	+1.5	+1416
ישראלום 1.0	1650		260			
ישרס 10.0	18500		500			−28
כנף פתוח 1.0	10051	בה	253	+351	+3.6	+379
כלל בנל 1	576		36497	+19	+3.4	+76964
לומיר 1.0	5650	תב	140	+445	+8.6	+120
לומיר 5.0	2005		1309	+10	+0.5	+825
מ.ת.ב. 1.0	413		8682			−339
מ.ת.ב. אגח	104		38700			
מגורי בניה 1.0	820		6888			
מישכל 5.0	406		21895	+5	+1.3	+15637
מנרב 5.0	1900		4436	+25	+1.3	+4570
מר־לו 1.0	900		1987	+17	+1.9	+335
לוינשטין 1.0	460		880	+6	+1.8	+530
לוינשטין 5.0	167		28684	+4	+2.5	+52921
ליפשיץ 1.0	1786		136			−204
ליפשיץ 5.0	1002		2440			+156
נאות אביב 0.5	9580		379	+430	+4.7	+608
נכסי אדרים	990		4060	+29	+3	+3626
סהר החזקות 1.0	17355		3	+565	+2.1	+18
סהר החזקות 5.0	13750		186	+550	+4.2	+256
סוף 1.0	6750		8	+185	+2.8	+80
סוף 5.0	3600			+100	+2.9	+50
עפר וסלע מר 1 ש	763	קב		+36	+5	+22652
שיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	3299		286	+99	+3.1	+371
קיסריה 0.5	1715		974	+35	+2.1	+1300
רובנך 1.0	382		2987	+12	+3.2	+3223
רובנך 5.0	190		14927	+1	+0.5	+2187
רובנך אפ'	880		1444			
רובנך אג"ח	107		22420			−25681
רסקו מבב	8400		150	+250	+3.1	+134
רסקו רג	7001		140			−143
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	3490		618			−358
מטעי הדר 0.5	2700		2731	+122	+4.7	+2984
מהדרין 0.1	10735		737	+275	+2.6	+665
נכסי הדרים 1.0	1770		8060	+70	+4.1	+12108
פרי אור 0.5	4090		656			+708
שבחר 5.0	11450		275			−38
מזון וטבק						
אסאם	1438		340	+48	+3.5	+178
גולדפרוסט 1.0	3400		100	+60	+1.8	+101
גולדפרוסט 5.0	2150		482	+51	+2.4	+1238
גולדפרוסט אפ 1	1580	בה	292	+38	+2.2	+185
דובק מב ש	4860		813			−285
דובק מב מ	4860		1273	+50	+1	+1363
וולבל 1.0	1270		1923	+46	+3.8	+2014
וולבל 5.0	960		1350	+23	+2.5	+452
פרי־גת 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי־גת 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
טמפו בירה 1.0	23100		110			+42
טמפו בירה 5.0	19400		160			−63
יצהר 1.0	1450		1690			−1544
יצהר א 5.0	800		1591	+10	+1.3	+1505
מן 1.0	1000		687	+24	+2.5	+1578
מן 5.0	480		3350	+6	+1.3	+1565
סנפרוסט 1.0	14100		90	+300	+2.2	+111
עלית	18999		279			−254
עסיס ב 0.5	350		4593	−5	−1.4	−2542
אבגל שקל 1	2830		149	+1		+41
שמן מבב א	6159		568	+10	+0.2	+342
טכסטיל והלבשה						
אתא מר 1 ש	757		23179	+27	+3.7	+23463
אופים 1.0	1540		2682	−50	−3.1	−1354
אופנת כתן 1.0	670		3939	−10	−1.5	−3198
אופנת כתן 5.0	430		7672			
ארגמן רג ש	18350		86			−61
דלתא־גליל 1.0	3900		1929	+105	+2.7	+2485
דלתא־גליל א 3.0	2950	תב	2553	+158	+5.4	+5839
מגזרות מאוחד 1	1730		20	+29	+1.7	+19
מגזרות מאוחד 5	945		3.9	−4	−0.4	−597.1
ויטלם 1.0	1750		474	+11	+0.6	+572
ויטלם 5.0	1280		1278	+10	+0.8	+1388
חדיגן 1.0	8450		143	−170	−2	−415
ויקות 1.0	2653	תב	1720	+128	+5.1	+885
ויקות 5.0	1790		3088			−514
לודזיה 0.1	3420		440	−30	−0.9	−246
לודזיה 0.4	1940		3189	+70	+3.7	+2570
ליבת 1.0	919		18671	+18	+2	+8947
מים גליק	570		1874	+10	+1.8	+2284
מקס 0.1	5510		401	−50	−0.9	−561
מקס 0.5	3180		1606	+41	+1.3	+1528
עית 1.0	24525		135			−88
עית 5.0	12200		558			−577
ענק סריגה 1 ש'	1640		2102	+50	+3.1	+1731
פולגת א 0.1	4450		1664			−374
פולגת ב 0.4	3300		8342	+86	+2.7	+3195
פלינגו א 0.5	10000		125	+350	+3.6	+544
פרוטר	4170	בה	253	+71	+1.7	+767
גיבור סבריה	17450		386	−450	−2.5	−642
תעש רוגוזין 1.0	2862		660			−116
מתכת ומוצריה						
אקסמן 5.0	3649		871	−1		−637
אורדן 0.1	8737		736	+300	+3.6	+1161
אורדן 0.5	7370	תב	582	+670	+10	+1571
תעשיות שונות						
אלומת 1.0	7001		121			−43
אלומת 5.0	4710		180			+378
כבלים ש	25000		34	−300	−1.2	−34
התבפי 1.0	7220		70			−32
התבפי 5.0	5300	תב	623	+462	+9.6	+653
התבפי אפ	3900		88			−58
זיקה 1.0	5665		64	+110	+2	+114
זיקה 5.0	2180		429.8	−20	−0.9	−240.8
קפסולות פז 1.0	3870		2913	+180	+4.9	+3384
קפסולות פז 5.0	3840		866	+90	+2.4	+1199
מתכת מרום 1.0	3110		2187			−1918
כבלי ציון 1.0	2350		1382	+31	+1.3	+941
כבלי ציון 5.0	1350		3670	+9	+0.7	+2658
כבלי ציון אפ	600		533			−967
מודגן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מודגן אפ א			—	הפסקת	מסחר	—
קרטני 1.0	223		9302			−18245
קרטני 5.0	134		22814			+16499
נחושתן 0.1	40500		18	+500	+1.5	+6
נחושתן 0.5	13350		85			−107
פטר פלדה 1.0	15700		402			−133
קינג 1.0	1051		846			−654
קינג 5.0	590		1000			
קליל 1.0	8550		628	−350	−3.9	−739
קליל 5.0	5592		1022	−210	−5.6	−879
שלדות 5.0	6860		326			−161
תעשיות לכיש 1.0	1342	תב	2186	+122	+10	+3016
תעשיות לכיש 5.0	669		5850			+381
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 5.0	484500		27	+9000	+1.9	+131
אלקו 0.1	7950		139	+350	+4.6	+156
אלקו 0.25 ש	4312	תב	2013	+392	+10	+4503
אלקו 0.25 ב	4270	תב	133	+280	+7	+281
אלקטרה 0.1	2599	תב	1132	+224	+9.4	+716
אלקטרה א 0.5	1370	תב	5085	+70	+5.4	+5115
אלרון 5.0	371000		47	+13000	+3.6	+68
אר"ית 1.0	32800		274	−1200	−3.5	−329
כלל תעש אלק	2630		2600			+674
טמבוריקס 1.0	2904		4883			−1159
טמבוריקס 5.0	2030		3257	+70	+3.6	+8815
מרכנתור 1.0	640		8411	+12	+1.9	+7843
מרכנתור 5.0	451		4957			−277
ציקלון 1.0	2475		400			−427
ציקלון 5.0	1125	תב	1379	+85	+8.2	+3658
קמבטון אלק 1.	5350		61	+250	+4.9	+116
קמבטון אלק 5.	3900		172	+51	+1.3	+122
ת.א.ת. 1.0	4998		221	+62	+1.3	+239
ת.א.ת. 5.0	2222		2694			−720
ת.א.ת. אפ 1	18850		51			
תדאה	10270		396	+400	+4.1	+681
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1	1135		2799			−2676
א.ב. אפ	572		10297			+2928
א.ב. אגח	115.5		22052			+12948
אלקל 5.0	6220		194	+30	+0.5	+17
אקרשטיין 1.0	1060		2884	+44	+4.3	+2270
אקרשטיין 5.0	745		10929			−4370
אקרשטיין אפ'	452		6871	+42	+10.2	+13749
מגן תריר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מגן תריר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בי־כון 1.0	1620		457			+283
בי־כון 5.0	712		2600	+27	+3.9	+3828
פרומנטקס 1.0	9000		113	−100	−1.1	−59.9
פרומנטקס 5.0	4050		529			−15
תל.מ. 1.0	899		498			+498
תל.מ. 5.0	630	בה	169	+40	+6.8	+255
מודל השק במעש	7823		140			
מוזאיקה ולמבן 1	17530	קב		+837	+5	+19
מוזאיקה ולמבן 5	12610					
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	18400		313	+680	+3.8	+654
אליאנס ב	2300		526	−50	−2.1	−478
גל תעשיות 1.0	13850		130	+600	+4.5	+193
גל תעשיות 5.0	9540		227	+160	+1.7	+166
דקסל 1.0	3484	תב	396	+224	+7	+386
רשפים 0.1	5255		32	+105	+2	+127
רשפים 0.5	1565		2899	+22	+1.4	+1517
חיפה כימ' 10.0	570		6550			+1190
טבע ש	11400		1102	+300	+2.7	+1297
ליפסקי 1.0	2565		922			−748
ים המלח	4580		4854			−1836
פטרוכימיים 10.0	580		21854			
מקסימה 1.0	7373	בה	366	+73	+1	+320
מקסימה 5.0	3930		1300			−131
מקה כימיקל 1.0	7610		157	+340	+4.7	+332
סר 1.0	21100		158	+140	+0.7	+258
סר 5.0	15590		249	−180	−1.1	−370
פריקלאס	531		10742	+1	+0.2	+702
פריקלאס אפ'	226		9191			−7951
קדם כימיקל 1.0	11570		61			+21
ת.ג.ל. 1.0	3928		70	+13	+0.3	+92
ת.ג.ל. 5.0	3240		150	+40	+1.3	+109
תיא 5.0	12110		115	+10	+0.1	+147
פרוטאורים 10.0	14885		221			−79
תדר א 5.0	10200		215	+500	+5.2	+396
עץ, נייר ודפוס						
ושון 1.0	7850		45			
ושון 5.0	4775		20	+200	+4.4	+20
ת.ב.ג. 1.0	7709	בה	212	+80	+1.1	+200
יאה 1.0	5070		100			−4
לבידי אשקלון 1	520		2902	+5	+1	+844
לביאשקלון אפ	900		221	+45	+5.3	+565
מלט ב 0.5	49000		18			−2
מפעלי ניר 10.0	345750		62	+9850	+3	+59
סקאריה 1.0	4130		1026	+80	+0.7	+1147
רים 0.1	2817		757	+134	+5	+1887
רים 0.4	1880	בה	1588	+59	+3.2	+1102
חעל ב 0.2	18750	תב	843	+1100	+6.2	+1431
אמרין 1.0	9290		213			−88
אמרין 5.0	4470		817	+170	+4	+1125
הדפסה יהו	11522		338	+500	+4.5	+452
הבנפלק 1.0	2000		351	+21	+1.1	+499
הבנפלק 5.0	1331		1252	+25	+1.9	+961
השקעות בתעשיה						
מרכזית ב 0.1	9800		1475	+300	+3.2	+1178
כור בב' ש	9295000		1.2	+91000	+1	.4
כלל תעש' 1.0	1950		21748	+70	+3.7	+35687
מאגרי טכנולוגיה	559		9992	+10	+1.8	+1832
חברות השקעה						
אמיקו ש	7200		297			+114
אידיבי פתוח 2.0	7018		7128	+138	+2	+9528
אינקובה 0.1	115.5		158646			
				+4	+3.6	+130894
אלגר ש	14700		64	+478	+3.4	+81
אלגר ם	14150		16	+152	+1.1	+45
אלרן ש	4750		2672	+50	+2.1	+3342
אלרן ם	4840		210			−13
אמישר בכ'			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 1.0	230		7040	−2	−0.9	−4040
אפיק 5.0	174		5166			−166
בתלת 1.0	1515		208	+15	+1	+9
תבוה לישראל 1.0	13720		849	−290	−2.1	−1404
תבוה לישראל 5.0	10780		876			−12
הלפמן 0.1	127000		.6	+1000	+0.8	.4
הלפמן 1.0 ש	27600		208	+900	+3.4	+238
אמבא א 0.5	19945		191	+200	+1	+108
פועלים השק ש	8180		785			+28
דיסקונט השק ש	4355		7227	+85	+2	+8218
מזרחי השק ש	26200		58	+1200	+4.8	+36
מר השקעות 124	11100	תב	10	−1000	−8.5	−10
חירון 1.0	3010		92	+59	+2	+276
חירון 5.0	1342		1706	+27	+2.1	+2326
ישום החזקות	250		20185	+6	+2.5	+9458
יצוא ש	12400	תב	793	+900	+7.8	+1611
ירדן א 0.1	3500		474	+100	+2.9	+763
כלל 10.0	1500		15477			+15044
כלל 50.0	1240	תב	9984	+106	+9.4	+14368
לנדקו 0.1	3601	תב	137	−279	−7.2	−233
לנדקו 0.1	1151		1098	+1	+0.1	+457
מסד 0.1	675		2972			+1286
מסד א 0.5	467		2802	+9	+2	+5913
עין השק ב 0.1	3790	בה	55	−40	−1	−226
עין השק ג 0.5	2090		532			−472
פז השק ש	3359		3794			+3635
פמה א 0.1	13999		152	+499	+3.7	+46
פמה 0.5	8000		558	+300	+3.9	+932
פריון ב 2.5	6428		536			+248
צפאורינטס 1.0	351		3690	+10	+2.9	+5158
צפאורינטס 5.0	309		3989			−6116
כראויל 1.0	1057	תב	5254	+50	+5	+1124
כראויל 5.0	950		6025			+1141
גליל טכנולוגיות			—	הפסקת	מסחר	—
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	3500		432	−155	−3.7	−440
דלק חיפושים 5.0	2450		1131	+20	+0.8	+1051
דלק חיפ' אפ 2	1660	תב	1199	+105	+6.8	+1919
ים חיפושי נפט	25200		148	+800	+3.3	+230
יגואל 5.0	4526		2108			−1195
מ.ג.נ. 1.0	8040		244			−219
מ.ג.נ. 5.0	2432		2017			
פראויל ב 0.5	7731	בה	20	−600	−7.2	−45
נפטא ש	2120000	תב	2	50000	+7.6	+4
סחורות במט"ח						
בזית מ	190		1662.5	−6	−3.1	−282.5

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

התחזקות במגמת העליות

אתמול התחזקה בבורסה המגמה של עליות השערים במניות הרי־פשיות. עליות שערים ב־230 ניירות־ערך (בחמישה מהם נרשם קונים בלבד), לעומת ירידות ב־49 ניירות־ערך, הביאו עלייה של 1.65 אחוז במדד המניות הכללי, ללא בנקים. ביקושים גדולים נרשמו למניות הכבדות; את הטון בבורסה זו נתנה "לאומי פיא", מנהלת קרנות הנאמנות של בנק לאומי. (פעילותה מורגשת בין השאר במניות פולגת, דלק, נכסי הדרים, נכסים ובנין ואחרות).

אולם, את הבכורה תפסו אתמול דווקא ניירות־הערך הדליהסחירות, שנרשמו בהם ביקושים גדולים במיוחד. את הפעילות במניות אלה מכתיבים מנהלי תיקים למיניהם, המבקשים להדביק את קצב עליות השערים במניות הכבדות. דוגמה בולטת לכך היתה אתמול הפעילות במניות עפר וסלע: ביקוש גדול לא סופק גם לאחר עלייה של 15 אחוזים. למניות נרשם שער קונים בלבד בפעם השנייה. מחזור המסחר במניות המפשיות המשיך להיות גבוה, והסתכם ב־10.5 מיליון דולר.

מחזור ההיצעים לבנקאיות

היקף ההיצעים לבנקאיות שבסדר פחת אתמול במידה משמעותית, והסתכם ב־9.5 מיליוני שקל. נציג הבנק המרכזי קלט מחצית מהיצעים אלה בירידות שערים מתונות, המחזור של חמישה מיליוני דולר.

תשואה שנתית דולרית ב־%	
בל"ל 0.1	17.70
הפועלים ש	17.79
אי.די.בי. רג	17.79
דיסקונט א	17.80
המזרחי ש	17.81

עסקה מחוץ לבורסה במניות אקרשטיין

הבורסה של חברת אקרשטיין מכרה אתמול לחברת הברוקרים "הראון את לביא" בעסקה שמחוץ לבורסה, חבילת מניות של החברה, בהיקף של 400 אלף דולר. בעסקה הועברו מניות של שקל אחד, חמישה שקלים וכתבי אופציה. באחרונה רבו העסקאות שעושים בעלי־עניין, המבקשים למשש חלק מאחזקותיהם, במחירים סבירים.

הספקולטיביות מתעוררת

הפעילות הספקולטיבית בניירות־ערך דליסחירות התחזקה אתמול. ובחלקן נרשם קונים בלבד. כך למשל היה במניות עפר וסלע, רדיקר 5, קידר 0.1 ואחרות.

	מדד	שינוי יומי ב־%
מדד מניות כללי	110.28	+0.67
כללי ללא בנקים	119.30	+1.65
מדד אג"ח כללי	107.00	+0.18
אג"ח צמוד מדד	107.51	+0.23
אג"ח צמוד מט"ח	103.68	−0.19

ביקושים ערים למניות תעשיות לכיש 1 ואלקו, סופקו בעלייה של עשרה אחוזים. מניות אדרון ממשיכות לעלות, ואתמול הגיע תורה של המניה בת חמישה שקלים שעלתה בעשרה אחוזים.

נמשכים הביקושים לכתר

מאז נסחרה לראשונה מניית כתר בבורסה, לפני שבוע, עלה שערה ב־19 אחוזים; כלומר, מומחי ההנפקה נהנו מרווח הון גדול. למעשה, מאז ההנפקה, לא ירד שער המניה אף פעם. הפעילים במניות אלו הם החברה המרכזית לניירות־ערך ובנק הפועלים.

הצמודות למדד עולות

איגרות־החוב הצמודות למדד עלו אתמול עד שלושה אחוזים, לאחר שאתמול הוזרם אליהן ביקוש בהיקף של עשרה מיליוני שקל. שערי האיגרות הדולריות נטו לרדת, אף שבסיכום הכללי הוזרם אליהן ביקוש של 600 אלף שקל. בנק ישראל יגייס מחר 30 מיליון שקל בשתי סדרות של אג"ח.

התעוררות במק"ם

בפעילות במלוות קצרי־המועד היתה אתמול התעוררות, עקב הנפקת שלוש סדרות חדשות על־ידי בנק ישראל. רמות התשואה לפדיון לא השתנו, והיקף הפעילות הסתכם ב־13.4 מיליון דולר.

הנפקה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
147	7	99.63	1.62
217	14	99.26	1.63
227	21	98.89	1.63
237	28	98.92	1.63
247	35	98.15	1.64
317	42	97.78	1.64
327	49	97.41	1.64
337	50	97.03	1.65
347	63	96.65	1.66
417	70	96.29	1.66
427	77	95.92	1.66
437	83	95.88	1.67

הודעות בורסה

● "מיטב" הודיעה על מבצע בקרן הנאמנות "נטע". המבצע יתנהל בין ה־25.1 ל־15.2, ובו יימכרו תעודות ההשתתפות בשיעור הוספה מופחת.

מיטב

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

ניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך

ייפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע.

מיטב יועצי השקעות ונ"ע בע"מ. בניהול צבי סטפק ושלמה סימנובסקי

רמת־גן - ביאליק 51א' טלפון: 727506 תל־אביב - נחמני 9 טלפון: 290251

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	היומי אחוזים
אב	4936.15	4866.54	58.27	1.21
אבוקה	453.43	444.89	6.34	1.45
אגוז	222.40	218.02	1.26	0.58
אגיר	1493.24	1463.78	−2.71	−0.18
אורים	2392.09	2347.89	29.73	1.28
אופיר	1794.35	1759.81	−0.15	−0.01
אור	408.85	400.38	−0.89	−0.22
אוריון	153.39	150.36	0.27	0.18
אורילי	242.71	240.97	0.92	0.38
אורן	725.14	711.22	3.78	0.53
איל	3582.16	3512.22	16.90	0.48
איילת	4813.89	4707.85	49.11	1.05
אירים	4802.96	4779.88	37.46	0.79
איתן	672.88	659.28	2.77	0.42
אלון	559.91	548.35	1.22	0.22
אלמוג	658.56	645.74	2.15	0.33
ארז	633.45	621.39	10.54	1.73
אש	152.19	151.44	2.86	1.92
אשל	181.59	178.04	0.05	0.03
אתגר	218.18	216.06	0.63	0.29
ברולה	2348.19	2303.99	20.45	0.90
ברוש	494.36	485.11	4.27	0.89
ברק	496.14	486.45	4.12	0.85
ברקת	818.45	802.47	−0.69	−0.09
גביש	1365.51	1338.97	4.71	0.35
גבע	978.76	964.35	1.46	0.15
גדרון	693.72	680.43	3.84	0.57
גיא	8899.40	8767.46	25.37	0.29
גיל	2941.63	2886.95	34.93	1.22
גלית	570.48	563.80	0.66	0.12
דוכבן	374.82	371.54	3.38	0.92
דוכיפת	661.69	648.89	6.27	0.98
דולב	208.91	204.52	0.33	0.16
דורון	1395.08	1368.12	2.28	0.17
דותן	238.71	234.08	0.85	0.98
דליה	490.84	482.07	4.40	0.92
דרור	396.50	389.46	1.17	0.30
דקל	398.30	390.92	6.17	1.60
הדס	368.61	365.43	3.18	0.88
ורד	477.26	468.59	2.03	0.44
זהבית	2764.39	2708.42	−0.29	−0.01
זוהר	18796.31	18517.23	52.91	0.29
זיו	17303.15	17048.60	14.58	0.09
זמיר	958.07	940.02	16.42	1.78
חוחית	136.65	133.65	−0.27	−0.20
חליפין	125.55	125.01	0.19	0.15
חלמיש	624.61	612.48	0.32	0.05
חן	129.09	128.58	0.49	0.38
טופז	1288.29	1258.81	−4.86	−0.38
טל	4829.82	4769.41	67.37	1.43
יובל	781.81	766.90	4.65	0.61
יהלום	2214.23	2172.16	27.14	1.27
יסודות	397.95	394.31	0.43	0.11
יערה	640.47	626.62	2.68	0.43
כוכב	1104.26	1083.34	16.66	1.56
כחל	127.07	124.59	0.25	0.20
כלנית	543.66	534.15	4.61	0.87
כספית	689.13	682.34	−0.21	−0.03
כרמל	138.36	135.58	0.95	0.71
כתר	1063.23	1042.82	5.84	0.56
להב	4226.09	4146.17	41.83	1.02
למשקיע	110261.73	108213.95	294.28	0.27
לפיד	375.11	367.87	6.44	1.78
לקט	1667.95	1634.14	−0.27	−0.02
לשם	953.87	935.73	2.96	0.32
מכתר	1162.69	1140.43	5.44	0.48
מבטח	3354.14	3323.88	14.49	0.44
מגן	215.67	212.47	0.39	0.18
מגוון	3215.54	3184.95	26.94	0.85
מגל	721.13	707.71	3.08	0.44
מור	1732.81	1708.53	21.85	1.30
מורן	864.87	856.99	9.66	1.14
מטה	26544.94	26034.72	−192.94	−0.74
מיתר	866.04	849.22	4.79	0.57
מעוף	3998.40	3921.75	50.71	1.31
מעיין	732.56	718.73	3.47	0.49
מקשה	983.88	965.42	2.53	0.26
מרגלית	1293.20	1268.16	11.57	0.92
מרום	1137.56	1115.59	4.43	0.40
נגה	25406.03	26030.25	127.65	0.51
נמיר	901.26	884.46	12.74	1.46
נטע	485.80	476.25	5.62	1.19
נילי	5917.19	5831.05	88.82	1.55
סביון	562.09	551.75	6.59	1.21
סגולה	129.18	126.65	−0.19	−0.15
סלע	962.45	944.21	1.88	0.20
סנונית	681.42	668.24	2.03	0.30
סער	763.82	749.42	9.07	1.23
ספיר	527.36	524.74	−0.31	−0.06
עדיף	835.57	826.22	9.52	1.17
עידית	2299.94	2256.50	26.78	1.20
עידן	6947.00	6846.50	28.69	0.42
עינבר	1177.56	1152.05	−5.19	−0.45
ענת	2355.12	2332.58	36.35	1.58
עפרוני	627.83	619.74	2.19	0.35
ערמון	141.03	138.35	0.56	0.41
פיא	1496.42	1466.98	9.33	0.64
צבר	534.51	523.93	0.48	0.09
צופית	635.57	627.82	5.87	0.94
צוק	114.51	114.07	0.78	0.69
צמיד	967.21	947.07	−0.52	−0.05
צמרה	7737.37	7626.49	55.69	0.74
צמרת	1664.88	1632.25	−0.02	−0.00
קלע	2081.53	2071.14	11.50	0.56
רונית	17083.20	16914.41	152.66	0.91
רימון	114.79	114.57	0.24	0.21
רקפת	657.64	646.84	5.14	0.80
רשף	711.61	696.59	1.66	0.24
שבים	756.62	747.42	3.15	0.42
שחם	892.31	871.43	−0.32	−0.04
שדות	393.71	391.10	3.96	1.02
שמיר	352.25	345.42	0.52	0.15
שנהב	827.14	815.73	13.30	1.66
שסק	830.83	813.10	12.51	1.56
שקד	177.49	174.02	0.10	0.06
תאנה	232.94	230.50	1.52	0.66
תבור	738.39	730.17	−19.41	−2.59
תדהר	520.83	518.27	7.24	1.42
תירוש	483.50	477.65	0.97	0.20
תפוז	210.64	206.68	0.28	0.14
תפוח	191.64	190.33	0.57	0.30
תרשיש	1418.11	1391.01	5.17	0.37
תשרי	454.98	448.39	2.45	0.55

כלל

ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

שערי אגרות החוב

5% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי בנק
3601	41947	+1240
3602	35366	−461
3603	33524	+999
3604	30422	+318
3605	26802	+16
3606	25513	−154
3607	23675	−531
3608	22851	+673
3609	21941	+451
3610	19620	−82
3611	19158	−556
3612	18618	+314
3613	17534	+229
3614	16846	+105
3615	15568	+97
3616	14264	+90
3617	13832	−87
3618	13144	−85
3619	12113	−79
3620	11443	+170
3621	11086	+164
3622	10011	+151
3623	9456	+57
3624	8898	+54
3625	7961	+133
3626	7372	+125
3627	6845	+118
3628	6292	+87
3629	5902	+83
3630	5586	+80
3631	5138	+66
3632	4844	+63
3633	4667	+61
3634	4214	+2
3635	3991	+3
3636	3849	+2
3637	3530	+23
3638	3290	+21
3639	3016	+21
3640	2501	+5
3641	2170	+2
3642	1934	+33
3643	1680	+29
3644	1486	+1
3645	1367	+1
3701	1125	+34
3702	872	+25.9
3703	765.1	−4.7
3704	655.9	−4.1
3751	327.1	−1
3752	132.7	+3.2
3753	127.5	+3.1
3901	121.7	+0.1
3902	115.9	+0.1
3903	115.1	+0.1
3904	113.2	— —
3754	113.9	— —
3755	113	+0.1
3756	109	— —
3757	107	+0.1
3758	105.6	+1.6
3759	105.3	+1.6
3760	103.8	+1.5
3761	101.6	+1.6
3762	99	+1.6
3826	115.5	+1.4
3827	116.1	+1.3
3828	112.1	+1.3
3829	110	+1.3
3830	106.7	+0.7
3831	106.4	+0.7
3832	104.9	+0.7
3833	102.7	+0.7
3834	100	+0.7

4.25% שב"א

סדרה	שער	שינוי
4101	141	+0.1
4103	135.6	+0.1
4104	131.4	+0.1
4301	131.4	+0.1
4302	123.7	+0.1
4303	123	+0.1
4304	121.1	+0.1
4105	105.4	+0.2
4106	102.7	+0.2
4201	118.7	+0.4
4204	113.6	+0.5
4205	111.5	+0.5
4206	109.1	+0.4
4207	108.8	+0.4
4208	107.4	+0.4
4209	105.1	+0.4
4210	102.4	+0.4
3203	212000	— —
3204	211900	−100
3205	212500	−710
3206	210500	— —
3210	209520	−6480
3211	219994	— —
3212	198365	— —
3213	203693	+5933
3214	197183	— —
3501	175000	10000
3502	180500	— —
3503	181416	— —
3504	157590	— —
3505	159000	−155
3521	161427	— —
3522	154170	— —
3523	144001	+2000
3524	143000	— —
3525	140080	— —
3526	139500	+2000
3527	133750	+400
3528	129000	+1000
3529	133500	— —
3530	128500	+600
3531	128829	−700
3532	124900	+1068
3535	123855	— —
3534	116765	−600
3535	117246	— —
3536	116078	— —
3537	110951	— —
3538	109444	−700
3539	110083	+400
3540	109306	+200
3541	105723	+300
3542	105843	+400
3543	101100	— —
3544	102805	+200
3545	98762	+130
3549	97412	+130
3552	89583	+122
3554	89580	+126
3555	89580	+126
3546	104188	+56
3547	103961	+56
3548	103847	+56
3550	98621	+52
3551	98245	+52
3553	88845	+48
3556	85936	+46
3558	86000	+46
3559	82967	+45
3560	78692	+42
3557	85833	+47
3572	78323	+43
3561	78513	−142
3571	78299	−142
3573	78558	−70
3574	72444	−65
3577	72534	−68
3578	67015	−64
3575	72205	−188
3576	72007	−188
3579	66610	−183
3580	62288	+33
3581	56776	+30
3582	52475	+28
3583	48906	+54
3584	46619	+52
3585	46086	+52
3586	41565	+25
3588	41585	+22
3589	37785	+21
3587	41896	+25
3591	38258	+20
3592	38216	+20
3593	38154	+21
3590	37867	−49
3595	36158	−49
3594	36591	+537

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	232	+1.3
7002	224.7	+1.3
7003	214.3	+0.7
7004	196.9	+0.7
7005	190.8	+0.6
7006	179.6	+0.6
7007	166.6	−3.5
7008	158	−3.2
7009	153.1	−3.5
7010	143	−1.4
7011	135.8	−0.3
7012	130.9	−0.2
7013	123.1	−0.6
7014	107.1	−0.6
7015	91.5	−0.2
7016	90.3	−0.3
7017	89.2	−0.3
7018	89	−0.2
7019	89.3	−0.3
7020	89.1	−0.3
7021	88.2	−0.3
7201	86.7	−1.4

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	150400	+2000
2002	147500	+500
2003	145300	— —
2004	142800	+500
2005	135000	— —
2006	134300	+300
2007	132200	+400
2008	130300	+300
2009	132300	+500
2010	134312	— —
2011	128500	— —
2012	127400	+400
2013	128000	+300
2014	125350	+350
2015	124000	— —
2016	125950	+350
2017	127100	— —
2018	123566	— —
2019	123401	— —
2020	120700	— —
2021	119730	— —
2022	112659	— —
2023	113252	— —
2024	108500	−1000
2025	109782	— —
2026	106838	−400
2027	103844	— —
2028	102787	— —
2029	102020	+2900
2030	104873	+1038
2031	99399	— —
2032	105495	+3087
2034	103002	+3039
2033	96217	+1975
2035	88569	+1891
2036	87404	+48
2038	85390	+46
2040	80452	+44
2037	87795	+2513
2039	84946	+2522
2041	75309	+41
2052	69440	+38
2051	78726	+2331
2053	71109	−496
2055	65836	−476
2054	64705	−456
2056	59987	−438
2057	63650	+1047
2059	58056	+984
2058	59719	+1715
2060	55345	+1639
2061	39863	+22
2062	36442	+20
2063	34799	+19

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	12659	+59
6102	7316	+23
6103	6639	+181
6104	6005	+136
6105	5686	+130
6106	5457	+17
6107	5254	+16
6108	3681	+11
6109	3488	+11
6110	3424	+10
6111	2823	+9
6112	2734	+8
6113	1838	−10
6151	723.8	−15.3
6152	692.9	−14.7
6153	601.5	−10.1
6154	590.3	−9.9
6155	376.2	−17.2
6156	304.1	−8.1
6157	227.7	−4.1
6158	215.6	−3.9
6159	181.4	−4.8
6160	169	−4.4
6161	163.2	−4.2
6162	148.1	−3.9
6163	137.6	−3.5
6164	132.2	−3.4
6165	124.3	−3.3
6166	118.2	−2.2
6167	115.5	−2.2
6168	113.7	−2.2
6169	107.2	−2.9
6170	100.4	−1.9
6171	72.7	+0.3
6172	71.4	+0.2
6801	80.7	−1.1

ארמון

סדרה	שער	שינוי
2501	166	+0.3
2502	162.3	+0.2
2503	157.3	+0.4
2504	156.9	— —
2505	150.1	— —
2506	144	−0.9
2507	138.8	−0.4
2508	102.8	+0.1

100% מט"ח

	שער	שינוי
אל אפ	1020	−2
אלביט	182.9	−2.4
אלתא	1080	— —
אלסינט	59.4	— —
מאיטקס	674	— —
תורד 84	113.7	+0.2
תורד 85	428	−2
הב היש	214.2	+6.2
ריס הש	164	−0.5
כור	141.1	−4.4
כלל	441	— —
מ'צפ ד	206	— —
מ'צפ מ	280.6	— —
מ'צפ י	345	— —
רן	102.4	+2
סל בנ	149.3	— —
תיעוש	196.5	+1.5

מדד/מט"ח

	שער	שינוי
בלת.	130.8	— —
ריס הש	134	+2.4
כור	133	+2
כלל	171.3	+2.2
לאומי	119.8	−0.2
מב דיס	129.7	+0.7
משא מו	128.9	+1
מטא מו	125.7	— —
משא מו	113.3	— —

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 20.1.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

ל"ש שטרלינג	$ ארצות הברית	1.5220/1.5230
ל"ש ארה"ב	מרקים גרמניים	1.8340/1.8350
	פלורינים הולנדיים	2.0615/2.0625
	פרנקים שוויצריים	1.5340/1.5350
	פרנקים בלגיים	38.03/38.06
	פרנקים צרפתיים	6.1180/6.1230
	לירות איטלקיות	1303.00/1304.00
	ינים יפניים	152.30/152.40
ל־ס.ד.ר.	$ ארצות הברית	1.2428/1.2435

שער הזהב $ 417.40 אונקיה לונדון פיקסינג

מסירה עתידית (פורוארד)

	ל"ש/$	פר"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.5155/1.5167	1.5302/1.5315	1.8310/1.8322
3 ח'	1.5046/1.5060	1.5242/1.5256	1.8258/1.8271
6 ח'	1.4886/1.4900	1.5157/1.5175	1.8182/1.8196

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

תענוג לשלם ב"דיינרס"

DINERS CLUB INTERNATIONAL

דיינרס קלוב ישראל בע"מ טל' 295859

וימר טמיר כהן (יעקבסון)

هكذا من الأصل

هكذا من الاحل

צעיר שנעצר בחשד למעשה מגונה בת"א נחקר על מעשי האונס שבוצעו בדרום

מעצר החשוד, שהוא נכה צה"ל, הוארך ב־8 ימים ונאסר פרסומם של פרטים מזהים כלשהם לגביו ★ "המשטרה ביצעה פעולות מסויימות שהעלו חשדות, כי הצעיר הוא חשוד אפשרי במעשי האונס בדרום"

מאת ראובן שפירא וצבי הראל
סופרי "הארץ"

צוותי חקירה של המחוז הדרומי ושל משטרת ת"א חוקרים ביומיים האחרונים באינטנסיביות את הצעיר שנעצר אור ליום שני בת"א בחשד של נסיון לעשות מעשה מגונה בצעירה. זאת, מתוך חשד לפיו העצור הוא האנס מדרום הארץ, שאחריו מחפשת המשטרה מזה כשנה.

אתמול הוארך מעצרו של החשוד בשמונה ימים על־ידי בית משפט השלום בתל־אביב, שהוציא צו האוסר לפרסם את שמו, זהותו ות־מונתו של החשוד, וכל פרט העלול לזהותו. השופטת התירה לפרסם קלסתרון־פנים שחובר בשעתו על־ידי המשטרה, ופורסם באמצעי התיקשורת. בבקשת המעצר טענה המשטרה כי האיש חשוד בנסיון לעשות מעשה מגונה בכפייה, וכן במעשי אונס, נסיונות לאונס ומ־עשים דומים בדרום הארץ.

הצעיר נעצר על־ידי המשטרה ביום ראשון השבוע בשעה עשר בלילה, במרכז תל־אביב. כשלוש וחצי שעות לפני כן, התלוננה צעירה כי החשוד ניסה לבצע בה מעשה מגונה בכפייה, ולאחר שנמ־לטה מפניו — רדף אחריה ותקף אותה.

מהדברים המעטים שמסר אתמול בבית המשפט מפקח שמעון ישי, עולה, כי במשך כשלוש וחצי שעות, מאז קבלת התלונה ועד למעצר החשוד, ביצעה המשטרה פעולות מסויימות, שהעלו חשדות כי הצעיר הוא חשוד אפשרי במעשי האונס ובניסיונות האונס שהיו בדרום הארץ.

עם זאת, עד אמש לא היו התפתחויות בחקירה, ובשלב זה, מלבד החשדות, אין בידי החוקרים ראיות ממשיות. לגבי הקשר של העצור לאונס החיילת ורצח הת־ירות בדרום, החשוד דומה מעט לקלסתרון של החשוד באונס החיי־לת, אך גורמים משטרתיים הדגישו אתמול כי מדובר בדימיון קלוש בלבד. נראה כי בימים הקרובים תערוך המשטרה מסדרי־זיהוי לחשוד, ותבקש מקורבנות התקיפות המיניות בדרום — גם כאלו שהתלוננו בעקבות תוכנית הטלוויזיה "בשידור חוזר" — לנסות ולזהותו.

תגובות החשוד והכחיד

מדובר בצעיר בעל מקצוע אקד־מאי, כבן 30, שנקלע למשבר נפשי בעקבות אירוע טראומטי בצה"ל. הוכר כנכה צה"ל. סניגורו, עו"ד ניר גרשוני, טען בין־השאר, כי על החשוד הופעלו לחצים, והותר לו להתקשר לסניגורו רק לאחר שהס־כים להשיב לחוקרים לשאלות מסויימות. השופטת, הדסה אחיטוב, הבהירה למשטרה כי על החשוד לקבל טיפול נפשי מרופא מומחה, לכשיבקש זאת.

החשד של חוקרי המשטרה כלפי הצעיר התעורר בעיקר עקב התנהגותו המוזרה. הוא נעצר על־ידי מארב שוטרים, לאחר שצעירה שה־תידה עימו באחרונה, התלוננה כי הוא תקף אותה באכזריות. הצעיר נתקף בפרץ של זעם בלתי צפוי ולא ברור, בעקבות התבטאות מסויימת של הצעירה — תגובה שהזכירה לה ולחוקרי המשטרה את התיאורים של התנהגותו האכזרית והבלתי־יציבה של החשוד בפשעים ה־מיניים בדרום.

על־פי התיאור של הצעירה, ידידתו של החשוד, הוא התנהג בצורה עדינה וכ"ג'נטלמן", עד שאמרה משהו שלא מצא חן בעיניו, ואז החל להשתולל ולהתנהג "כמו חיה".

נודע כי החשוד נהג במכונית סובארו. החיילת שנאנסה בדרום סיפרה כי האנס נסע בסובארו.

המשטרה הגיעה אתמול לבית המשפט בשעות לא־מקובלות — סמוך לשעה שתיים בצהריים, וכ־עבור שעה וחצי הוצא החשוד, כש־פניו מוסתרות במעיל של אחד החוקרים, מחשש שמישהו יצלמו. למשטרה הוקצבו שמונה ימי מעצר — מתוך 15 יום שביקשה.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, נפגש אמש לשיחה עם נשות השוטרים השובתות ליד משרד רה"מ, בדרישה להשוות את שכר השוטרים לשכר אנשי הקבע בצה"ל. שמיר הודיע לשובתות, כי הטיפול בעניין שכרם של השוטרים נמצא בשלב מתקדם, והוא מצפה בתוך כמה ימים לפתרון שישביע את רצון כל הצדדים. לפיכך הוא בזמן להחדל משביתת הרעב (כתב: ראובן שפירא. צילום: "סקופ 80")

הופיע גיליון כותרת ראשית

גרעון
$60,000,000
גרעון האוניברסיטה העברית עד ספטמבר 1986

$69,000

$5,529

11

$10,000

מבקר המדינה על האוניברסיטאות
ביזבוז ■ שחיתות ■ עבודה־כסף

חגיגה בשיטה יפה

פועל ניקיון מהשטחים מקבל מעיריית ת"א 14 שקל ליום

לעיריה 300 פועלים כאלה ★ פועלים יהודיים משתכרים פי 2

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

פועלי הניקיון הערביים מה־שטחים, המנקים את רחובות תל־אביב — משתכרים רק 14 ש"ח נטו ביום. כך מגלה ראש אגף התברואה בעיריית תל־אביב, יצחק כולון, שפרש בימים אלה מתפקידו.

בתל־אביב עובדים כ־300 פוע־לי־ניקיון מהשטחים, הזוכים להכנסה כזאת. פועלים יהודיים זוכים להכנסה כפולה.

כולון הגדיר את השכר, אותו מקבלים עובדי־הניקיון מהשט־חים, "זרשה", בהתחשב בעבודה שהם עוסקים בעבודה קשה ומ־לוכלכת, זוכים לעלבונות מנה־גים, ועוד. לדבריו, כתוצאה מתנאי השכר של העובדים הללו, עוסקים בניקיון הרחובות בעיר רק מבוגרים מאד, או צעירים מאד, שאינם יעילים בעבודתם. יתר על כן, תנאי השכר לא נו־תנים להם שום מוטיבאציה לבצע את עבודתם היטב, והדבר ניכר ברמת עבודה נמוכה.

עם זאת, הדגיש כולון כי בעוד שלגבי הפועלים היהודיים יש הסכמי עבודה, לגבי הפועלים מהשטחים פועלת העירייה על פי הנחיות שירות התעסוקה. יש עיריות אחרות המוצאות דרכים לעקוף הנחיות אלה, אולם בתל־אביב ממשיכים להעסיק לעוב־דים הערביים שכר נמוך.

דובר עיריית תל אביב, בני כהן, מסר בתגובה, כי שכרם של פועלי הניקיון מהשטחים נקבע על־ידי רשות התעסוקה "והו התשלום המקובל בעיריות הגדולות בכל הארץ".

מתכונת השבתון למרצים והתשלומים הנלווים ישתנו בהסכם העבודה החדש

פרופ' אלבק, נשיא בר־אילן: יצומצם הפער בין התשלום הניתן למרצים בכירים וזוטרים

מאת נילי מנדלר

מתכונת השבתון למרצים והתש־לומים הנלווים לו, תשתנה במסגרת חוזה עבודה חדש שייחתם בין ועד ראשי האוניברסיטאות — ור"ה — לבין אנשי הסגל במוסדות להשכלה גבוהה, בעקבות משא ומתן ביניהם שהחל לפני כמה שבועות.

עם החלת השינוי, יצומצם הפער בין התשלום הניתן למרצים בכירים ובין זה הניתן לזוטרים. כן ייקבעו קריטריונים חדשים, לגבי ארצות השהות, שבהן ישהו המרצים בת־קופת השבתון.

פרטים אלה מסר נשיא אוניבר־סיטת בר אילן, פרופ' מיכאל אלבק, שכיהן עד ראשית החודש, כיו"ר ור"ה. את הדברים מסר בתגובתו לדו"ח מבקר המדינה על השערוריות בהשכלה הגבוהה, שפורסם אתמול.

בדו"ח כלולה ביקורת על כך שלמרות הגרעונות הכבדים של האוניברסיטאות בתשמ"ד־תשמ"ה, לא הוסלו ההטבות המפליגות לסגל הבכיר.

פרופ' אלבק אמר: "הדו"ח אינו נורא. הם מעידים הערות טכניות, חלקן הסטוריות וחלקן כאלו שבאמת צריך לבצע. דו"ח כזה אפשר להוציא על כל מוסד ציבורי. אפשר לחשוב שאנחנו קבענו את השב־תונים ואת קרן ההשתלמות לעצמנו. האוצר וכל הרשויות המתאימות, היו שותפים לחתימת חוזה העבודה עם המרצים."

פרופ' אלבק ציין כי אי אפשר לבטל או לקצץ דברים שמגיעים לעובדים על פי חוזה העבודה שלהם. "אלה תנאי עבודה, שבזמנו היו סבירים מאוד וגם היום אני לא בטוח שאינם סבירים".

הנשיא הפעיל מירושלים תחנת כוח בקליפורניה

המתג האלקטרוני יוצר בארץ

מאת גדעון אלון

נשיא המדינה, חיים הרצוג, הפעיל אתמול מירושלים, בלחיצת מתג באמצעות מחשב, את תחנת הכוח הסולרית להפקת חשמל בעיר קרמר שבקליפורניה, ארה"ב.

המערכת מתוצרת ישראל יוצרה במפעלי "לוז" שבהר החוצבים בירושלים. בד בבד עם הפעלת המערכת, שוחח הנשיא טלפונית עם הקונסול הכללי של ישראל בקליפורניה, איתן בנצור, שתיאר באוזני הנשיא כיצד הקולטים מופנים לכיוון השמש, ואיך התחנה מתחילה בפעולתה.

הנשיא הרצוג אמר כי ייצור מערכת סולרית להפקת חשמל הוא אחד ההישגים המפוארים של הטכנולוגיה הישראלית.

הוא מתח ביקורת על כלי התקשורת, שרק נציגים בודדים מהם חזו בטקס.

פרופ' בנטוויץ' מרגיע: אין חשש לאיידס מסוג בּי

"כרגע אין סיבה לבהלה וחששות בארץ"

(ע). "בישראל לא אותר איידס חדש מסוג בּי, ואין כרגע סיבה לבהלה ולחששות".

כך הודיע אתמול פרופ' צבי בנטוויץ' מבית החולים קפלן ברחובות, מנהל המרכז לחקר האיידס בארץ.

פרופ' בנטוויץ' הגיב על פרסומים בדבר גילוי איידס חדש מסוג בּי, הגורם באירופה לבהלה רבה. לדבריו, ידוע על וירוס איידס מסוג בּי, שהתגלה לראשונה בשוודיה, והוא שונה מוירוס האיידס הידוע עד כה, המוגדר כטיפוס א'.

הדבר אמנם מעורר בהלה מחודשת וחששות, אך בארץ לא אותר סוג חדש זה של איידס, ואין עדיין בידי החוקרים בישראל כל נתונים או מידע אודותיו.

אסיר כרת את אבר מינו; בניתוח קשה חובר האבר

האסיר (18) הובהל מרפיח לבית החולים באשקלון ואברו נתפר ע"י רופאי המחלקות האורולוגית והפלסטית

מאת איתן רבין
סופר "הארץ" בדרום

אסיר שחתך את אבר מינו הובא לבית החולים ע"ש ברזילי באשקלון, ושם חיברו הרופאים את האבר בחזרה למקומו אחרי עמל של ארבע שעות, בניתוח שנעשה בשיתוף פעולה בין רופאי המחלקה האורולוגית והמחלקה לניתוחים פלסטיים.

האסיר בן ה־18 שפוט למאסר שנתיים באשמת חברות בארגון עויין והוא עומד להשתחרר בעוד כחודש וחצי.

הרופאים מקווים שהניתוח הצליח והאיש יחזור לתפקד כמו קודם.

על פרטי המקרה נמסרו הפרטים הבאים: שלשום בשעה 6.30 בערב ננעלו דלתות התאים כמדי ערב וכמה דקות לאחר מכן ביקש האסיר מכשי־רי גילוח, והסוהר הביאם לו, במקומו. כעבור זמן לא רב שמע צעקות איומים בעוד האסירים האחרים בתא קוראים לעזרה. כשנכנס הסוהר לתא נתגלתה בפניו תמונת זוועה: הצעיר עמד מולו, מכוסה מר פשלים, ואבר מינו הכרות מוחזק בידו.

הוא הוחש מיד למרפאה במקום שם עסקו בהפסקת הדימום ולאחר מכן, הועבר באמבולנס לבית החולים ע"ש "ברזילי" באשקלון יחד עם אברו הכרות.

הצעיר הוכנס לחדר הניתוח של המחלקה האורולוגית ולמ־קום הוזעק גם רופא מנתח מומחה לניתוחים פלסטיים. הר־ופאים חיברו את האבר בחזרה למקומו ואחרי הניתוח נשמעו הרופאים מרוצים, והביעו תקווה שעמלם לא היה לשווא.

נמסר כי האיש סבל מהפר־עות דיכאון בתקופת מאסרו.

אל ציבור מחזיקי כרטיס אשראי "ויזה"

חברת כ.א.ל שמחה להודיע על:

שיפורים בתכנית

החל מחיובי 2.2.87 ייקטן גובה ההחזר החודשי ל־**7.5%** בלבד במקום 10% עד כה.
התשלום החודשי המינימלי ייקטן ל־**50 ש"ח** בלבד במקום 100 ש"ח עד כה.
"ויזה עדיף" השיטה לקניות בתשלומים נוחים.

לשרותך בכל עת
כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

VISA

ויזה יותר טוב מכסף.

הודעה דחופה לציבור סוכני הבטוח

מפאת המספר הרב של הנרשמים ליום העיון שיתקיים ביום ה', 22.1.87, אנו נאלצים לקיימו
במלון פלאזה ת"א,
רח' הירקון 155, ולא כפי שצוין בהזמנות.

לשכת סוכני ביטוח בישראל
החותם המקצועי של סוכן הביטוח

חריגות קשות בזיהום אויר בחיפה:

המפקחת הורתה לבתי הזיקוק ולחברת החשמל לעבור לשריפת דלק דל גופרית

בנווה שאנן גפרית דו־חמצנית בריכוזים גבוהים ב־50% מהתקן המירבי המותר

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

חריגות קשות בזיהום אויר נרשמו אתמול בחיפה. סמוך לשעה 10 בבוקר נמדדו בתחנת הניטור בשכונת נווה שאנן (השכונה הגדולה של חיפה) ריכוזים הגבוהים ב־50% ויותר מהתקן המירבי המותר למזהם הבעייתי — גופרית דו־חמצנית.

על־פי החוק אסור לעבור תקן מוחלט זה אפילו פעם אחת. החריגות נמדדו במשך למעלה משעתיים.

מיד עם התקבל האיתות מהמכשירים האוטומטיים של איגוד ערים לאיכות הסביבה — חיפה, הורתה המפקחת במקום לבתי הזיקוק ול־חברת החשמל לעבור לשריפת דלק דל גופרית במיתקניהם.

יצויין כי אזור חיפה הוא כיום אזור התעשייה היחיד בארץ, שאין לו עדיין רשת ניטור־אוויר אזורית — בדומה לרשתות המופעלות באשדוד ובחדרה — וכתוצאה מכך המידע הקיים בנושא זיהום האוויר ובריאות האוכלוסיה, מתבסס על נתונים חלקיים בלבד. האוצר מעכב העברת תקציבים להקמת רשת ניטור לאזור חיפה והמפרץ, שהוא האזור המזוהם ביותר בארץ.

בעקבות האירוע מטילים חוגים סביבתיים ספק בהגיון ובאפשרות להקים את תחנת הכוח החדשה הבאה של חברת החשמל — 1100 מגוואט — בחיפה, ללא התקנת קולטנים למניעת פליטות תחמוצות הגופרית.

להערכת מנהל השרות לשמירת איכות הסביבה, ד"ר אורי מרינוב, החריגה שנמדדה נובעת מהריכוז הגבוה של הגופרית בדלק. השרות בוחן אם הריכוזים שהותרו ב"צוים האישיים" מתאימים, או שיש להחמיר את הצוים, כדי להוריד את ריכוזי הגופרית המירביים בדלק אל מתחת ל־3.2% המותרים כיום.

סופית: "אומץ בקו העימות" יוקרן בסינמטק התל אביבי

להט הנחה את גרבוז, מנהל הסינמטק לקיים את תכניתו

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

סרט הטלוויזיה הבריטי, "אומץ בקו עימות", מעשה ידיו של ויקטור שונפלד, יוקרן, למרות התנגדויות, בסינמטק בתל־אביב.

ראש העירייה, שלמה להט, הנחה את מנהל הסינמטק, אלון גרבוז, לקיים את הקרנת הסרט, המתאר את הנעשה בשטחים וכולל מעשים אלימים מצד חיילי צה"ל נגד האוכ־לוסיה, טרם צאתו לארה"ב לפני ימים אחדים.

ההחלטה על הקרנת הסרט נפלה לאחר שבראשית השבוע, בישיבת מועצת העירייה, הועלה הנושא לדיון, ושעה שנראה היה כי לליכוד ולדתיים רוב נגד הקרנת הסרט — היה בפועל רוב במועצה, שתמך בהצעה להוריד את הנושא מסדר היום. הקרנת הסרט תתקיים בימים הקרובים.

רופא בן 34 הסגיר עצמו לאחר שנודע לו כי המשטרה מחפשת אחריו

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפת

במצבה של תלמידת התיכון בת ה־17.5 מצפת שהפכה לצמח אחרי שנעשה בה נסיון הפלה, לא חל כל שינוי, והוא ממשיך להיות מוגדר כקריטי.

הנערה אושפזה בבית החולים בצפת לאחר טיפול לקוי, שעל־פי החשד ניתן לה על־ידי ד"ר רונן קולר, גניקולוג מתמחה מבית החו־לים בצפת.

קולר נעצר אתמול לחמישה ימים בפקודת שופט בית־משפט השלום בצפת, אריאל אלופי. הרופא המתמ־חה הוא החשוד העיקרי בפגיעה הגופנית בנערה. התובע המשטרתי ביקש להאריך את מעצרו, בטענה כי אם ישוחרר הוא יצליח להדיח עדים. הרופא בן ה־34 התייצב ביום שני בלילה במשטרת צפת, והסגיר עצמו, לאחר שנודע לו כי המשטרה מחפשת אחריו.

על־פי החשד, סיפר תחילה ד"ר קולר כי הרופא הקשיש, ד"ר סימון ג'ונגור (75), שביצע בצע הניסיון לבצע הפלה, הוא שהוריק לצעירה את החומר שגרם לה לקבלת השוק, אך לאחר מכן חזר בו מגרסתו זו.

סניגורו של קולר, עו"ד שלמה גוטשו, סיפר כי הצעירה וידידה, מלצר תושב סכנין, העובד במסעדת המפגש, פנו אל החשוד בבקשה לבצע את ההפלה. הוא הסביר לה, לדברי הסניגור, כי עליה לעבור ועדה רפואית, אך היא סיפרה כי היא חוששת ממשפחתה, ולכן היא מבקשת לעבור הפלה במרפאה פרטית.

לפיכך הפנה אותה קולר אל המרפאה הפרטית של ד"ר ג'ונגור, ולדברי סניגורו הוא בדק אותה תחילה, ורק לאחר מכן הוריק לה את חומר ההרדמה. הסניגור סיפר כי מרשו לא איבד את עשתונותיו כש־הצעירה איבדה את הכרתה, ובא־מצעות ציוד מתאים שנמצא במרפ־אה, החל לבצע בה הנשמה.

ב־1986 נרשמה ירידה בפיגועים חבלניים עוינים לעומת 1985

הושלכו 182 בקבוקי תבערה ו־31 רימונים; הונחו 116 מטעני חבלה ו־47 מטעני סרק; רק ביריות קטיושות על אצבע הגליל ,ובדקירות סכינים נרשמו עליות

מאת ראובן שפירא,
סופר "הארץ"

בשנת 1986 הושלכו 182 בקבוקי תבערה ו־31 רימונים על רקע חב־לני עויין, רובם בשטחים (ירידה משמעותית לעומת השנה שקדמה לה).

בשנה שעברה הונחו 116 מטעני חבלה (לעומת 124 מטענים בשנה שקדמה לה) ובן 47 מטעני סרק. ירי־דה נרשמה גם במספר ההצתות על רקע חבלני עויין — 42 מקרים אשתקד לעומת 88 מקרים בשנה שלפני כן. לעומת זאת נרשמה עלייה גדולה בפיגועים חבלניים, על־ידי דקירות סכינים — 26 מקרים בשנה שעברה לעומת 17 מקרים בשנה שקדמה לה. עלייה של 100% נרשמה במספר מקרי הירי של מטולי רקטות על הגליל (31 מקרים בשנה שעברה).

נתונים אלה מתבררים מהדו"ח הסטטיסטי המשטרתי לשנת '86, שפורסמו השבוע.

מהדו"ח עולה כי בשנה שעברה הושלכו, בעיקר בתחומי הקו הירוק, על רקע פלילי — 40 רימונים, 22 מטעני חבלה, 35 רימוני עשן, 14 הזיזים ו־30 בקבוקי תבערה.

בתחומים אחרים מגלה הדו"ח הסטטיסטי של המשטרה, כי בשנה שעברה היו מעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים — 497 כלי רכב צבאיים, 336 כלי רכב משטרתיים, 38 כלי רכב של דיפלומטים ושל האו"ם, ו־42 כלי־רכב ממשלתיים. ל־128 תאונות גרמו נהגים שיכורים, ו־67 תאונות נגרמו על־ידי נהגים שנרדמו. הסיבות העיקריות לתאו־נות הדרכים היו: אי שמירה על ימין הדרך, התנהגות הולכי רגל, אי־מתן זכות קדימה במעבר חצייה, אי שמירת רווח בין מכוניות, ואי־ציות לתמרורי עצור.

עוד פרט מעניין שחושף הדו"ח המשטרתי השנתי — מספר התאונות הגדול ביותר נרשם בימי א' בשבוע, ומספר התאונות הנמוך ביותר נרשם בשבתות. בדרכים עירוניות השעות הקריטיות לתאונות דרכים הן 12.00—13.00 בצהריים. לעומת זאת, השעות הקריטיות לתאונות דרכים בדרכים בינעירוניות הן 15.00—16.00.

טסה להתחתן אחרי שנעצרה על זיוף הגיל בדרכון

את זהר בלומנקרנץ

אשה שזייפה את גילה בדרכון, כדי להיחשב צעירה יותר לפני צאתה להינשא בארה"ב, נעצרה שלשום בידי המשטרה בנמל התעו־פה בן גוריון בלוד. לאחר שנפתח נגדה תיק על זיוף מסמך, הורשתה להמשיך בדרכה לחו"ל.

זהו מקרה שני מסוג זה, שהתגלה על ידי איש המשטרה בשדה התעופה, רס"ר משה פינקלשטיין. הבחורה "הצעירה" את עצמה בדרכונה מ־36 ל־30.

אם ובנה נעצרו בעת שהבריחו 35 אלף דולר

מאת זהר בלומנקרנץ

אם (35) ובנה הנוהג (15) נעצרו על־ידי המשטרה בנמל התעופה בן גוריון בלוד, בעת שניסו להבריח מהארץ, 35 אלף דולר במזומן.

אתמול נודע, כי שטרות הכסף הוסתרו במקומות שונים על גופו ובתוך פרטי לבוש של הנער. רוב השטרות הוסתרו מתחת לבית שחיו ובתוך גרביו. האם ובנה הנוהג מאזור המרכז היו בדרכם לארה"ב. האשה טענה כי קיבלה את הכסף תמורת מכירת דירתה. לדבריה, היא ובנה הנוהג עמדו להצטרף אל אביו הישראלי, שירד לארה"ב.

לאחר חקירה הוחרם הכסף, נפתח תיק, והשניים הורשו להמשיך בדרכם לחו"ל.

עורך את העמוד: יצחק לאור

ההר הוליד עכבר:

סניגורו של בלאס לא עמד בהבטחה להוכיח כי ליולש חשבון בשווייץ

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

הכל ציפו אתמול, במשפטם של דוד בלאס וצבי אהרוני, לקיומה של הבטחת סניגורו של בלאס, עו"ד ד"ר יעקב ויינרוט, כי באמצעות מסמך בנקאי יוכיח כי מנהל חברת "אשת כספים" של התקים, חיים יולש, מחזיק חשבון בנק בשווייץ.

עו"ד ויינרוט לא עמד בהבטחתו, והתובעת, עו"ד פנינה דבורין, אמרה כי טענתו חסר שחר.

שלשום התקיימה ישיבת בית המשפט ועו"ד ויינרוט הבהיר באולם בית המשפט, כי ראה את יולש מבקר בסניף בנק בשווייץ ביולי 82'. הסניגור ביקש מיולש לאשר או להכחיש אם חתימתו מופיעה על מסמך בנקאי מסויים.

אתמול בבוקר, כשהתחדש המש־פט, העדיף הסניגור שלא להמשיך בעניין המסמך הבנקאי. התובעת קמה ברוגז, וביקשה לראות את המסמך הבנקאי, עליו דיבר ויינרוט יום לפני כן. ויינרוט השיב לה כי המסמך אינו בידיו. השופטת, שושנה ברמן, חייבה את הסניגור להציג את המסמך לתובעת, אולם עד אמש לא עשה זאת.

יולש, שחש נפגע משאלותיו של ויינרוט בקשר לחשבון הבנק בש־וייץ, תבע להצהיר כי הוא לא היה בשווייץ, אין לו חשבון בשווייץ, ובתקופה הוא יצא לחו"ל לחו־פשה. לאמיתות טענתו — אף הציג את דרכונו. התובעת ציינה כי מבירור, שערכה במשטרת הגבולות, עולה כי ויינרוט לא נכנס או יצא את הארץ ביוני 82', ומכאן — לא יכול היה לראות את יולש בבנק בשווייץ. המשפט יימשך היום.

שאלה

למה גלינה מנדלוביץ חיה עם בעלה בירושלים, בעוד גלינה ג'מאל וילדיה חייבים להשאר במוסקבה או בעמאן?

מה ההבדל בין דוד מכפר סבא ודאהוד מג'נין, שניהם סטודנטים בארה"ב, שהראשון יכול לשוב לביתו בתום לימודיו, והשני אינו יכול לחזור כתושב?

כיצד יכול עלי לנהל חיי משפחה תקינים אם מותר לו להביא את אשתו וילדיו לעזה רק אחת ל־6 חודשים?

הזמנה

על שאלות אלה ואחרות יידרשו לענות שר הבטחון, ראשי המנהל האזרחי, וקציני מטה פנים בעימות פומבי, אליו הוזמנו, עם בני המשפחות הפלסטיניות שאיחודן מסורב.

העימות יערך בתיאטרון אל־חכוואתי; ירושלים המזרחית. שבת 24.1.87, שעה 11.00

הציבור מוזמן

הועד לאיחוד משפחות

גרד מד"א וזכה באוטוביאנקי

חנן דהאן בן ה־17 קנה כרטיס הגרלה של מגן דוד אדום בחדרה, גרד ו... זכה בכרטיס נוסף חינם. חנן גרד שנית והפעם זכה במכונית אוטוביאנקי חדשה ונוצצת.

בהגרלת מגן דוד אדום למעלה מ־65 אלף פרסים יקרי ערך. בהגרלת הגרוד זכו עד כה 4 אנשים במכוניות ועדיין נותרו סיכויים לזכות ב־17 מכוניות בהגרלת מד"א.

ההגרלה הגדולה תתקיים ב־26 בינואר.

בתמונה: אביו של הזוכה הצעיר, שמעון דהאן, מקבל את מכונית הפרס מידי ועדת הכספים של מגן דוד אדום, מר יחזקאל המר.

הארץ
יום ד', כ' בטבת, תשמ"ז
21 בינואר 1987
המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההבצלת 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ודרי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

תגרת ידיים בכנסת

תגרת הידיים שהתרחשה שלשום בבניין הכנסת בין חבר-הכנסת צ'ארלי ביטון וחברי-הכנסת גאולה כהן, יובל נאמן וחיים דרוקמן, מעוררת סלידה. גם אם התקנון, בצורתו הנוכחית, אינו מאפשר ליושב-ראש הכנסת או לוועדת הכנסת להטיל עיצומים על חבר-כנסת המפר את סדרי הבית בהתנהגות בלתי-הולמת — לא יתכן כי ח"כ ביטון יצא ללא עונש על התנהגותו האלימה. צריך שתקנון הכנסת ישונה באופן שיאיים בעונשים על מי שיתנהג בצורה בלתי הולמת בתוך המשכן. מה שאסור באולם המליאה, אין להתיר בחלקים אחרים של המשכן.

קבוצה של חברי-כנסת העלתה לפני חברי המשלחת של "ועד השלום" הסובייטי את עניין חופש העלייה ליהודי ברית-המועצות וחידוש היחסים הדיפלומטיים בין בריה"מ וישראל. לא היה אפשר לצפות כי האורחים יסכימו לטיעונים של בני שיחם — אבל חוסר הסיכוי אינו צריך להיות סיבה לוותר על ההזדמנות להשמיע את הטענות באוזניהם.

ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד-חירות), שלא השתתף בעצמו בפגישה, הפציר בכל זאת במשתתפים, שאינם חברי מפלגתו, כי יתבעו מהשליחים הסובייטיים לדאוג, בשובם הביתה, שהשלטונות בארצם ישחררו, כצעד ראשון, שבעה מבין מסורבי-העלייה הידועים, כגון יוסף בגון, יולי אדלשטיין ואחרים. ככל הנראה, אין לנדאו גורס כי אסור לחברי-הכנסת לשבת ולסעוד עם נציגים של גוף סובייטי, גם אם אסירי ציון כלואים בבריה"מ בבתי-חולים לחולי-רוח.

כמו שאין לעבור לסדר היום על התפרעותו של ביטון, כך אין לפטור את חברי-הכנסת גאולה כהן והפרופ' יובל נאמן מהטענה שהם תיכננו וביצעו הופעה הפגנתית שאין לה מקום בין כותלי בית-הנבחרים. הנפת כרזות מותרת מחוץ למשכן הכנסת, אך לא בתוכו. אם קבל שלמה הלל כי "נוצר מצב שהפכו את הכנסת לכיכר ציון של הפגנות" — אין לנקות מאשם את חברי "התחיה": הם ביקשו לנצל את הבית, שנועד להיות זירה לוויכוח מנומק, למקום של נפנוף סיסמאות. לא כך מאדירים את קרנה של הכנסת בעיני העם; ולא כך מסייעים ליהודי ברית-המועצות ולמסורבי-העלייה.

הסלמה במפרץ

מצילומי לוויינים אמריקאיים נמסר כי הכוחות האיראניים מרוחקים עתה כעשרה קילומטרים מבצרה שבעיראק, אך עוד לא הגיעו אל מערכת הביצורים העיקרית המגנה על העיר. אם וכאשר יגיעו אליה, יוחל הקרב הממשי על העיר השנייה בגודלה בעיראק. מומחים אמריקאים סבורים שהאיראנים עדיין רחוקים מפריצת מערכת-ההגנה ומכיבוש העיר, אך נראה שבשבועיים האחרונים היתה ראשיתה של תמורה צבאית ופוליטית חשובה במלחמה. העובדה הצבאית והפוליטית הבולטת ביותר היא שבאותה היתה התקדמות חד-סטרית — אל תוך שטחה של עיראק.

בתחום הצבאי, שוב הפעילו האיראנים את שיטת ההתקפות ההמוניות, בלי התחשבות יתרה באבידות. אך הפעם חל שינוי בדגם המסורתי של התקפה, בלימה, והרגעה לכמה שבועות או חודשים: אחרי מתקפת "כרבלה-5" בשאט-אל-ערב, לא באה הפסקה אלא הוחלה מתקפת "כרבלה-6" — ולא באותו איזור אלא בגזרה המרכזית, ליד קאסר אל שירין. זה מטיל מעמסה ניכרת על הצבא העיראקי החייב להחזיק כוחות גדולים בדרום, להגנה על בצרה. האיראנים הפעילו הפעם ארטילריה ואף חיל-אוויר יותר מבעבר וגם זה תרם כנראה להישגיהם.

שוב נראה כי שיעור האבידות של האיראנים היה פי-כמה משיעור אבידותיהם של העיראקים אך גם יכולת הספיגה האיראנית גדולה פי-כמה.

חשובות לאין-ערוך ההשלכות הפוליטיות של ההישגים האיראניים האחרונים: הבריחה ההמונית מבצרה היא מהלומה רצינית ליוקרת ממשלת עיראק — גם בלי כיבושה של העיר. ההתקדמות בשטח מביא את האיראנים אל לב האיזור השיעי ובוודאי מחייה את התקוות להתקוממות נגד סאדאם חוסיין. להתקרבות איראן אל גבולה של כוויית יש משמעות ברורה במישור הבין-ערבי: דרבון הגדלת הסיוע לעיראק, מצד אחד, והטלת אימה על מדינות אזור המפרץ, מצד שני.

יחסי ישראל ויוניפיל בשפל

הצעת משלחת ישראל באו"ם, על עתיד רצועת הביטחון, לא תואמה עם מערכת הביטחון

מאת זאב שיף

הריגת החייל האירי בדרום לבנון, בידי טנק ישראלי, הביאה את יחסי יוניפי"ל עם ישראל לשפל. אין זו הפעם הראשונה שחיילי יוניפי"ל נהרגים בעת שירותם בלבנון. כוח האו"ם הזה כבר איבד 139 חיילים מאז 1978, והיחידה האירית שילמה ביותר מעשרים קרבנות. רובם של אלה נהרגו בידי מחבלים פלשתינאים או לוחמים שיעים (המכונים בכוחן האו"ם, ארמד אלמנטס — יסודות חמושים), בתאונות שונות או בידי של צד"ל. די שהפגיעה תהיה מידי צד"ל וישראל תואשם מיד באחריות למעשה, ומכל שכן כאשר הפגיעה היא מידי צה"ל. אז פורצים גידופים האשמות ותוכחות מימי ישו ועד ימינו אלה, והטוענים כי זו הכוונה ניצחת שישראל לא נסוגה כליל מלבנון אלא היא חונה שם עם כוחות שריון וארטילריה.

גיבוי רחב לצד"ל

זמן קצר לפני תקרית זו, ביקרו בישראל ובאזור סגן מזכיר האו"ם מארק גולדינג, ויועצו דאן קלוד אימה. הם באו לכאן ערב הכנת הדו"ח למועצת הביטחון, לקראת הארכת המנדאט של יוניפי"ל בחצי שנה נוספת. לישראל הגיעו אחרי פגישות בלבנון ובסוריה, הן פגישות עם מנהיגים שיעיים מראשי אמל. השניים לא היו צריכים לטרוח הרבה כדי להיווכח שאין להם מה לחפש בישראל, וכי שום ישועה לא תצמח ליוניפי"ל בצד הזה. הביקור כאן נערך לאחר כמה התקפות עזות על מוצבי צד"ל, שנפלו בהן שלושה מוצבים בידי החיזבאללה. באו"ם התעוררה תקוה כי האבידות הרבות של צד"ל, העזיבה ההמונית ונטישת המוצבים תביא את ישראל לשינוי במדיניותה כלפי רצועת הביטחון ויוניפי"ל יוכל להיערך לאורך הגבול עם ישראל, ולא בגזרה אחת של הגבול.

מי שעודד תקוות שווא זו בצמרת או"ם לא הבין כי בעיני ישראל אין בהכרח קשר בין מה שקורה בשטח בתחום הצבאי לבין המסקנות הפוליטיות כלפי האו"ם או בדבר הפינוי המוחלט של רצועת הביטחון. אפילו היתה ישראל סבורה כי מצב יוניפי"ל הוא אבוד ללא תקנה, אין להסיק מכך כי היתה מוכנה להתיר ליחידות יוניפי"ל להיערך לאורך הגבול הצפוני. מכל מקום, בעקבות המכות הקשות שספג צד"ל, הוליכה מערכת הביטחון להעניק לו גיבוי רב יותר, להרחיב את פעולות צד"ל ברצועת הביטחון ולא לקרוא לעזרתו של יוניפי"ל.

כיום הסיכוי הוא איפוא שתהיה פעילות צבאית דרסטית יותר ולא הסדרים חדשים בחסות האו"ם. ההצעה שהעלה נציג ישראל באו"ם, ולפיה תסכים ישראל לפירוק רצועת הביטחון בעתיד, לאחר שיוסכם על הפסקת-אש לחצי שנה, אסור שתטעה. את ההצעה להפסקת-אש העלתה ישראל כבר לפני כשנה, ולמעשה דוחה אותה אמל. מכל מקום, במערכת הביטחון לא דיברו על ביטול רצועת הביטחון באורח אוטומטי. נראה שיש כאן אי-הבנה בין גורמים שונים של הממשל הישראלי. הראיה, העלאת ההצעה הישראלית באו"ם הפתיעה את מערכת הביטחון בעיתויה ובכמה מפרטיה העיקריים.

את עמדתה התקיפה של ישראל בעניין יוניפי"ל יכול היה סגן מזכיר האו"ם לחוש בשיחותיו בישראל. היחידי שהפיח בו קצת תקוות היה מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר. אבל דבריו לא תאמו בדיוק את מה שהשמיע שר הביטחון יצחק רבין באוזני גולדינג. רבין סירב כמעט לכל בקשותיהם של אנשי האו"ם. למשל, הם ביקשו שצד"ל יפנה שלושה מוצבים השוכנים בסמוך למוצבי יוניפי"ל, ולא על הגבול, שמהם נורות לעברם יריות רבות. לפנות את אחד המוצבים האלה פינו אנשי צד"ל בלילות, וכוחות יוניפי"ל יכלו להיכנס אליו. תשובה חיובית קיבלו אנשי האו"ם בעניין משני: הותר להם לסלול דרך עוקפת ליד נאקורה בתוך רצועת הביטחון. דרך זו נועדה להרחיק תחבורה לבנונית מאזור מפקדת יוניפי"ל, וכך, להבטיחה מפני סכנה של מכוניות תופת.

הצד הישראלי אף האשים, כי תוקפי המוצב של צד"ל בברעשית חצו ללא-הפרעה את אזור הפיקוח של היחידה האירית. לעומת זאת, אנשי האו"ם טענו כי התוקפים שבאו במכוניות עברו כנראה בגזרה אחרת, הנתונה לפיקוח היחידה הנפאלית ובה אין עוצר בלילות. כך או אחרת, אנשי האו"ם חשו בוודאי כי הצד הישראלי אינו סומך על יוניפי"ל וכי נסיגת היחידה הצרפתית, אחרי שהותקפה על-ידי אנשי חיזבאללה, רק הגבירה תחושה זו.

ניצול ההצלחה

ביוניפי"ל חשים כי בצד השני אף להיענות רבה יותר. גם משום שהבקשות לאמל וחיזבאללה אינן רבות וכולן בתחום המעשי. ליוניפי"ל, למשל, היה ויכוח עם אנשי חיזבאללה ואמל, לאחר שאלה דרשו מהם לפנות עמדה ליד הכפר השיעי צדיקין. במקום זה התקיפה כמה פעמים המכללה האיסלמית האנשים נפגעו. השיעים טענו כי האור העולה מעמדת האו"ם הסמוכה מסמן לצה"ל ולצד"ל את המיקום בחשיכה ומקל עליהם לכוון את אשם. לבסוף, הושגה הסכמה בין הצדדים. עמדת האו"ם תישאר במקומה, אך יוניפי"ל הסכים שהאור מעמדותיו לא ייראה בלילות מן הצד הישראלי.

מנדאט יוניפי"ל הוארך ב-19 בינואר. רבים חשים כי תקופת המנדאט הבאה תהיה שונה מקודמותיה, ובה תעמוד למבחן חדש וקשה יותר הקונצפציה הישראלית של רצועת הביטחון וצד"ל. בקרב מנהיגי חיזבאללה שוררת תחושה כי יש להם סיכוי טוב למוטט את צד"ל מבחינה צבאית. מנהיגי אמל, ונביה ברי בראשם, אומרים כי אם לא יחול שינוי ברצועת הביטחון, יתחברו בוודאי רבים מאנשיהם להתקפות של חיזבאללה. ברור מכל מקום כי ייעשו התקפות חיזבאללה על מוצבי צד"ל ועל מטרות אחרות של צה"ל. מטרת התוקפים לנצל את הצלחותיהם האחרונות. ליוניפי"ל לא תהיה ברירה אלא להמשיך בהמתנה גם בחודשים הקרובים ולצפות מן הצד על המתרחש.

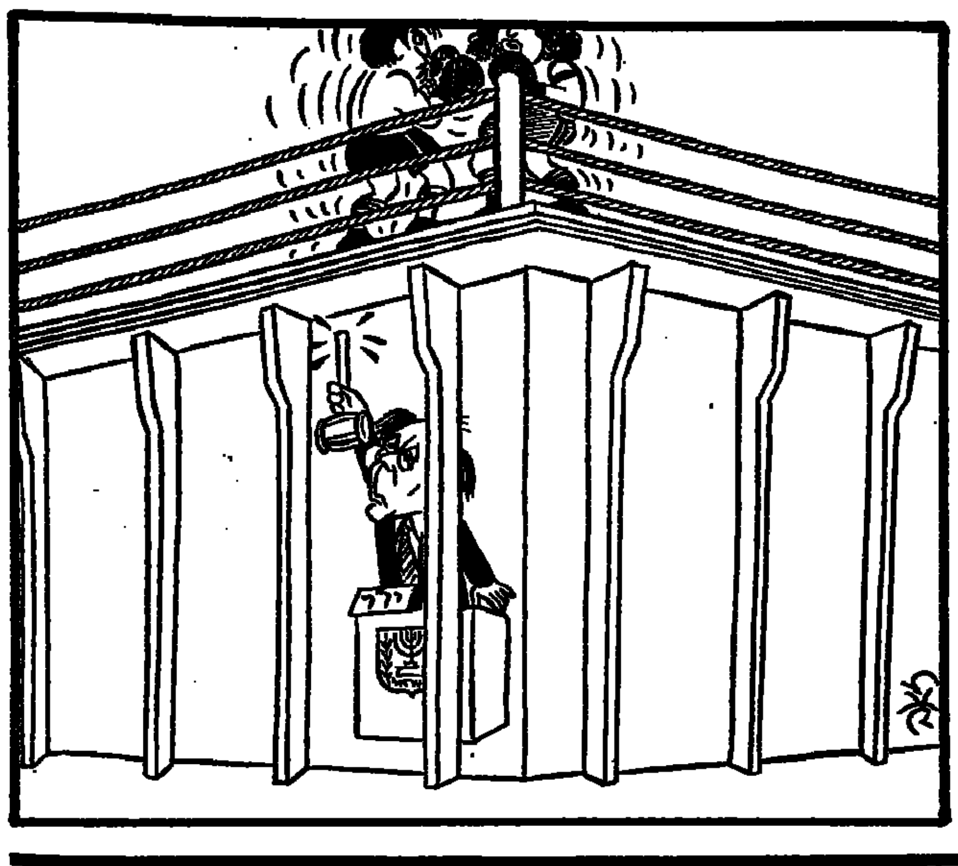

לא לשחורי ש"ס

לעתים רחוקות מזדמן מהלך שהוא כה נכון מבחינה ציבורית ומועיל מבחינה אלקטוראלית. רבים יצפו לראות אם המערך ינצל את ההזדמנות

מאת גדעון סאמט

איך הסתדרנו עד עכשיו בלעדיהם? יצחק פרץ כבר שישה-עשר ימים תמימים מחוץ לממשלה. גם ראש הממשלה מאבד את סבלנותו. כצפוי, הוא נפנה מעיסוקיו כדי לשכנע את הבן האובד לחזור. החשש הוא כמובן, שאנשי ש"ס וחכמי התורה שעל-פיהם יישק דבר, יחליטו על עזיבת הקואליציה. איום תוהו עד כדי כך שהאפשרות הזאת מציקה לא רק לליכוד אלא גם למערך. מדוע? כיוון שבמתכונת המסורתית של יחסי הגושים עם המפלגות הדתיות, אל לה למפלגה אחת לפגר אחרי יריבתה בהוכחת תעצומות רצונה הטוב כלפיהן.

הרי ברור שהחזרת ש"ס תהיה כרוכה בוויתור כלשהו, והוויתור יהיה, כך או אחרת, על חשבוננו. אבל בעניין הזה, לא מתבקש לנגד עיני המפצירים. החשבון הוא פוליטי, עם פזילה אל היום שבו יתחדש איפעם התהליך של הרכבת קואליציה — אותו מעשה ישן שכבר הספקנו לשכוח בחיקה החמים של ממשלת האחדות.

הסיפור שאנו באים אליו המפלגות במקרים כאלה, דומה לטענות שלמה להט במבצע הירמולקה שלו בתל-אביב. רצה לומר: עם אחד אנחנו, וצריך שתהיה לנו הנכונות לשבת ביחד, דתיים וחילוניים, תוך כבוד והבנה הדדיים. לוי אשכול הסביר כשעתו קצת אחרת את הנכונות לוותר למען יהיו הדתיים חלק מממשלותיו. מוטב, כתב לומר, שיטילו את מימיהם בתוך האוהל ולא על האוהל מחוצה לו. הוא רצה אותם לידו לא מטעמי אחדות, אלא מחשש שמא יעשו יותר צרות באופוזיציה.

* * *

אלה הם שני ההסברים המקובלים לחיזור ההיסטורי אחרי הדתיים, ושניהם תופסים היום פחות מאשר אי-פעם.

החיזור הזה עם המפלגות הדתיות לא הביא לנו שום מיתון בפתרון הבעיות של דת ומדינה. המתח הוחרף ככל שגבר בציבור המצביעים הדתיים כוחן של הקבוצות ה"שחורות", הפונדמנטאליסטיות. אם אפשר היה להסתדר לאורך עם המפד"ל המסורתי, הגולש בהדרגה, ההידברות עם ש"ס ועם האלמנטים שהקצינו בתוך המפד"ל נעשתה בלתי-אפשרית כמעט.

שום קירוב לבבות לא היה שם, אלא להיפך: מאז עלתה ש"ס לבימה הפוליטית, התוודענו אל פאתוס דתי מגמגם. נאלצנו לשמוע מפי שר בישראל, שקורבנות אסון-דיזנגוף באו לנו על שום חטאינו. נלחצנו להסכים לכל מיני תעלולים לעקיפת בג"ץ ולשנות את חוק בתי-הדין הרבניים ואת חוק השבות כדי שמשרד ממשלתי יוכל, בדרך זו או אחרת, להמשיך ולאמלל אזרחים טובים. הוענקנו, שוב ושוב, בפני עולם מושגים שרק בחשוכות שבמדינות יש לו עדיין מהלכים בפרוזדורי השלטון.

ובאשר לתועלת שבהחזקת המפלגות הדתיות בתוך הקואליציה, להבדיל מהיותן אויב מסוכן בחוץ, לא היתה. לכך שום הצבעה מבצע שקמה ממשלת האחדות ואף לא הוכחה אחת מאז כהנה לראשונה. דווקא בנושאים שהצריכו הולכה נמרצת — לבנון, הכלכלה — לא שינתה עמדתם של פרץ וחבריו כאשר הממשלה נהגה מרוב כוח. הם לא יריבים בתחומי מדיניות וכלכלה. האמת היא, שאף לא היה לנו צורך אי-פעם להתעניין מה בדיוק הם חושבים בשאלות אצלנו הסוגיות החשובות ביותר.

רק בקשר לאחת יודעו היטב: בנושאי דת הם מייצגים מיעוט קטן, קיצוני בעם. אך משקלם — מתוקף אותן סיבות הגורמות עכשיו לחיזור המחודש אחריהם — היה גדול ומעיק.

מה יקרה אם נחסוך אותו מעצמנו? איזה נזק ייגרם לליכוד ולמערך אם ידמה לרגע פרץ ולחבריו, שאף אחת מהמפלגות אינה תלויה על זולתה בלהיטות לשבת עם ש"ס בממשלה? שמיר צריך להניח שהמערך לא יפגר אחריו בהרבה במגעים להחלקת ש"ס חזרה פנימה. לא יהיה יתרון יחסי לאחד מן הגושים. הרווחים הפוטנציאליים של שני הגושים יבטלו אלה את אלה מבחינת תועלתם המעשית.

* * *

אני יודע שהפצרות כאלה בראשי הליכוד והמערך ערכן זעום. אבל יש איום, לא הפצרה, שמשקלו אולי רב יותר: החשבון האלקטוראלי של מחזירי-ש"ס מוטעה מעיקרו.

את תקוותיהם בקלפי, בבוא היום, הם לא יקבלו, כמובן, בבני-ברק, בשכונות החרדיות של ירושלים ובאזורי עיירות הפיתוח יוצאי המזרח. לעומת זאת, רב הסיכוי שהמצביעים בקרב האמצע הליבראלי — האמיתי, לא זה של מודעי-נסים-פת-שריר — יזכרו את עוון המפלגה שהעדיפה את החזרת פרץ על פני טובתו של עיקר הציבור הישראלי; את יצחק פרץ על פני שושנה מילר. לפי חשבון כזה, יש למערך ולליכוד מה להפסיד אם יפקירו את קולותיהם של אזרחים תמימים למען התרגיל הפוליטי המיותר של החזרת פרץ לממשלה.

ההפסד יהיה בעיקר של המערך. ממנו הציפיה רבה יותר לרגישות בנושאי כפייה דתית. מותר אפילו להזכיר לו — אכן, בתמימות מסויימת — את הבטחותיו בעניין זה שכלל במצעו. הצטרפות למסע החיזור של הליכוד תהיה שיקול תועלתי מפוקפק מאוד. המערך מתקשה להיות אמין במיוחד, בעל פרופיל משלו, בעניינים אחרים השנויים במחלוקת עקרונית בינו לבין הליכוד. לפחות כאן, במסע החיזורים הנפתח מחדש לעבר אבירי הקלריקאליזם, יש לו אפשרות לעמוד על שלו.

הוא צריך לומר לא לש"ס, לא לאיזושהי פשרה עם תביעותיו. שיישארו בחוץ. שיטעמו קצת את האופוזיציה. שירחקו ממרכזי הכוח, הניתנים בידיהם ללא כל סיבה מוצדקת. לעתים רחוקות מזדמן מהלך שהוא גם נכון מבחינה ציבורית וגם מועיל מבחינה מפלגתית, אלקטוראלית.

רבים ימתינו עכשיו לראות אם המערך מסוגל לזה. אם לא — הם ישמרו, אני מקווה, את הדבר בלבם.

בעד ונגד ובשום מקום מוגדר

שום דבר שההסתדרות עושה, כולל אישור ההסכם עם הממשלה בוועד הפועל השבוע, אינו מייצג עמדה ברורה

מאת יהודית וינקלר

המכנה המשותף לכל סיעות הוועד הפועל, היה אי הסכמה לרוב סעיפי התכנית הכלכלית כפי שהיא עשויה להיחתם בסופו של דבר עם הממשלה. ההתכתשות המילולית שהיתה השבוע במליאה, הפכה אותה למראה המשקפת בנאמנות את הסדקים בממשלה ובכנסת כאחד.

אילו עשתה ההסתדרות מה שהיא באמת מתיימרת להיות, איגוד מקצועי-עצמאי, נאמן לדברים שהוא מכריז עליהם השכם והערב, כי אז, לא קיסר, לא הליכוד ולא מפ"ם, היו נותנים יד לאיזה שהוא סעיף בתוכנית הכלכלית. כולם ללא יוצא מן הכלל מתנגדים לה ואינם מאמינים לרגע שהיא תעלה את המשק על דרך המלך.

קיסר מתפאר בהצלחות להזיז סעיפים מתכנית, כמו הרפורמה במיסים בנוסחה המקורי, ביטול הפטורים ממס הכנסה לקבוצות חלשות, ביטול התשלומים עבור שירותים רפואיים. אולם באותה נשימה הוא אינו מאמין בתכנית, ואף על פי כן, באמצעות הויתור המוסכם על חמישית מתוספת היוקר, הוא נותן לה את ידו.

הממשלה זקוקה לחתימת קיסר על התכנית, לא רק כדי להבטיח את עיקור תוספת היוקר, אלא כדי לקבל את הגושפנקה ההסתדרותית וליצור בדעת הקהל רושם, כי מדובר במהלך המוסכם על שלושת הגורמים המרכזיים במשק. הטקטיקה שנקט בה קיסר, יצרה רושם מוטעה כאילו הויכוח בין ההסתדרות לבין הממשלה הצטמצם עתה אך ורק לנושא קופת חולים. בעוד שלמעשה גם לאחר שיחתום על התכנית, כך הוא אומר, ימשיך קיסר להיאבק על ביטול אגרת החינוך, על חוק שכר מינימום, על אי פגיעה בביטוח הלאומי על ידי הקלות למעסיקים בתחום זה, על שיפוי הגימלאים העומדים להיפגע כתוצאה מעיקור תוספת היוקר, על הצלת קרנות הפנסיה ההסתדרותיות ועל רמת הסיבסוד במשק.

כלומר נשארה שורה ארוכה של נושאים מרכזיים וחיוניים מבחינתה של ההסתדרות שלא באו על פתרונם במסגרת האמנה המשקית החדשה. אם הולכים להסדר כולל, יכול לשאול בצדק כל אחד, מדוע לא להיאבק על הסדר הכולל את העקרונות שהם מבחינתה של ההסתדרות "ייהרג ובל יעבור", דברים שאין לסטות מהם? למה נגלש הוויכוח הציבורי? האם קיסר תמך או לא תמך בפיטורים והאם דווקא תשלום תוספת היוקר היא בעצם עיקור או רק הלוואה לממשלה. המזכ"ל טוען כי לא רק שלא תמך בפיטורים אלא אף הציע לפצות את היוצאים ישירות מתקציב המדינה.

אולם לא צריך להתאמץ הרבה כדי להבין את שביעות הרצון בהסתדרות לנוכח הפיטורים — דני רוזוליו, מזכיר חברת העובדים, התבטא למחרת הפיטורים בזכותם, וכמי שמכיר היטב את מצבם של מפעלי חברת העובדים, דני רוזוליו נתן ביטוי להלכי הרוח האמיתיים בחוגים הכלכליים של ההסתדרות, האלה הם הרי אותם החוגים שקיסר אחראי עליהם אחריות מיניסטריאלית בתוקף היותו יו"ר סיעת חברת העובדים.

רן כהן: התוצאות גזורות מראש

מפ"ם שיחקה את המשחק בקווים דומים: בכנסת הצביעה אי אמון בממשלה ובהסתדרות נאבקה בציפורניים כדי שקיסר יצהיר הצהרה חד משמעית נגד התכנית הכלכלית.

בעיסה שנוצרה סביב התכנית בוועד הפועל, היה לפחות הליכוד עקבי בחוסר ההגיון שלו. ח"כ יעקב שמאי הופיע גם בכנסת נגד התכנית וניצל מהצבעת אי האמון לאחר שהורחק מהמליאה בשל קריאות הביניים שלו. אלא ששמאי לא תבע מחברו למפלגה שר האוצר להתפטר כי אם היפנה את הקריאה לישראל קיסר ואף ביקש להקל עליו על ידי נוסח מוכן מראש. מספסלי מפ"ם קראו לעבר שמאי בוועד הפועל "שר האוצר מגן עליך" ואילו שמאי השיב בשאלה: מדוע משתוללת היום סיעת מפ"ם. בזכות המערך יושב מיעוט בוועד הפועל ועושה רעש כאילו עולם ומלואו. בשם איזו מפ"ם אתם מדברים, בשם מפ"ם בכנסת שנמצאת באופוזיציה, או בשם מפ"ם השמנה על חשבון ציבור העובדים שמקבלת כאן מישרות ושררה מהוועד הפועל"?

על המצב בוועד הפועל אומר ח"כ רן כהן: "לדאבוני הרב אני יודע שהתוצאות גזורות מראש, משום שאם בהסתדרות הזאת היו איגודים מקצועיים בעלי עצמאות מינימלית, התכנית הזאת לא היתה עוברת". רן כהן האיר את הויכוח בין קיסר לממשלה על עניין קופת חולים מזווית נוספת — אם אמנם קיסר כה חרד למה שהוא מכנה בריאות העם, מדוע הוא מדבר רק על קופת חולים ולא על קיצוץ כולל בתקציב מערכת הבריאות, גם אם קופת חולים מטפלת ב-85% מהאוכלוסיה. נותרו עוד 15 אחוזים ורפואה ממשלתית וקופות חולים אחרות במדינה. בוויכוח שבתוך הוויכוח עם הממשלה עולה הבלבול של קופת חולים בהצגת הנתונים המצדיקים לטענתה את התביעות הכספיות הנוספות. פעם מדברים על הגדלת התקציב השוטף, פעם על התחשבנויות מהעבר מבלי לתת נוסחה ברורה, פעם בשקלים פעם בדולרים, פעם תקציב פיתוח בלי גידול בהכנסות ממס האחיד, פעם עם הגידול.

ומעבר לכל זה מתבקשת הבהרה ציבורית וחד משמעית — אם אמנם קיסר ועמיתיו אינם מאמינים בתוכנית הכלכלית לא המקורית ולא המקוצצת לפי גרסתם, מדוע הם נותנים יד לקטעים נבחרים מתוכה. שהרי השכירים מוותרים מראש על פיצוי מובטח כנגד שחיקת שכרם לתקופה בלתי ידועה ובתנאים שלא נקבעו מראש, ולעומת זאת אין שום התחייבות מצד הממשלה להגדיל את כדאיות העבודה בארץ כאמצעי לצמיחה. בשכר המינימום הנוכחי יעדיפו עשרות אלפים להמשיך לקבל מענקי אבטלה ולהתרחק מכל עבודה יצרנית.

במשאל שערכו גבי גזית ושלום קיטל בקול ישראל הסתבר כי 80% מהנשאלים הצדיקו את עמדת האוצר בוויכוח עם קופת חולים. גם אם המשאל אינו מדעי הוא בוודאי מצביע על כישלונה של ההסתדרות בסיבוב הזה. לא רק כישלון הסברתי כי אם כישלון מהותי הנובע מהרצון להופיע כמי שנמצאת בפנים ובחוץ, בעד ונגד, ובסופו של דבר בשום מקום מוגדר וברור.

התפוררות במשרד המשפטים

מעולם לא נטשו משפטנים רבים כל-כך את משרד המשפטים ★ גורם משפטי בכיר: צפוי זעזוע חמור מאד, אבל לאיש לא איכפת שהמערכת קורסת

מאת גדעון אלון

אווירה קשה שוררת בצמרת משרד המשפטים. בכירים מדברים בדאגה רבה, תוך שימוש במונחים של התפוררות, קריסה והתמוטטות המערכת. הם חרדים מן הזעזועים הצפויים למשרד בעקבות פרישתם הקרובה של כמה עובדים בכירים, המכרסמת במוראל ופוגעת ביכולת תפקודו של המשרד.

אין ספק שבמשרד המשפטים עדיין לא התעשת מן המשבר שחלף עליו מאז שמשה נסים נטש באפריל אשתקד את לשכת השר, ופרופ' יצחק זמיר נאלץ לפנות לאלתר את תפקיד היועץ המשפטי לממשלה בחודש יוני אשתקד. עובדים בכירים קובלים על כך שיצחק מודעי, ובעקבותיו גם אברהם שריר (בעת שהוא שהה בארץ), חסרים את הכישורים הנדרשים משר משפטים. גם חריש אינו מפגין מידה ראויה של מנהיגות, כנדרש מהיועץ המשפטי לממשלה, האחראי לא רק למתן ייעוץ לממשלה, אלא ממונה גם על פרקליטות המדינה וחקיקת המשנה.

גל עזיבה

ותיקי המשרד אומרים כי מעולם לא פקד אותו גל כזה של עזיבת בכירים. מנכ"ל המשרד, מאיר גבאי, עומד לפרוש ב-1 באפריל (עקב מינויו ליו"ר הרשות לניירות-ערך). המשנה לפרקליט המדינה, יהודית ביניש עומדת לנטוש בקרוב (עקב מינויה הצפוי בישיבה הבאה של הוועדה לבחירת שופטים, לכהונת שופטת בימ"ש המחוזי), המשנה ליועץ המשפטי יורם בר-סלע, שוקל לעזוב את המשרד ולהקים משרד פרקליטים עצמאי (אלא אם כן ימונה למשרת המנכ"ל במקום גבאי). בכירים במשרד אומרים ש"זה לא ריאלי, כי השר שריר צריך לגלות גדלות נפש כדי לעשות זאת ולא להביא עסקן פוליטי מהליברלים".

המשנה ליועץ המשפטי, יהודית קרפ, עומדת לצאת בפברואר לחופשה ארוכה של שלושה חודשים (כדי להשתתף בסדרה של הרצאות באוסטרליה), וספק אם בשובה מחו"ל תחזור לתפקידה הנוכחי.

בנוסף לכך נטשו בחודשים האחרונים את המשרד כמה עובדים בכירים בפרקליטות המדינה. איילה פרוקצ'יה מונתה לשופטת בבימ"ש השלום, מנהל מחלקת הבג"צים ראבאסו יאראק, פרקליט מחוז ירושלים אשר פלגי ועו"ד חיים לירן פנו לשוק הפרטי.

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, דוחה את הטענה כי גל הפרישות נובע מיכולת תפקודו של השר שריר ושלו עצמו. "אין שום קשר" — הוא אומר. חריש אינו נוקב בשמותיהם של העוזבים או השוקלים עזיבה, אבל ניתן ללא קושי לפענח את דבריו: "שלושה בכירים בפרקליטות עזבו לפני בואי למשרד (הכוונה לראבאסו יאראק, אשר פלגי וחיים לירן). הם נתבקשו לעכב את פרישתם עד אוגוסט ועשו. פרקליטה בכירה אחת (הכוונה ליהודית ביניש) רוצה זה שנתיים להיות שופטת, מה זה קשור להליכים במשרד? פרקליטה אחרת (איילה פרוקצ'יה) רצתה אף היא להיות שופטת. עובד אחר חש שמיצה עצמו בתפקידו הנוכחי בתום 11 שנים, ומשהוצע לו תפקיד הולם אחר החליט לעזוב (מנכ"ל המשרד מאיר גבאי). עובדת אחת קיבלה מילגה לצאת למסע באוסטרליה. כשבאתי למשרד כבר מצאתי את בקשתה לצאת לחופשה על שולחני (יהודית קרפ). מדוע לדבר על גל של פרישה? זה גורם עוול למשרד ולעובדים שהוא מייצג. אין למשרד הזה מה למכור, אלא ערכים ותרומות של חברה ומשפט".

עובדים בכירים במשרד דוחים בתוקף את מה שהם מגדירים "ניסיונותיו של חריש לטאטא את הבעיה מתחת לשטיח". אומר אחד מהם: "זה נכון שיהודית ביניש רצתה כבר לפני שנתיים להיות שופטת, אבל לאחר מכן היא ביטלה את מועמדותה ורק עכשיו חידשה אותה שוב, משום שהיא אינה מסתדרת עם חריש. זה נכון שיורם בר-סלע עדיין לא החליט סופית אם לעזוב את המשרד, אבל העובדה שהוא שוקל פרישה, מוכיחה שהוא אינו שבע-רצון מהמצב השורר במשרד. נכון שגבאי כבר מכהן 11 שנים במשרד, אבל אילו זכה לשיתוף-פעולה מלא וליחסי עבודה תקינים עם השרים מודעי ושריר, כפי שזכה בעת כהונתו של משה נסים, הוא לא היה מוכרח לחפש לו ג'וב אחר. נכון שיהודית קרפ נוסעת רק למשך חודשיים-שלושה לאוסטרליה, אבל היא עושה זאת, בין השאר, משום שהיא חשה צורך להתאוורר ולהתפש מן האווירה הקשה השוררת במשרד מאז שחריש נכנס לתפקידו".

בכירים במשרד מביעים חרדה כנה מעתידו של משרד המשפטים. "כרגע אין חשיבות לכך אם השר שריר אשם במשבר החמור העובר על המשרד" — אומר משפטן בכיר — "כי שר בא ושר הולך. בעת הבעיה היא כיצד למנוע התמוטטות נוספת ביכולת תפקודו של המשרד, כי הוא אינו יכול להרשות לעצמו לשבות את עוזו. מי ימלא את החלל שייווצר בעקבות עזיבתם של הבכירים".

אדישות למצב

מעבר לכך, מביעים בכירים במשרד דאגה מכך ששר המשפטים והיועץ המשפטי לממשלה אינם מודעים לחומרת הבעיה, ואינם עושים מאומה כדי להתמודד עמה. "התפוררותה של המערכת המשפטית מחייבת היערכות מיוחדת" — מדגיש אחד מוותיקי המשרד — "אבל כל הגורמים המופקדים על פעילותו התקינה של המשרד אדישים למצב. אדרבה, הם מנסים להתעלם מהבעיה וטוענים שהפירסום בכלי-התקשורת, הנותן ביטוי אמיתי למצב, הוא שמעכיר עוד יותר את האווירה במשרד. זוהי תגובה סימפטומטית, המעידה על חוסר נכונות ויכולת להתמודד עם הבעיה ולמצוא לה פתרונות. גם כשניסינו להסב את תשומת-לבם של שרים אחרים למצב, לא זכינו לאוזן קשבת. אותם מטרידה רק השאלה את מי למנות לכהונת שר המשפטים במקומו של שריר".

מכון ויצמן למדע
בשיתוף עם תכניות החסכון לנוער של
בנק הפועלים בע"מ
מכריז על פתיחת ההרשמה ל-
אולימפיאדה לנוער במתמטיקה תשמ"ז
המנצח באולימפיאדה יזכה במילגת לימודים מטעם בנק הפועלים בע"מ למימון לימודים במוסד להשכלה גבוהה בסך
4,000.- שקלים
פרס שני — 500.- ש"ח
ופרסי-עידוד ותעודות למצטיינים.

ההשתתפות
ההשתתפות פתוחה לבני נוער תושבי ישראל או אזרחיה בתנאי שהם —
א. תלמידי בתי-ספר בישראל;
ב. אינם לומדים בבית ספר (או מוסד להשכלה גבוהה) וביום 1.1.86 טרם מלאו להם 18 שנה.

ההרשמה
1. המבקשים להשתתף באולימפיאדה יפנו בכתב, רצוי על גבי גלויה, אל: היחידה לפעולות נוער, מכון ויצמן למדע, רחובות 76100.
2. טופס הרשמה יישלח לכל פונה בדואר, בצירוף תמצית מתקנות האולימפיאדה.
3. הטפסים יוחזרו כשהם ממולאים לפי ההוראות המפורטות בהם, אל מכון ויצמן למדע. יובאו בחשבון רק טפסים שיגיעו עד 18.2.87

סדרי התחרות
1. משתתפים שבקשותיהם תאושרנה, יוזמנו להשתתף בתחרות שתערך במכון ויצמן למדע ברחובות, ביום 3.3.87.
2. מזכירות האולימפיאדה תשתתף בהוצאות הנסיעה של הבאים ממקומות ישוב מרוחקים.
3. החלטות ועדת השופטים, הממונה על ידי נשיאות האולימפיאדה, הן סופיות ואינן ניתנות לערעור.

هكذا من الأصل

אמהות קוראז'

מאת יהודית קטולר

שתי אמהות ארגנטינאיות שבני משפחתן נחטפו ונעלמו לפני שנים מפגינות קבל עם ועדה על זוועות הטרור בארצן ובימים אלה הן הגיעו גם לישראל

הן הגיעו לפגישה, שתי נשים לא צעירות, האחת נמוכה, השנייה אשת מידות. כשהתבקשו להצטלם, הן קשרו לראשן את מטפחות הראש ששמות בניהן, אלברטו, חורחה וראול, רקומים עליהן, שמטפחותיהם הם הסמל המסורתי של ארגונן. אלה הן "אמהות כיכר מאיו", מבואנוס איירס, ארגנטינה. הן מספרות את סיפורן בטון מינורי כמעט ואינן נותנות לרגש להשתלט עליהן. ואם בכל זאת מתגנבת בהן תחושת זוועה כשיושבים בנוחות בלובי המהודר של מלון "דן", הרי היא נובעת מן העובדה בלבד ולא מאופן הצגת הדברים.

מספרת הואביטה דה פרגמנט, מזכירת הארגון, בקול מונוטוני: "ב־10 בנובמבר 1976, ב־2 לפנות בוקר, דפקו בדלת ביתנו 11 איש חמושים ולקחו עמם את בני, אלברטו חוזה בן ה־31. התוקפים השאירו בבית את אשת בני, שהיתה בחודש החמישי להריונה. באותו מעמד הם הרסו, ניתצו ושדדו את הבית. למחרת הם חזרו, אמרו שהם מהמשטרה. לא המתינו דבר, ושוב בזזו מן הבית את כל מה שיכלו לשים עליו יד. את בני לא ראיתי יותר. אני אלמנה מאז 1960 ואת בני ובתי גידלתי לבד. שניהם עבדו כדי לממן את לימודיהם האקדמאיים. בני היה פסיכולוג, הוא לא עסק בפוליטיקה, אך השלטונות פחדו מהעוסקים במקצוע זה. כשחיפשתי אותו, סיפרתי לאחד הקצינים כי בני היה איש טוב וטיפל חינם בעניים. התשובה שקיבלתי היתה — כן, כל אלה שנתפסו תחת המשטר היו כאלה, סוציאליסטים. ואני רק נותרתי גאה על כך שבני היה כזה. אני ממשיכה להיאבק אף שאיני יודעת אם הוא בחיים ויש להניח שלא. אני רוצה שהמעשים לא יישכחו. 30 אלף איש נעלמו ועדיין גם כיום נרמסות זכויות האדם. הפושעים לא באו על עונשם. חלקם ברחו לספרד והם מפיצים שם את תורת הטרור. חלק גדול של הקצינים היו ממוצא נאצי. כשם שהעם היהודי זוכר ולא שוכח, כך אנו, אמהות כיכר מאיו, לוחמות כדי לשמור את זכר בנינו."

הבה מאסטור דה גנפיני, נשיאת הארגון, מספרת: "משפחתי כללה את בעלי, שני בני, חורחה וראול ובתי מריה־אלנה־דה. בעלי היה מכונאי בחברת הנפט הממשלתית ואני עבדתי בתעשיית הטכסטיל. בני למדו ועבדו כדי לממן את לימודיהם והיינו משפחה מאד מאושרת.

ב־1975 התחתן בני חורחה עם מריה־אלנה. חורחה היה פעיל במפלגה הסוציאליסטית באוניברסיטה, ראול היה נציג בוועד העובדים במקום עבודתו. כשבני היו מדברים פוליטיקה בבית, תמיד נסינו, בעלי ואני, להרחיקם מהנושא. ב־8 לפברואר 1977, ב־1 בצהריים, באו לביתו של חורחה. הוא עונה בתוך הבית ואחר כך חטפוהו. מאז נעלמו עקבותיו. 10 חודשים לאחר מכן, ב־6 בדצמבר, בעת מפגש של ועד המפעל, נחטף בני ראול עם כל חברי הוועד. כעבור חצי שנה, בסוף מאי 78, נחטפה אשתו של חורחה, מריה־אלנה. לפני חמש שנים נפטר אבי ולפני ארבע שנים נפטר בעלי. עתה נותרנו בתי ואני. הפסקתי לעבוד ואני מקדישה את חיי לפעילות הפוליטית ולשמור את זכר בני."

הבית נפרץ

לפני כשנתיים שהתה הח"כ חייקה גרוסמן בארגנטינה והזמינה את נציגות הארגון לבוא ולבקר בישראל, מטעם מפ"ם. בחודש נובמבר, עת היו בדרך לכאן, נפרץ ביתה של הואביטה דה פרגמנט, בדיוק עשר שנים לאחר היעלמו של בנה. הפורצים נכנסו דרך החלון, באור היום, בלב ליבה של העיר. "לא היה לי ספק שאלה היו אנשי השירותים החשאיים. חומר תעמולה שהופץ על ידי ארגוננו היה מפוזר בכל הדירה. האם אני מפחדת? אסור לי לפחד, יש לי התחייבות בחיים — להמשיך במאבק", היא אומרת בנחישות ובעיקשות של לוחמת חירות. הנוגדים כל כך את מראיה של האשה הקטנה. הפריצה גרמה את דחיית הנסיעה.

עתה הגיעו השתיים, במסגרת מסען בכל העולם, להציג את דעת הקהל והמנהיגות הפוליטית כדי לפעול להענשת האחראים ולגילוי האמת. כגון המולד העבר בארגנטינה חוק ההתיישנות על הפשעים, הנקרא "חוק הנקודה הסופית".

"בשבילנו חוק זה לא קיים", אומרות השתיים. "אנחנו דורשות לדעת מה קרה לילדינו, בצורה מוסמכת, ואנחנו דורשות שלרוצחים ולמענים לא תהיה לעולם מחילה". את דרישתן זו מעלות הנשים הללו בכיכר מאיו שבבואנוס איירס כל יום חמישי, בהפגנה קבועה, כשלראשיהן מטפחות רקומות עם שמות יקיריהן. בכל יום חמישי, בשעה שלוש ושלושים אחר הצהריים.

הבה דה גנפיני (משמאל) והואביטה דה פרגמנט, מארגון אמהות כיכר מאיו בבואנוס איירס ארגנטינה. השבוע בעת ביקורן בתל־אביב. (תצלום: עדי קרן)

מעצבות צעירות עושות קריירה

מאת שולמית קיסרי

הצעקה האחרונה

התופעה החדשה של מעצבות צעירות, הפותחות סטודיו עם צוות קטן לסדרות ייצור קטנות, הפכה לנפוצה ובולטת בשנתיים האחרונות. המעצבות והמעצבים, בוגרי בתי ספר לאופנה, בעלי כישרון ונטייה למקצוע, נעזרים בתופרות ותדמנים ומנסים לתת לעצמם קו ייחודי או מסחרי והם מתחרים בדרכם בתעשיות הגדולות והממוסדות. העובדה כי בתי אופנה של מעצבים נפתחים בזה אחר זה במקומות שונים בארץ מוכיחה כי יש להם ביקוש וכי המעצבים מתחלקים לשני סוגים: אלה המבקשים להשתלב בתעשייה ואלה המחפשים לעצמם קריירה עצמאית.

ארבע מעצבות, שאת עבודותיהן ראינו באחרונה אינן מרגם מייצג של כל האחרות. עבודותיהן שונות זו מזו וצורת המכירה והשיווק שלהן אף הן שונות. המכנה המשותף שלהן הוא שאפתנות וכישרון. אצל כל אחת מהן ניכרת נטייה ברורה לבנות לה סגנון עצמאי וליצור לעצמה "כתב יד" בשלב זה, כאלמנט חשוב יותר מרווחים כלכליים מיידיים.

אילנה אפרתי פתחה סטודיו מרשים, נקי, אלגנטי ובלתי מצועצע ברחוב רופין 35. חומר ההצטעצעות והניקיון מאפיינים גם את סגנונה האופנתי. בשלב זה אין לה קו דרמטי מינימלי, אך מסתמנת אישיות מעניינת ובעיקר ביצוע מקצועי ברמה גבוהה. אצל אילנה אפרתי ניכר שילוב של השראה קלאסית צרפתית עכשווית עם נטיות ניו יורקיות. אריגים מעניינים בג'רסי, צמר וקרוא, פרופורציות מעניינות במשחקי ארוך־קצר, ניסיון לספק באיפוק וללא להיטות, צרכים של סוגים שונים של לקוחות. איפוק מעניין בבגדים, ביניהם בגדי "אשת קריירה".

שתי מערכות מבד קאבוס לאשת קריירה בעיצוב אילנה אפרתי

גינה אורלוב, ילידת רוסיה ובוגרת לימודי אופנה בארה"ב, היא עולם אחר בסגנונה האישי. בבריה מקרינים נוקשות רוסית עם סגנון מודרני. בבית האופנה שלה ברחוב בוגרשוב 29 אפשר למצוא אוסף מעניין של מערכות שני חלקים, מערכות סריג, מקטורנים ומעילים.

חליפת מכנסיים מחוייטת מאריג צמר נקי בכחול עם פסים והדבה במותנים בעיצוב הידה ארגם (תצלום: מולה)

הכיוון נע בין תצוגה המסוגננת המחופשת להתגלם כבעלת ייחוד וכיוון קלאסי. גינה אורלוב מתנגדת לכנות את סגנונה מודרני, למרות הקפדנות והמהימנות בעבודתה. בשלב זה היא מבכרת דגמים אקסקלוסיביים במבחר בדים מעניין עם אפשרות למשחק בפרטי מערכות לבוש.

הידה ארגם היא בעלת סטודיו ברחוב שלמה המלך 87. היא נאבקת בעיקשות לבנות את סגנונה האישי. הידה היא בעלת ניסיון של כשנה (בוגרת שנקר) והיא חותרת על טעמם של רוב המעצבים היצרנים הייחודיים או התעשייתיים: הלקוחה הישראלית ללא הבדל משקל, גובה או גיל, מתמקמת בשלב זה מקבלה של האופנה המגובהת. במלים אחרות: היא עוקבת את האופנה העולמית ובצמרת אל העבר על בגדיה הרחבים והרפויים. הנושא מצדיק אולי מחקר פסיכולוגי מבחני, אך העובדה היא שמעצבים ישראליים חייבים, ואין זו תופעה חדשה, להתפשר על טעם הלקוחות. מסיבה זו, האופנה הישראלית בשלב זה היא מעין נגיד מעורב של חלב, בשר ופרווה. הידה מציעה מבחר מעניין של חולצות מקוריות, שהחלק הכלתי נראה שלהן הוא בגד גוף צמוד נוח מסריג, המצמיד את החולצה לגוף ובונה כאילו את התלבושת למראה מסודר יותר. היא מציעה כמו כן גם מערכות מעניינות תצימ־מתריכות, מערכות ג'ינס מסוגנן, חצאיות צרות ומערכות רכות ורפויות לקהל המסרב להכיר את האופנה הצמודה, מעילי ג'ינס, פוטר ופרווה סינתטית.

יעל מבת עוסקת בשלב זה בסריגה (במכונת יד) של סריגים צמודים, חצאיות באורכים שונים, מראה השפופרת, בטוסי ויסקוזה במבחר צבעים קלאסי: כחול עמוק, אדום זוהר, שחור, לבן ועוד. את עבודותיה אפשר להשיג בין השאר בסטודיו של עודד גרא.

חיסול חשבונות (ב')

מאת אברהם טל

חור בכיס

היום חיסול סופי ומוחלט של החומר שהצטבר על שולחני בשעה יצאתי לחופשה קצרה:

★ חישוב אפקטיווי: לחברת כרטיסי אשראי לישראל (ויזה) יש בעיות בחשבון: כל פעם שהם עושים חישוב ריבית — יוצא להם אחרת. בסמוך אני מביא קטעים מתוך שני פירוטי עסקות שנשלחו ללקוחות בתחילת נובמבר ובתחילת דצמבר 1986: בנובמבר הריבית החודשית היא 3.35%, והריבית האפקטיווית השנתית שחושבה על ידי מחשבי חברת ויזה — 42%. בחודש שאחרי כן נשארה הריבית החודשית 3.35%, אבל כאשר ניגשה חברת ויזה לחשב את הריבית האפקטיווית השנתית, יצא לה שיעור שנתי גבוה יותר — 47.15%.

הקורא דני הכט, שהסב את תשומת לבי לעניין, ערך גם הוא חישוב, ושוב יצאה תוצאה אחרת — 48.16%. גם לי יוצא מספר זה, אבל מיהם מר הכט ועבדכם, לעומת מחשבי הענק של ויזה?

אני ממתין בדריכות שמישהו ישלח לי דף פירוט עסקות חודש של ויזה, ואז נדע כמה יצא להם בינואר.

★ בעזרת השם: מן המפורסמות, שעובדי בתי החולים של קופת חולים נהנים מתנאים טובים יותר מאשר עובדי בתי החולים הממשלתיים. למרות שהסכמי העבודה לכאורה אחידים. איך מסדרים זאת? הנה דוגמא: על פי הסכמי העבודה של האחיות, זכאיות אחיות העובדות במחלקות בתי החולים לתנאים מועדפים בהשוואה לאחיות במרפאות, לרבות אלה העובדות במרפאות בתי החולים (מרפאות חוץ). על פי ההסכמים, "מכונים" ו"מעונות יום" (שבהם החולים מקבלים טיפול אמבולטורי) נחשבים לצורך זה למחלקות, והאחיות העובדות בהם זכאיות לתנאים של אחיות העובדות במחלקות.

אומרים לי, שמאז נקבע כלל זה, נהפכו כל מרפאות חוץ בבתי החולים של קופת חולים ל"מכונים" ו"מעונות יום" (גם אם בשלטים עדיין רשום "מרפאה"). זה מה שנקרא: שיפור הלוקש בעזרת השם. "מרפאות" סתם נשארו רק בבתי חולים ממשלתיים, שמנהליהם, כמסתבר, זריזים פחות מאשר מנהלי בתי חולים של קופת חולים.

★ אש"ל דיאטטי: אני מקבל בקביעות את "ירחון השב" — כתב העת על מחירים, מדדים ומידע כלכלי היוצא לאור על ידי היחידה הבין־קיבוצית לשירותי ניהול. רק לעתים רחוקות אני זקוק למידע כלשהו שאיננו מצוי בירחון זה (אחד המקורות הנחוצים). שכבר הערתי עליו בעבר: לא מצוין בו מתי חלים חגי המוסלמים כמו איד־אל־אדחה ואיד־אל־פיטר בשנה הקרובה; איך אפשר לנהל בימינו מפעל או עסק במשק עברי, בלי לדעת מתי חלים חגי העובדים המוסלמים? נאמר לי שהחסר יושלם, אבל זה לא נעשה.

בין אלפי הנתונים בחוברת המאלפת, מצויים לדוגמא, תעריפי אש"ל, מהם אני לומד שהתעריפים הסבירים לדעת מומחי "השב" לחודש זה הם 4.6 ש' לארוחת בוקר, 11.4 ש' לארוחת צהריים, 5.7 ש' לארוחת ערב. המדובר ב"ארוחות עממיות", אבל למנהלים מגיע משהו מעודן יותר: התעריף המומלץ ל"ארוחות מנהלים" (בצהריים) הוא החודש 20.1 שקל. לציון מיוחד ראויים תעריפי הארוחות המוכרים על ידי מס הכנסה (וכמדומני משולמים בפועל בשירות המדינה): 1 ש' בבוקר, 3 ש' בצהריים, 1 שקל בערב. לפי מס הכנסה, אפשר להתקיים ב־5 ש' ליום (בלי קפלות), וסכומים אלה לא השתנו מאז תחילת השנה. מס הכנסה אוהב אותנו רזים ושריריים.

חוכמת הרחוב

החיים בעידן של אלימות וריבוי מקרי הטרדה מינית ואונס הביאו את פרופ' אליס שלווי לכלול בתוכנית הלימודים של בית ספרה גם לימודים בהגנה עצמית

מאת אסתר בלוהה

הגנה עצמית וטקטיקה של תבונה — זה מה שלומדות בנות בית הספר התיכון־ניסויי־תורני "פלך" בירושלים, כבר ארבע שנים, כחלק מתוכנית הלימודים שלהן. "אנחנו רואים כמטרה עליונה להכשיר את התלמידות לתפקד כמבוגרות בחברה שאליה הן יוצאות עם תום הלימודים" — אומרת פרופ' אליס שלווי, מנהלת בית הספר. "בעקבותינו מתחילים ללמד הגנה עצמית באולפנה הדתית לבנות "אמנה" בכפר סבא. זהו כורח המציאות, כיוון שאנו חיים בעידן של אלימות בכלל ונגד נשים בפרט. ריבוי מקרי ההטרדה המינית והאונס גיבשו אצלי את הרעיון שחובה להעניק לבנות, במסגרת מה שקורי "חכמת חיים" גם את "חכמת הרחוב".

"חכמת החיים", אליבא דפרופ' שלווי, היא לימודי קודש כולל גמרא ותלמוד בצד חינוך לפתיחות וחינוך מתקדם לערכים דמוקרטיים ושוויוניים לבנות דתיות. "אני לא מוצאת סתירה בין אורחות טובה ודת. כפייה דתית היא לדעתי עיוות של ההלכה", היא אומרת. מגמתה היא שיתוף פעולה של התלמידות והצוות המורים בקבלת החלטות וקביעת מדיניות. במדעי הרוח, לדוגמא, יש מערך לימודים הכולל היסטוריה במובן החברתי־פוליטי המקובל ונוסף לכך לומדות הבנות גם אמנות, מוסיקה, פילוסופיה וספרות.

"כבר שמונה שנים יש לנו קורס הנקרא 'אשת חיל', המיועד לבנות כיתות י"־י"ב. בקורס יש שלושה פרקים עיקריים שמטרתם לתת לצעירה את הכלים המתאימים לה להיות אשה ואם. פרק א' כולל תכנון הבית, צרכנות, תקציב ותזונה נכונה. בכל שלב נלמד גם הצד ההלכתי. פרק ב' כולל נושאים שבינו לבינה: היחסים בין המינים, בחירת בן זוג, אהבה, משיכה מינית, אמצעי מניעה, פריון, הריון ולידה. כמו כן מועברים נושאים כמו כבוד הורים, מעמד האשה, דימוי האשה בתקשורת ובפרסום. המורות הן מודל לחיקוי גם בתחום האסתטי. לדעתי הנטייה לחשוב שיש ניגוד בין אסתטיקה והצניעות לבין חיי מין עשירים היא מוטעית", אומרת שלווי.

הפרק השלישי דן במערכת הורים־ילדים. "אנחנו היהודים בארץ שמתייחסים לנושא אלימות במשפחה", טוענת שלווי, "ולא שכחנו את חכמת הרחוב: יש להימנע מעימותים, לא להיכנס למצב מסוכן כדי שלא יהיה צורך לצאת ממצב מסוכן. חוזר אצלי אולי תולדה של זיכרון נעורים. הייתי בת 15 ובאוטובוס ישב לימיני גבר ושלח לעברי ידיים. הייתי במצוקה נוראה. פניתי לאשה שישבה לשמאלי ושאלתי: מה עושים? היא השיבה: הרי כולם אוהבים את זה. הזדעזעתי. העובדה שאני חייבת להסכים להטרדה מינית נגדה את הערכים שעליהם גדלתי בבית, כי בית הורי היה שוויוני ולאמי ולי ניתנו אותן ההזדמנויות. לא חשתי אפליה בשל היותי בת. במרוצת השנים העברתי את המסר כאם לששת ילדי, כמנהלת בית ספר ל־230 תלמידות וכיו"ר שדולת הנשים בישראל לאלפי נשים אחרות. נשים חייבות להיות עצמאיות ואחראיות לגורלן".

רגע בשעור הגנה עצמית בבי"ס "פלך" בירושלים: כורח המציאות (תצלום: רחמים ישראלי)

מתייחסות ברצינות

השיעורים בהגנה עצמית מתקיימים במבנה ישן בבית הספר, בתוך מרפסת סגורה. הבנות רצות במעגל ומתייחסות ברצינות לעניין. הן חוזרות על כל תנועה פעמים רבות. מן כך, המדריכה, מאמנת אותן בקשיחות ואינה מוותרת. 15 שנים שהיא עוסקת בהגנה עצמית ויש לה חגורה שחורה בקאראטה. היא גם השלימה לימודיה לתואר מוסמך בספרות אנגלית. לפני ארבע שנים נוצר הקשר בינה לבין בית הספר. בפגישה הראשונה עם המנהלת הסבירה מן כך שאצלה פקודה היא פקודה ואף כי בית הספר הוא דמוקרטי, היא מעידה על עצמה כי היא דיקטטורית, משום שמדובר בסכנת נפשות. פרופ' שלווי נתנה לה יד חופשית ומאז בנות כיתה י"ב זוכות בשני שיעורים שבועיים בהגנה עצמית.

הבנות מודעות לאלימות ברחוב ואין פלא בכך, כשהעיתונים מלאים בסיפורים על מקרי אונס ותקיפה. "הבנות לא מועמדות להיות אלופות", אומרת מן כך, "אבל הן לומדות לבלום את התוקף ולעצור בו. זה אומר לא רק להפריע לו בנשימה וביכולת לרדוף אחריהן. אלא גם לתת להן את הביטחון והכוח להגיע הביתה".

מוסיפה אחת הבנות: "התרומה של הבת הדתית לא נפגמת. אני וחברותי איננו כנועות או נאורות. השיעורים תורמים לביטחון העצמי שלנו ואני מודעת לכך שאם אותקף, זה בהחלט יכול לקרות גם לי, לא אאבד את עשתונותי".

אופנה מערבית בפולין

מאת שמעון סאמט

בשל מיעוט מעצבים בפולין, נוהגות תופרות מקומיות לתפור בגדים על פי שרטוטים וחוברות אופנה מאירופה כדי לספק טעמן של נשות פולין

עוד בימי פילסודסקי, מושלה של פולין בטרם נכבשה על ידי הנאצים, נהו הנשים הפולניות אחר האופנה הבינלאומית המודרנית ובשירותי התקשורת ראו רווחה הסיסמה: "הפולניה ברוחה בשיק של פאריס".

מתברר, שנהייה אופנתית זו נותנת את אותותיה גם כיום בפולין הקומוניסטית, בראשותו של הגנרל ירוזלסקי. חוצות ורשה וקראקוב מלאים בנשים הלבושות הדר בהתאם לצווי האופנה ומאופרות במיטב מוצרי הקוסמטיקה המערבית. בתיקים רבים נפתחים ובהם מערכות לבוש מודרניות ויקרות למדי לנשים ואף לגברים, וגם הנוער הולך את המבטים ה"פרולטאריים" בלבוש אופנתי ובנעליים חדישות.

לפני זמן־מה פירסם הביטאון הפולני הרשמי "ז'יציה וורשאווי" כתבה שתיארה את רחובות הערים הגדולות בפולין, השוקקים אורחים הדורי־לבוש, תחת הכותרת "האופנה אינה אבסטראקציה". אפשר להבין מהכתבה, שהאופנה שוב אינה נחשבת בפולין ביטוי לממשל ריאקציוני. התיאור כולל שיחה מיוחדת עם גדול האופנאים המודרניים הפולניים, ידי־אנט קאוויאק, הטוען שבפולין העממית אין לראות את האופנה החדישה כמשהו חריג או שלילי, מה גם שמרבית האוכלוסיה חסידה שלה והביקוש לה רב. עם זאת, טוען אבטקאוויאק, תופעה מבצרת היא שהייצור ואספקתו אינם עומדים תמיד במכון הביקוש הצריבה. הסיבה פשוטה: לא לעתים קרובות מגיעה התוצרת במועדים העונתיים המתאימים כי אם בסוף העונה, ו"העונה החדשה על חידושיה האופנתיים כבר עומדת בשער, בעוד שלוחות הראווה מציגים עדיין את אופנת העונה החולפת". לדעתו דרושים עדכון מהיר, יעילות והצגה בזמן המתאים.

הפולניות, הידועות באירופה כנשים יפות, ערות לחידושים בתחום זה ועסוקות בחיקוי האופנה הבינלאומית, מה שמבצעים את חייהן ומפיג את אפרוריותם. מכיוון שאין במדינה מעצבי אופנה רבים, נוהגות תופרות פרטיות לקבל ממרכזי האופנה המודרניים באירופה שרטוטים ודוגמאות מחוברות אופנה נודעות והן מציגות אותן לקונותיהן האפשריות.

גם גברים, צעירים ומבוגרים כאחד, נוטים להתלבש לפי האופנה החדישה. הג'ינס של לוויס שוב אינו אחד ויחיד בשוק, אלא אחד מני רבים. השמלה המסורתית של נשי פולין מפנה אף היא בהדרגה את מקומה למכנסי ג'ינס, כשם שמוסיקת הרוק הרועשת כבשה את לבם של המוני הנוער הפולני. וכדי שמחירי הלבוש המודרני יתאימו לכיסם הפרולטארי של הפולנים, הם משתמשים לרוב בבדים לא יקרים מתוצרת מקומית. בשוק השחור לעומת זאת שורר הסחר בבדים מתוצרת חוץ, שמחירם יקר למדי.

בדידותה של אידה נודל

לקט

אביטה גרדין, השרה לענייני מסחר בשוודיה, המבקרת בימים אלה בארץ, עומדת להציע את אידה נודל כמועמדת לפרס נובל לשלום. אביטה גרדין סיפרה זאת במיפגש שערך ארגון הנשים למען נודל, בביתה של יו"ר הארגון, רעיית יוסי לום. במהלך המיפגש, שבו נאספו תרומות בסך 10,000 דולר לטובת הארגון, סיפרה יגלום על הפניות הרבות שנעשו לראשי ממשלה שונים, שרי חוץ ושגרירים של מדינות שונות בישראל. היא סיפרה גם כי התאכזבה מתגובתו של אלי ויזל, שסירב לשים את נודל בראש הרשימה בעת שיחותיו עם מנהיגי רוסיה, בנימוק שאין מצבה שונה מאחרים.

"נודל היא היהודיה שאין לה משפחה", אמרה יגלום ואחר כך קראה את מכתבה של נודל בו סיפרה על בדידותה האיומה. שולמית שמיר, רעיית ראש הממשלה, הוסיפה, כי קשה להבין מדוע מתעקשת ברית המועצות להילחם באישה חולנית ובודדה כנודל, שכל רצונה הוא להתאחד עם משפחתה בישראל. אילנה פרידמן, אחותה של אידה נודל סיפרה כי ממקום גלותה בבכורי ניסתה אידה לנסוע למוסקווה כדי להיפגש עם אלי ויזל, אך הורדה בכוח מהאוטובוס. עם זאת היא הביעה אופטימיות באמרה, כי באחרונה זכתה להיפגש בר־ייקיאוויק ובווינה עם משלחת רוסית והיתה זו הפעם הראשונה בו הסכימו לדבר אתה על אחותה. (יהודית קטולר)●●●

למנוע סבל מבעלי הדין. הצעה

נודל: היהודיה שאין לה משפחה

להקים בית דין לענייני משפחה, כאגף בבית המשפט המחוזי, כלולה בהמלצה של ועדת שיינבוים, שהוגשה בימים אלה לשר המשפטים. הוועדה הוקמה לפני ארבע שנים, לבדיקת אפשרויות לביצוע רפורמה בדיני המשפחה, כדי למנוע סבל מבעלי הדין. בין הצעות הוועדה: הקמת מוסד רשמי לייעוץ ועשיית פשרה בסכסוכי משפחה, ללא השתתפות עורכי דין; מתן סמכות לבית המשפט לחלק את רכוש בני הזוג על רקע הגירושין; הצעת הדירה; מחלוקת הרכוש והשארתה למגורי בן הזוג המגדל את הילדים; הרחבת מעורבות השופט בהליכי הדיון וצמצום חלקם של עורכי הדין, תוך אימוץ השיטה האינקוויזיטורית (בה השופט שואל וחוקר), המקובלת בקונטיננט.

חלקו השני של הדו"ח שהוגש על ידי ד"ר אריאל רוזן־צבי, מרצה בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב, בשיתוף עם עו"ד עפרה הלל, נציגת ארגוני הנשים סוברת, מציע שבית הדין הרבני ידון רק בענייני הגירושין ואילו בכל שאר הסכסוכים ידון בית המשפט האזרחי, למעט מקרים שבהם שני בני הזוג מעדיפים להביא את עניינם לבית הדין הרבני (יהודית קטולר)●●●

מבקש את החולשים בביתם. לאורחים מחו"ל הבאים לווילס השנה, תינתן הזדמנות לשהות תח עם משפחה מקומית בביתה וללמוד על אורח חייה ועבודתה. זאת במסגרת תוכנית שפותחה על ידי רשות התיירות בווילס. בה משתתפות מאות משפחות שיקבלו את פני האורחים. התוכנית תופעל באמצעות יותר מ־50 מרכזי מידע לתייר בכל רחבי ווילס, שם יקשרו את המבקר עם משפחה מקומית. ההשתתפות בתוכנית אינה כרוכה בתשלום. פרטים ב־BRITISH TOURIST AUTHORITY ●●●

תיקון

בכתבתה של יהודית קטולר "לזכור פירושו להכיר" (19.1) נפלה טעות. ד"ר יוסף וייגבאום, שמוזכר בכתבה אינו מרצה באוניברסיטת בר־אילן.

מפעל הפיס

תכנית הגרלה חיש גד 2/86 (25,000 ש"ח)

מפעל הפיס מודיע בזה, בהתאם לתכנית הגרלת "חיש גד" שפורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3361 מיום 17.7.86 עמ' 2748:

1. תחילת מכירתם של הכמות הנוספת של כרטיסי "חיש גד" 2/1986 (25,000 ש"ח) ב־21.1.87.
2. כמות הכרטיסים הנוספת היא: 1,512,000 כרטיסים.
3. הכמות המדויקת של הכרטיסים הזוכים היא: 481,020 והסכום הכולל של הפרסים הנכללים בכרטיסים אלה הוא: 2,055,275 ש"ח.

אליצור גורן
מנהל כללי

אוניברסיטת חיפה
חטיבה ללימודי האשה
הרצאה בנושא
נשים בגופים ציבוריים דתיים
תנתן ע"י חביבה אבי־גיא, עו"ד
יו"ר האגף למעמד האשה בנעמ"ת, וחברת מועצת עיריית תל אביב
ביום חמישי 22 לינואר 1987 בין השעות 14.00–16.00, בחדר 715 בבנין הראשי
ההרצאה תנתן בחסות נשים למען נשים, ארצות הברית – ישראל
הציבור מוזמן

אוניברסיטת תל־אביב
המרכז לפתוח על־שם פנחס ספיר ליד אוניברסיטת תל־אביב
המכון למחקר חברתי ליד החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
ערב עיון
במסגרת הכינוסים השנתיים
לזכרו של אהרון זאב ז"ל
בנושא: תהליכי התנכרות בחברה הישראלית
18.00 – הרצאות
פרופ' שלמה דשן – "לזהות עיוור בישראל"
ד"ר חנה הרצוג – "סטריאוטיפים בפוליטיקה הישראלית"
ד"ר חיים חזן – "על הרטוריקה של הזיקנה"
פרופ' אפרים יער – "לאומנות, התנכרות וניכור בישראל"
המנחה: משה ויסמן
19.30 – הפסקה – יוגש כיבוד קל
20.00 – דברי פתיחה:
משה וייסמן, "הרהורים על אלימות סימבולית".
דיון פתוח בהשתתפות הקהל.
ערב העיון יתקיים ביום ה', כ"א בטבת, תשמ"ז, 22 בינואר 1987, בשעה 18.00, באולם אפשר, בנין נפתלי, קרית האוניברסיטה, רמת אביב.

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

ארנון וכספי: לא ידענו

שני עורכי־הדין המנוסים, רם כספי ויגאל ארנון, טוענים כי "הפגישה הלילית" הופסקה לאחר שנודע להם, בעת הפגישה ממש, כי המתלונן, אלברט אזולאי, נחקר במשטרה יום לפני כן. כיוון שכך, סיפרו לי בשעתו כספי וארנון, הוחלט לאלתר לפזר את הפגישה. כוכה, ימים מספר לאחר פתיחת החקירה, המציא עו"ד ארנון למשטרה פרוטוקול של "ישיבת הלילה", שממנו עולה כי משתתפיה ידעו שעמר ביקש לחקור את טענת השוחד של אזולאי, כפי שפורסם באמצעי־התקשורת.

במלים הרבה יותר פשוטות ניתן לומר: שני עורכי־הדין טוענים "לא ידענו" באשר לעובדת חקירת אזולאי, אם כי ידעו על כוונה לערוך בעתיד חקירה של הפרשה.

עתה מונח חומר החקירה בידי צוות משפטנים בפרקליטות המדינה, ולאחר שזה יגבש את עמדתו יכריע היועץ המשפטי לממשלה בשאלה האם להעמיד לדין את משתתפי "הפגישה הלילית". הטענה של "לא ידענו" – "טעות בעובדה" במקרה זה – מעוגנת הן בחוק (חוק העונשין) והן בפסיקת בית־המשפט העליון. נראה שהגופים המשפטיים שידונו בקרוב בפרשת משתתפי "הפגישה הלילית", לא יכלו לחתור על ניתוח טענה זו.

סעיף 17 לחוק העונשין, הדן "בטעות בעובדה", קובע: "העושה מעשה או מחדל בהנחה כנה וסבירה אך מוטעית, בדבר מצב דברים – אינו נושא עליהם באחריות גדולה מזו שהיה נושא בה אילו היה מצב הדברים לאמיתו כפי שהניח, והוא כשאין הוראה אחרת מפורשת או משתמעת".

אחד מפסקי־הדין המנחים הנוגעים למושג "טעות בעובדה", והנלמד על־ידי סטודנטים למשפטים, ניתן על־ידי בית־המשפט העליון באוקטובר 1950. פסק־הדין ניתן על־ידי שלושה שופטים שהלכו לעולמם: ד"ר מנחם דונקלבלום, פרופ' הרב שמחה אסף ופרופ' משה זילברג. בפסק־הדין דובר באשה שהואשמה בהריגת בעלה. האשה זוכתה, לאחר שבית־המשפט המחוזי בחיפה ובית־המשפט העליון, שאישר את הזיכוי, קיבל את טענת פרקליטה, ולפיה היתה לאשה "טעות בעובדה".

להלן סיפור המעשה: הבעל, אזמר אלנג'ס, מהכפר בית דג'ן בליל העליון, יצא את הבית לבלות במקום אחר, והשאיר את אשתו, סמיה, לבד בבית עם הילדים. האשה הפצירה בו לבל יילך כי פחדה להישאר לבדה, אך הוא הרגיע אותה כשאמר לה: "אל תפחדי, הרובה אצלך, ואם מישהו ידפוק על הדלת קראי: מי, ואם לא יענה – ירי בו".

בחצות הלילה התעוררה האשה משנתה, שמעה קול דפיקות על הדלת ושאלה, חוזרת ושאלה: "מי שם?" אך האיש לא ענה. בינתיים התרחק הדופק האלמוני מפתח הבית, קרב אל החלון ודפק על התריס. שם נתבקש להזדהות ושב לא נענה, והחל לטפל בפתיחת התריס והספיק להוציא את הזר התותחן שבמסגרת החלון. עתה נבהלה האשה מאוד, חשבה כי גבר זר מנסה לפרוץ אליה ולאנוס אותה, נטלה את הרובה וירתה שלוש יריות מבעד לתריס המוגף. כשסיימה לירות פתחה את החלון, ולתדהמתה ראתה כי הגבר המת המוטל על הקרקע אינו אלא בעלה.

שופט בית־המשפט המחוזי בחיפה (בתוארו אז) ד"ר משה עציוני (לימים שופט בית המשפט העליון שבינתיים יצא לגימלאות), ובית־המשפט העליון, זיכו את האשה מעבירה של הריגת בעלה לאחר שקבעו, כי עשתה זאת מתוך "טעות כנה והגיונית", כלשונם של השופטים.

בשום מקום בפסק־הדין לא נקבע, כי לאשה היה רמז קל שבקלים שהאלמוני הוא בעלה.

נחזור לעניין "הפגישה הלילית": עו"ד ארנון, בפרוטוקול שהמציא לחוקרים, מאשר כי משתתפי הפגישה ידעו על חקירה עתידית. האם הידיעה על חקירה עתידית אינה סותרת את אחד משני היסודות של הגנת "טעות בעובדה" לאמור, שהטעות לא היתה סבירה ומה עם אמצעי התקשורת שדיווחו בהרחבה על חקירתו של אזולאי ועל היעלמו מחוץ החקירות? מדוע לא דאגו עורכי־הדין הוותיקים לשאול תחילה את המוזמן לפגישה (אזולאי) את השאלה המתבקשת: מר אזולאי, האם כבר נחקרת במשטרה? האם לא די בידיעה על החקירה העתידית כדי להצביע על ביצוע עבירה לכאורה? (בלי לקחת בחשבון אם ידעו או לא ידעו שאזולאי כבר נחקר ממש במצ"ח).

כדאי להדגיש היבט נוסף של סוגיה זו: השאלה אם לקבל את הגנה של "טעות בעובדה" מועלית ומוכרעת בבית־המשפט. נטל ההוכחה על טענת הגנה זו הוא על הנאשם בבית־המשפט. מעניין יהיה לדעת מה יהיו השגותיהם של הגורמים המשפטיים כאשר ידונו בקרוב אם להעמיד לדין את משתתפי "הפגישה הלילית".

עו"ד ארנון – לפזר את הישיבה

"ביטוח משנה" לעיסקת־טיעון

עו"ד שמואל שפיגלר (44) מנתניה, זוכה בסוף השבוע האחרון מאשמה של סיוע להוציא כספים במרמה מהקבלן אהרון גיבור, שהתפרסם לפני שנים מספר כמי שקיבל מעמד של עד־מדינה במשפטו של שמואל רכטמן. השופט אריה אבן־ארי החליט לזכות את עו"ד שפיגלר לאחר שקבע, כי עדי התביעה אברהם ויזל ויצחק גת (רכוש), בסיועו של עו"ד עמיחי סגל, הפילו את הנאשם ברשתם כאשר העידו עדות־שקר.

בית־המשפט נתן אמון מלא בעדותו של שפיגלר, וקבע כי הוא (שפיגלר) לא ידע שעדי התביעה "ניפחו" במרמה חוב של גיבור, וניסו להוציא ממנו במרמה (ב־1981) 175 אלף שקל (שפיגלר הוא פרקליטו של הבנק הבינלאומי בנתניה, והבנק היה צריך לקבל את החוב).

יש בהכרעת־הדין ביקורת על עבודת המשטרה, שלא גבתה את מלוא גרסתו של שפיגלר, וכמו־כן איסורים אחרים המלמדים שהמתלונן בפרשה, אהרון גיבור, הסתבך יותר מפעם אחת עם החוק. השופט קבע, כי גיבור שיקר לא־פעם בעת עדותו במשפט זה.

אחד הנושאים הבולטים בהכרעת־הדין היא ביקורתו של השופט אבן־ארי על עסקת־הטיעון יוצאת־הדופן שנערכה עם עו"ד סגל. השופט כתב בקשר לכך, כי בית־המשפט טרם ראה עסקה כזו. עסקת־הטיעון נעשתה בשעתו בין פרקליטות מחוז המרכז הקודמת, עו"ד שרה סירוטה (היום שופטת בביהמ"ש המחוזי), לבין סניגורו של עו"ד סגל, עו"ד אריה קמר. בהסכם עם עו"ד סגל נכתב, כי אם לא ימלא אחר התחייבויותיו יבוטל ההסכם וכל דבר שמסר הנאשם "לא יוכל לשמש כראיה נגדו וכן לא יובא להעיד למורת־רוחו".

שרה סירוטה – ביקורת על עסקת טיעון

השופט אבן־ארי קבע בקשר לכך, כי הסכם זה נוגד את הנחיותיו של היועץ המשפטי לממשלה הקובעות, כי אם העד לא יעמוד בדיבורו הרי כל חומר הראיות שנתגלה ישמש כראיה נגדו.

השופט מייחד קטע נוסף לעסקת־הטיעון, והוא מתייחס למכתב שהציג לבית־המשפט הסניגור, עו"ד אורי וגמן. המדובר במכתב שכתבה בשעתו פרקליטת המחוז עו"ד סירוטה לסניגור עו"ד קמר (10.4.84).

במכתב כתבה סירוטה את הדברים הבאים: "במידה ובית־המשפט לא יאשר את עסקת־הטיעון, יורשה לנאשם עו"ד סגל לחזור בו מהודעתו, ואם לא ניתן לו הדבר בבית המשפט המחוזי תסכים התביעה לביטול הודאתו בערעור, אם יוגש כזה" (נראה, שצריך להיות 'הודאה' גם בפעם הראשונה – צ.ה.).

על מכתב חריג זה כתב השופט, כי הוא מעניק לעו"ד סגל "ביטוח משנה", ומתיר לו לחזור בו מהודאתו גם בניגוד להחלטת בית־המשפט המחוזי ואפילו בערכאת הערעור, וזאת אם בית־המשפט המחוזי לא יאשר את עסקת־הטיעון. "נעשה כאן ניסיון לעקוף את החוק, הקובע שאין בית־המשפט קשור לעסקת הטיעון", כתב השופט אבן־ארי. ראוי לציין, כי במאי 1984 אימצה השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן את עסקת־הטיעון עם עו"ד סגל, והוחלט לגזור עליו שישה חודשי מאסר בפועל.

עו"ד וגמן טען שהסניגוריה הסתירה משך זמן מכתב זה מפניו, ואילו טענתה של התובעת, עו"ד חנה ברזלי, היתה כי הדבר נעשה בתום־לב בגלל המסמכים הרבים שהיו בתיק זה. על כך כתב השופט: "השאלה כיצד הועלם קיומו של המסמך נ/3 (מכתבה של סירוטה לעו"ד קמר – צ.ה.) בפני הסניגוריה אין בידי בית־המשפט לקבוע באם הדבר נעשה בזדון או בשגגה, ואם במחשבה תחילה לערוך המסמך בצורה 'תכסיסנית' לסניגורו של סגל, בידיעה ברורה שאין תכתובת זו נכללת במסגרת חומר הראיות הניתן לעיונה של הסניגוריה בתיק. לכאורה זכה סגל לחסינות – הוא רשאי למסור כל דבר למשטרה – ובמידה והדברים יוכחו כשקר הרי לא ניתן כלל להעמידו לדין על שקריו, יש לו חסינות בפני החוק. ועוד זה, שותפם של הגנבים, אמין על הפרקליטות הצריך לשמש כאבן־היסוד להרשעתם בדין של הנאשמים (הכוונה להרשעתו של שפיגלר – צ.ה.)".

עו"ד כספי – ההבטחה ליועץ המשפטי

יש שוד ללא גניבה?

לפני כחודשיים נעצר המשקולן האולימפי לשעבר, אבנר וייץ, כחשוד בהשתתפות בביצוע שוד של יהלומים בשווי של 200 אלף דולר במלטשה באור־יהודה. בעלי המלטשה הוא חנן בכיינוף, שגם הוא נעצר בפרשה כשותף למעשה השוד ולתיכנונו. וייץ נעצר בנמל־התעופה בן־גוריון בדרכו לחו"ל, שבוע לאחר השוד. גם בעלי המלטשה נעצר ונגד השניים, יחד עם נאשם שלישי, הוגש כתב־אישום לבית־המשפט המחוזי ובקשה לעצור את הנאשמים עד לתום ההליכים. לטענת התביעה השתמשו הנאשמים בשלושה אקדחים כדי לבצע את השוד.

בבקשה למעצר טען סניגורו של וייץ, עו"ד שלמה קנה, טענה משפטית ראויה לציון; לטענתו, אין במקרה הזה גניבה, מאחר שהתביעה טוענת שוייץ פעל בשיתוף־פעולה עם בעלי המלטשה. בנסיבות האלה, טען עו"ד קנה, יש פה ניסיון לקבל דבר במרמה מחברת הביטוח, ואולם שוד אין פה כי גניבה אין פה. "אין שוד ללא גניבה ואין גניבה של אדם מעצמו", אמר הסניגור. טענות אלה היו בין הטענות ששכנעו את השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן לשחרר את וייץ בערבות למרות שנעצר בדרכו לחו"ל.

המשנה לפרקליט המדינה, עו"ד דורית ביניש, הגישה ערר לבית־המשפט העליון, שנדון על־ידי השופט מנחם אלון, הנחשב לשופט המקל עם הנאשמים בסוגיית מעצרם עד לתום ההליכים. הסניגור ציטט לשופט החלטות שהוא עצמו נתן בעניינם של אבי צור ואברהם גינדי ז"ל, ששוחררו ממעצר עליו.

על כנפי הדימיון

בוא ננתק עצמנו הבוקר, לשעה קלה, מן המציאות היום־יומית. נפליג על כנפי הדימיון. מישהו כבר דאג לתסריט. והוא גם טוען שהפרויקט הדימיוני שלו יכול להפוך למציאות במהיר מפתיע. בניגוד לפרויקטים ישראליים, שהוכרזו עליהם במכסים, הגיגות וכתבו עליהם מכון רב (תעלת הימים, למשל), המדובר עתה הוא באוטוסטרדה לאורכו של הקוטב הצפוני, מאלסקה לשפיצברגן, מאמריקה לאירופה, במחיר – לא תאמינו פחות ממיליון דולר. המציע אינו תמהוני או חוזה, אלא אדם העומד בראש חברת נפט אמריקאית גדולה.

זאת תכניתו, של הרולד היינג, סגן־נשיא של חברת הנפט "ארקו": הוא מבקש לסלול אוטוסטרדה שתיקרא דרך־העולם מספר אחד, בקוטב הצפוני, עם הסתעפויות לרוסיה, לאירופה ולגרינלנד. והוא גם מבקש להקים עיר מסודרת בקוטב הצפוני.

ה"אספלט" של האוטוסטרדה יהיה "חצץ" של קרח. החומר כבר נוסה והוכיח את עצמו זאת החוקר באיים מלאכותיים, שהוקמו חברות נפט, להציב עליהם מגדלי קידוח. ייצור ה"חצץ" פשוט להפליא: המכונה המפלסת את הדרך לאוטוסטרדה, חוצבת אותה בתוך הקרח, מתיזה מים מצינורות; המים ניתזים באוויר הקר קופאים ומקבלים צורת גרעיני־חצץ. המכונה כובשת אותם, בדרכה קדימה. כביש החצץ הקפוא גם קשיח וגם גמיש במידה מספקת שלא יישבר. ייצור החצץ כל כך זול, שלפי האומדנים של היינג תעלה סלילת הכביש, מקצה אל קצה, רק כמה מאות אלפים של דולרים, ובשום אופן לא תעלה על מיליון דולר.

מעניין תיקח המכונה הגדולה מים להתזה? פשוט. היא תשאב לתוכה חתיכות קרח, תמיס אותם ותתיז את המים התוצה, מבחינה מסחרית, טוען היינג, תהיה לכביש החדש חשיבות גדולה, גם אם בריה"מ לא תרצה להשתמש בו. באמצעות הכביש ייפתחו שווקים חדשים וייפתחו שווקים קיימים באירופה לסחורות שיגיעו מצפון־מערב קנדה ומאלסקה.

את המים למכונה אפשר לשאוב גם מן האוקיינוס הזורם מתחת לשכבת הקרח. יתקעו צינור שאיבה לעומק 200 מטרים, ישאבו את המים ויובילו אותם בצינור שישתרך אחרי המכונה. כך גם יסופקו מים לעיר־המטוס "פולסטאר" (כוכב הקוטב), שתהיה מרכז למסחר ולמגורי האנשים שיעסקו בו, סמוך מאד לציר הצפוני. מן המים הללו, שמתחת לשכבת הקרח, גם יידוגו דגים ושרימפס, למאכל. ירקות יגדלו בבתי־חממה.

את הסחורות יובילו משאיות שנועדו לנסוע בתנאי קור מירבי. הן בנויות לכך. הצד־הקרח ימנע החלקה. וכך ינועו סחורות, הלוך ושוב, סמוך מאד לגג העולם. יש לו גם מחשבות על האפשרות לנצל את השדה המגנטי של הציר הצפוני לצרכי הפקת אנרגיה – להפעלת ציוד, לתאורה, אולי לתעשיה. הנושא הזה עוד לא נחקר עד תום, אך גם אותו בודקים למען הרולד היינג.

תכניתו כבר זכתה בתהודה. תחילה הגיבו, כדרכו של עולם, בנענוע ראש ובחיוכים. אחר כך, כבר חשבה שניה, נשמעו קולות שאמרו שהאיש רציני יותר ממה שזה נשמע בקריאה ראשונה. בסופו של דבר, אנו חיים במאה שבה מה שהיה מדע בדיוני במחציתה הראשונה נחשב היסטוריה בימינו.

טיסה לחלל (כמעט)

ובכן, במאה שבה אבות קראו על טיסה לירח בספריו של ז'ול ורן וה.ג'. וולס, זכו הם ובניהם לצפות בשידור חי בטלוויזיה, שבו נראה האדם הראשון מציב רגליו על הירח. וחוויותיהם של האסטרונאוטים נעשו נחלת הכלל, בסרטים תיעודיים ובסרטים מסופרים בדימיונם. עכשיו, בשבועות הקרובים, כבר יוכלו ילדים ומבוגרים לעבור אישית את חווית ה"טיסה" לירח. בדיסנילנד, קליפורניה, בשלמות ההכנות להפעלת פרויקט יקר (32 מיליון דולר), שבו יוכלו משלמי־כרטיסים לחוש במשך ארבע וחצי דקות את אשר חשים אסטרונאוטים המתקרבים בחלל.

מומחי החברה עמלו במשך שנים ליצור ארבע חלליות גדולות, עם ציוד הדמיה משוכלל, שנרכש מחברה בריטית העוסקת בייצור, לצורך הכשרת טייסים למטוסי־ג'אמבו. בעזרת ציוד מכאני משוכלל, יקנו החלליות ל"נוסעים" תחושה של נסיעה ותנודות, כמו בחללית של ממש. ומבעד לחלונות יוקרנו להם, באמצעות מירבית, סרטים, מראות וקרני־לייזר, שיקנו לצופים תחושה של נסיעה אמיתית בחלל. תהיה סינכרוניזציה מלאה בין התנודות של החללית לבין המראות המוקרנים במבנה הגדול האופף את החללית.

כדי להשלים לילדים את תחושת המסע לחלל, ייסבכו הכרטיסים במכונות ושמה "סטאר פורט". הם יוכלו לשמור את הכרטיסים למזכרת ולספר לחבריהם על המסע בין הכוכבים. ואת העיקר כמעט ששכחתי: הטייסים יהיו רובוטים. שמו של הטייס: רקס. הוא יפעיל את המנגנונים, ידבר אל הנוסעים. הכל כמו באמת.

התעוררו בעיות קטנות, בכר הגדולות, שתבעו פתרון. תנודות של החללית והמראות המשוטטים בחוץ, יכלו לגרום אצל נוסעים רבים למרי בחילה ומחלת־אוויר. במשך חודשים ארוכים עמלו מומחים לפתרון הבעיה, שהיתה עלולה לגרום נזקים כספיים גדולים לחברה. היה חסר שאמהות דאגניות יפיצו את השמועה, או הידיעה, שילדיהן הקיאו או חשו ברע בחללית, ומיד יתבטלו תורי הממתינים לטיסה. היה איפוא צורך בסינכרוניזציה מחושבת בין תנודות הכלי לבין כל מראה שהוקרן מחוצה לו, ויעיקות של עשיית השניה, כדי שלא להלחיץ את הילדים והמבוגרים. נבנה מכשור מיוחד לכך, והוא נוסה כמה פעמים, עד שנמצא הפתרון האידיאלי.

תחילה, חשבו שכל טיסה תימשך 20 דקות. הכלכלנים והמחשבונאים מצאו שהחברה תפסיד, אם תהיה השהות כל כך ארוכה. הם המליצו, על סמך חישוביהם, ששלוש־וחצי דקות הן הזמן האופטימלי. מומחים אחרים בחברה חישבו ומצאו כי שלוש־וחצי דקות הן משך־זמן קצר מדי והוא יגרום ללקוחות תחושה שרימו והונו אותם. חמש דקות הן הזמן המתאים. ירדו לארבע־וחצי.

גם לאחר שהוכנו ארבע חלליות, שיפעלו בו זמנית, נמצא כי רק 1,660 אנשים יכלו ליהנות בכל שעה מן ה"טיסה" בחללית. וזה רק שליש ממספר האנשים המבקרים במתקנים אחרים של דיסנילנד בשעה. על כן, ארגנו את התצוגה כך שהמשתתפים יעברו תחילה דרך אולמות־ענק שיוקרנו בהם קטעים מ"מלחמות הכוכבים", כדי לספק אוירה. כך תהיה גם ההמתנה פחות מעיקה, או מציקה. בקצור, חשבו על כל פרט.

בעוד שנים לא כל כך רבות – מאמינים – שלא יהיה צורך בציוד הדמיה. יוטסו לחלל באמת. שם, למעלה למעלה, ובדרך יראו, ממעוף הציפור, משאיות כבדות נעות באוטוסטרדת הקרח של הקוטב הצפוני.

עם הפנים לישראל?

מאת בני לבראו

לוס אנג'לס

לפני שבועות מספר אמור היה מפגש היכרות צנוע להתקיים בין סטודנטים ישראלים השוהים בלוס אנג'לס, לבין הקונסול הכללי של ישראל, איתן בנצור, ועמיתו העוסק בקליטת אקדמאים, עמוס חרז. אחד מעובדי הקונסוליה, בעצמו סטודנט, הפציר בבנצור לא לבוא: "מפאת כבודך", אמר, "אני מבקש ממך לא להופיע. לא יגיע לשם אף לא סטודנט אחד. למה לך להתבזות?". הקונסול הכללי שקל את הפניה, הגיע למסקנה שהנה "אמרתי לעצמי שגם אם יבוא סטודנט אחד בלבד, אשמח לשוחח איתו". למפגש באו כמאה איש ובהם כ־60 סטודנטים.

קבלו כ־500 פניות טלפוניות. 160 איש התייצבו לקבל פרטים נוספים. נוצר מגע אפקטיבי עם אלף איש לפחות.

מסקנתו סגן הקונסול הכללי, יצחק אלון, נזהר שלא להיתפס להגזמות: "אין תנופת עליה", הוא מסכים. "אבל יש ישראלים החוזרים הביתה. חשוב לדעת על כך. מאז הוכה הקונסוליה למטבות, גילינו שיש תנועת שיבה. לא תנופה אבל קיימת. עד כה חוזרים, בממוצע, כמאה איש ליום. המבוק יהיה בקיץ. ואם בתוך שנה ישובו אלף איש זה יהיה טוב".

במשרדי הקונסוליה מעריכים כי קהילת הישראלים בדרום קליפורניה הושפעה לטובה משינוי הנסיבות. מה שמצטייר פה עד כה כמאות מלווה בגנאי – שתופה על היעדר מדיניות, – תסך לריאלגן מוחס. "ההקפה לא עוד ירידה". "אלו הוליכה בין הטיפות – קירוב הישראלים תוך הבהרה שאין בכך משום מתן לגיטימציה – היא מדיניות נבונה יותר". אלון חייב להפעיל את כישוריו הדיפלומטיים. קל מאד לחצות את הגבול הדק המפריד בין קירוב לבין התעלמות מהבעיה. בוא התגובה האופיין נזהר שלא להגיע למסיבות שאליהן הזמן עם כך, כאחד מהחברה. "הודעתי שאני מגיע רק אם מאפשרים לי לדבר על שיבה הביתה. שום קשר בינו לבין ישראלי וגר פה אינו יכול להתבסס על ידידות המתעלמת מהנושא". המפגש נדחה למועד אחר.

המדיניות החדשה, המלווה בפרסום רב, חייבה את הקונסוליה להיערכות יעילה יותר. "חשוב מאוד", טוען אלון, "שהקונסוליה תתארגן להגשת שירות טוב בנושא. כל המערך חייב להשתפר. הדימוי חשוב מאין כמוהו. ישראל הקטנה הזאת, הבבואה של הבית, נמצאת בקו הראשון. אם מישהו כאן אינו יכול להחזיר טלפון כמו שצריך – אני אינני יכול להחזיר אדם הביתה".

אמיסטר ... לפי, משאבים נוספים. "יש בארה"ב יותר יורדים ישראלים מאשר עולים לישראל, ומדינת ישראל חייבת להשקיע יותר כסף בנושא", טוען אלון. "15 שליחים פועלים פה בחינוך, בעידוד עלייה ובקירובה של ישראל. אני צריך לקרבה אני צריך להסביר לחבר'ה מה זה ישראל? את המיליונים שמשקיעים בהעלאת יהודים שאינם עולים יש להשקיע בהחזרת הישראלים. אם לא יספקו לנו אמצעים – זה לא יילך.

"אתמול הייתי במשחק כדורסל בין נבחרת ישראל לנבחרת יו.סי.אל.איי. היו שם מאות ישראלים, וישראל ניצחה. הקהל השתולל. בכל פעם שישראל זכתה בנקודה גברה ההתלהבות. מסקנתי: הם אוהבים את ישראל, הם שומרים על זיקה. אפשר להחזיר אותם".

בחודש הבא אמור ראש הממשלה יצחק שמיר להשתתף – במסגרת ביקורו בארה"ב – במפגש עם ישראלים השוהים בדרום קליפורניה. ביום העצמאות ה־39 למדינת ישראל תארגן הקונסוליה מסיבה ... הוויל. "אם נגיע אל העיתית שבחבורה", אומר בנצור, "אם ניצור קשר טוב עם 10,000 איש מתוך מאה אלף – אני אראה בכך הישג גדול. אלה האנשים וזה הכוח שמדינת ישראל זקוקה להם".

המחלקה המשפטית מתרחבת

האבות־המייסדים של התנועה הקיבוצית בוודאי לא העלו בדעתם כי התנועה והאידיאה המפוארת שהגו והקימו, תמצא את עצמה בעשור השישי לקיומה, נזקקת לשירותים מתרחבים של עורכי דין ויועצים משפטיים, בעקבות התסבכויותיה בשוקי הכספים והמניות. עד לפרוץ "משבר־בלאס" התרכזה עבודת המחלקה המשפטית של התק"ם בעיקר במתן ייעוץ לאגפי החברה בעוד השירות לכל המיגזר הכלכלי של התנועה על תאגידיה השונים, ניתן על ידי עורכי דין חיצוניים. כיום, האחריות למתן השירותים המשפטיים לכל המערכת התנועתית המורכבת של התק"ם, לרבות המגזר הכלכלי הרגיש, מוטלת על המחלקה המשפטית של התנועה.

חבר קיבוץ גינוסר, עו"ד אלי גולדשמידט, המכהן כמנהל המחלקה המשפטית של התק"ם, אומר ב"תקשר" (דפי מידע פנימי מהנעשה בתק"ם) כי "זוהי משימה כמעט בלתי אפשרית לחמישה עורכי־דין (כולם חברי קיבוצים). אנו נעזרים במידת הצורך בעורכי דין חיצוניים. אולם האחריות מוטלת עלינו, וככל שהזמן עובר הולכות ומתרבות המשימות והעול נעשה כבד.

אנו נמצאים היום בעידן שבו כל מערכות הכלכלה והחברה הפכו להיות מורכבות מאד. מתנועה אינטימית ואידיאולוגית הפכה התק"ם לתנועה אדירה בהיקפה, מורכבת מאד מבחינת המבנה שלה ושרויה בעידן של פיזור הולך וגובר במעמד הציבורי של הקיבוץ. התחייבה הקשה של ה"סמוך" וה"יהיה בסדר". השיקול המשפטי הפך להיות גורם מרכזי בפעילויות השונות, הן ברמת הקיבוץ היחיד והן ברמת התנועה.

מזכירי קיבוצים, מרכזי משק וגזברים חייבים היום להיעזר בעורכי־דין כדי לנהל את ענייני קיבוצם. ייעוץ משפטי בזמן הנכון מונע פעמים רבות הסתבכויות, כיוון ששנים רבות אחר כך לא ניתן לצאת מהן. החברה בכך הולכת וגוברת הביקוש לשירותים המשפטיים נמצא בתהליך עלייה מואץ. התק"ם משלב בתוכו הן את המבנה הקונצרני הכלכלי המסועף (דוגמת כור, או בנק בהיקף בינוני) והן את המבנה הקואופרטיבי של כ־170 קיבוצים, שכל אחד מהם הינו עולם בפני עצמו בעל זיקות מסועפות בינו לבין חבריו, בעל זיקות בינו לבין התנועה, בעל זיקות בינו לבין קיבוצים אחרים ובינו לבין המפעלים האזוריים, מציין מנהל המחלקה המשפטית בתק"ם.

רמת השופט: "לקראת ימים קשים יותר"

מרכז המשק של קיבוץ רמת השופט, רן חכים, מציג בעלון המשק את הערכותיו למצבו הכלכלי של הקיבוץ הוותיק. "לא בשמחה אני מגבש את הערכתי שמצפים לנו ימים קשים יותר. בשנים האחרונות הורע מצבנו הכלכלי. שנים אלו אופיינו בהשקעות כבדות בייצור, בגידול הוצאות הקיום, בחלקן כתוצאה מגידול האוכלוסיה ובחלקן כתוצאה מעלייה ברמת החיים".

"ההשקעות בתעשיה אופיינו באפשרויות המימון הנוחות, דבר שיצר אשליית רווחה חורגת מגבולים למערכת. בשנים האחרונות הצטברו השקעות מעל ומעבר ליכולתנו. הדבר גרם לגידול החוב הממשי שלנו עד לכ־6 מיליון דולר. מבחינה זאת אנו צועדים במדרון מתוך בקוד דוח בו הוא נעשה תלול הרבה יותר ועלינו להחליט האם אנו מסתובבים וחוזרים לצעוד במעלה ההר או הם החלילה ממשיכים לרדת במדרון".

"היקף חוב של כ־6 מיליון דולר מול היקף ייצור של כ־13 מיליון דולר והחזר הלוואות שנתי של כ־3 מיליון דולר – אלה נקודות הבוחן העיקריות המצביעות על חומרת המצב. ביחס למשקים אחרים רמת השופט נמצא באיזה שהיא נקודה באמצע. ישנם משקים שהיקף החוב שלהם עולה על סך הייצור השנתי והמצב קשה הרבה יותר. ישנם גם משקים כמעט ללא חוב".

בין השאר מציין חכים כי רמת השופט לא השתוללה בשנים האחרונות. "איננו מהקיבוצים שבנו פרויקטים צרכניים גדולים כמו אולמות לספורט ולמופעים, מרכזי בית־ספר ומטרדים ועוד. עשינו את המעט שמצאנו כחובה לעשות. אך בכל זאת מעבר ליכולתנו".

"מה שמחריף במיוחד את המצב היא המדיניות הכלכלית ונטל המימון הקשה שהפך את החוב לחוב מעיק במיוחד והעמיד בפני הקיבוץ את הצורך לגייס מדי שנה סכומים גדולים לצורך מיחזור החוב, ובתנאים קשים יותר".

"בשנה־שנתיים הקרובות עלינו לנקוט באמצעי ריסון מרביים. עלינו לבצע השקעות הכרחיות בלבד ולצמצם הוצאות. להוסיף כל הניתן לחיסכון (חשמל, מים וכו'). נצליח לא להגדיל את חובנו בשנים אלה ויותר מכך, אם נצליח לצמצמו – עשינו דבר חשוב והכרחי. הדבר אינו קל ואינו פשוט. אני יודע שכאשר הוא בא על רקע לחץ ומתח בעבודה הוא לעיתים אפילו אינו מובן. אבל אני חש את החובה לאמר אותו בבהירות ובחריפות ומוטב עכשיו לפני שיהיה מאוחר", מסיים רכז המשק של רמת השופט.

דפנה: חריגות ללא תקדים בתקציבים האישיים

באסיפה הכללית של קיבוץ דפנה דווח לא מכבר על חריגות בהיקף ללא תקדים מהתקציבים האישיים. ישנן 95 משפחות ויחידים שלהם חוב. מתוכם יש כאלה שעברו את הסך של 1000 ש"ח. בעלי החוב יוצרים סך של כ־60 אלף דולר חוב למשק כולו. בעבר ישב האחראי לנושא עם מספר משפחות. השיחות הובילו לסגירת החוב. כיום, בגלל ההיקף הגדול, אין אפשרות פיזית לשבת עם כולם ולסגור את הנושא. באסיפה צוין, בין השאר, כי התופעה לא היתה מעולם בדפנה. גם במשקים אחרים זה קרה, אך לא ביחס דומה. הובעה בין השאר, טענה שהרב הקיבוצים חרה מדי ואין הציבור יכול לעמוד בהם. ישנם חברים שאינם יכולים לכסות את חובם.

נוצר פער בין אלה שחיים מתקציב הקיבוץ ואלה החיים מאמצעים שבחוץ. יש לאפשר לפרוש את חובן של המשפחות ה"כבדות" על זמן ממושך יותר ולשוחח אתן. על נושא הרכוש ניתן להתגבר. גם בעלי הרכוש נכנסו לחוב בתקציבם. חברים לא עשו את הצעד המתחייב המורה על הדרה ברמת החיים.

הוחלט לבחור צוות בן 4 חברים שיגבש תכנית ואחרי כן יטפל בחיסול החובות תוך שנתיים־שלוש. לצוות ניתנה סמכות מלאה בקבלת החלטותיו וביצוען המיידי מבלי להחזיר את הנושא לאסיפה.

דנג מקשיח עמדתו

מאת פטריס דה באר

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

הפגנות הסטודנטים הביאו על סין את המשבר השלטוני החמור ביותר שידעה מאז נפילתה של "כנופיית הארבעה" ● מאחורי הקלעים נמשך המאבק בין השמרנים וחסידי הרפורמות

פקינג

הידיעה על פיטורי המזכיר הכללי, חו יאובנג, ששודרה ביום שישי שעבר בטלוויזיה הסינית, הופיעה למחרת בכותרות־ענק בעיתוני סין אך ללא כל דברי פרשנות. מאז פברואר 1980, החזיק חו בתפקיד זה, תודות לשיתוף־הפעולה הממושך שלו עם דנג שיאופינג. עם זאת, הלה הוא שהנחית עליו את המהלומה. שכן גם אם חו נשאר לפי־שעה בפוליטביורו ובוועדה המתמדת שלה, הקריירה שלו נמצאת בסכנת חיסול. פיטוריו היו פרי פשרה שנועדה מעל לכל להעניק מראית עין של יציבות ואחדות למשטר, ולהפחית ככל האפשר מחשיבותו של המשבר הפוליטי החמור ביותר בסין בעשר השנים האחרונות.

מזה שנים הטיל חו את כל כובד משקלו בזכות רפורמות פוליטיות, שבעיניו אין להפרידן מרפורמות כלכליות. הוא נתקל בהתנגדות השמרנים הקיצונים בלשכה הפוליטית, ובעיקר, צ'אן יון, חו שיאוש ופאנג ז'אן. אך מאז הופסקה בתחילת 1984 המערכה נגד "הזיהום הרוחני" (ההשפעות מערביות נלוזות) נראה שהללו איבדו את השפעתם.

תנועת "שתי המאות"

בספטמבר 1985, בקונגרס המפלגה, השמיע צ'אן אזהרה שכוונה אל שוחרי הרפורמה ועוררה רעש. הוא אמר כי הרפורמות הכלכליות נתקלות בקשיים. "ההיפתחות לעולם מבחוץ" מביאה לא רק מטבע לגיות חדשות אלא גם ג'ינס, שיער ארוך וריקוד. הרפורמה הפוליטית מקבלת תנופה רבה מדי. הוא הצליח להשיג פסקיון כלכלי.

לעומת זאת, הוצאה תנועת "שתי המאות", על שם "מאה הפרחים ומאה האסכולות" של 1957 (תנועה שידעה אז עדנה קצרה, עד שכל המגבות שעלו אז לפני השטח הוסלו על־ידי מאו). מנהיגי המפלגה קראו לאינטלקטואלים להתדיין בחופשיות, לערוך אידיאולוגיה ק־ אינה הולמת עוד לתנאיה של סין כיום. "אם לאזרחים אין אפילו הזכות להביע את דיעותיהם על הפוליטיקה, המשמעות להיות אזרחי ציר שמור, איך יוכלו להיות אזרחי המדינה, כפי שקבעת החוקה?" כתב יומן העם ב־30 במאי 1986.

גם אם המפלגה נשארת שליטה ללא־עוררין על המדינה, הופרו אי־אילו כללי טאבו, מוקים נינבעו. די בחיים המופרו. נראה שמהקיץ האחרון יצאו השמרנים למתקפה חדשה. ניצלו את דאגת הקאדרים למעמדם, את הקשיים הכלכליים ואת המשבר שאפיין בשחיתות ופרוטקציה. בניגוד לעבר, הקשיים הדי משבר עלו יותר לפני השטח וקיבלו פירסום מסוים. השמרנים שהיו מיעוט בתוך הוועד המרכזי, מצאו עצמם מחוזקים מכוח הנסיבות. זה בא לביטוי כבר באוגוסט בישיבה השנית, במליאה בספטמבר, התנגד דנג, לדברי העיתון "צבאואו הנר"פאו" בהונג־קונג, לשוחרי הרפורמות הקיצוניים, שכדוגמה לכך רינגבי, רצו למחוק מתוכנית המליאה כל ביקורת על "הליברליזם הבורגני". דנג דווקא אמר כי תוקפה של ביקורת זו "הוא לפחות לעשר שנים".

ארבעה העקרונות הבסיסיים

הזירה נמקד בליתים מבורות מתשך המנין. הפגנות הסטודנטים העניקו לו מבנה חדשות. אופייה הסנסציוני של ההפגנות הזינק במיוחד את המסטר המקפיד להחזיק את כל העניינים בידיו. הן נוצלו באותה עת על־ידי השמרנים, שראו בהן הוכחה לנזק שגורמות הרפורמות "ליציבות ולאחדות", ועל־ידי חסידי הרפורמות, שרצו להעביר הוללה לטובתם. השמרן הבולט ביותר, חו שיאנג, ששמר זמן רב על עתיקה, החל להרעים בקולו נגד הרפורמות.

ב־29 בדצמבר, הופיע חו באחרונה בציבור, כאשר קיבל את פני ליונל ז'וספן, ממנהיגי המפלגה הסוציאליסטית הצרפתית. למחרת, תקף אותו דנג בחריפות. הוא חידש את התקפותיו אלו בינואר. באותה עת יצאה העיתונות למיתקפה נגד "הליברליזם הבורגני" הבוזח "ארבעת העקרונות הבסיסיים". כעת סבורים שתותחי התעמולה הכבדים האלה לא הופנו כלפי נגד הסטודנטים, כפי שחשבו בתחילה, אלא נגד המזכיר הכללי עצמו. הוא אמנם לא תואר כמי שעמד על "הקבוצה הקטנה", המואשמת בכפירה בעקרונות הסוציאליזם וה"שיבה לקפיטליזם". אך דנג שייך אותו לאותה קבוצת אנשים במפלגה, המואשמים בהעלמת עין מן המשגים החמורים של חסידי "הליברליזם הבורגני" ובעידוד התפשטותו.

שיבה זו לאוצר־המלים המפלגתי הנוקשה ביותר מלמדת על הקשחת עמדתו של דנג, שנחשב עד כה כעומד לצד חסידי הרפורמות. האם יותר, למנכה התחזקות השמרנים ואולי נבהל מהשדים שהוא עצמו שחרר התקרב אל יריביו־לשעבר? דנג הוא מעל לכל איש "חוק וסדר". הוא היה המזכיר הכללי של המפלגה בתקופת הדיכוי שבאה בעקבות "מאה הפרחים" הראשונית. הוא שם קץ בברוטליות ל"קיר הדמוקרטיה" ב־1978 והפיג את האשליות שאפשר כלפי הליברליזם הפוליטי שלו, כאשר ניצל את התנועה הדמוקרטית נגד יריבו דאז, הואה גואופנג, יורשו של מאו. דנג תמך בחכרות משטר הידוק בפוליטיקה ועומד עתה בראש מגמת ההקשחה. הוא מביע נכונות "לשפוך דם", אם יהיה צורך ורוחש בוז עמוק להגוגות וגעם אפשרויות מצד העולם שבחוץ.

דור מנהיגי חדש

דנג הפרגמטיקן רוצה מודרניזציה יותר מאשר שינוי. הוא רוצה להבריח מתפקידיהם את הוותיקים, שבעיניו הם עיקשים ובלתי־יעילים ולהעמיד במקומם טכנוקרטים צעירים שיהיו חייבים לו הכל. עם זאת, דנג גילם זמן רב רפורמים שהוא הגדיר בעצמו "שאין להשיבה", ולמעלה היה אמצעי יותר מאשר מטרה. כאשר ראה בהיווצרותה של קואליציה שמרנית נגדו, היה עליו לבחור. הוא נטש את חסידי הרפורמות הקיצוניים יותר, כדי שיוכל להתייצב בקואליציה מתונה ומאוזנת בין חסידי הרפורמות המתונים, בהם ראש הממשלה ז'או זיאנג, יורשו של חו, ובין השמרנים של הדור הקודם הדור הזה. השמרנים מיוצגים בלי סאנג, חבר הפוליטביורו וסגן ראש הממשלה, האחראי לכלכלה ולחינוך.

אם פיטר דנג מרצונו את מי שהיה יד ימינו, האם נאלץ לעשות זאת – הנזק נעשה. סין מתנסה כעת במשבר־השלטון החמור ביותר, מאז נפילת "כנופיית הארבעה". די היה בהבעת דרישות פוליטיות, מתונות בכל שיהיו, והתהפגנות סטודנטים, והעמד בסימן שאלה כל תהליך הירושה. תהליך זה הוכן בקפדנות על־ידי דנג. על־פיו, בקונגרס ה־13 של המפלגה, המיועד להיערך בסתיו הבא, אמורים היו לפרוש מתפקידיהם חו ז'או ודנג עצמו. הם היו אמורים להודיע על פרישה "רשמית", ודור מנהיגים חדשים, בשנות ה־50 לחייהם, היו אמורים לבוא במקומם.

המשטר סבל בוודאי פגיעה קשה בתדמיתו בעולם, שאחריה היורה סין זה זמן רב, כדי להטביע באופי הרפורמות ש"אין להשיבה". האשר לנוער, לאינטלקטואלים ולאקדמאים, שאת מרצם קיווה המשטר לנצל לקראת המאה ה־21 – הם יזדקקו אולי לזמן כדי לרכוש ביטחון עצמי חדש. 1957 (מאה הפרחים), 1966 (תחילת "המהפיכה התרבותית"), 1979 (תנועת הדמוקרטיה); 1987 – כל התאריכים האלה מלמדים את הסינים לנהוג זהירות כלפי תכניותיו של דנג לשנת 2000. ההתפתחויות הנוכחיות מראות שוב שכל מערכת הפיוטמים שהקים דנג אינה עומדת אלא על דמותו. היעלמותו מן הבימה – הוא בן 82 – עלולה להעמיד הכל בסימן שאלה.

קבלת מודעות
הלוח הארצי
הארץ חדשות
לוח העיר
מודעות לוח ומשפחתיות
מ־8.00 עד 20.00

עד 60 יום אשראי
03-738707
03-739297
לבעלי כרטיסי אשראי

هكذا من الأصل

مكذا من الاحل

60 שנה לקיבוץ גבת

שי דלזן, בחממה ההידרופונית במושב גבעת חן, "מאגר הזרע" מחרושת הצנרת של פלסטרו־גבת

מאת רות לוין

קיבוץ גבת יכול לטפוח לעצמו על השכם במלאות לו 60: יש שי־סבירו זאת בהיותו בין עשרת הקיבוצים הגדולים של תנועת התק"ם, ואכן הוא מונה קרוב לתשע מאות נפשות (מתוכם 500 חברים ומועמדים). יש מי שיסביר את העניין בכך שבגבת יש גם תעשיה וגם חקלאות כה מפותחים עד כי הקיבוץ זכה פעמים בפרס העבודה: פעם על יבולים מצטיינים בענף הפלחה, ופעם בעבור תנובה מצ־טיינת מהרפת. אפשר להמשיך ול־מנות עוד ועוד תחומים בהם מצטיין קיבוץ גבת. אולם, במישור שונה לגמרי ניתן להצביע על ייחוד מאד בסיסי: הרגש האידיאלוגי.

קיבוץ גבת עלה לקרקע בערב חנוכה תרפ"ו. 12 חלוצים, או "12 המופלאים" כפי שהם מכונים כיום בקיבוץ, הגיעו באותו לילה כחיל החלוץ של קבוצה שמנתה למעלה ממאה איש, "קבוצת פינסק". ואמנם, שמו המלא של הקיבוץ הוא "גבת – הקבוצה ע"ש קדושי פינסק", לזכרם של 35 יהודים שקיפחו חייהם בפוגרום שערך הצבא הפולני בפי־נסק. עד כאן אפשר למצוא נאמנות למקורות, אולם לצידה פעלה אידי־אולוגיה איתנה. שכן חברי קבוצת פינסק לא השתייכו לאף זרם של התנועות הקיבוציות שהיו קיימות אז בארץ ישראל. אי אפשר אמנם להצביע על שוני אדיר בינם לזרמים אחרים. אולם הם ביקשו לשמור עצמם כמיוחדים: לא רק כקיבוץ, אלא, ברבות הימים גם כתנועה עצמאית.

החישוב שלהם היה פשוט – לא רק שהם עצמם היו מאוד מספרי ברזל מאד באופן יחסי לאותם ימים למעלה ממאה חברים, אלא שהיה ברעתם לפתח באיר גאם פינסק, "מאגר" של עוד נאמנים וחברים שילכו ויקימו עוד ישובים. הם קיוו שברבות הימים תיווצר תנועה "פינסקאית" עצמאית, הנבדלת מ־התנועות הקיבוציות האחרות. אולם שואת יהודי אירופה הכחידה את התוכניות האלו יחד עם יהודי פינסק.

כעבור עשור שנים הצטרפה גבת לבסוף לתנועת הקיבוץ המאוחד, אם כי באופן כה מסתורי עד כי ישנם הגורסים עד עצם היום הזה שה־קיבוץ מעולם לא התקבל לחברות בתנועה. אך היה זה רק ב־1939, שקבוצת "השלמה" התקבלה. וכל קיבוציק יסכים שלהחזיק מעמד עם הקבוצה המקורית למשך 13 שנה הינו הישג לא מבוטל.

הקמת הפלמ"ח ופרוס המאבק הלאומי הביא את גבת למעמד של מרכז חשוב. בקיבוץ שכן בסיס פלמ"ח קבוע לצד מאגרי נשק "סליקים" מאד מתוחכמים. ב־1942 הוקמה בקיבוץ תחנת שידור של ההגנה, דרכה אפשר היה להתקשר עם שליחי ההגנה בחו"ל.

גם הפעילות הלאומית הזו נשאה אופי אידיאלוגי: גבת תמיד ביקשה לראות עצמה כקיבוץ מחנך, ולכן מחזורי הפלמ"ח השנים "חונכו", כמו גם קבוצות רבות מחו"ל שעברו הכשרה אצלם בטרם מעבר לקיבו־צים אחרים.

עד עצם היום הזה אפשר תמיד למצוא בגבת חברות נוער וקבוצות של "נוער עולה".

הפילוג הגדול והמפורסם בתנועת הקיבוץ המאוחד, אי שם ב־1951, לא פסח גם על קיבוץ גבת. כמו בקיבוצים רבים גם כאן התייצבו חברים לשני צידי המתרס, מדור בנים בלהט אידאולוגי איתן. התוצ־אה היתה פרישת 47% מהחברים שהקימו את הקיבוץ השכן, יפעת. במבט לאחור לא מרבים בגבת על שבאת אותם, אך מוכנים להודות באיבה עמוקה שכיום כבר נעלמה.

החברים שנותרו בגבת ביקשו להגדיל מחדש את מניינם, ומאד שמחו בעקבות זאת לקבל את בני קיבוץ מנוים שהתפנו ממקומם המקורי מסיבות שונות, בדיוק באותה תקופה. כך קרה שתוך פרק זמן קצר קיבוץ גבת הוא לגודלו המקורי.

עם חילופי המלחמות בתוך היהודים, צריך היה להשקיע מאמץ בפיתוח הכלכלי של המשק. מראשית דרכם יצרו אנשי גבת תשתית חקלאית יפה, שכאמור רק הלכה והתפתחה עם השנים, עד כדי פרסים. בשנת 1966 הוחלט לתעש את הקיבוץ ונרכש מפעל הפלסטיק שלימים נהיה "פלסטרו־גבת". מפעל זה קיים ומתפקד לתפארה עד עצם היום הזה, כשהוא מהווה שתי שליש מהכנסות הקי־בוץ, ומעסיק בתוכו מעל מאה חברים. המפעל עוסק בייצור מער־כות השקיה בצורת צינורות שונים בגדלים שונים ואביזרי השקיה, כגון טפטפות מתוחכמות (הנושאות את השם "קטיף") ומתזים מיוחדים ("שורנדר"). כל האביזרים נעשים כתוצאה מפיתוח מקומי, והצלחתם ניכרת לא רק בארץ אלא, ובעיקר, בחו"ל, שכן רוב הייצור הולך לייצוא.

ואם יש למישהו חשש שמפעלים ותעשיה נשמעים יותר מדי קפיט־ליסטיים, אפשר להרגע: גם כאן האידאולוגיה לא חסרה. בגבת הקפידו מאז ומעולם, במוצהר, לא לקחת שום עבודה שכירה – לא למפעל וגם לא לחקלאות. כך קורה שבמקום פועלים ערבים, חבר משק מעשיכים את שרות הכתוגה. וכשצ־ריך לקטוף אשכוליות – עורכים גיוס בקיבוץ, וכולם יוצאים למלא־כה. לא שמנסים בקיבוץ לומר שחסרו ויכוחים סביב הנושא – היו חברים שביקשו לשכור פועלים מב־חוץ, אולם בכל אסיפה ודיון הוחלט לבסוף על עבודה עצמית.

גם נושא הלינה המשפחתית היווה נושא לויכוח מתמשך בקיבוץ, וכ־תוצאה מכך רק בשנה שעברה עבר אליה בגבת. הלהט הקיבוצי מתבטא גם בנוכחות הכמעט מלאה בחדר האוכל מדי ערב בארוחות הערב, ובאסיפות הקיבוץ המתקיימות בק־ביעות כל שבוע.

ישנו רק פן אחד בקיבוץ גבת המושתת כולו על מסורת ותחרות, ולא אידיאולוגיה: כדורסל. מאז בואה של קבוצת הכשרה ממצרים ב־1946, שכללה בתוכה חברים ממכבי קהיר, תפס המשחק מקום מרכזי בחיי הקיבוץ. מזה שנים קבוצת גבת תופסת מקום מכובד באחת הליגות הגבוהות, ולא פעם הם היו סכנה לצמרת. כיום, בהיותם אחת מהקבוצות בליגה הלאומית, הם אף שכרו את שירותיהם הב־אמנים של שני שחקנים שחורים עוד. ואולי יש בכך סימליות לכל דרכה של גבת: אז היתה אותה קבוצה שביקשה תחילה להיות עצמאית, ולבסוף הצטרפה לתנועה, וכעת ישנה קבוצת כדורסל מסורתית שנ־בעה לבסוף לכלל וקנתה שחקני החיזוק. אלו הם החיים בגיל 60.

בימה חופשית

בגרות לתעודת־הבגרות

מאת ישראל כהן

המחבר הוא דובר משרד החינוך והתרבות

תעודת הבגרות שמנפיק כיום משרד החינוך והתרבות, מהווה "כרטיס כניסה" לאוניברסיטאות. כך יאמר לכם כל מי שמכיר מעט נושא זה. אך מי שמצוי היטב בסוגייה זו, יגלה באוזניכם מה שרבים אינם יו־דעים: תעודת הבגרות הניתנת כיום לתלמידים אינה מבטיחה לבעליה רישום אוטומטי לאחד ממוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ. רוב מקבלי תעודת הבגרות אכן מתקבלים לאוניברסיטאות, אך יותר ויותר תלמידים שובו לקבלה בשנים האחרונות, גילו לתדהמתם, כבואם למשרדי הרישום באוניברסיטאות, כי אין מוכנים לרשום אפילו את מועמדותם ללימודים אקדמיים. ל־מאוכזבים, שעמדו והיעותה בפתח חייהם האזרחיים, בדרך־כלל לאחר שנתיים־שלוש של שירות צבאי, נאמר שהרכב הבחינות שבחרו לגשת אליהן ורמת ציוניהם בחלק מהמקצועות, אינם עונים לרמה האוניברסיטאית הדרושה.

בשנים האחרונות הגיעו למשרדי בירושלים צעירים רבים כאלה, חלקם עדיין במדים, ובידם תעודת־בגרות ממשלתית ובעיניהם דמעה ולעתים בכי ממש. "מישהו הוליך אותי שולל", רטן באוזני קצין בי־חידה קרבית, שנדחה על־ידי אחת האוניברסיטאות. "שתים־עשרה שנה למדתי כדי לסיים עם תעודת־הבגרות ביד, ועכשיו אומרים לי שהיא אינה שווה. מדוע הטעו אותי?" – קבל הקצין הנרעש. העצוב בפרשה זו, הוא שאותם צעירים שפקדו את משרדי באו, ואין זה מקרי לדעתי, מאותן שכבות באוכלוסיה המוגדרות כחלשות וכד־איות־לקידום, ואשר כולנו חפצים לראותם ממשיכים בלימודים אק־דמיים.

המסקנה היתה יכולה להיות רק זאת: אם בעלי תעודת בגרות רש־מית אינם זוכים להתקבל לאוניבר־סיטאות, הרי משהו לקוי מאוד, כנראה, במתכונת בחינות הבגרות. זה היה המניע המרכזי, אך לא הי־חיד, שהביא את השר יצחק נבון לפתוח בניתוח יסודי ומעמיק של מתכונת בחינות הבגרות הקיימת בישראל, ולחפש דרכים לשפרה.

כל תלמיד נושא את עיניו ליום שבו יקבל את תעודת הבגרות הממשלתית. כל מורה שואף שתלמי־דיו יהיו בין נושאי התעודה. נצא על כן מהנחה, שתעודת הבגרות היא צורך שיש לשאוף אליו.

אינני מומחה ברזי הפדגוגיה, אך הצורך בשינויים ודפסים במתכונת בחינות הבגרות נולד, לדעתי, שעה שמשרד החינוך הנהיג את הרפורמה הקודמת בבחינות הבגרות, לפני יותר מ־10 שנים. אז קבעו קברניטי החינוך, כי יש להרחיב את אפשר־ויות הבחירה של התלמידים במ־קצועות הלימוד בבתי־הספר העל־יסודיים, כדי שיוכלו ללמוד ו־להתכונן לבחינות במקצועות א־הובים עליהם יותר ובנושאים מ־גוונים. מדיניות זו זכתה ל־פופולריות רבה. היא הצביעה על חינוך ליברלי, שוויוני, פלורליסטי, מתקדם.

אלא שעברו שנים ספורות בלבד. התברר שאליה וקוץ בה. ריבוי האפשרויות להיבחן – כמעט בכל נושא שבעולם – גרם לכך שתלמי־דים טובים התפתו ללמוד ולהיבחן ברמה נמוכה יותר מכישוריהם האמיתיים. כך התפתחה "תגובת שרשרת", שבעקבותיה חל פיחות רציני בערכה של תעודת הבגרות. מפיחות זה נפגעו בראש וראשונה הבוגרים עצמם, ובעיקר בני הש־כבות החלשות.

חשוב להדגיש, כי אי־ההכרה האוניברסיטאית בבחינות הבגרות היתה למכשול בעיקר בפני התלמי־דים שבאו מבתי־הספר מעוטי־הטי־פוח. התעלמות האוניברסיטאות מת־עודת הבגרות לא פגעה בתלמידים מבתי־ספר מבוססים. זאת ועוד: אילו האוניברסיטאות היו מנהיגות ב־חינות־ידע לנרשמים במקום בחינות הבגרות שאיבדו את ערכן ומעמדן, היו הנפגעים הראשונים מכך מי שנ־מנו עם הקבוצות החברתיות הח־לשות.

במתכונת החדשה הובאו אפוא בחשבון, באופן מאוזן וזהיר, גם הדרישות המוצדקות לאיכות גבוהה יותר של בוגרי מערכת החינוך, וגם מתן הזדמנות לתלמידים משכבות חלשות להגיע לרמה הולמת ו־להתקדם בחברה הישראלית.

על כל מי שמקטרגים כיום נגד הבחינות החדשות לעצור רגע ול־חשוב. שההתפשרות עם ירידה ברמת הלימודים לא תסייע לקי־דומם של בני השכבות החלשות. נה־פוך הוא: הצבת אתגר גבוה יותר היא שתבטיח התפתחות אישית וחבר־תית. כפי שנראה, בעקבות הרפורמה הקודמת בבחינות, שהורדת הרמה מהווה פיתוי זמני להצלחה מדומה, אך תוך זמן קצר מתברר שהנזק גדול פי כמה.

הדרישות החדשות שיעמדו מ־עתה בפני תלמידי התיכון בישראל הן בגדר האפשר, ואינן מהוות בשום פנים ואופן גזירה שאין רוב הציבור יכול לעמוד בה. יתר על כן: לאותם תלמידים, שאינם רבים יחסית, שהדרישות החדשות אולי יכבידו עליהם – בעיקר באנגלית או במתמטיקה – ייתן משרד החינוך סיוע מרבי.

המתכונת החדשה מביאה עמה בשורה לתלמידים ולמורים בכמה נושאים, ואלה הם: תעודת הבגרות תהיה אחת. לא יהיו עוד תעודות מסוגים שונים (תעודות רגילות ותעודות פחותות־ערך): כל תעודה תזכה את בעליה להירשם לאחת האוניברסיטאות; תנהג בחינת בג־רות אחת – בית־ספרית – במ־קצועות שאין מתקיימים בהן ב־חינות. בחינה זו תחובר ותיבדק על־ידי המורים ותוכר כבחינת בגרות לכל דבר; תגובש שיטה שת־אפשר להתחשב גם בציונים שקיבל התלמיד במהלך לימודיו בבית־הספר; התלמידים יידרשו לכלול בין בחינותיהם לפחות מקצוע אחד מתחומי התרבות הכללית.

אי־אפשר לכתוב על השינויים במתכונת בחינות הבגרות בלי להזכיר גם את העיכובים המכושים שהיינו עדים להם בהוצאת תעודות הבגרות לבוגרים. המתכונת החדשה תביא לפישוט תהליכי הביצוע בער־יכת הבחינות, כך שהתלמידים (שבשנה האחרונה זכו לקבל את ציוניהם מוקדם מאי־פעם) יזכו בעת־יד לקבל את התעודות ללא־דיחוי.

המתכונת החדשה תופעל החל משנת הלימודים תש"ן (89'–90'). הדחייה בהפעלתה נועדה לאפשר למערכת החינוך למנוע את הש־גיאות שנעשו בעת הנהגת הרפורמה הקודמת בבחינות, כאשר בצד ההחלטות החינוכיות לא נתקבלו החלטות מינהליות מתאימות. ה"בלגן" ששרר במשך שנים בהנפקת הציונים והתעודות מקורו, בין השאר, בעובדה זו.

לסיום: בשנים האחרונות היינו עדים לטענות ולחששות כבדים, שמצאו ביטויים בכלי התקשורת, בכנסת ובציבור, על כך שתעודת הבגרות הישראלית אינה משקפת יותר את הרמה הנדרשת, ולא כל שכן את המטען הלימודי האינטל־קטואלי והתרבותי, הנחוצים בחברה מודרנית ומתקדמת. עתה בא משרד החינוך והתרבות ומבקש לתקן פגם זה, הן על־ידי העלאת הרמה הכללית והן על־ידי פתיחת אפשר־ויות חדשות לבני השכבות החלשות להתקדם ולהגיע לרמה הדרושה. אני משאיר לפסיכולוגים להסביר כיצד אותם אישי־ציבור ועיתונאים, שהטיפו כל השנים להעלאת הרמה, זועקים כיום נגד מהלך זה בטענה מדומה, שהעלאת הדרישות תפגע בחלשים. זה אמנם נשמע פופולארי. אך ראוי שהכל יזכרו כי בחינוך מדובר, ולא בפוליטיקה.

עסקות הנשק מלכלכות את שמנו

שמה הטוב של ישראל הוא ערך לאומי, מדיני וביטחוני

מאת משה קול

הנשיא רייגן שלח איגרת לראש הממשלה ולממלא מקום ראש הממשלה אשר מטהרת אותנו מה אשמות שהוטחו נגדנו בקשר לעס־קות הנשק עם איראן. אני נוטה להאמין לכל ההודעות של מדינאינו, שאנו רק נענינו לבקשת ארה"ב ופעלנו כדי לעזור לידידה גדולה. אולם אני מודאג מהתדמית של ישראל בדעת הקהל העולמית, ובע־יקר בארה"ב, בקשר לפרשיות האחרונות. בתי הנבחרים בגבעת הקפיטול והעם האמריקאי הם המשענת העיקרית שלנו. פרשיות פולארד, עסקות הנשק שרצו לבצע קצינים במילואים היושבים בבית הסוהר בארה"ב, הסערה בקשר לעסקות הנשק עם איראן והיחסים עם "הקונטראס", כל אלה ופרשיות אחרות שהעיתונות האמריקאית מג־לה ותחשוף, מטילות צל כבד על ישראל שזמן רב לא ניטהר מהן.

כבשנו את שמנו במפעלים החלוציים שלנו, במדע, במוסר, בהיותנו מדינה שוחרת שלום, כארץ התנ"ך שיש לה גם היום מסר לעולם. אסור לנו לאבד את תדמיתנו החיובית. גם כשפונים אלינו שנהיה סרסורים למען מטרות החשובות לידידה, כדי שתוכל לעקוף את חוקת ארה"ב או את בית הנבחרים, עלינו לחשוב רבות האם לא נסתבך. לכן חשוב שוועדה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת תשקול אף היא את ההצעות השונות, ולא יוחלט בעניי־נים כאלה רק בחוג מצומצם ביותר בממשלה. יחסים עם הממשל חשובים, אולם תדמיתנו בדעת הקהל, כאשר קיימת התנגשות בין גורמים בקפיטול ובבית הלבן, מחייבת זהירות ומחשבה רב צדדית. בעמל רב כבשה ישראל את שמה הטוב בעולם. השם הזה הוא ערך עליון, ואל לנו להרוס בקלות דעת ובפזיזות.

המאבקים הדתיים אף הם הורסים את שמנו

תאוות המפלגות האורתודוקסיות הישראליות ואלו שבארצות הברית להשליט את השלטון של רבניהן בעמנו, בו הן מיעוט, מטילה צל כבד על ישראל במדינה דמוקרטית, כמדינה שבה צריך לשרור חופש דת ומצפון ככתוב במגילת העצמאות. זה שבועות רבים שכלי התקשורת שלנו עוסקים בהודעות של מנהיגי המפלגות הדתיות המאיימות בהרס עם ישראל באם לא תתקבלנה תביעותיהן. טוב שהכנסת דחתה בינתיים את ההצבעות בעניינים אלה. אחרי שמנהיגי "המערך" הד־ריעו כי לא יתנו לפלג את העם היה־הודי. אולם הגיע הזמן לחשוף את הצביעות שבמאבק זה. הרי אין כאן מאבק למען ההלכה, אלא על שלטון הרבנים האורתודוקסים.

חסידי חב"ד משקיעים כסף רב ומארגנים "לובי" פעיל כדי לשנות את הסטטוס־קוו. הרב יצחק פרץ התפטר כי לא רצה לרשום כיהודיה את שושנה מילר הגיורת. מפלגות אחרות מאיימות במשברים. הרי הן יודעות כי החלטת הבג"צ היא עקרונית והיא תחול על כל גיור בחו"ל. הקואליציה הגדולה והנוכחית יכולה היתה סוף סוף להפסיק את התעלולים הללו והאיומים במשב־רים. אולם נראה לי שזה לא נגמר. בינתיים שם ישראל מתלכלך בעיני מיליוני יהודים הבוחלים במיסחור הזה בבית ישראל. הרי זה לא מאבק על ההלכה, כי התנועה הקונסרב־טיבית מכירה בהלכה ופועלת על בסיסה. למה איפה לא רוצים להכיר בגיורים שעורכים רבניהם? הרי הם מנהיגים ציונים חשובים בקהילו־תיהם בחו"ל וקיימו גם מצוות עלייה!

אשר ליהדות הרפורמית, הרי מנ־היגותה הודיעה כי היא נגד נישואי תערובת. על התנועה הרפורמית להכריע לגבי מעמדם של הרבנים שמקיימים טקסים של נישואי תערובת. המצב הנוכחי פוגע בשמה הטוב. הדיבורים של הרב הרפורמי כי נישואי התערובת מורידים דם חדש ליהדות, הם פסולים. אולם התנועה הרפורמית יכולה להחליט כי רק רבנים שיאושרו על ידה לבצע גיור, יוכר גיורם כבעל ערך ממשי.

ישנו משבר ביהדות, אולם בחו"ל קיימים יחסים הוגנים בין שלושת הזרמים ביהדות. בארץ מתנהל המאבק הפוליטי כי האורתודוקסיה רוצה להשתמש בכנסת החילונית שבה חברים גם ערבים ודרוזים, כדי להשליט את הרבנים שלה על העם בתפוצות. זאת אסור להרשות. הגיע הזמן שהמפלגות הדתיות יתנו מנוחה לעמנו כאן ובעולם. המאבק הזה מזיק גם לעלייה.

התביעה לראשות מחלקת הנוער והחלוץ

משלחת חשובה של מפלגת העבודה בראשות ח"כ עוזי ברעם התייצבה בפני מר דולצין, יו"ר ההנהלה הציונית ותבעה לידיה את ראשות מחלקת הנוער והחלוץ, שנוהלה קודם ע"י המנוח אברהם כץ ז"ל, איש הליברלים בליכוד. דולצין עצמו הוא איש המפלגה הליברלית בלי־כך להחליט באם היא מוכנה לוותר על ראשות המחלקה הזאת. מדוע כאוד לדעת כי מפלגת העבודה מו־כנה לנטוש את המחלקה "לעליית הנוער", למען המחלקה האחרת. הרי "עליית הנוער" היא הכתר בתנועה הציונית, היא הגשר ליהדות המצוקה בישראל, היא אולי המחלקה המרכ־זית כיום בבית הציוני.

על מפלגת העבודה להסביר לציבור שלה ולעם בישראל מה הם המניעים לעמדה המוזרה האנטי סוציאלית הזאת? עמדה זאת היא מכה קשה למחנכים ולקולטים בקיבוצים ובכפרי הנוער, במרכזי הנוער, בעיירות פיתוח ובשכבות מצוקה. זוהי סטירת לחי למחנה הגדול הקשור והעובד במחלקה הזאת. אוי לה לתנועת העבודה שה־גיעה להחלטה כזאת!

האגודה לטיפוח החינוך הפנימייתי

במלאות 60 שנה לכפר הנוער בן שמן, אבי כפרי הנוער בישראל, התקיימה האסיפה השנתית של האגודה לחינוך פנימייתי. אסיפה זאת דנה בנושאים חינוכיים חשובים וחלק ניכר מדיוניה הוקדש להחל־טת משרד החינוך לשנות את סדרי הבחינות לבגרות. בינתיים החליט משרד החינוך לדחות בשנה את ההסדר החדש מחוסר מורים למתמ־טיקה ולאנגלית. מוסדות וארגונים הביעו בינתיים את התנגדותם לסדרים החדשים, בשל הסכנות לריבוי הנשירה בבתי הספר התי־כוניים.

נושא זה ראוי לדיון רחב בציבור ובארגוני המורים. טוב שיש לנו עתה זמן לקיים בירורים אלה ולשמוע את כל הצדדים המעוניינים בנושא, כולל האוניברסיטאות.

קבלת מודעות!
לוח־פון
שרות מודעות בטלפון
03-292 779
באמצעות כרטיסי אשראי
השרות המומלץ 1986

לפלסטרו גבת
עלו והצליחו
פרידמן יוחי
עין דור 13 חיפה
טלפון 04-521591, 04-514504

לקיבוץ גבת
ברכות לבביות ליום חגכם
חברת י. מנדלסון בע"מ
הגמל 67 חיפה
מיקוד 31338
טלפון 04-724395, 04-515266

לקיבוץ גבת
ברכות לבביות לחגכם ה־60
מכון רצוד חקלאי
אמנון אהרונוב
מסורי שרשרת
חרמשים ועוד
שירות חלקי חילוף במקום
חדרה רח' הנשיא 25 טל 063-32667

לקיבוץ גבת
מיטב הברכות והאיחולים
בלום אביהוד רכב
הנשיא 16 עפולה
טלפון: 065-22456

לקיבוץ גבת
שפע ברכות ביום חגכם
גיורא מסלד
עיצוב הפקה בע"מ
ארלוזורוב 132 ת"א
טלפון 03-220757

לקיבוץ גבת
זר ברכות
פלסטיראן בע"מ
צלנוב 17 ת"א
מיקוד 66859
טל 03-383924

לקיבוץ גבת
שפע ברכות
בחגכם ה־60
מידידכם בעין טל
עין טל (1983) בע"מ
מוצרי השקייה מתקדמים
רחוב פנקס, אזור התעשייה הישן,
ת.ד. 3120
נתניה 42130
טלפון: 053-41166

לקיבוץ גבת
זר ברכות
ביום חגכם
L'OREAL
חמ"ד בעולם בטיפול וטיפוח השיער
פרישמן 55 תל־אביב
טלפון: 03-245459

לקיבוץ גבת
בחגכם ה־60
שאו ברכה חמה
להמשך דרככם הברוכה
עלו והצליחו
מוסך מרכז הגליל ושותף עפולה
א. תעשיה עפולה
ת"ד 2529 טל' 065-93616

לקיבוץ גבת
ביום חגכם ברכות נאמנות
מפעלי ע. שנפ ועוזי בע"מ
משרד דרך פ. תקוה 64 ת"א
טלפון 03-376521/2/3
בית־חרושת נתניה א.ת 03-22544,33641
חיפה והצפון יפו 131, 514312, 04-510072
ירושלים הרכב 13 תלפיות 02-719041

לקיבוץ גבת
ברכות לבביות לחגכם
תבניות פרידריך
ת"ד 2482 חיפה
טלפון: 04-700111, 04-700011

לקיבוץ גבת
זר ברכות ביום חגכם
בית מרקחת אסף
אסף וצוות עובדים
רח' מרחב 7 עפולה
טלפון 065-92777

לקיבוץ גבת
שאו ברכה חמה
עלו והצליחו
לחגכם ה־60
מפעלים פטרוכימיים
בישראל בע"מ

לפלסטרו־גבת
שפע ברכות לחגכם ה־60
עלו והצליחו
צח ציוד חקלאי עפולה בע"מ
ת"ד 240
טלפונים 065-97770/2/3, 065-93643

לקיבוץ גבת
זר ברכות ליום חגכם
Tri-Wall
טרי־וול
(ישראל)
בע"מ
יצרני אריזות קרטון
תלת גלי ומשטחי עץ
רח' ה' באייר 72 תל־אביב טל. 03-455126

לקיבוץ גבת
שאו ברכה חמה
איחולנו להמשך שיתוף פעולה פורה
שבב־עדין
א. תעשיה מגדל העמק
טלפון 065-41906

לקיבוץ גבת
עלו והצליחו
ישראפאלמרק בע"מ
א. תעשיה נתיבות
מיקוד 80200 טל: 057-94430, 057-943070

לקיבוץ גבת
בחגכם ה־60 ברכה חמה
כותנת קידום מכירות
ויחסי ציבור

מצטרף
למלוא הברכות
ויל' היוזר "הארץ" מח' המודעות

לקיבוץ גבת
שאו ברכה נאמנה
אגרונית בע"מ
ומרכזים כלור לבריכה
חיפה רח' השיש 16 מ. חיפה טל' 04-720135

לקיבוץ גבת
שפע ברכות לחגכם ה־60
רשף המפרץ בע"מ
טלפון: 04-721292

לקיבוץ גבת
זר ברכות ביום חגכם
מפעלי אלוני שיש ומרצפות
ת"ד 5194 חיפה
טלפון (5 קוים) 04-236146

לקיבוץ גבת
ברכות לבביות לחגכם ה־60
הוד חברה לתעשית
מוצרי מתכת בע"מ
כביש קרית אתא מול
אנדרטה טל. 04-724338

לקיבוץ גבת
ביום חגכם שפע ברכות
לינד מידע מכני
נציגי VISUAL בישראל
מסופים למחשבים

לקיבוץ גבת
שפע ברכות
לחגכם
מ.מ. מכון בע"מ
מכון הציוד משוריי
רח' מסדה 1 חיפה
טלפון 04-671502
04-672220

לקיבוץ גבת
עלו והצליחו
יציקת
המפרץ בע"מ
רח' אריה שנקר 11
מפרץ חיפה
טלפון 04-725701

האם איראן מתמתנת

מאת תא"ל (מיל.) אהרן לברן

כשוך מעט הסערה של פרשת הנשק לאיראן, מן הראוי לתת את הדעת על כמה מהיבטיה הבסיסיים שלא זכו לליבון די צרכם. דבר שיועיל לגיבושה של דעה מבוססת ככל האפשר בפרשה.

השאלה המרכזית בפרשה היא הסיכוי לשינוי ואפשרות התמתנותה של איראן והחזרתה לקו פרו־מערבי. כמי שעוקב מקרוב אחר המלחמה במפרץ, ביכולתי להעיד כי קשה אף פריורי לענות על השאלה בחיוביות. שכן המידע על המלחמה בכלל ועל איראן בפרט, אינו קולח בקלות או בבהירות. אל"מ (מיל.) נורת' ואדמירל פוינדקסטר, מה מעורבים בפרשה, טוענים שקיימים גורמים מתונים בצמרת האיראנית המעוניינים בבניית גשר לארה"ב. מה שהביא למגעים ולמשלוח הנשק ולשחרור שלושה בני ערובה. מנגד, ויליאם קולבי, מי שהיה ראש הסי־אי־איי, טוען (כמו אחרים בחו"ל ובארץ) שהמהלך התבסס על תקוות נאיביות. אך גם הוא תומך בו בזמן בכך שארה"ב צריכה לעודד באופן אקטיבי הופעתו של רזה־שאה חדש מחוגי הצבא (כפי שקרה ב־1921).

קשה לקבוע עם מי מהצדדים הצדק, אך קושי זה אינו מונע, עם זאת, לקבוע כמה אבחנות. אין קושי, למשל, לקבוע ששחרור בני הערובה לא יכול היה להיות שיקול מרכזי בפרשה (אפילו אם מישהו נאחז בה), שכן הדבר לא היה עומד במבחן טענת הנגד של כניעה לסחטנות והזמנת חטיפות נוספות. אך יותר חשוב הוא להצביע על חשיבותה האסטרטגית הרבה של איראן למעצמות מחד, ועל השינוי ביחסה אליהן, מאידך. מיקומה הגיאו־אסטרטגי של איראן במפרץ ובגבולה של בריה"מ, כמו נתוניה הגיאוגרפיים, הדמוגרפיים והכלכליים המרשימים, דיים לשכנע בחשיבות זו. כדי להדר זאת ניתן לומר שאם היה על המעצמות לבחור בין איראן לעיראק כבת ברית יחידה, אין ספק על מי היה נופל הפור.

התנתקות משתי המעצמות

אלא שאיראן של חומייני הורחרה בלהט דתי פנאטי בחזרה, מאז המהפכה ב־1979, להתנתק משתי מעצמות־העל (ארה"ב "השטן הגדול" ובריה"מ "השטן הקטן"). "מדיניות בדד" זו היתה יפה אילו לא היתה איראן שרויה במלחמה ממושכת, עקובה מדם ומורפת משאבים. היה על כן צפוי שאיראן תיאלץ להתפכח ולשנות מדיניותה. ואמנם, בנקודות זמן כלשהי בשנתיים האחרונות הבין, לפחות חלק מהצמרת האיראנית, את הכלל הבסיסי שמדינה מסוגה של איראן אינה יכולה לנהל מלחמה בהיקף כזה ללא הישענות על מעצמת־על, וביחוד לצרכי אספקת נשק. הצורך בשינוי מדיניות איראן בלט עוד יותר כששתי המעצמות נקטו כלפיה באמברגו נשק ואילו אויבתה — עיראק — נהנתה מאספקה שוטפת של אמל"ח מבריה"מ, מצרפת וממקורות אחרים.

בעוד שלא ברור עדיין מי יזם הקשר האיראני־אמריקאי (איראן, ארה"ב, ישראל) ומתי, מתברר במקביל התפתחות יחסים משמעותית בין איראן לבריה"מ, שהבשילה השנה, אך שורשיה קודם לכן. לראשונה מאז המהפכה באיראן ביקרה כה בפברואר השנה אישיות סובייטית בכירה (סגן ראשון של שר החוץ) שאתה סוכמו מספר סיכומים בעלי משמעות ליחסים הבילטרליים. אחד מהסיכומים מתייחס לחידוש הזרמת הגז הטבעי המוזל לבריה"מ שנקטעה בפרוץ המהפכה. השני, לחידוש טיסות חברת התעופה הסובייטית "אירופלוט" לטהראן; השלישי, להחזרת המומחים הסובייטים שפנו מאיראן ממפעלים שלא הושלמו, במהלך "הפצצות הערים"; הרביעי, לחידוש מפגשי הוועדות הכלכליות לשתי המדינות (שכבר קבעו נפח מוגדל ליחסי המסחר הדו־צדדיים).

הצורך האמריקאי לבחון נתיבים

נכון שיש אבני נגף אידיאולוגיים ופרגמטיים לא מעטים ביחסי שתי המדינות (הקומוניזם האתאיסטי כאנטי־תיזה לפונדמנטליזם האיסלאמי, המחלוקת החריפה בעניין המעורבות באפגניסטאן, מאסר מנהיגי מפלגת "התודה" ב־1983, וכמובן החשש המסורתי האיראני מפלישה סובייטית המתבסס על ניסיון היסטורי, ועוד), אך אי אפשר להתעלם משיפור היחסים של איראן עם בריה"מ. על רקע זה האם יכלה ארה"ב להישאר אדישה להתפתחות כזו וביחוד, כשאיראן נתפסת כבעלת חשיבות אסטרטגית כה מרובה. במילים אחרות, אם עוד ניתן היה להטיל ספק בהתמתנותה של איראן, הרי השיקול האסטרטגי לצנן התקרבות בין איראן לבריה"מ מוראי הוסיף משקל לצורך האמריקאי לבחון נתיבים לאיראן.

יכול לעלות כמובן הטיעון שאמר, ניסיון התקרבות — בבקשה, אך אספקת נשק — לא. לזה יש שתי תשובות: האחת, אספקת נשק תמיד היתה ותהיה מכשיר למדיניות ובוודאי כשמדובר במדינה שנזקקת לו ביותר ורואה בשיגורו מבחן כוונות רציני מצד הספק (ואילו הספק רואה את שחרור בני הערובה כמבחן אמינות של הנזקק). אולם, יותר חשובה, לדעתי, היא התשובה השניה וכה הטענה שאספקת הנשק לאיראן לא השפיעה כלל על מהלך המלחמה ולא היה בכוחה גם לשנות מאזן הכוחות בין היריבים. אינני יודעים די על כמות הנשק ששוגרה, אך יכולני להעיד שההצלחות האיראניות המשמעותיות במבצעים היבשתיים במלחמה השנה שהתבטאו בכיבוש פאו (פברואר), כיבושה מחדש של מהראן (יולי) וכיבוש כמה פסגות בהרי כורדיסטן (במארס ובספטמבר), לא נבעו ולא היתה להם זיקה כלל לאספקת הנשק. לא טילי נ"ט "טאו" (שסופקו כמי שנמסר) עצרו את השריון העיראקי במהלכים אלה, אלא הפגנת יכולת לחימה יותר טובה ומוטיבאציה גבוהה כתמיד, של האיראנים.

נשים איראניות מפגינות: מדיניות בדד" שלא עמדה במבחן

הנשק לא שינה גורל המערכה

אספקת הטילים והחלפים לטילי נ"מ "הוק" (כפי שנמסר) לא שיפרו במאומה את הגנת הנ"מ האיראנית הירודה של תקיפות האוויר העיראקיות, שלא רק שגברו השנה, אלא אף הכיוון, יותר מתמיד, את יעדיהן. גם המטוסים, הצמיגים והחלקי החילוף למטוסי ה"פאנטום" (שסופקו כנמסר) לא הביאו למתקפת אוויר איראנית נגדית, ולהרתעה ולהענשת עיראק נזקקה איראן לשגר טילי קרקע־קרקע בעיקר. פרט לתחושת הקלה מסוימת במצוקת הנשק האיראנית לא היה, איפוא, באספקת הנשק האמריקאי לאיראן כדי לשנות גורל המערכה או את מאזן הכוחות בלחימה, שמבחינת אמצעי לחימה עיקריים עדיין עומד לטובתה של עיראק ביחס של לפחות 5 ל־1.

לסיכום, בחיוב הלגיטימי של המעשה המדיני והאם אספקת הנשק לאיראן משרתת אינטרסים ויעדים של ארה"ב וישראל, אין להתעלם מהתפתחויות בעלות משמעות שבלעדיהן עיון יקשה לגבש דעה מבוססת בעניין. בכלל זה, השוני בכוונתה של איראן לפתוח עצמה יותר כלפי המעצמות, בוודאי אל בריה"מ ואולי גם לארה"ב, ושאספקת הנשק היתה בכמות כזו שלא היה בה לשנות כלל את מאזן הכוחות או גורל המלחמה.

כנסת משמימה

מאת ח"כ מתי פלד

הכנסת עלולה להפוך לחותמת־גומי על מעשי הממשלה ומחדליה, ולמכשיר חקיקה בשירות הממשלה ותו לא

זה יותר משלושה חודשים מכהן יצחק שמיר כראש־ממשלה, ועדיין לא מצא טעם ועניין להעלות לדיון במליאת הכנסת נושאים בוערים, המעסיקים את הציבור הישראלי והנוגעים לגורלו. גם קודמו בתפקיד, שמעון פרס, נהג באורח דומה: אם עלה לדוכן, היה זה תמיד בגלל אחת משתי הסיבות: או שרצה לפאר ולרומם את הישגיו המרומים, כמו בפרשת המיסבה באיראן, או שנדחף להצטדק ולהתנצל, כמו בפרשת השב"כ.

ראשי ממשלות האחדות הלאומית, לבם גם בכנסת, וכמותם גם שני תורישי שריהם. הביטוי היוצתי לתופעה זו מבטיח מדי שבוע במליאת הכנסת: שולחן הממשלה ריק כמעט לגמרי, במקרים רבים הוא ריק לחלוטין.

ביום שלישי בשבוע שעבר, שעה קלה לפני פתיחת מושב המליאה, נתמלא לפתע המזנון בהרבה שרים, עוזרי־שרים ומזכירי־שרים: כולם לבושים למהדרין. כאשר נקש היו"ר בפטישו, היה שולחן הממשלה מלא. ואמנם, העילה לכך היתה ראויה: על סדר־היום היתה רשומה ברכה לתזמורת הפילהרמונית לרגל ציון יובלה. אך משנסתיים הפרק הטכסי, התרוקן אולם המליאה ושולחן הממשלה נותר מיותם. איש מן השרים — להוציא אחד, משה קצב — לא הטריח עצמו להשתתף בדיון, אפילו שעל סדר־היום היה סעיף עקרוני שעניינו עבודה בשבת בפרס, ויחסי דת ומדינה בכלל. הסעיף הזה עצמו לא הועלה על־ידי הקואליציה ולא ניזום על־ידי מישהו מהשרים: הוא נכפה על הכנסת על־ידי ח"כ חרדי, אברהם ורדיגר, שבצר לו נאלץ להשתמש בכלי פרלמנטרי מיוחד — הצעת אי־אמון בממשלה.

נכון לעכשיו, על־פי תקנון הכנסת, אין לנשיאות הכנסת ולממשלה אפשרות לדחות או להשתמט מהצעת אי־אמון.

את הכלי החיוני הזה מתכננים עתה לגזול מידי האופוזיציה, בתירוץ שהשימוש בו מחבל בעבודת הכנסת ומבזבז את זמנה לריק; מרבים על כך במסדרונות הכנסת, ואף כותבים על כך בעיתונים. עוד מעט קט תצוץ בוודאי יוזמה פרלמנטרית, תקנון הכנסת ישונה והאופוזיציה תוגבל — לשמחת השרים ולרווחת הממשלה.

אפשר כמובן, לפרוש שורה ארוכה של נושאים חיוניים ודחופים — בתחומים המדיניים, הביטחוניים והחברתיים — שלא זכו להידון בכנסת על־פי יוזמתה של הממשלה, או שעלו לדיון למורת־רוחה של הממשלה, הודות לשימוש שעשתה האופוזיציה במכשיר החוק הקרוי הצעת אי־אמון. אסתפק רק בשניים:

★ ממשלת־פרס לא טרחה לשתף את הכנסת בהכרעתה לצרף את ישראל ליוזמתו הנואלת של הנשיא רייגן, הקרויה מלחמת־הכוכבים: אפילו שלהכרעה זו יש השלכות מדיניות־ביטחוניות חשובות: אין בנמצא פרלמנט אחד בעולם המערבי שלא שיקע עצמו בדיון נוקב, ביחסות הממשלה, בתוכניתו זו של רייגן, זולת כנסת ישראל.

★ ממשלת־שמיר לא ראתה חובה לעצמה לשתף את הכנסת בשערוריה הלאומית והבין־לאומית של משלוח הנשק לאיראן והעברת הכסף לקונטראס, כאילו אין זה מעניינה של ישראל. בשעה שהסנט והקונגרס האמריקאי חוקר את עצמו, ואישי־מדינה נתונים לחקירות צולבות תחת שבועה, מוגנים הרשמיים הישראלים. ממשלת־ישראל סוככת עליהם כמו היו גיבורים לאומיים, והכנסת מרצצת כבלי־דיק.

תחת הקפדה על כללי המשחק הפרלמנטרי, והמקום שמירה נאותה על היחס שבין הכנסת והממשלה — בין הרשות המחוקקת והמפקחת לבין הרשות המבצעת — מעדיפים שרי ישראל בתי־מלון ומועדונים חברתיים, כבימה ראויה שמעליה הם מסבירים את עמדותיהם ו"גומרים חשבון" עם יריבים ואויבים מבית ומחוץ, בלי עימות עם חברי־כנסת. את הצורך שהיו צריכים להשקיע בזיכות עם נבחרי־העם, הם משקיעים באירוחו־דשנות, בחברת מכובדים ומורמים־מעם. אכן, חיים מיניסטריאליים קלים — וכנסת משמימה.

אם יש סטוזיים, המצילים לעתים את הכנסת הנוכחית מאווירת השיממון השורה בה, הרי הן הצעות אי־האמון המועלות בה מעת לעת. יש אומנם סיעת־יחיד טרוריסטית, המעלה הצעות אי־אמון כמעט מדי שבוע — סיעתו של כהנא — אבל נמצאה הדרך לטפל בה בתחום זה; הוא מציע, איש לא מקשיב לו וכל הדיון בעניינו אורך לכל היותר 20 דקות. לבוא ולהאשים היום את סיעות מפ"ם, חד"ש, ר"צ והרשימה המתקדמת לשלום, כאילו הן גוזלות את זמנה של המליאה בדיוני־סרק של אי־אמון, פירושו לזרות חול בעיני הציבור ולתלות באופוזיציה את האחריות לזלזול של הממשלה והקואליציה בכנסת.

נשיאות הכנסת היתה יכולה להקל את לחץ האי־אמון, אילו היתה נוהגת ברוחב־לב בהצעות דחופות לסדר־היום שמעלים חברים מדי שבוע. אבל זה ריבוי: יש מדיניות של צרות־עין; נושאים חשובים ודחופים נדחים כלאחר־יד; נושאים חיוניים שמצליחים לעבור את משוכת הנשיאות, מודחים לאחר מכן מסדר־היום על־פי בקשת השר הנוגע בדבר; המעט שגם עבר את המסננת וגם אינו נדחה על־ידי השר, נרשם על סדר־יומה של המליאה ונדחה במשך חודשים רבים עד שהוא מאבד מעניינו. דוגמה: נאומו המדיני של המלך חוסיין מפברואר 1986, על אודות יחסיו עם ישראל ואש"ף. הנושא התקבל במליאה כנושא שיש לדון בו, אך הנושא מונח כבר כשנה על סדר־היום ואין לו גואל.

אם הרוב המאסיבי של הקואליציה יביא לכבילת ידי האופוזיציה ויצמצם את אפשרויותיה לכפות דיונים על הממשלה, תיהפך הכנסת לחותמת־גומי על מעשי הממשלה ומחדליה, ולמכשיר חקיקה בשירות הממשלה ותו לא. בלעדי הצעות אי־האמון תוכל הממשלה להשתמט מדיון וביקורת הכנסת, ונושאים מסעירים כמו ההתפרעויות בירושלים המזרחית, הרצח הקטלני בבירזית ובבאלטה וסגירת מפעלים (כדוגמת אתא ובית־שמש) לא יעלו על סדר־היום של המליאה.

אומרים שהצעות אי־האמון גוזלות מזמנה של הכנסת. והרי שטות מעוררת גיחוך. השאלה האמיתית היא: מה תעשה הכנסת — בלי הצעות האי־אמון — בזמן הפנוי שייוותר בידה.

מעבר לציונות מחייבת

מאת ד"ר אדם אקרמן

לקראת הקונגרס הציוני ה־31 חשוב שהתנועה הציונית תיראה מאוחדת ובעלת דימוי אגרסיווי ומהפכני כדי להתמודד עם הנתונים העגומים המורים על ההתמעטות הדוהרת של יהודי התפוצות, על נישואי־תערובת, התבוללות, שיעורי־ילודה קטנים והולכים, כרסום בתודעה הציונית, וליקויים חמורים במערכת החינוך היהודי

בדצמבר 1987 יתכנס הקונגרס הציוני ה־31 בירושלים. מאמץ הושקע מאז כינוסו של הקונגרס הקודם, שהתאפיין במריבות, חידלון ואווירת משבר, כדי ליצור תדמית חדשה שתתאים את התנועה למציאות המשתנה בעולם היהודי.

כבר באוגוסט 1983 הוקמה ועדת השיבה ישראלית לבחינת הדרכים האפשריות לשינוי מבנה ההסתדרות הציונית (שכללה נציגים מכל הבריתות העולמיות הארגונים היהודיים הבינ־ארציים החברים בהסתדרות: הרפורמים, הקונסרבטיביים, המזרחי, הרכסים, הפדרציה העולמית של הספרדים והמכבי).

כך הול "תהליך הרצליה" (על־שם מקום כינוס הוועדה), והוא נוסף ל"תהליך קיסריה" (שחל בכנס בקיסריה) אשר הביא להתקרבות הסוכנות "הלא־ציוני" (נציגי מגביות והנהגי קהילות הפעילים במסגרת הסוכנות המורחבת) — אל עיקרי "תכנית ירושלים". תוכנית זאת היא ה"אני מאמין" של חברי ההסתדרות הציונית. עד כה התקבלו מספר החלטות חשובות שעיקרן: השוואת מעמדם של הארגונים היהודיים הבינ־ארציים למעמדן של הבריתות הציוניות; מתן הזכות לכל יהודי להיות חבר בתנועה הציונית על ידי חתימה על "תכנית ירושלים" (גם אם אינו משתייך לאחד הארגונים או הפלגים הפוליטיים). ההצטרפות זו לפדרציה הציונית בארץ מגוריו מעניקה לו את הזכות לבחור ולהיבחר לכל מוסדות התנועה; חובה לעודד בחירות דמוקרטיות בכל הארצות ושלילת הזכות להשתתף בקונגרס הציוני מתנועה ארצית שלא עברה הליך זה; התחייבות החותמים על "תכנית ירושלים" לדברים הבאים: עלייה, חינוך ציוני־יהודי (לו ולילדיו), פעילות למען ישראל ולמען יהודים במצוקה באשר הם וחובת לימוד עברית.

החלטות אלו פתחו פתח לחברים בלתי־מפלגתיים להצטרף לתנועה הציונית, שמו קץ למצב שבו נקשו "הכסטים" בארצות שונות כדי להשתמט מבחירות (בקונגרס ה־30 מתוך 28 ארצות רק 5 קיימו בחירות דמוקרטיות) והוסיפו את "תכנית ירושלים" שובבת העלייה העובעת מסגנה קיבלה משנה תוקף. נוסף לכך נציין את ההחלטה המתגבשת להקים תנועת הגשמה אוטונומית (של מגשימי עלייה) במסגרת ההסתדרות הציונית ד"מפעל התמורות" הנמצא בעיצומו (מטרתו לגייס כ־200 אלף חברים חדשים לתנועה הציונית ברחבי העולם לקראת הקונגרס הל"א).

ראשי ההסתדרות הציונית מקווים כי החלטות אלו יגבירו את התהליכים הדמוקרטיים, יפעלו בכיוון של מעבר מציונות הצהרתית לציונות מחייבת יותר של כל החברים ויזרקו רוח חדשה בתנועה. כולם מודעים לעובדה כי אין עלייה, כי חל כרסום רציני ביוקרתה של ההסתדרות הציונית, כי המבנה של התנועה חדור בפוליטיקה ולמעשה אינו משקף את צרכי העם היהודי אלא חלוקה מפלגתית מיושנת. קשה להעביר רפורמות בתחום הארגוני בתנועה המורכבת מגופים שונים שכל אחד לוחם על האינטרסים שלו. תנועה הבנויה על בסיס דמוקרטי חסרות אמצעי כפייה משמעותיים. תנועה שקשה לה לחייב את "חבריה" למעשה. תנועה שהקימה מערכת ארגונית מרשימה לעידוד העלייה העובדת למעשה "על ריק" — בעוד שאקט העלייה אינו נראה אטרקטיווי ליהודי התפוצות. תנועה היכולה רק לדרבן ולנסות להמריץ מנהיגי קהילות בעולם המערבי (בעיקר ארה"ב) על מנת שיהיו פעילים יותר ויגבירו את נוכחותה של התנועה הציונית בקהילה — לפני שתאבד השפעתה כליל.

לאור מציאות זו, מודעים ראשי ההסתדרות הציונית לצורך שהקונגרס הציוני הל"א ייחשב כתוסס וייחשב לסיפור הצלחה. ישנו תחום אחד שבו יכולה ההסתדרות הציונית לגייס כוחות רבים, להפגין יוזמה ולהתאחד למאמץ משותף ויסודי. הכוונה להיתמודות להצלת העם היהודי בתפוצות. בפני באי הקונגרס יעמוד האתגר כיצד להתמודד עם הנתונים העגומים המורים על ההתמעטות הדוהרת של יהודי התפוצות (עד ל־8 מיליון נפש בלבד, על פי התחזיות, בסוף המאה), על נישואי־תערובת, התבוללות, שיעורי־ילודה קטנים והולכים, כרסום בתודעה הציונית, אדישה יהודית פתוחה בבית וליקויים חמורים במערכת החינוך היהודי. הציונות עדיין לעצור את ההינתקות הפיסית והרוחנית של הנוער היהודי מן העם היהודי.

כדי שהקונגרס הל"א יירשם כ"קונגרס הצלה" ונושא הסיסמה שהציבה באחרונה לעצמה התנועה הציונית "מתנועה לשחרור לאומי לתנועה להמשך הקיום הלאומי" — יש צורך כי ההסתדרות הציונית תפגין נחישות אידאולוגית, דבקות מקסימלית במחויבותו של הפרט להגשמה ציונית ומפעל להרחבת התשתית החינוכית (או יצירתה "יש מאין") בכל תפוצות הגולה.

ההסתדרות צריכה להגיע לרבבות — אלפי בני־נוער יהודים התלושים מתפורשת היהודית והאדישים לציונות, אל אלפי האקדמאים היהודים בעולם המערבי הנוטים להתבוללות גוברת, אל היהודים וילדיהם ולציבור הרחב של היהודים האדישים באשר הם ולעורר בהם עניין מחודש ביהדות ובפעילות ציונית. התחלות ראשונות נעשו, אך כדי לבצע מהפך ולהחדיר את מרכזיות בני־הנוער היהודים בעולם לעניין מחודש בעברית, במדינת ישראל, בלימוד עברית ובעלייה — צריך להבריח יותר עם יהודי התפוצות על "מבצע הצלה". זהו מפעל קשה להגשמה. הוא דורש גיוס משאבים רבים, נכונות לפעילות אינטנסיוויות בקהילות היהודיות, יצירת אליטות חינוכיות, הקמת מוסדות חינוך יהודיים במקומות שאינם (גני ילדים, בתי־ספר ומרכזים קהילתיים).

כדי ששותפות זו בין יהדות התפוצות להסתדרות הציונית להצלת העם היהודי תביא פירות בטווח הארוך — צריך שהתנועה הציונית תיראה מאוחדת, בעלת דימוי אגרסיווי ומהפכני ושתכוון את כל הכלים הדרושים לייעודה החדש.

על למידה באמצעות מחשבים

השימוש הנפוץ ביותר במחשבים בבית־ספר יסודיים בארץ הוא לתרגול יחידני בחשבון

מאת ד"ר נירה חטיבה

הכותבת היא מרצה בבית־הספר לחינוך באוניברסיטת תל־אביב

כל מדינה המפעילה מערכת חינוך, מתלבטת בבעיה כיצד לעשות זאת באופן שיענה בצורה הטובה ביותר על השונות בין התלמידים, ובמסגרת התקציב הקיים. אילו יכולנו לספק מורה פרטי לכל תלמיד, ייתכן שמרבית התלמידים היו יכולים למצות את הפוטנציאל הלימודי שלהם. במציאות, דבר זה הוא כמובן בלתי אפשרי. משך עשרות שנים תרים בארץ ובעולם אחר דרכי הוראה חדשות. בארצות הברית הופעלו בשנות ה־60 וה־70 פרוייקטים שניסו שיטות שונות של למידה יחידנית ובקבוצות קטנות לשם התאמת ההוראה לכל תלמיד. גם בארץ נערכים פרוייקטים כאלה (גיליי). מסתבר שהפעלת שיטות יחידניות רחבות היקף נתקלת בקשיים שונים והמצב כיום בבתי־הספר, הן בארה"ב והן בארץ, הוא ששיטות אלה מופעלות רק באחוז קטן של כיתות.

כבר בשנות ה־60 הוכנסו מחשבים לשרות ההוראה היחידנית. האמונה במחשב ככלי אידיאלי ללמידה יחידנית הולידה באותם ימים הבהרות לפיהן, אם ירד מחיר רכישת המחשב הוא יחליף תוך שנים לא רבות את המורה כאמצעי להעברת החומר הלימודי. כאן ועד היום אנו עדים לירידה משמעותית מאוד במחיר המחשבים ולעלייה מקבילה בנוחות השימוש בהם, ועדיין לא נעשה שימוש מסיבי במחשבים להוראת נושאי תכנית הלימודים.

השימוש הנפוץ ביותר במחשבים בבית־ספר יסודיים בארץ הוא לתרגול יחידני בחשבון. 300,000 תלמידים מקבלים תרגול בחשבון באמצעות מחשב במשך כ־40 דקות בשבוע ובנוסף לשלושה שעורי חשבון בכיתה. מערכת תוא"ם שהיא הנפוצה ביותר למטרה זו (דומה לה מערכת סמ"ל) מספקת תרגול בזמני לכיתה של עד 40 תלמידים. פעילות זו מרשימה מאוד אם נשווה אותה לנעשה בארה"ב.

מחקר גדול שנערך גילה כי רוב התלמידים (75 אחוז) המתרגלים חשבון במערכת תוא"ם, אוהבים ללמוד באמצעות המחשב. הורים סיפרו שילדיהם התעקשו ללכת לבית־הספר בימים שהכיתה עבדה במחשב, אפילו אם חשו ברע. גם המורים נמצאו מרוצים מעבודת תלמידיהם במחשבים. נראה כי העבודה במערכת תוא"ם מעודדת מורים לעבוד יותר ויותר להוראה יחידנית. כמו כן, מסתבר כי המורים מהווים גורם מאוד משמעותי בקידום תלמידיהם בעבודת המחשב.

אתגרים ומוטיוואציה

לאחרונה הסתיים מחקר שערכתי, ושעקב אחרי תלמידים במשך זמן ממושך (מחודשיים עד שנה) בעת תרגול בחשבון בחדר המחשב (מערכת תוא"ם). אי אפשר לומר בביטחון שתוצאות המחקר חלות על כל התלמידים המתרגלים חשבון באותה מערכת בארץ. התלמידים הטובים בכיתותיהם קודמו על־ידי מערכת המחשב מהר יותר מכפי שקודמו בכתה הרגילה. עבור תלמידים חזקים בכתות ב' וג' (מאחר בעל רקע כלכלי־חברתי מעל לבינוני) שימש המחשב ספק של אתגרים ומוטיוואציה ללמידה. המרידה המתמדת של השיגים הפריצה אותם להתקדם בחומר הלימודי במהירות ולפי הפוטנציאל האישי שלהם. עובדה זו היא בעלת חשיבות עצומה, שכן כיום אין במערכת החינוך פיתרון כולל לטיפול בתלמיד המחונן או בעל הפוטנציאל הגבוה, ואילו מערכת תוא"ם מסוגלת לספק פיתרון כזה בחשבון, מבלי שתלמיד כזה יצא ממסגרת בית־הספר השכונתי. התלמידים המחוננים גילו גם כושר התמדה גבוה, אתגריות רבה לגבי אופן למידתם. כאשר נתקלו בקושי ממשי, לא "התייאשו" כפי שהגיבו אחרים מהתלמידים החלשים שהשתתפו במחקר, אלא נקטו בכל האמצעים להתגבר על קושי זה. כמובן שהפוטנציאל של מערכת המחשב לקידום מהיר של התלמידים המסוגלים לכך מחייב היערכות מסוג חדש בבית־הספר. במקרים שאין היערכות כזו, עוצרים כיום מפעילי מערכת תוא"ם באופן מלאכותי את התלמידים הטובים מ"לדרוך במקום" ולבטל את מלוא יכולתם.

התלמידים שרמתם נמוכה מן הממוצע הכיתתי, עבדו במערכת תוא"ם בצורה פחות יעילה מהתלמידים הטובים, דבר המלמד כי יש בין התלמידים הבדלים גם בכושר ההסתגלות שלהם לתנאי עבודה משתנים וביכולתם להתאים את עצמם לעבודה עם המחשב. האולם, על פי הגישה המקובלת כיום בעולם המחשבים, תוכנות מחשב צריכות להיות "ידידותיות למשתמש". במקום שהמשתמש במחשב יאלץ להתאים עצמו לדרישות המחשב, תוכנת המחשב צריכה להתאים את העבודה בה למשתמש. אמנם מערכת המחשב בה השתמשו התלמידים שהשתתפו במחקר התאימה עצמה לרמת הלמידה השונות של התלמידים, אולם לא היא ואף לא מערכות מחשבים אחרות ללמידה, אינן גמישות דיין כדי לסגל עצמן לתלמידים בעלי סגנונות למידה וחשיבה שונים ובעלי שטחי התעניינות ומוטיבציה שונים. מכאן ניתן להסיק כי יש לשלב את המורה, הגמיש מכל מחשב, לעזרה ולהוראה בעת עבודת התלמידים במחשב. שילוב כזה ינצל את יתרונות ההוראה של המחשב ושל המורה גם יחד, באופן שאינו אפשרי ללא אחד השותפים. נראה כי בדרך זו ניתן לשפר את תפקוד התלמידים הטובים פחות בעת תרגול בחשבון במחשב, ולקדם את כל התלמידים בצורה הסרת תקרים שהיא בלתי אפשרית בכיתות ללא מחשב. המחשב יקנה תקציב לכל כך הרבה עוזרים בחדרי המחשבים בימי קיצוצים אלה ישנן אפשרויות רבות. אפשר להיעזר בסטודנטים המסייעים לתלמידים חלשים במסגרת פרוייקט פר"ח. ניתן גם להתנייע בהורים, פנסיונרים או מתנדבים אחרים בעלי השכלה וידע בחשבון.

תלמידים ומחשבים: תמריץ ללמידה

חוק הפוגע בנפגעים

מאת עו"ד משה אריחוד

המחוקק, אשר הוציא מתחת ידו את התיקון לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשמ"ה־1985, התכוון לקצר את ההתדיינות בתביעות לפיצויים של נפגעי תאונות דרכים, שאחת מסיבותיה היתה מחלוקת בין רופאים־מומחים אשר הגישו חוות דעת בכל הנוגע לקביעת שיעורי הנכות של הנפגעים. הניסיון מלמד כי לא הועילו חכמים בתקנתם.

על־פי הדין שלפני התיקון, היה הנפגע — מגיש התביעה — מצרף לכתב תביעתו חוות־דעת רפואית מטעמו, אשר ניתנה על־ידי רופא שבחר בו, והנתבע (למעשה חברת הביטוח) מגיש חוות־דעת משלו. לעתים היה פער ניכר בשיעור הנכות של חוות־הדעת הנוגדות, כאשר המומחה מטעם חברת הביטוח קבע לרוב שיעור נכות נמוך בהרבה מזה שקבע המומחה מטעם הנפגע. על־פי בקשת אחד הצדדים רשאי היה בית־המשפט למנות מומחה מטעמו, שאת חוות־דעתו רשאי היה בית המשפט לקבל כמחייבת לגבי שני הצדדים.

דרך זו של ההתדיינות אכן האריכה במידת־מה את הדיון, עקב זכותו של כל צד לחקור את המומחה של הצד שכנגד. האולם יתרונו של תהליך זה היה בכך שלבית־המשפט ניתנה האפשרות לקבוע שיעור נכות, ומכאן גם מרבית סכומו של הפיצוי, לאחר מתן הזכות לכל צד למצות את מלוא האפשרות של הוכחת שיעור הנכות. על־ידי כך שניתן להם להיעזר במומחים הטובים ביותר לפי סוג הפגיעה של הנפגע.

פתרון קל

המחוקק, במאמציו להתגבר על "הסחבת" האמורה, חיפש פתרון קל, ועל כן נתקבל אותו תיקון לחוק על־ידי הוספת סעיף 6א. שם נאמר: "נקבעה על פי כל דין דרגת נכות לנפגע בשל הפגיעה שנגרמה לו באותה תאונת דרכים, לפני שמיעת הראיות בתביעה לפי חוק זה, תחייב קביעה זאת גם לצורך התביעה על פי חוק זה: האולם בית המשפט יהיה רשאי להתיר לבעל דין בתביעה לפי חוק זה, להביא ראיות לסתור את הקביעה האמורה, אם שוכנע שמן הצדק להתיר זאת מטעמים מיוחדים שיירשמו".

משמעותו של תיקון זה היא, כי שיעור הנכות שנקבע לנפגע בתאונת דרכים ע"י כל רשות מעין־שיפוטית־רפואית, לפני שבית המשפט הדן בתביעת פיצויים עפ"י חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים החל לשמוע ראיות, יחייב גם בתביעה זו. הביטוי "על פי כל דין" משמע קביעת שיעור נכות במקרים שבהם תאונת דרכים מהווה גם תאונת עבודה לפי חוק הביטוח הלאומי. (תאונת הדרכים אירעה בדרך לעבודה או אם הורה ממנה). מקרים אחרים הם כאשר תאונת הדרכים אירעה תוך ביצוע פגיעה ופלילית והוגשה תביעה לפי חוק נפגעי פעולות איבה. או תאונה לחייל והוגשה תביעה לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום). עם זאת, גם לאחר התיקון הנדון, הושארה על כנה הסמכות לבית המשפט למנות מומחה מטעמו בעניין הנכות הרפואית, עפ"י דרישתם של בעלי הדין.

הניסיון שהצטבר במשך כשנתיים מאז חקיקת התיקון הנדון, מוכיח כי לא זו בלבד שלא הושגה המטרה של קיצור מהלך ההתדיינות, אלא שהתיקון גרם לקיפוחם של נפגעי תאונות דרכים בשיעור הפיצוי הניתן להם, ולעוול משווע, הקורא להחזרת העטרה ליושנה.

ראשית, רשות להביא "ראיות סותרות", כלומר חוות־דעת משלהם לקביעת שיעור הנכות: מאחר שהחוות־דעת של ועדות רפואיות של הביטוח הלאומי ושל קצין התגמולים של משרד הביטחון, קובעות שיעורי נכות נמוכים ובלתי־תואמים לרוב את מצבו האמיתי של הנפגע, נזקקים הנפגעים לשימוש בהליך זה של בקשה להביא "ראיות סותרות", ומאחר שעצם הגשת הבקשה מתדרת, שוב מתארך הדיון. אומנם סמכותם של בתי־המ"ש להתיר הבאת חוות־דעת סותרת מטעם הנפגע, אך זו נתונה לביהמ"ש "אם שוכנע שמן הצדק לעשות זאת מטעמים מיוחדים שיירשמו". נדירים המקרים בהם נוטים בתי־המ"ש להתיר זאת, לאור הוראות החוק המתוקן האמור.

מאידך, מניעת האפשרות להביא חוות־דעת מטעמו של הנפגע גורמת לסיכול מיצוי זכותו לקבל פיצוי הולם. הרופאים בוועדות רפואיות אלו מתמנים על־ידי המוסד לביטוח לאומי ומשרד הביטחון, שהם הגופים האינטרסנטיים, כאשר מטרתם לקבוע שיעורי נכות נמוכים ככל האפשר ולשלם גימלאות נמוכות בהתאם. המציאות היא כי קביעת שיעור הנכות של הנפגע נעשית לרוב "בשיטת הסרט הנע", ולעתים ללא כל בדיקה של הנפגע אלא "בדיקת הניירות". לא אחת נאלצים בתי־המ"ש, לאור התיקון האמור של החוק, לקבוע פיצוי לנפגע בתאונות דרכים לפי שיעור נכות של 10%, כאשר המומחה מטעם הנפגע קבע שיעור של 60% ויותר. התוצאה היא, כי סכום הפיצוי שבו זוכה הנפגע הוא זעום ביותר, והנוכחת מקביעה שרירותית זו הנה לרוב חברת הביטוח. קורה גם, כי הנפגע נאלץ להסתפק בגימלה הזעומה שנקבעה לו ע"י הביטוח הלאומי או קצין התגמולים. כאשר סכום הפיצויים שהוא זכאי מחברת הביטוח אינו עולה על זה שניתן לו ע"י ביטוח לאומי או קצין התגמולים.

ערעורים רבים

על גודל המצוקה תעיד העובדה, כי למרות תקופה קצרה של כשנתיים בלבד מאז חקיקת התיקון הנדון, הוגשו ערעורים במספר ניכר לבתי־המשפט המחוזיים והעליון, ובהם העתירות לבכר את קביעת דרגת הנכות של המומחה מטעם הנפגע על זו של הוועדות הרפואיות האמורות, כאשר הסוגיה הנדונה בערעורים אלה הנו הפירוש של הסעיף 36 האמור.

עד כמה כבולות ידי בתיהמ"ש להתיר לנפגעי תאונות דרכים הבאת חוות־דעת סותרות מטעמם לאלו הנקבעות ע"י הוועדות הרפואיות המוסמכות הנ"ל, ניתן ללמוד משני פסקי־דין עקרוניים שניתנו ע"י ביהמ"ש העליון. ביהמ"ש קבע, כי ניתן להביא חוות־דעת סותרת, עפ"י הסיפא של הסעיף 36 הנ"ל, "בנסיבות יוצאות דופן בהן נתקיימו טעמים מיוחדים, כגון טעם משפטי כבד... או טעם עובדתי מיוחד (כגון שינוי מהותי במצבו של הנפגע) או כשנתגלתה נכות נוספת לאחר שנקבעה לנפגע דרגת הנכות".

מהלכה המורה המצמצמת זו יכול הנפגע להינצל, כאשר שיעור הנכות במשפט תאונת הדרכים נקבע ע"י מומחה שנקבע ביהמ"ש לפי הסכמת הצדדים, והודה מקביעה זו תשנה את מצבו של הנפגע לרעה. זאת, מאחר והן הסעיף 36 הנ"ל והן קביעת מומחה בהסכמת הצדדים, הם הליכים דיוניים ולא מהותיים והלכה פסוקה היא כי "ביהמ"ש יתיר לבעל דין לחזור בו מהסכמה דיונית רק בנסיבות שהוכח לא שינה מצבו לרעה בשל ביצוע ההסכמה ומקום שיש צידוק לכך" (ת.א. 252/85). אם ועדה רפואית מטעם ביטוח לאומי קבעה אחוזי נכות נמוכים מאלה שקבע המומחה בהסכמת הצדדים, יהיה בהתבוששת לקביעת המומחה שבהסכמה שינוי מצבו של הנפגע לרעה, ולכן אין להתיר זאת לצד המתבונן.

מן הראוי, איפוא, כי הכנסת תדון מחדש בסוגיה זו בבהילות.

עתיד המחקר המדעי בארץ

מאת פרופ' חיים אביב

הכותב הוא חבר מכון ויצמן למדע

שיתוף נכון בין הממשלה, העם היהודי ומוסדות המחקר יאפשר להצעיד את המחקר המדעי בארץ לרמה גבוהה, שתתרום לעתידה הכלכלי והתרבותי של המדינה

המחקר המדעי, למרות חשיבותו כתשתית לתעשיות עתירות־ידע, אינו ממומן בהיקף ובצורה המאפשרים לו לשמור על רמה גבוהה. המחקר המדעי מופעל בתנאי תקציב קיצוני. אינני בטוח אם התקציבים היו אי־פעם אופטימליים, אבל לפחות בעשר השנים האחרונות, הלכו התקציבים והצטמקו עד לנקודה שבה קשה מאוד ואולי כמעט אי־אפשר לעשות מחקר מודרני ברמה גבוהה. ככל שהמחקר מתקדם, הוא נעשה יקר יותר ומחייב תקציבים יותר גדולים לציוד, לכוח־אדם ולחומרים. בארה"ב ובארצות רבות אחרות יש הרחבה ניכרת של תקציבי מחקר באוניברסיטאות, ואילו אצלנו חל צמצום ניכר של התקציבים בשנים האחרונות.

לא נערכנו נכונה לקראת המשבר הזה, שהיה צפוי במידה רבה. זה זמן רב היה צפוי שתקציבי הציבור (הממשלה) ילכו ויצטמקו. אחת הבעיות החשובות היא שאין לנו תפיסה ברורה כיצד עלינו לנהל כאן מחקר מדעי ברמה גבוהה, תוך התמודדות עם העובדה המצערת שאנו מדינה קטנה, עניה ובריחוקה ממרכזי־התוסיה הגדולים (ארה"ב). ולבד מזה, יש לנו בעיית ביחודות משלנו. ואנו מחקים את האחרים, במקום לפתח יחודיות משלנו.

שיטות הבולים

שיטות המימון של המחקר הן אנאכרוניזם מוחלט. בתנאים של חוסר תקציב, יש חשיבות רבה לקביעת עדיפויות ולחלוקה תקציבית לפי העדיפויות, תוך כדי המאמץ לשמור על מרכזי המצוינות פנימיים ולהבטיח בינם.

התקציבים הממשלתיים מועברים למוסדות השונים והם המחלקים אותם לפי מפתחות חלוקה שבדרך־כלל אין בהם ניסיון להתמודד עם שאלות לפי עדיפויות. ברוב המוסדות חולקו תקציבים (כשהיה מה לחלק) לפי מספר חברי הסגל במחלקות שונות, פחות או יותר לפי שיטת החלוקה העתיקה של "היבולים". מקורבים שונים קיבלו לעתים הטבות כאלה או אחרות — מתוך שהצליחו בקבלת כספים מקרנות מסוימות. אבל בדרך־כלל, לא היה ניסיון להתמודד עם שאלות של עדיפויות ואף לא להנהיג חלוקה לפי רמות, אלא כעין סוציאליזם שוויוני. התוצאה היא חוסר תקציב כללי בכל הרמות.

גורמי מימון ממשלתיים, כמו המועצה הלאומית למחקר ופיתוח, שבעבר היו גורמי מימון ממשלתיים חשובים תקציבית. המועצה הלאומית למחקר ופיתוח מימנה בעבר תוכניות מסוימים וכיום כמעט אינה יכולה לממן מחקר יסודות. תקציביה למחקר הם פחות מסמליים.

מקורות המימון העיקריים של משרד ממשלתי, האמור להיות גורם מרכזי חשוב בקידום מחקר מדעי, מוגבלים ביותר.

ברוב המוסדות אין שום הערכה למחקר מדעי המוגדר כשימושי. שיטת הקידום הקיימת מתחשבת יותר מדי בהערכות של מדענים בעולם מאשר בתרומה הגלויה לתעשייה הישראלית. מדענים צעירים השואפים להתקדם בקאריירה מדעית נמנעים פעמים רבות מלעסוק במחקר העשוי בעליל לתרום לתעשייה הישראלית. מתוך התבוננות בשיטות הקידום הנהוגות, הם יודעים שעיסוק אינטנסיווי במחקר שימושי הוא בדרך כלל סגולה בדוקה לאי־קידום לדרגות בכירות. צעירים מוכשרים ושאפתנים אינם נוטים לפתוח קאריירה מדעית על־ידי עיסוק בתחום שאינו מוערך כיאות בעיני מדעני העולם הגדול, אך הוא בעל חשיבות רבה למדינה.

יש מקום לטעון ולבקש יותר תקציבי ממשלה למחקר המדעי. המחקר המדעי הוא בוודאי אחד התחומים הראויים לעדיפות לאומית גבוהה, ואין המחסור בתקציבים נחלת הכלל. עשרות מיליוני דולרים יכולים להיות משמעותיים מאוד כאן. עם זאת, המוסדות האקדמאיים חייבים לעשות חשבון־נפש נוקב ובדיקה יסודית, ולא להסתפק בדרישה להגדלה תקציבית.

יש לקבוע סדרי עדיפות למחקר המדעי. אינני טוען שרק למחקר שימושי צריכה להינתן עדיפות גבוהה. מחקר בסיסי ברמה גבוהה מאוד או מחקר שימושי הוא בעל עדיפות גבוהה. מחקר בסיסי ברמה גבוהה מאוד או מחקר תשתית חשובים צריכים בהחלט להיות בעדיפות גבוהה. אבל אי־אפשר להתחמק מן הצורך לקבוע עדיפויות; כי בשיטת החלוקה הנוכחית הגענו עד משבר חמור מאוד.

פתרונות אפשריים לבעיות

העדיפויות יכולות והצריכות להשתנות לפרקים. לעתים ניתנת עדיפות לתחומים מסוימים ולעתים לתחומים אחרים. אך התמודדות עם קביעת סדרי־עדיפויות אינה מתאימה למדינה קטנה ודלת אמצעים. מימון המחקר צריך להיות נפרד ממימון ההשכלה הגבוהה. אמנם אלה שני תחומים שיש ביניהם קשר מסוים, אבל ההצמדה ביניהם אינה עוזרת למחקר. חלק חשוב מן המחקר המדעי הוא אמנם בעל חשיבות להשכלה אבל יש לו ערך כתשתית טכנולוגית לתעשייה.

יש צורך דחוף בהקמת קרן חזום למימון המחקר המדעי — מחקר בסיסי ומחקר שימושי. הקרן צריכה להיות לא־תלויה בהשכלה הגבוהה ובמשרד החינוך.

השתתפות בקרן צריכה להיות מורכבת מכמה גורמים. ראשית, ממשלת ישראל, כמובן. אבל יש לרתום לקרן את העם היהודי. אומרים לעתים שהמחקר המדעי גדול מדי על מדינת ישראל. אולי זה נכון, אבל במקום לצמצמו, צריך לשתף את העם היהודי בתמיכה בו. כדאי אפילו לשתף את הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית. כגורמים בעלי משקל בעם היהודי יש לרתום אותם ביתר שאת לתמיכה ישירה במאמץ המחקר המדעי. כמו שהסוכנות היהודית עסקה ועוסקת בהתיישבות יהודים בארץ, אין סיבה שלא לשתפה במעשה ציוני רב־חשיבות: הרחבת התשתית המדעית של המדינה, כגורם בעתיד הכלכלי של המדינה וכגורם למשיכת מדענים מהגולה לארץ.

תמיכה שנתית נוספת במחקר, בהיקף של 50 עד 100 מיליון דולר לעשר השנים הבאות, תביא פריחה גדולה של המחקר המדעי בארץ. שותפות הממשלה, הסוכנות היהודית (ותורמים יהודים) יכולה לעמוס משימה זו מבחינה כספית.

ניהול הקרן וקביעת העדיפויות ייעשו תוך שיתוף בין הגורמים המממנים ומוסדות המחקר הקיימים. על־ידי שיתוף נכון בין הממשלה, העם היהודי, הסוכנות היהודית ומוסדות המחקר יהיה אפשר להצעיד את המחקר המדעי בארץ לרמה גבוהה שתתרום לעתידה הכלכלי והתרבותי של המדינה.

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

לא כיסוי הראש, אלא מה שבתוכו

ראש עיריית תל אביב, במקום שישתדל להשפיע שהתוכן התנ"כי יכסה את רקמת מוחם של תלמידי בתי הספר, שיחדור ללבם, שיבינו מהי יהדות בכלל ומדוע השפעתה הרוחנית כה עצומה על העולם, דואגה אחת מטרידה אותו: כיסוי הראש.

ביקרתי במיוחד בשיעורי תנ"ך בכמה בתי ספר תיכוניים ונדהמתי להיווכח מהגישה אל הלימוד, המחוסרת כל רוחניות, כל רוח חיים. התוצאות: מהנדסים, קציני צבא וצעירים אחרים המבקרים במפעלי, אין כמעט אחד ביניהם היודע אפילו את המקור התנ"כי של שמו הפרטי.

חיים שכטר
גבעתיים

איפה ואיפה

שמשון ארליך, במאמרו "האוד ריוח הפלילית של יפת" ("הארץ", 16.1.87), מעלה את ההיבט החמור ביותר של פרשת יפת ומרעיה: האופי הפלילי של מעשיהם. ארליך שואל מדוע אין היועץ המשפטי, יו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת ונגיד בנק ישראל מפעילים את סמכותם בעניין זה.

חוסר הפעולה יכול לנבוע משתי סיבות. האפשרות הפחות סבירה היא שהמסמכים אינם מודעים לחוק. הדי אפשרות התמוהה יותר: שהם חוששים שאינטרסים מסוימים שלהם, אישיים ואחרים, ייפגעו.

לכן חייבים להינקט מיד אמצעים להפעלת החוק וסמכויות השלטון, שלא על מנת לקבור את העניין הלא־נעים הזה אלא כדי לתקנו. יש להסיר כל ספק של קיום איפה ואיפה. לא ייתכן שיפת, שכונה בכנסת "שודד הבנקים הגדול", יעשה להנאתו במלונות פאר בחו"ל, בעוד מי שנשדד בגניבה זוטא נעצרים באבו־כביר.

פרופ' עמירם ברמון
ירושלים

יהודי — אכן מונח דתי

דן מרגלית כותב ("הארץ", 14.1.87) שרק בטורי קורא המצפן האש"ף, וכן "המועצה היהודית האמריקאית" רואים במונח "יהודי" מונח דתי בלבד. לאמיתו של דבר, רוב רובה של יהדות העולם מגדירה כך את המונח (שלא לדבר על העולם הלא־יהודי), בין להלכה ובין למעשה. רק במזרח־אירופה, שאליה לא הגיעה האמנציפציה, המשיך המושג "יהודי" לשמור על מרכיבו הלאומי.

ההיווצרות של הציונות ההיסטורית להגדרה הלאומית של המושג "יהודי" מעידה כאלף עדים על מוצאה מהתרבות היהודית־האירופית, עם כל ההשלכות שיש לדבר על חיינו היום־יומיים כאן בארץ.

אילו ראתה יהדות ארה"ב את עצמה כחלק מהלאום היהודי, כי אז מזמן היינו רואים אותה כאן באלפיה וברבבותיה. היהודי האמריקאי לרוב אינו עושה שקר בנפשו. כשהוא מצהיר על היותו אמריקאי, הוא אינו מתכוון אך ורק להיותו אזרח של ארה"ב, ובזה הוא ממשיך מסורת נכבדה של גרמנים, צרפתים ואנגלים בני דת משה. זו עובדה, לא אידיאולוגיה או משאלת לב.

ברוך מרגלית
חיפה

שני מקרים של ניגוד אינטרסים

ועדת הכספים של הכנסת נקראה לדון ולהכריע באישור ערבות מדינה לחילוץ המלונאי חיים שיף ממצוקתו הכספי. מישהו מבין חברי הוועדה נודע כתומך בהענקת האישור. נפוצה שמועה כי רעייתו שכירה בתפקיד זוטר בחשלובת מפעלי שיף. וראה זה פלא לטובה: חבר הוועדה אשנם הטעים כי לא ישתתף בדיון ובהכרעה הנ"ל, וכך עשה.

כעבור זמן קצר מאוד, המליצה משפטנית עובדת המשטרה על סגירת תיק חקירה בעניין "המפגש הלילי" מלפני כשנה, הקשור בפרשת חבר הכנסת עמר, איש "יחד". עמיתים שלה, שגם הם טיפלו באותה החקירה, הגיעו לידי מסקנה הפוכה. קצין המשטרה הבכיר הממונה על צוות החקירה סמך ידיו דווקא על המלצת אותה המשפטנית היחידה, והכריע לצד המלצתה.

אחר כך נודע ברבים, כי בעלה של אותה המשפטנית, קשור מקצועית בעורך הדין, בעל המשרד שבו נערך "המפגש הלילי". וראה זה פלא לרע: ראשי המשטרה לא ראו פסול בהמלצת המשפטנית, וגם לא בהעלמת העין של הקצין הבכיר שהכריע למרות אבן הנגף הזאת בדרך להכרעה.

במשטרה תירצו זאת בכך שממילא ההמלצה לסגור את תיק החקירה אינה סופית, מפני שהיועץ המשפטי לממשלה הוא הפוסק האחרון בעניין. אין שחר לתירוץ הזה. בדרך כלל נוהג, שסגירת תיק חקירה בידי קצין משטרה, סוף פסוק היא.

ג'ימס יעקב רוזנטל
ירושלים

רשות נפרדת לבתי החולים הממשלתיים

זה שנים משבשים הקיצוצים בתקציבי בתי החולים ובתקני כוח־אדם יותר ויותר את העבודה הסדירה בבתי־החולים הממשלתיים. הריווח הוא מדומה ואפסי לעומת הנזק הנגרם לאיכות הטיפול הרפואי על ידי התקלות התכופות במערכת התפעול.

הפתרון היחידי הוא הוצאת בתי החולים לרשות ממשלתית נפרדת כדוגמת שירותי הדואר, רשות הנמלים, שירותי מיכון משרדי וכו'.

במגירות האוצר ומשרד הבריאות מונחת תוכנית מפורטת על כל שלביה, שהוכנה על ידי כלכלן האוצר אורן טוקטלי, להעברת בתי החולים לרשות ממשלתית נפרדת. הגיע הזמן להוציאה אל הפועל.

אליעזר יצב
ירושלים

לשבח את הורוביץ

שמעתי ברדיו וקראתי בעיתון את הסבריו של אלי הורוביץ, לשעבר יו"ר מועצת המנהלים של בל"ל, על המניעים להתפטרותו.

אף על פי שהורוביץ הגיע לבנק כמעט "אל המוגמר", ואף על פי שנהג בהתאם ל"נורמות" שהיו נהוגות בבנקאות, לקח על עצמו אחריות, הסיק אישית את המסקנות והתפטר.

בלי להקל בפגמים שדובר בהם, יש לציין לשבח את התופעה המכובדת והנדירה כל כך בחיים הציבוריים שלנו.

אינג' מיכאל מרימון
תל אביב

קשרים שאין בהם קשר

יחיאל נבות תוהה ("הארץ", 15.1) מאין בא המימון לפרויקטים של קרן הגמלאות של חברי אגד, ושל נצב"א חיפה. כבר עיינו מלהודיע שאין כל קשר בין חברת נצב"א לבין אגד. לבד מן העובדה שחברי אגד הקימו את החברה מכספם הפרטי. גם הקמת בית האבות תמומן על ידי דיירים.

גדעון מלמוד
דובר אגד
תל אביב

המכון לפריון העבודה והייצור — לניהול חדשני

האגודה לחוגי איכות בישראל

הזמנה לכנס יסוד

למפעילי חוגי איכות, למנהלי ארגונים ומפעלים, למנהלי הנדסת ייצור ומשאבי אנוש.

ביום 29.1.87 שעה 08.45, מלון הילטון, תל אביב.

פותחים:
מר משה קצב — שר העבודה והרווחה
מר נחום פסה — חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות
מר חיים קמיניץ — יו"ר ועדת ההסברה של התאחדות התעשיינים
אינג' יוסף דוריאל — מנכ"ל המכון לפריון העבודה והייצור
מר משה אלוני — יו"ר הנהלת האגודה

מרצים:
פרופ' אליעזר רוזנשטיין — הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול הטכניון
מר יהושע מאור — מנכ"ל יבם ישראל
מר ויין רייקר — מנכ"ל מכון רייקר – ארה"ב

קבוצות דיון
– חוגי איכות בארגוני שירות וניהול וחוגי איכות בתעשייה
– חוגי איכות והרומתם לאיכות חיי העבודה ולפריון העבודה
– דרכי פעולתם של רכזים ומנחים בהקמת חוגי איכות ובהפעלתם
– ההנהלה הבכירה – חוגי איכות כמשה ניהולית אפקטיבית

מנחה הכנס: ד"ר עזר כרמי מנהל המכון ליחסי עבודה ומדעי ההתנהגות

ארגונים המשתתפים בקבוצות הדיון:
יבם, בנק אוצר החייל, בנק מסד, תדיראן, תעשייה אווירית, פריקלאס, סלרד, ארגמן, תעשייה צבאית, טלרור וכור תעשיות.

דמי השתתפות לאיש: 90 ש"ח לחברי האגודה ולחברי מכון, 110 ש"ח לאחרים.

לשלוח למכון לפריון העבודה והייצור, ת"ד 33010 ת"א 61330 טל' 03–331528

מי אמר שסינית טובה צריכה להיות יקרה.

קח סינית הביתה
למשלוחים הביתה
צלצל: 03-491873

משום מה התרגלנו בארץ כי סינית אוכלים רק בארועים מיוחדים, בגלל המחיר הגבוה.
צ'יינה וילג' היא ההוכחה כי במחירים של מסעדה רגילה אתה יכול ליהנות מארוחה סינית טובה.
אז קדימה, לא צריך לחכות ליום הולדת או ליום שישי בערב, כבר היום אפשר לקפוץ לוילג'.

צ'יינה וילג'
הסינית של רמת־השרון
דרך הרצליה 139, רמת השרון. טל. (03)491873

10% הנחה למביא גליה זו

טל. מיוחד לוח העיר 885-885

תקליטים קלים / רפי קינן

שמאלץ אשכנזי...

"בולרגעס ליודי" — 20 להיטי אידיש מפי רוזה פרשר, ביצוע מוסיקאלי ועיבודים — רוני וייס; עריכת השירים באידיש — אברהם יהודה; מפיק — צבי בנק; תקליט באולפני העירוני, מיוצר ומופץ על־ידי ישראפון; תקליט R"81201.

עלינו להכות על חטא יותר מחודשיים שבין תקליט זה על מרפנו, ממתין להתייחסות. הסקרנות התעוררה כאשר נודע לנו שהתקליט נמכר במשך פרק זמן זה ביותר מ־40 אלף עותקים — הישג נדיר בארצנו הקטנטונת. הדחף הסופי לכתוב נולד במופע שירי האידיש שיזם תיאטרון הבימה במסגרת שבוע המחווה לאידיש, ושהפיקו גלי צה"ל.

המנחה, דן אלמגור, הודיע על רוזה פרשר ועל הבימה עלה צעיר כבוליפה, זקן, תלתלים וכיפה והרעיד את אמות הסיפים בקול טנור אדיר, כזה שיזהום באוזן שהאף אליו.

שבנו הביתה ושמנו את התקליט על הפטיפון. הוחש שהזמר ישיר כל הזמן ב"פול וליום" כדי להגיע את כוחו פה מיד. אמנם הקול תמיד מלא ועשיר, אבל הדינמיקה משתנה משיר לשיר — ובתוך השירים עצמם — כדי להפיק את השמאלץ התכון והמתבקש לסוג זה של שירים. לא שאי־אפשר לשיר אותם אחרת — אפשר לשיר אותם גם בדרמאטיות וכי תיאטראליות, אבל זו הנאה היא מסוג אחר. עם פישר צריך להעלות חיוך על השפתיים ולתת לרגשנות ולנוסטאלגיה לעבור עליך בלי להתבייש ובלי להתחשב בדעת־הקהל.

רוני וייס עיבד את השירים עיבוד "סאלוני", כלומר לא כשירי־עם עם ליווי של קלרינט, גיטארה, כינור ואקורדיון, אלא בליווי תזמורתי שניסה לשלב את רוח השירים עם רוח התקופה. בשירים רבים הוא הצליח — בכמה מהם זה נשמע כמו מוסיקה לריקודים (וזה אולי מה שהם). היינו מעדיפים קצת יותר קלרינט ואקורדיאון וקצת פחות סינתיסייזר.

יש בתקליט עשרים שירים, רובם ידועים מאוד, כמו "דר דינקעס מיט מאנדלך", "רומניה" (ביצוע נפלא), "פאפיראסן" (נר רא עצובה), "א בריוואלע דער מאמע", "צ'יריבים צ'יריבום", "שיין וי די לבנה" וכיוצא באלה שירים שכל ילד אשכנזי מכיר. יש להניח שאילו ידעו המפיקים איזו קבלת פנים נלהבת תצפה לתקליט, לא היו שמים את כל הביצים בסל אחד אלא מחלקים את 20 השירים בין שני תקליטים. דבר אחד ניתן — וחשוב — ללמוד מההצלחה של התקליט וכן של מופעי שבוע האידיש בהבימה: יש בארץ קהל גדול שכמה לסוג זה של בידור, שנמנע ממנו שנים רבות.

...ודיסקו מזרחי

"המזרח הקרוב ללבי" — נסים גראמה (שירה), גרי אקשטיין (הפקה מוסיקאלית ועיבודים, תכנות תופים, סינתיסיזרים, גיטארות וקלידים), זהר שפיק (כינור ועוד), אברהם דוד הבון (קנון), יוסי בוזין (כלי הקשה), יאיר קלינגר (קלידים); תקליט הד־ארצי BAN 15206.

שירים מזרחיים — או בנוסח עדות המזרח, כפי שנוהג לכנותם — היו קיימים עוד לפני שאביהו מדינה המציא אותם: "בכוכרה הישנה", "פלאפל", "זכריה בן עזרה", "סימנה מדינה", "דוממה ויואל", "האצבע מתימן", "מה יפים הלילות בכנען" ועוד רבים. בא נסים גראמה וגאל אותם על גבי תקליט חדש, "המזרח קרוב ללבי".

14 שירים יש בתקליט, רובם משנות החמישים, שכבר הפכו לפולקלור. גרי אקשטיין הלביש עליהם עיבוד של דיסקו עם תופים אלקטרוניים וסינתיסייזרים — אך גם כלים מזרחיים כמו עוד וקנון. העיבודים מקצועיים מאוד ומסבים, והזמר התאים עצמו אליהם בשירה סטאטית מאוד: בלי דינאמיקה והפיסוק מוסיקאלי נעדר אילתור. התוצאה היא שירה בלי הומור, שלא עושה למאזין דבר, חוץ מכל: בכמה שירים מרשה לעצמו הזמר לסלסל מעט בקולו או לשיר בהברה תימנית — בלי שהדבר יפגע במגנון המוסיקאלי של התקליט — ופותח צוהר לאוזן המאזין, לשמוע כיצד זה היה יכול להיות.

אך התוצאה היא הנאה מסוג אחר. שירה כזאת מקלה על המאזינים להצטרף אליה, ומאחר שהשירים כולם מוכרים ונושאים עמם זיכרונות ילדות, של המאזין ו/או של המדינה, סביר להניח שזה אכן מה שיקרה. העיבודים מתאימים מאוד לדיסקו, ותקליט חביב זה ירבה מן הסתם להסתובב במסיבות בעוד אנשים רוקדים ושרים — רכות, אופנת הדיסקו המזרחי והנוסטאלגי בפתח.

עודף השפעות, חוסר כיוון

"עד ראוויה" — מוטי דיכנה (שירה, גיטרה בס, כתיבת המלים והלחנים של כל השירים); נגנים: חיים רומנו (גיטרות, בוזוקי), שלמה מזרחי (גיטרות), אלון הלל (תופים), קרי רברס, דויד מלכה, אילן דור־צבריב (סינתיסייזרים), רמי לוין (מפתח); הוקלט באולפני "דוד לד"; הפצה: איזותרופיקה; תקליט EAST . 61101.

מוטי דיכנה הוא זמר נגן וותיק, הזכור בוודאי לרבים כחבר בלהקות "ננור" ו"אוולילר בנר". בימים אלה, והוא בן 32 כמצוין בהודעה לעיתונות, הוציא את אריך־הנגן הראשון שלו בהפקה עצמית. דיכנה אף כתב והלחין את כל השירים, והוא גם מנגן בגיטרה באס.

הניסיון הרב שצבר דיכנה כזמר ומוסיקאי באים לידי ביטוי במקצועיות שבה נעשה התקליט מבחינה מוסיקאלית, וביחוד ביכולת השירה שלו. יש לו קול נעים, לא גדול, והוא מפיק אותו כמעט בלי אפקטים מיותרים, בקווים ישרים ונקיים, ותוך פיסוק מוסיקאלי יוצא מן הכלל.

אלא שמקצועיות וידע מוסיקאלי, לא די בהם כדי לעשות תקליט טוב. לשם כך צריך התקליט להיות, קודם כל, מוטבע בחותם אישי, ביחוד כאשר המבצע הוא גם היוצר. ב"עד ראוויה" נעדר החותם הזה. שירתו הטובה של דיכנה, כולה השפעות: דני סנדרסון, גידי גוב, גרי אקשטיין והרבה זמרי פולקרוק אמריקאיים מבצבצים ממנה. הלחנים, כולם נכונים ונעימים לאוזן, אבל נעדרים מקוריות והשראה. באשר למלים, ניכר בהם שדיכנה הוא אדם רגיש והוא מחזיק בקצה החוט שיכול להוביל אותו ליכולת כתיבה. בינתיים הוא רחוק משם, וברוב השירים הוא ויתר על התוכן לטובת הצורה, לא הקפיד שיהיה להם התחלה אמצע וסוף, השתמש בביטויים לא לעניין ("...בין אוזן לאוזן יש לי מוח שנושב/ או למה לי לברוח ממה שאני אוהב...", או: "...את רוצה אהבה/ איך שאת מופיעה / לא..אני לא נחשב, / ואת בשלך...") — העיקר שאפשר יהיה לשיר את זה.

אולי מפיק מוסיקאלי יכול לתת לדיכנה את הכיוון שישים אותו על המסה. יש לו כישרון שטעון ניתוב, וכמי שהפיק את התקליט בעצמו, הדבר היה תלוי רק בו אם לשכור את שירותיו של בעל מקצוע כזה. אין שיר בתקליט שאפשר לומר עליו שהוא לא יפה, אבל אין די שירים שיעוררו חשק להקשיב שוב, ואין אף שיר שאפשר להגיד עליו: זה מוטי דיכנה. אהבתי את השיר הפותח את התקליט, "שם באפלה", ואת "ציפורה", שיר משעשע עם אלמנטים של פארודיה, שאולי בו עשוי דיכנה למצוא את כיוונו.

שידורי טלוויזיה מלוקסמבורג

21.1.1987 יום ד'

10.15	חדשות חו"ל מפריס
16.20	מוסיקה M.B.
18.25	ספרינגפילד – סדרה
18.54	חדשות
19.05	כוכבים, עצות ומשחקים
19.15	ספורט
19.35	אורחות באולפן
19.53	חדשות היום
20.22	קילקן – סדרה
20.50	בלאומי – סדרה
21.20	תחזית מזמנים
21.30	ארבעה אגרופים מבים שוב
23.15	חדשות
23.30	ספורט
23.35	אטרקציה
0.40	חדשות הבורסה מניו־יורק

לקליטת תוכניות מאירופה
פנורמה
טל: 5462530, 5460850, 260799, 248303

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 21.1
תיאטרון הבימה:
הדוד וניה – 20.30
התיאטרון הקאמרי:
מהגנדי – בת' הקאמרי
אני לא רפפורט – בת' ירושלים
התיאטרון העירוני חיפה:
בונבונירה – בת' חיפה
פלשתינאית – מקרית גת
מנוחה להצגות – במועדון התיאטרון
האנטומיסטים – בשפרעם
הימנוס – במסורת בחיה

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ובניה העיר חיפה, רח' ביאליק 3 חיפה, טל. 04–640775

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י: צור הברמל — דוד פרדמן לאשר תכנית "מבצב מופי", ברחוב פרדיד 12, חלקה 73 גוש 10785 אחוזה.
הבקשה כוללת מעוף שטח בניה למגורים מעל למותר של כ־450 מ"ר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפקוח הרשוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3 חיפה, בימים א',ג',ה', בין השעות 11.30 — 08.00.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה יגישנה לפי הכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעוביץ
מהנדס העיר

הארץ ממליץ

תל אביב

קציר הזעם — (פאר) — יוסי כוח בין אנשים נבחנים כאקזיסטנציאלישה בין איכר גרמני קתולי ופליטה יהודיה בתקופת השואה. גיבור סירטה של אניישקה הולנד נע בין צריבות האכזריות, ומבהיר כי אסור שיהיה לאדם כוח רב כל כך על זולתו. משחק מצוין של ארמין מולר־שטהל.

פרשים יפניים — (סינמטק) — הקולנוע היפני זכה להצגה מרתקת בסינמטק באמצעות סרטיהם של אוזו, מיזוגושי, נארוזה ואחרים.

המכבסה היפהפיה שלי — (דיזנגוף 2) — סרטו של סטיבן פרירס עוסק בחיי משפחה פקיסטנית בדרום לונדון, ונוגע בקשר בין הבדלי מעמדות וגזעים, מין ומדיניות.

חנה ואחיותיה (שחף) — ומם, הדמור ואופטימיות, שופעים מסרטו של וודי אלן המחקה את "פאני ואלכסנדר" של ברגמן. משחק מצוין של מרין אורסאליבן, מיה פארו, וודי אלן, מייקל קיין, ברברה הרשי, דיאן ויסט ומקס פון סידוב.

שתי אצבעות מצידון (מקסים) קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל הפשוט. סרט פעולה מותח, תיאור חברתי אותנטי, הצגה לא פשטנית של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

שואה (מוזיאון ת"א) — תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי ראייה, קורבנות ורוצחים. קלוד לנזמן משחזר את "הפתרון הסופי" לפרטי פרטים.

מונה ליזה (דיזנגוף 1) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורה עזה, נעשית, בגילומו המצוין של בוב הוסקינס, לדמות מרגשת ומעוררת הזדהות. "סרט אפל" של ניל ג'ורדאן ("חבורת הזאבים").

זיכרונות אהבה מפירנצה (דיזנגוף 3) — עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את הצופה לתקופה האדוארדית באנגליה.

ירושלים

חנה ואחיותיה (כפיר) — ראה שחף ת"א
שתי אצבעות מצידון (אור 3) — ראה מקסים ת"א
שואה (תיאטרון ירושלים) — ראה מוזיאון ת"א

חיפה

חנה ואחיותיה (שביט) — ראה שחף ת"א
שושנת קהיר הסגולה (קרן אור) — קומדיה רומנטית מקסימה של וודי אלן, על היחס בין הקולנוע והמציאות.

קופת־חולים הכללית — מחלקת הנכסים

הזמנה להציע הצעות

ניתנת בזה הודעה בדבר קבלת הצעות לרכישת נכס במקרקעין הנמצא בצפת, בית הבראה בית בוסל.
גוש 13052 חלקה 57 בשטח קרקע של 16,242 מ"ר אדמת מ.מ.י.
לכל הצעה יש לצרף ערובה בנקאית בשיעור של 5% מסכום ההצעה.
הערובה תשמש כבטוחה לחתימת חוזה רכישה על ידי המציע, אשר הצעתו תתקבל ותחולט בתור פיצוי קבוע ומוסכם מראש, אם המציע יחזור בו מהצעתו.
קופת־חולים שומרת על זכותה לנהל מו"מ עם המציעים לאחר פתיחת ההצעות.
את ההצעות יש להגיש עד 6.2.87 ועד בכלל, לפי הכתובת רחוב ארלוזורוב 101 תל־אביב חדר 218 ולציין על המעטפה הצעה מס' 24/87.
קופת־חולים לא מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה שהיא.
המכר כפוף לחתימת חוזה עם המציע שהצעתו תתקבל.

קרדן השקעות בע"מ

הודעה על אסיפה כללית יוצאת מן הכלל

נמסרת בזה הודעה כי סדר יומה של האסיפה הכללית היוצאת מן הכלל של החברה שתכונס ליום 11.2.1987 בשעה 11 בבוקר, במשרדי החברה ברחוב יבנה 1, תל־אביב, שונה. סדר היום החדש של האסיפה הינו לדון ולקבל, עם שינויים או בלי שינויים, את ההחלטות הבאות כהחלטות מיוחדות, דהיינו:

(א) כי הון המניות הרשום של החברה יוגדל מ־22,000,000 ש"ח, ע"י יצירת 28,000,000 ש"ח. [illegible]
(ב) כי תקנון החברה ישונה כדלקמן:
(1) תקנה 5 הקיימת תבוטל ובמקומה תבוא התקנה הבאה: "הון המניות הרשום של החברה הוא 40,000,000 ש"ח, מחולק ל־28,000,000 מניות רגילות בנות 1.- ש"ח כל אחת ו־2,400,000 מניות רגילות בנות 5.- ש"ח כל אחת".
(2) תקנה 94 הקיימת – תבוטל.
(3) בתקנה 96 (א) יבוטלו המלים "ומבעיעות של החברה הכל אסיפה כללית רגילה שלאחריה".
(4) בתקנה 96 (ב) יבוטלו המלים "השביעית או שיבחרו או יקבעו לאחריה".
(5) בתקנה 98 יבוטלו המלים "לאחר האסיפה הכללית השביעית" ובמקום המלים "ההחלטה" [illegible]

[illegible]

בפקודת מועצת המנהלים

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר באמצעות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נתניה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'–ה' — 8.00–20.00
בימי ו' — 8.00–15.00
טלפונים: 03־433500, 03־433500
שירן – שירות רפואי ביתי 24 שעות ביממה כולל רפואת שיניים:
ירושלים, מוקד יום – 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג – 226191 ממי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום – 218820, 218898
מוקד לילה – 631011 ממי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מבין ב"ד
"שקמי" – שירות רפואי לקופ"ח
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19–24: טל' 03־7549111 "שקמי" קוד ממי 222
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר)
טלפון: 294869, 03–285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
רח' הנמן 26, קומה ג', טל' מס' 04–521245. שעות הקבלה: כל יום בין 20.00–23.00
קשב לבית –
שרות מטפלים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052–548575
1500 איתורית 7549111
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261115
חיפה 672222/3
נתניה 053־35516
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז מידע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע למכורי לחץ מטעם "מטבלים"
א' רח' 11.00–13.00
ב' ר'ד 16.00–18.00
טל' 220051
רח' מאפו 13 תל־אביב
יד ביד – קו חם לילדים ולהורים
תל אביב "לילך" 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00 עד 20.00.

חיפה ובגליל – 229488 מ־11.00 עד 20.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח – (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ – (פנימית, כירורגית, עיניים)
שערי צדק – (ילדים)
הדסה ה"צ – (נשים, אורתופדיה)
ביקור חולים – (א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: ארלוזורוב ארלוזורוב 76 230746
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 225142
ירושלים אליסון ישעיהו 10 232553
חיפה הים החיב 53 252214
חולון אנטון הפייר 52 889155
בת ים קופ"ח עין יעב 2 884854
נתניה נבע שער הגיא 14 22695
רמת גן רמה ז'בוטינסקי 65 7514483
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות: היסוד קרן היסוד 73 ק. ביאליק 704185
חדרה צליק בן הנשיא 22186

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות, אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' – 17.00 עד 20.00. בגרשיב 66 ת"א, טל' 281228. חיפה: ימים א' ד' 16.00 עד 19.00 רח' הספרים 14 טל' 381520

מרכזי מידע – אגד

02–528231–2 03–432777 04–549121

מוגש כשירות לציבור על ידי הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
08.10 שעת כושר
08.15 ארץ מולדת — בראשית המאבק (ג)
08.40 אנגלית ד'
09.00 מדעי הטבע (יסודי) — עם הרוח
09.20 אנגלית ד'
10.10 מדעי הטבע ה־ד' — יציבה
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ד'
11.15 אנגלית (י"א–י"ב)
11.30 מושגים ביהדות — פתיל תכלת (ב)
12.00 אנגלית ה'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע — על־יסודי — פיזיקה — התפשטות מתכות בחום
13.30 גאוגרפיה — סין מחדשת פניה
14.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
14.05 שעת כושר
14.15 דג הקטב — אורחות חייו
15.15 מועדון הפיקוויקים — עפ"י צ'ארלס דיקנס (קומי)
16.00 פרפר נחמד
16.10 שעת כושר
16.25 פיצוחים — שעשועון
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 שמיניות באוויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) ג'ניפר — סדרה משעשעת
19.00 (ע) בקו הבריאות — [illegible]
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 משהו מהסרטים — קולנוע
20.30 בין הכסאות — ענייני משפחה וחברה
21.00 מבט לחדשות
21.30 מוקד
22.05 סוכנות — סרט קולנוע
23.40 פסוקו של יום החדשות
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
20.00 חדשות בערבית
20.30 שלושה בדירה אחת — סדרה קומית
21.10 האפריקאים — סרט דוקומנטארי
22.00 חדשות באנגלית
22.20 רב מכר: אסטאן

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים — סדרה
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 סרט: "על כל נערה להינשא" עם קרי גראנט
16.30 היתקליף — סרט מצויר
17.00 סופרבוק — סרט מצויר
17.30 ההרפתקות עם ג'יימס קובורן
18.00 זהו הוליווד
18.30 משפחת קמבל — סדרה
19.00 חדשות
20.00 סיימון את סיימון — סדרה בלשית
21.00 כדורגל
23.30 מועדון 700

ירדן ערוץ 6

18.00 מספר האות — הירדן
18.30 מבצר כשרונות צעירים

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 [illegible]
09.00 קונצרט בוקר
11.57 מבחר שיר
12.00 אמנים באולפן
15.00 רק אתמול נולדה
16.00 אולפן פתוח
17.30 מוסיקה מן העבר והרחוק
18.00 ריקוד
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלוד — רקע מוסיקאלי
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'

12.05 מזמורי המזרח — שירים מזרחיים
14.06 בראש צעיר — מגאזין יומי
15.30 השכלה ודעת לכל
16.05 מועדון שעון החול
17.10 שירים עבריים
17.20 האוניברסיטה המשודרת — עדיין ארים ובני ארים
18.06 מנחת ערב — הווי וחג ומסורת
18.50 פרקי היום מתנ"ך
19.05 שאל כעניין
19.30 שידורים לעולים
22.05 חבר מאשנו כוכב

רשת ב'

18.06 מוקד
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוסף לענייני צבא וביטחון
20.05 ביחוזי הציר — עם חבורת הזמר "הרוח השובה"
21.05 שיר לדרך
22.05 מחפשים את המטמון
00.15 בימה ומסך

רשת ג'

18.06 הבעקה האחרונה
20.05 לי ולך — שיר ושיחה
21.05 צליל מגוון
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

18.05 יעד משודר — צבא וביטחון
18.45 משולש — עימות יומי
19.05 פזמונים לכולכם
20.05 לאור הזיכרונות — עם שלי סימן על אביו, שחקן תיאטרון "הבמאטאי" המנוח יעקב (יאן) סימן
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת — הדי כוח המרפאי הנוכחי
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראליים
23.55 שיחת חצות — עם הסופרת יעל דיין

שידורי אפ"אם

22.00 צעד וחצי — ריחוזים ממשקי הלילה בברחובל

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיו קל — עברית קלה
08.05 הפינה החמה
09.05 טלדיין — מידע למאזינים
10.05 השיר לא תם — שירים עבריים
11.10 שידור יומי לבתי הספר
11.30 היו שירים — פזמונים ישנים
13.00 בוקר היום חדשות ופזמונים
14.00 בת צחוק — הווי והומור
15.05 רגעי קסם
16.05 שירים וסיפורים
17.10 זמן כלבלב
17.30 על ספרים ואנשים

רשת ג'

06.05 כותרת לאוזן־להיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פזמונים
09.05 מה, כבר תשע?
10.05 שבעים מי יודע
11.05 שעה תמימה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק בימי חול
14.05 מזמן חזר
15.05 חדש, חדיש ומחודש
16.05 הצגה יומית

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עיתים עניין
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הקשת־מגאזין יומי
11.30 סע לשלום
12.10 אלף־אלף ביל

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.50 מקומות עין־בדיע ומוסיקה
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה בוקר
10.05 הפסקת עשר
11.05 נבון לעכשיו
13.05 אחד אחד פזמונים ישראליים
14.05 דרדה־יומי
15.05 מה יש
16.05 ארבע אחר הצהרים—שירים
17.00 ערב טוב ישראל

גלי צה"ל — שידורי אפ"אם

20.05 סאכבסה בכבסים
22.05 על הדבש ועל הביפאק
23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — חורה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30
גיק — איפה הגרינות לעזאזל 5.00, 7.30, 9.40
אסתר — עסקה ללא רווחים 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין — רגשות 11.15 בלילה
בן יהודה — משפט הצערים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — אהאבני פופלו 4.30, 7.15, 9.30
גת — ג'ק פלאש המקפץ 5.00, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 — מבנה ישמעה שלי 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 — מונה ליזה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 — זכרונות אהבה מפירנצה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל — סיגליות כחולות 7.15, 9.30
הדרייב אין — אהבה בשוקים 7.15, 9.50, סרט סקס 12.00 חצות
הוד — הקשב הלוהט 4.30, 7.15, 9.30
רב חן חן 1 — חסימה בעיפה 5.00, 7.30, 9.45
חן 2 — נושע אתמול והיום 5.00, 7.25, 9.45
חן 3 — מלקולם 5.00, 7.30, 9.40
חן 4 — רובה פלור נשואה לשניים 11.00, 2.00, 5.00, 7.30, 9.45
חן 5 — קטיפה כחולה 11.00, 2.00, 4.30, 7.15, 9.40
לימור — להמונח שנית 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — הקשר הבורסבי 2.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 2 — הכבל הכורמי 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
לב 3 — מסע אל האושר 2.00, 5.00, גבר ואשה לאחר עשרים שנה 7.30, 9.40
לב 4 — בעקבות הכרך 2.00, 5.00, 7.30, 9.30
מקסים — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — איקבלה 7.00 פרימות בינלאומיות 9.30
סינמה 1 — שוטר ללא חוק 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
פאר — קציר הזעם 4.30, 7.15, 9.30
פריז — אם מכבב אז 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30, ערות ועדית 11.30 בלילה
צפון — המשימה 4.30, 7.00, 9.30
שחף — חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
תכלת — כלום נפלו על הראש 5.00, 7.15, 9.30
תמוז — באפי לנצחו 8.30
תל־אביב — הוי הרעם 4.30, 7.15, 9.30

קרית אונו

מתנס — הגבר הוא והלא בורא 4.30, 6.30; רבצנת אל הונכס 9.00

ירושלים

אדיסון — חורה לנעורים 4.30, 7.00, 9.00
אורגיל — חסימה בעיפה 4.30, 7.15, 9.30
אורית:
אור 1 — המשימה המזורגה 4.30, 7.00, 9.00
אור 3 — סיים של הבונה 4.30, 7.00, 9.00
אור 4 — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.00, 9.00
אור 5 — הצבע ארגמן 5.30, 8.30
ארנון — גבר ואשה לאחר עשרים שנה 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון — סרי פיפינים 4.00, יומן של צב 6.30, פינק פלויד החומה 8.30, אהבה נוסח עברית 10.15
הבירה — אהאבני פופלו 4.30, 7.00, 9.15
כפיר — חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל — משימה 7.00, 9.15
סינמטק 1 — חיי אחרת 19.00, סרטי פרסומת חדשים 21.30
סינמטק 2 — למען ידעו 19.00, הדרכית אובליקה 21.00
סמדר — רובה פלור נשואה לשניים 7.00, 9.15
רון — מקסי 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — שואה חלק ב' 1.00, שואה חלק א' 6.30

רמת־גן גבעתיים

ארמון — ג'ק פלאש המקפץ 7.15, 9.40
אורדע — שוטר ללא חוק 7.15, 9.30
אלמוג — באולגם המשוגע 7.15, 9.30
הדר — משפט הצערים 4.30, 7.15, 9.30
לילי — חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
רב חן — רמת גן
גן 1 — חסימה בעיפה 5.00, 7.25, 9.45
גן 2 — זיכרונות אהבה מפירנצה 4.45, 7.30
גן 3 — מלקולם 5.00, 7.20, 9.40
גן 4 — נושע אתמול היום 5.00, 7.20, 9.40
שביב — נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.30

נתניה

סמדר — נשיקת אשת העכביש 5.00, 7.00, 9.15
שרון — שואה חלק א' 6.30

כפר סבא

חן — גיבור מנוע אחר 7.00, 9.15
קסם — המשימה 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.00, הסיפור האמיתי 9.30

רחובות

בית העם — חנה ואחיותיה 7.00, 9.15
הוד — זיכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.15
חן — הרפתקה היחזקן 4.30, צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — המשימה 4.00, 6.30, 9.00
אורלי — הכבל הכורמי 4.30, 6.45, 9.00
אמפיתיאטרון — רקם הגיהנה 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — עסקה ללא רווחים 4.30, 6.45, 9.00
חן — כלום נפלו על הראש 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — בבלול 7.00, אביבה בהצרה 9.30
עצמון 1 — חורה לנעורים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — אהאבני פופלו 4.45, 7.15, 9.30
קרן אור — הקהיר הסגולה 4.00, 6.30, 9.00
פאר — ג'ק פלאש המקפץ 4.30, 7.00, 9.15
רון — משפט הצערים 4.30, 6.45, 9.00
שביט — יומן של צב 7.00, 9.15
רב גת 1 — קטיפה כחולה 4.30, 6.45, 9.15
רב גת 2 — חסימה בעיפה 4.30, 7.00, 9.15
אורות — שוטר ללא חוק 7.00, 9.15
בית העם — משפט הצערים 9.15
הדובל — אהבה בשוקים 7.00, 9.15
ציון — שתי אצבעות מצידון 7.5, 9.15
מבירון — עסקה ללא רווחים 7.00, 9.15
ספיר — הרומנס של אתמול בלילה 7.00, 9.15

חולון

מגדל — עסקה ללא רווחים 7.15, 9.30
ארמון — עד ללא רווחים 4.30, 7.15, 9.30
סבוי — יפה בוהר 4.30, סולטרוסטה 2, 7.15, 9.30
ריכה — נושע אתמול היום 7.15, 9.30

הרצליה

דוד — המגנאל המכוער 4.30, חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
תפארת — ארים הבעח 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — קרב של הנחש הסביבי 7.00, 9.30

בת־ים

אורנים — פרי פיפינים 4.30, תרגיל לרוסאים 7.15, 9.30
עצמאות — הדרוסמאטים 4.30, 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — שוטר ללא חוק 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2 — חורה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — היהודי בת הרים 4.30, משפט הצערים 7.15, 9.30

חדרה

חדרה — הגושים ולא משוקצים 7.00, 9.15
חוף — חסימה בעיפה 7.00, 9.15

רמלה

היכל התרבות — הצבע ארגמן 7.00, 9.30

עפולה

היכל התרבות — שתי אצבעות בצידון 9.00